imburgs agblad

Zaterdag 22 december 1973.

55e jaargang no. 299.

Uitgave: Uitgeversmij. Limburgs Dagblad B.V., Nobelstraat 21, Heerlen, tel. 045-718100 — Hoofdredacteur: Pierre Huyskens — Abonnementsprijs per kwartaal f 27,35, per maand f 9,18 — Giro 1035100

Rond tafel in Genève

Mannekes Peace

Palestijnse extremisten eisen vrijlating van alle commando's

Weer dreiging met terreur

BEIROET — „Als de Palestijnse commando's die in Europese gevangenissen zitten, niet voor het einde van deze maand zijn vrijgelaten, zullen de betrokken landen als vijanden worden beschouwd en worden bloot gesteld aan de aanvallen van onze heldhaftige revolutionairen".

Dit dreigement staat te lezen in een „militair communiqué", ondertekend met het „Palestijnse Volk", dat het in Beiroet verschijnende blad An Nahar gisteren heeft gepubliceerd. Het blad vermeldt niet welke organisatie zich achter deze (schuil)naam verbergt.

In het communiqué eist deze organisatie de verantwoordelijkheid voor de moordpartij op de Romeinse luchthaven en de kaping van de Lufthansa-Boeing voor zich op. De actie van de terroristen is onder de codenaam „Operatie Deversoir" uitgevoerd door twee zelfmoordeenheden, die in het communiqué „Martelaar Abou Ali Iyad" en „Martelaar generaal Abdel Moneim Ryad" worden genoemd.

Veroordeeld

Het communiqué van het „Palestijnse Volk' bevat verder nog een waarschuwing aan het Amerikaanse volk „Wij herinneren", zo staat in de verklaring, „nog eens aan onze boodschap van 5 augustus van dit jaar, toen twee van onze kameraden op de luchthaven van Athene een aanval op een van uw vliegtuigen ondernamen. Wij vragen u nu uw houding van steun aan Israel te herzien".
Alle Arabische en Palestijnse organisaties hebben de gebeurtenissen in Rome en Athene veroordeeld en verklaard dat het optreden van de kapers alleen maar in het voordeel van Israel heeft gewerkt. De veiligheidsdiensten van de Palestijnen stellen, o.a. op aandringen van El-Fatah-leider Yasser Arafat, een onderzoek in naar de identiteit van de daders, die nog steeds in Koeweit worden vastgehouden.
Koeweit wil het quintet overgeven aan het opperbevel van de Palestijnse guerrillastrijders. De „Organisatie voor de Bevrijding van Palestina" moet nog beslissen of zij de vijf zal overnemen.

Het is in deze krant al kerstmis. Niet alleen omdat zij een kerstbijlage van gewicht bevat, maar ook omdat zij in haar actuele berichtgeving tekenen van vrede verkondigt. In Genève komt, zij het moeizaam, het gesprek op gang over een vredesregeling voor het Midden-Oosten. Daar werd Jezus geboren — in Bethlehem, ten tijde van een volkstelling, die ten doel had de vredesregeling (Pax Romana) van Keizer Augustus af te ronden. In Genève wordt ook gesproken over de status van Jeruzalem, waar joden, christenen en Arabieren hun heilige plaatsen hebben en dat (zo zeggen in de kerstbijlage de bisschoppen Simonis en Gijsen) niet exclusief door één van de drie groeperingen kan worden opgeëist. In Genève wordt gesproken over de Palestijnen, die volgens mgr. Gijsen wel eens de verre verwanten zouden kunnen zijn van de Kanaänieten — de oorspronkelijke bewoners van Kanaän, het aan de joden Beloofde Land. Wie deze krant aandachtig doorneemt, komt ongetwijfeld onder de indruk van de eeuwendiepe wortels die het actuele nieuws over Genève heeft. Zij voeren terug tot vóór de tijd van de Zoon Gods. Dat Israel bijvoorbeeld niet zomaar de hoogten van Golan en de Sinai wil prijsgeven, heeft te maken met de veilige grenzen van Koning Davids rijk. Het Midden-Osten is en blijft een groot probleem, omdat zich daar eeuwenlang de paden van mohammedanen, christenen en joden hebben gekruist. Het is te hopen, dat de onderhandelaars in Genève van goede wil zijn — allemaal, opdat er vrede komt in een gebied waar ons ooit een Grote Vreugde en géén Groot Probleem is verkondigd. Goedemorgen, lezers. En een Zalige Kerstmis.

Het weer

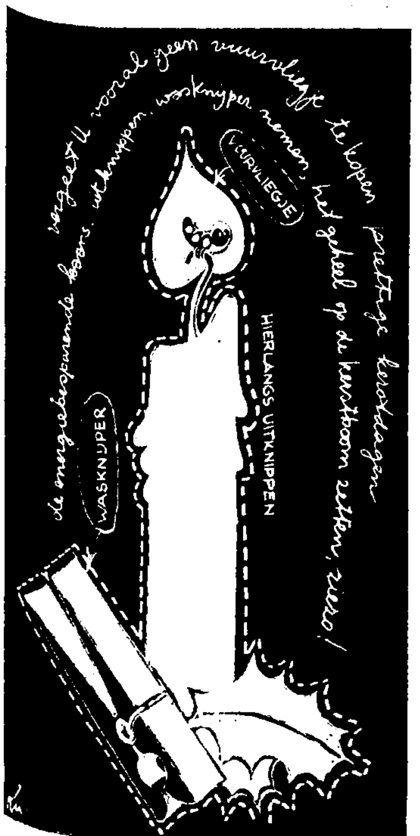
In het algemeen veel bewolking maar op de meeste plaatsen droog weer. Overwegend matige wind in hoofdzaak uit zuidelijke richtingen. Maximumtemperaturen 4 tot 6 graden.
De vooruitzichten voor zondag en maandag: weinig verandering in het weertype, doch maandagmiddag kans op regen.
Matige wind uit zuidelijke richtingen.

HEDEN:
ZON OP: 08.46 ONDER: 16.30
MAAN OP: 06.59 ONDER: 14.45

ZON OP: 08.47 ONDER: 16.31
MAAN OP: 07.55 ONDER: 15.33

Kaars

Om energie te besparen en de kerstsfeer te verhogen zal het electrische licht in 't plaatselijke zwembad van het Overijsselse Zwartsluis worden uitgedraaid en plaats maken voor kaarslicht. Langs het bassin zullen over de volle breedte en lengte tientallen kaarsen worden neergezet. Wel, dat lijkt ons een goed idee. Het wordt natuurlijk een beetje hangen en wurgen om over brandende kaarsen het water in te duiken, maar het figuur zal wel goed uitkomen, ook al zwemmen de meesten onder ons in het (kaars)vet.

ARRESTATIE NA MOORD OP PREMIER

MADRID — In de Spaanse hoofdstad is een 19-jarige jongen met een schotwond in zijn wang door de politie gearresteerd. Hij zou een van de drie terroristen zijn die premier Carrero Blanco donderdag hebben vermoord. Het Madrileense dagblad Informaciones dat dit bericht publiceerde, haalde als bron „welingelichte kringen" aan. De jongen zou de schotwond hebben opgelopen, toen de politie hem donderdag in een Madrileense woning onder vuur had genomen.

SER adviseert hoger minimumloon

DEN HAAG — De Sociaal Economische Raad heeft vrijdag in een advies aan de bewindslieden van Sociale Zaken aanbevolen het minimumloon met één procent te verhogen naar aanleiding van nivelleringstendensen in collectieve arbeidsovereenkomsten die in 1973 zijn afgesloten.

Duitse bankrovers streng gestraft

MÖNCHENGLADBACH — De rechtbank in Mönchengladbach heeft twee mannen tot langdurige vrijheidsstraffen veroordeeld, die in april van dit jaar bij een gewapende bankoverval in deze Westduise stad een bedrag van 48.000 Mark buit maakten en twee vrouwelijke bankbedienden gijzelden voor wier vrijlating zij een losgeld van 1 miljoen eisten.
De 34-jarige Günther Huboi kreeg 11 jaar en de evenoude Gerhard Kukuk 9 jaar. De officier van justitie had respectievelijk 14 en 11 jaar geëist.

'Viertakters' op de bon

DEN HAAG — Minister Westerterp (Verkeer) heeft meegedeeld dat ook voor (vier-takt) brommers een distributieregeling voor benzine zal worden ingevoerd. Zij zullen voor een periode van vier weken de beschikking krijgen over zestien liter benzine. Hen zal een aantal van acht bonnen voor elk twee liter benzine worden uitgereikt.
Aanmeldingskaarten voor deze distributieregeling zullen op 2, 3 en 4 januari verkrijgbaar zijn bij de ANWB-kantoren, de ANWB-wegenwachtstations en op een aantal postkantoren. De distributieregeling geldt die brommers die op zuivere benzine rijden.
Invaliden hebben, wanneer de distributie ingaat, de mogelijkheid extra hoeveelheden benzine te krijgen, zo heeft het ministerie van Verkeer en Waterstaat vrijdag meegedeeld.

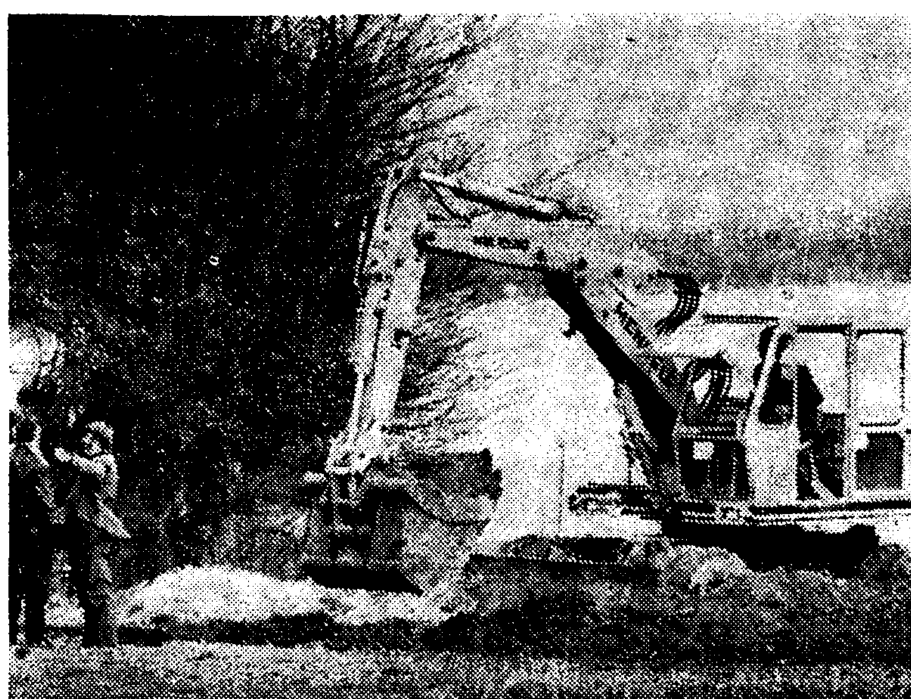
● *Het rund is nog steeds op vrije voeten.*

VIJLEN — Dag-in, dag-uit en door weer en wind is de afgelopen week onze fotograaf Frits Widdershoven in de Vijlenerbossen op zoek geweest naar het langzamerhand legendarisch geworden rund, dat daar al drie en een halve week rondzwerft, alle pogingen om het te vangen, weerstaand. Gistermorgen is het hem gelukt: het schuwe dier liet zich door hem vangen. Slechts op een plaatje weliswaar en na een zwerftocht van uren, maar toch.

En dan nog dank zij de hulp van twee wandelaars, de heren J. Wezel en H. Hendriks, die hij in het bos ontmoette. Zij voerden Frits mee naar een stuk bos, waarin met stelligheid een blik op het dier kon worden toegezegd. Nadat Frits zich met camera plus telelens in het struweel had teruggetrokken, hoorde hij aldra geklipperdeklap in de verte. En jawel, daar kwam de edele viervoeter in het gezichtsveld, rijp voor de snapshot.

Of het beest nog lang van zijn vrijheid zal genieten? Gistermiddag is een graafmachine aan de rand van het Rotterbos, op de plek waar het rund al enige malen neergelegd voer is komen consumeren, begonnen met het graven van een valkuil, twee meter diep en drie bij drie meter in omtrek. Dat het rund oppast!

HET RUND BETRAPT!

● *Zijn belagers zijn druk bezig met het graven van een valkuil.*

Vredesconferentie van start gegaan

GENEVE — Egypte en Israel hebben gisteren voor het eerst in de geschiedenis samen aan de conferentietafel gezeten, maar begonnen daar elkaar al vlug te beschuldigen van wreedheden en kwade trouw. Dit gebeurde op de openingszitting van de Geneefse Vredesconferentie over het Midden-Oosten, die gisteren om 11.10 uur van start ging, nadat een procedure-geschil de opening met 40 minuten had vertraagd. Egypte eiste dat er een zevende tafel in de conferentiezaal zou komen voor de Syriërs, die dinsdag lieten weten, dat zij niet aan de conferentie zouden deelnemen. Hiertegen maakten de Israeli's aanvankelijk bezwaar. Later legden zij zich echter bij de eis van Egypte neer.

In zijn openingsrede deed secretaris-generaal Kurt Waldheim van de VN een dringend beroep op alle deelnemers te streven naar een rechtvaardige en blijvende vrede in het Midden-Oosten. Hij waarschuwde ervoor dat er opnieuw een zeer explosieve situatie zou ontstaan, als het overleg in Genève op een mislukking zou uitlopen.

De Egyptische minister van buitenlandse zaken, Ismail Fahmi, verklaarde in zijn openingstoespraak dat voor een blijvende vrede in het Midden-Oosten aan 5 voorwaarden moet worden voldaan: 1. volledige terugtrekking van de Israeli's uit alle bezette gebieden; 2. bevrijding van het Arabische deel van Jeruzalem; 3. recht op bepaling van eigen toekomst voor de Palestijnen; 4. territoriale onschendbaarheid en politieke onafhankelijkheid voor alle landen in het Midden-Oosten; 5. waarborgen voor vredesregeling van de grote mogendheden, de VN of beide. Fahmi: „Het zou echte tragedie zijn als Israel niet zijn stelregel prijs zou geven, dat zijn bestaan gegrondvest kan zijn op agressie".

De Israelische minister van buitenlandse zaken, Abba Eban, zei dat zijn land niet kon terugkeren naar kwetsbare grenzen. Letterlijk verklaarde hij o.m.: „De vredesverdragen waar wij over willen onderhandelen en die wij willen afsluiten, moeten leiden tot een volledige verdwijning van alle vormen van vijandelijkheid, blokkade en boycot".
De ministers van buitenlandse zaken Kissinger (VS) en Gromyko (Sovjet-unie) hielden hun toespraken algemeen en riepen alle partijen op om aan de totstandkoming van een vrede mee te werken.

Paus Paulus

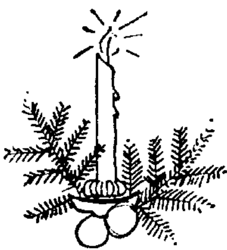
In zijn jaarlijkse kersttoespraak tot het college van kardinalen heeft paus Paulus er gisteren op gewezen dat men ondanks de jongste aanslagen van de Palestijnen niet mag vergeten dat sinds 1947 honderdduizenden Palestijnse vluchtelingen in „wanhopige omstandigheden" verkeren en hun rechtvaardige aanspraken betwist zien.
De paus drong er verder op aan dat op de conferentie over het Midden-Oosten ook het Vaticaan zal worden gehoord, als de kwestie van de status van Jeruzalem ter sprake komt.

met jan van lieshout BINNENDOOR en buitenom

Arabische employees van het hoofdkwartier van de Verenigde Naties in Jerusalem laden een truck met Kerstcypressen, welke zijn bestemd voor de VN-troepen nabij de bestandslijn ruim 30 km ten zuidwesten van Tel Aviv. De traditie getrouw geeft Israel met Kerstmis aan niet-Joden 1200 Kerstbomen, die met gelden van het Joodse Nationale Fonds werden geplant.

Al mijn lezers
wens ik een
fijn Kerstfeest
en een zalig
en gelukkig
Nieuwjaar

Aan de zuidrand van de Sahara is water een grote rijkdom. In grote delen van Senegal, Mauretanië, Mali, Niger, Opper-Volta en Tsjaad heeft het vijf jaar niet meer geregend. Van heinde en ver komen de mensen naar de weinige bronnen. Op de foto schept een kind het heilige H2O in een geitevellen „tank" onder zijn ezeltje.

Kerstmis 1973

VREDESCRISIS IN HET MIDDEN-OOSTEN

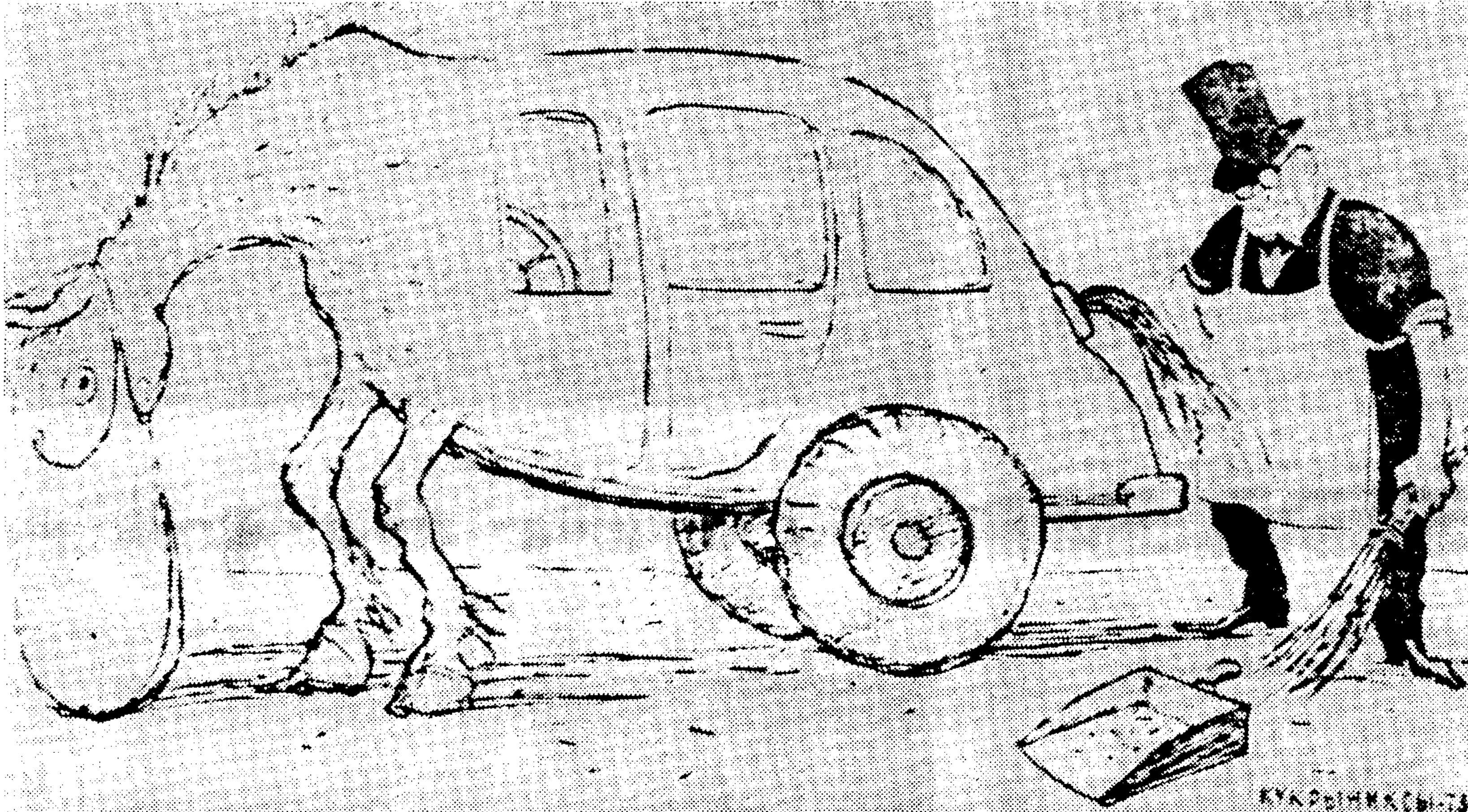
*

WATERCRISIS IN MIDDEN- EN WEST-AFRIKA

*

OLIECRISIS IN WEST-EUROPA

Een Sovjet-visie op de gevolgen van de energiecrisis in het welgestelde West-Europa. De cartoonist van de in Moskou verschijnende krant „TRUD" ontwierp een nieuwe paardekrachtcombinatie en blokletterde: „Een interne verbrandingsmotor".

In Bethlehem, de geboorteplaats van Christus, worden ondanks de vredescrisis in het Midden-Oosten in de Kerstnacht weer veel pelgrims verwacht. Arabieren zijn bezig met de versiering van een Kerstboom. Op de achtergrond de Omar-moskee, die tegenover de Christus' Geboortekerk gelegen is.

BEVROREN ZABAGLIONE

Dit is een variant op de beroemde Italiaanse lauwe wijncrème, zabaglione, die u echter nu als een koele sorbet opdient. Zet een kom in een pan met zacht kokend water en klop daarin vier eidooiers met een volle theelepel citroensap en 30 gr basterdsuiker tot een luchtige massa. Voeg heel geleidelijk ruim 1 dl Marsala toe en blijf daarbij steeds goed kloppen tot het mengsel licht bindt.

Los er een in koud water voorgeweekt blaadje gelatine in op en neem de kom dan uit de pan met kokend water. Roer er geleidelijk een eetlepel cognac door en 0,25 l half-stijf geklopte slagroom met een theelepel vanille suiker. Schep het mengsel in het vrieslaatje en zet dit enkele uren in het vriesvak van uw koelkast. Roer nu en dan door. Schep de „Zabaglione gelato" in wijde glazen. Door de alcolhol zal het niet stijf bevriezen, maar dat is ook niet de bedoeling.

DIERENLEED Roger Bollen

arman en ilva

HET ROS BAZHAAR

Suske en Wiske

Heer Bommel en de Pronen

7871. Heer Ollie was zo gegrepen door zijn nuttige voornemens, dat hij zijn verkoudheid vergat. Hij wierp zijn deken af, zette zijn ijsblaas op de grond en schoof een bankje naderbij. „Ga zitten", sprak hij. „Dan zullen we eens zien of er iets van jullie te maken valt. Jullie hebben een scherp verstand, dat heb ik wel gemerkt. Maar dat is niet genoeg. De maatschappij is moeilijk, en men dient te weten hoe men zich gedragen moet! Goede manieren zijn het kenmerk van een heer. zei mijn goede vader altijd, en daar moeten jullie je aan houden. Hebben jullie al wat geleerd van die vreemde oude heer? En wacht even;

Hoe heten jullie?" „Nl, Mn en Prl", verklaarde de oudste proon en toen heer Bommel verbaasd opkeek, legde de tweede uit: Er zijn meer medeklinkers dan klinkers in het alfabet". „Geleerd van oude heer", riep de derde, die op heer Ollies rugleuning was gaan zitten. „Wat betekent het?"„Gewoon", zei de onderwijzer vaag. „Er zijn meer medeklinkers dan klinkers in het alfabet, als jullie begrijpen wat ik bedoel". De bediende Joost die bezig was het huis voor de nacht te sluiten, bleef verbaasd in de hal staan. „Nu hoor ik toch duidelijk heer Olivier spreken!" dacht hij. „Hij praat wel meer in zichzelf, maar dat is niet gewoon. Zou hij gestoord zijn door dat koude bad tegen de stroom in?" Voorzichtig klopte hij aan en trad binnen om te vragen wat er aan schortte. De pronen schrokken zo van hem dat ze haastig onder de stoel doken — en de knecht trof zijn werkgever dan ook alleen voor het haardvuur aan, met een gehinderde uitdrukking op het gelaat.

„Altijd storingen", zei heer Bommel toornig. „En net wanneer men een goed gesprek heeft, vol geestelijke diepte. Ga liever naar bed, Joost!"

VANDAAG de dag

Extra intercity-treinen

UTRECHT — In het kader van het algemene vervoersplan dat de N.S. heeft bekendgemaakt zullen bij het ingaan van de distributiemaatregelen op 7 januari op de maandagen gedurende de ochtendpits uit Eindhoven verschillende extra-intercity-treinen naar Utrecht vertrekken. Van maandag tot en met vrijdag rijdt er 's ochtends ook een extra-intercitytrein van Eindhoven naar Amsterdam. Vanuit Amsterdam rijden tussen tien voor half vijf en half zes 's middags weer extra treinen in omgekeerde richting. De intercity-treinen naar en uit het noorden en oosten en op het traject Zandvoort/Heerlen/Maastricht rijden met extra rijtuigen. De NS heeft weer zestien rijtuigen van het materieel uit 1946 in gebruik genomen. Ook worden acht treinstellen in de fabriek versneld rijklaar gemaakt om op de rails te komen.

Kindermis ruimer

ROME — De Romeinse congregatie voor de eredienst heeft een nieuwe serie richtlijnen over misvieringen met kinderen gepubliceerd. Volgens mgr. G. Agustoni, lid van de congregatie is het de bedoeling van de kindermis een levend gebeuren te maken. Aan priesters, ouders en leerkrachten wordt een opvallend grote vrijheid gelaten om deze speciale diensten samen te stellen, hetzij voor kinderen alleen hetzij voor kinderen met volwassenen samen. De inleiding van de mis hoeft niet alle tot nu toe geldende elementen te bevatten, mits er een openingsgedeelte is met een gebed.

Motie over verlichting aangenomen

DEN HAAG — In de vroege ochtend van vrijdag heeft de Kamer, bij het aanvaarden van de machtigingswet alsnog een motie aangenomen van de VVDer Portheine waarin een dringend beroep wordt gedaan op de regering om over de inhoud van de etalage-, reclame- en feestverlichtingsmaatregelen nog overleg te plegen met de organisaties van betrokkenen.

Kamer wil beperking uitgaven

DEN HAAG — De Tweede Kamer heeft een motie van de heer Vander Mei (CHU) aangenomen waarin de regering wordt gevraagd ernstig te bezien of evenwicht in de beperkingen op de overheidsuitgaven niet verder moet worden beperkt dan het nu vastgestelde bedrag van 750 miljoen gulden.

Motie over energie geaccepteerd

DE HAAG — De Tweede Kamer heeft met vrijwel algemene stemmen een motie van de heer Van der Hek (P.v.d.A.) aangenomen, waarin gesteld werd dat een gemeenschappelijk europees energiebeleid mede gericht zal moeten zijn op een evenwichtige verdeling van energiedragers.

overigens ....

is de Labour Party in Engeland opnieuw populairder geworden; een recent opinie-onderzoek heeft uitgewezen dat indien thans algemene verkiezingen zouden worden gehouden 36 procent conservatief, 42,5 procent Labour en 18,5 procent liberaal zou stemmen, de resterende 3 procent van de bevolking zou zijn stem geven aan splintergroeperingen, ● zijn bij het Londense Hilton Hotel in de nacht van donderdag op vrijdag twee bommen ontploft, die echter volgens de eerste berichten niemand verwondden, ● is door het Italiaanse hooggerechtshof de veroordeling wegens obsceniteit ingetrokken tegen de film „Last tango in Paris", regisseur Bertolucci, Marlon Brando en Maria Schneider; het hof verklaarde het vonnis om technische redenen ongeldig en bepaalde dat er een nieuw proces zal worden gehouden, ● heeft de politie van Cincinnati een van de twee uit het Taft-museum gestolen Rerbrandts achterhaald, maar van de dieven ontbreekt nog elk spoor, ● heeft een vloedgolf, die de rivier de Newa binnenstroomde, delen van Leningrad blank gezet; het peil van de rivier steeg door de golf met ruim twee meter, ● wordt de Soejoez 13, die dinsdag is gelanceerd, gebruikt voor het beproeven van een „zichzelf bedruipend ecologisch stelsel", dat uiteindelijk moet dienen tot het voeden van kosmonauten die van de ene planeet naar de andere gaan reizen.

Bij Medische Faculteit Maastricht

Start van instituut huisartsen op 1 januari

door Sante Brun

MAASTRICHT — Op 1 januari 1974 begint het huisartsen-instituut van de Medische Faculteit Maastricht zijn werkzaamheden. Op die datum gaan zes Limburgse artsen zich op parttime basis voorbereiden op hun taak bij de medische studie. Op 1 september 1974 gaat vrijwel zeker een zogenaamde „zevendejaars" opleiding — specialisering tot huisarts — in Maastricht van start. In de vleugel van Vijverdal, waar het huisartseninstituut wordt gevestigd, zal ook een voorlichtings- en documentatiecentrum worden gevestigd met betrekking tot de mogelijkheden van samenwerking die er zijn tussen huisartsen e.d.

Het is de bedoeling van de enige tijd geleden benoemde directeur. dr. W. Brouwe, ook een soort brugfunctie te gaan krijgen tussen specialistische zorg en huisartsenzorg. Met de komst van de medische faculteit zou deze communicatielijn wel eens heel wat moeilijker komen te liggen dan nu het geval is, waarbij de huisarts het zicht zou kunnen verliezen op wat met de patiënt gebeurt. kostbare tijd kan daardoor verloren gaan. De heer Brouwer geeft ook hoge prioriteit aan research op het gebied van de huisartsenpraktijk, ook dit zal zeer spoedig door een apart Maastrichts instituut voor Onderwijs en Ontwikkeling ter hand worden genomen. Twee van de zes artsen die aan het instituut zullen gaan meewerken zijn verbonden aan het Gezondheidscentrum Hoensbroek Noord; de vier andere zijn Maastrichtse artsen die twee aan twee met elkaar geassocieerd zijn. Zij zullen voorlopig eentiende van hun tijd aan werk bij het instituut besteden. De heer Brouwer zegt met nadruk dat de keuze die hij gedaan heeft niet een principiële keuze tegen de solistisch werkende arts is. Hij heeft veel eerder praktische motieven gehad om met elkaar samenwerkende artsen te kiezen; de betrokken praktijken worden daardoor het minst geschaad. Voorlopig zullen de artsen in de gelegenheid worden gesteld te wennen aan het universitair verband; zij zullen zich verder bezighouden met literatuurstudie en zullen „de boer opgaan" om huisartsen te werven, die te zijner tijd zullen fungeren als gastheer voor studenten. In verband met het voornemen, in september al te beginnen met de zevende jaars opleiding is snelle aanwerving daarvan noodzakelijk. Een van de struikelblokken voor deze opleiding zou kunnen zijn dat er onder afgestudeerde artsen geen belangstelling voor Maastricht zou bestaan. Dr. Brouwer acht de start van deze opleiding van groot belang; hiermee kan worden voorkomen dat veel medische know how van aan de Medische Faculteit verbonden deskundigen als het ware zes jaar lang geen effect zouden hebben voor de praktische gezondheidszorg. Ook degenen die in Maastricht als eerstejaars komen (dr. Brouwer houdt nog steeds rekening met een start in september 1974) zullen direct te maken krijgen met het huisartsen-instituut. Het is de bedoeling dat zij van het begin af aan kans krijgen zich in te leven in de problemen die in de gezondheidszorg leven; het eerste jaar moet representatief zijn voor de gehele opleiding. Van de nu aangetrokken huisartsen zijn twee à drie nodig voor de begeleiding van deze studenten. die in groepen van ongeveer 15 man zullen worden ingedeeld. Teneinde verwarring te voorkomen zullen de aankomende huisartsen voor hun ziekenhuiservaring waarschijnlijk eerder op de kleine ziekenhuizen in de regio aangewezen zijn dan op de grote.

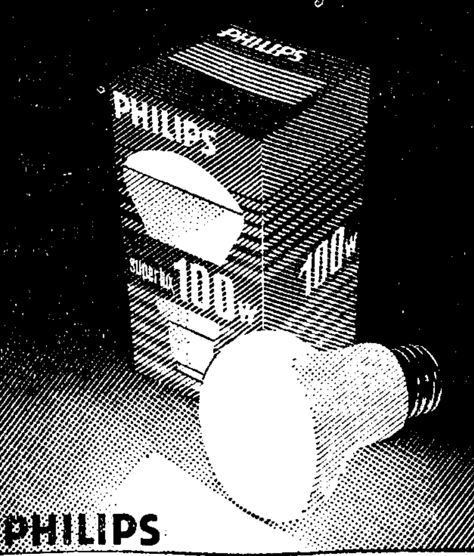
Voorlichten

Het informatiecentrum dat in Maastricht gevestigd zal worden heeft tot doel artsen die plannen hebben een of ander samenwerkingsverband aan te gaan, voor te lichten over consequenties en mogelijkheden. De heer Brouwer wijst er met nadruk op dat het centrum ook informatie zal verschaffen aan artsen die solistisch willen blijven werken, maar dat zo goed mogelijk willen doen aan de hand van de laatste inzichten op hun gebied.

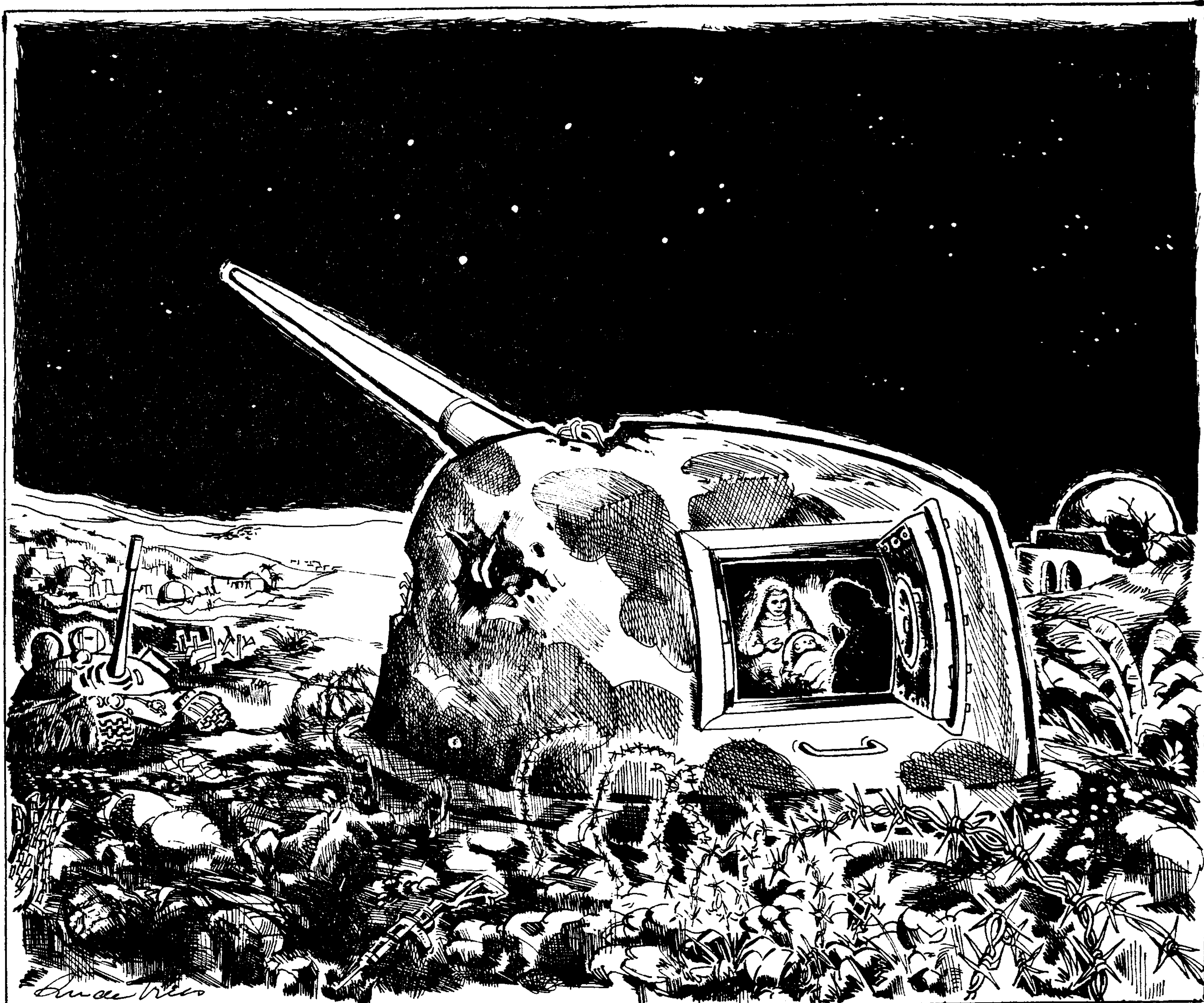
Van de brugfunctie tussen specialisten en huisartsen stelt dr. Brouwer zich voor, dat die een versterking kan zijn van de extramurale zorg, aangezien daarmee een aantal achteraf niet zinvolle ziekenhuisopnamen voorkomen kunnen worden. Dr. Brouwer heeft ook een aantal punten opgenoemd daarop het komende research-instituut zal gaan werken. „Het is dringend noodzakelijk dat een aantal dingen behoorlijk wordt onderzocht", zegt hij. „Anders fungeer je alleen maar als doorgeefstation". Hij noemt de mogelijkheden die huisartsen kunnen hebben bij het gebruik van de electrocardiografie, en de in Hoensbroek uitgewerkte methode van „kweken". voor het vaststellen van urineweg-infecties. Er zullen hiervoor speciale medewerkers worden aangetrokken. Een ander gebied waarop dringend onderzoek nodig is, is de zogenaamde „premedische periode" de tijd die verloopt tussen het gewaar worden van een klacht en het gaan naar de arts. Dr. Brouwer wil onderzoeken welke motieven aan die beslissing ten grondslag liggen. Hij heeft hier zelf al enig werk aan gedaan in een Utrechtse wijk. Hij meent, dat uit een dergelijk onderzoek wel eens zou kunnen blijken, dat een heel ander patroon van gezondheidszorg aanstaande is. Hij noemt de mogelijkheid dat mensen veel meer dan nu het geval is voor een „check-up" („tienduizend kilometer beurt") naar de huisarts zouden kunnen gaan. Als hiervoor hetzelfde cijfer zou ontstaan als in de VS (twintig procent van de praktijk) zou dit een ware aardverschuiving betekenen. Een dergelijke tendens kan echter wel door behoorlijk onderzoek vroegtijdig gesignaleerd worden.

Gesprek

Binnenkort is de oprichting te verwachten van een Instituut voor Onderzoek en Ontwikkeling. Men is momenteel in gesprek met de eventueel toekomstige directeur, een deskundige die op dit gebied in de VS ervaring heeft opgedaan.

KERSTVREDE STAAT OP SCHERP

Prijs loopt per afstand van 10 km een gulden op

NS verkoopt stripkaarten

UTRECHT — Twintig extra treinen, verlengde treinen, snellere afgifte van kaartjes op de stations en een vereenvoudigde afgifte en inning in de trein. Dat zijn de voornaamste maatregelen die de Nederlandse Spoorwegen hebben getroffen om per 7 januari de verwachte stroom extra reizigers zo goed mogelijk te kunnen opvangen. De te verwachten hausse in het reizigersaanbod betekent meer werk vooral voor het loketpersoneel, conducteurs en informatiepersoneel. De extra treinen vragen 10 machinisten meer dan normaal en 12 extra conducteurs. De ploegen van controlerende conducteurs worden uitgebreid.

De spoorwegen laten voorts 200.000 folders bijdrukken voor zakenlieden, geven meer mini-dienstregelingen uit en gaan daarnaast tabellen uit het spoorboekje overdrukken om per lijn informatie te geven.

De minister van Verkeer en Waterstaat heeft inmiddels verschillende verzoeken om spreiding aan zijn collega's van Defensie en Onderwijs doorgegeven, zo melden de N.S. Naar de scholen gingen 13.000 brieven uit waarin wordt gevraagd de roosters zo in te delen dat de lessen niet voor 09.00 uur beginnen en uiterlijk 16.00 uur eindigen, een maatregel waarbij ruim een half miljoen leerlingen zijn betrokken.

De eerste twee weken na 7 januari zullen militairen vrijdag tussen 13.00 en 16.00 uur met verlof vertrekken en zondagavond of maandagochtend zeer vroeg — voor de appels van 08.00 uur — terugkeren.

Niet alleen in het bedrijfsleven maar ook op de ministeries zelf zal men zoveel mogelijk meewerken aan spreiding van de werktijden. Over brugopeningen wordt voor iedere brug overleg gepleegd met Rijkswaterstaat om tot aanvaardbare verschuivingen te komen. Een zaak die de betrouwbaarheid van de treindienst zeer ten goede kan komen.

Bij de voorgenomen vereenvoudigde verkoop van treinkaartjes valt de nadruk op een simpele handeling bij de afgifte in de trein en op een snellere manier van inning.

Bij kaartverkoop in de trein door de conducteur heeft men de keus laten vallen op een systeem van 'stripkaartjes' waarbij de prijs per afstand van 10 km steeds een gulden oploopt. Daarmee wordt veel geschrijf voorkomen en kan de conducteur meer reizigers bedienen. Overigens adviseren de spoorwegen de reizigers hun kaartjes zoveel mogelijk op het station en zo min mogelijk in de trein te kopen. De prijs van een in de trein gekocht plaatsbewijs komt vrij aardig overeen met die van een op het station gekocht kaartje. Maar het laatste kaartje is — afgezien nog van de extra gulden die men moet betalen voor afgifte in de trein — toch voordeliger. Vooral omdat op het station ook retours worden verkocht en in de trein niet.

Op de stations gaan meer loketten open, er zijn plannen voor de centrale verkoop van maandabonnementen via de giro. Voorts zullen onbemande stations waarschijnlijk als aanvulling op de automatenverkoop een mobiel verkoopkantoortje krijgen. Het aantal controleploegen dat 'zwartrijders' moet controleren, wordt uitgebreid van 23 tot 30.

Besluit invoering middenschool pas na experimenten

Van onze onderwijsredacteur

DEN HAAG — Minister dr. J. van Kemmenade heeft bij de installatie van twee commissies die zich met vernieuwing van basis- en middenschool zullen gaan bezighouden met grote nadruk laten uitkomen dat zeker niet besloten is, dat met name de middenschool er ook inderdaad zal komen. De komende experimenten zullen mogelijkheid en noodzakelijkheid daarvan nog moeten aantonen. Het is overigens ook duidelijk geworden, dat de oorspronkelijke bedoeling, in september 1974 al met enkele integrale experimenten te beginnen, niet ten uitvoer zal kunnen worden gelegd. Dit ligt voor de basisscholen iets gunstiger dan voor de middenscholen.

Dat nog niet besloten is één school voor 4- tot 12-jarigen en één school voor 12 tot 15-16-jarigen in te voeren, is logisch aldus de heer Van Kemenade. „De noodzakelijke inzichten kunnen we vandaag de dag niet meer verkrijgen door juridisch en onderwijskundig denkwerk alleen, maar daarvoor zijn gerichte, goed opgezette en goed geëvalueerde proefnemingen of experimenten in de schoolpraktijk zelf noodzakelijk". Daarbij zullen garanties worden ingebouwd dat niemand enige schade zal ondervinden en dat de soepele aansluiting bij vervolgonderwijs gewaarborgd blijft. Het onderwijs mag ook geen eenheidsworst worden, de vitale doelstelling is: aansluiting bij de individuele mogelijkheden van de leerlingen. De voorzitter van de innovatie-commissie basisonderwijs, de heer M. Baayens, wees erop dat ook het buitengewoon onderwijs bij de vernieuwing betrokken behoort te worden. Dr. Van Kemenade sprak rechtstreeks over het onderwerp „maatschappijvernieuwing", waarover vooral bij rechtse partijen in het parlement enige verontrusting bestaat. Hij zei wel dat de middenschool niet van bovenaf zal worden opgelegd: „Het zijn de scholen zelf, de docenten zelf, de ouders zelf en als het kan de leerlingen die vorm moeten geven aan de vernieuwing in hun eigen situatie", en met dit laatste bedoelde hij met name de bijzondere scholen, wier positie in geen enkele opzicht zal kunnen worden aangetast door de vernieuwingstendens, die, zo zei de minister, reeds onder diverse vorige bewindslieden werd ingezet. Drs. H. J. Jacobs, voorzitter van de commissie middenschool wees beweringen, als zouden experimenten in het buitenland mislukt zijn, van de hand. Zijns inziens konden situaties in Duitsland Engeland en Zweden niet zonder meer op Nederland van toepassing worden verklaard. Hij noemde de kritiek ongenuanceerd. De commissies zijn samengesteld uit onafhankelijke deskundigen. Ze zijn ten dele voor deze functie vrijgesteld.

FERNANDEZ MIRANDA: GEMATIGD

Spanje's nieuwe premier Torcuato Fernandez Miranda is een voorzichtig, nauwgezet professor in de rechten, die zich gestaag binnen de regering heeft opgewerkt via de Nationale Beweging, de enige politieke organisatie in het land. Tot de dood van Carrero Blanco bekleedde Fernandez Miranda de functies van vice-premier en secretaris-generaal van de beweging, waarin alle krachten zijn verenigd die generalisimo Franco steunen. Hoewel hij in de beweging een prominent figuur is was hij toch een betrekkelijk glansloze persoonlijkheid, en het feit dat hij de twee functies kreeg wekte dan ook vrij veel verrassing.

Politieke waarnemers beschouwen Fernandez Miranda als een gematigd politicus. Het is bekend dat hij een goed vriend is van prins Juan Carlos, die door Franco als zijn opvolger is aangewezen, en hij brengt de prins regelmatig een bezoek. De rest van zijn vrije tijd brengt hij door met zijn vrouw en 7 kinderen.

Fernandez Miranda was wellicht het meest actief als secretaris-generaal van de Nationale Beweging. De raad van de beweging is een soort raad van state die de politieke toekomst van het land aangeeft en Fernandez Miranda wordt door veel politieke waarnemers gezien als de belangrijkste theoreticus. In deze positie heeft hij te maken gehad met enkele van Spanje's klemmendste sociale en politieke problemen zoals hervormingen op vakbondsgebied. het recht om politieke verenigingen te vormen, de betrekkingen tussen kerk en staat en benoemingen voor politiek belangrijke functies.

Hij is op 10 november 1915 geboren in Gijon in het noorden van Spanje. volgde een studie in de rechten aan de universiteit van Ovedo en vocht als tweede luitenant in de burgeroorlog van 1936. In 1954 kwam hij voor het eerst in een regeringsfunctie terecht en sindsdien heeft hij er verschillende bekleed op verschillende ministeries.

Fernandez Miranda heeft vaak toespraken gehouden ten overstaan van de Cortes (parlement), enerzijds om regeringsprogramma's te presenteren, anderzijds in zijn functie van secretaris-generaal van de Nationale Beweging. In die toespraken heeft hij steeds Franco's politieke systeem verdedigd als zijnde geschikt voor het herbergen van Spanje's verschillende en vaak diametraal tegenover elkaar staande politieke stromingen. Het systeem laat naar zijn mening ook ruimte voor veranderingen binnen het kader van Franco's grondwet. Zijn politieke mening kan wellicht worden gevat in deze ene zin „een liberale democratie is een verkeerde democratie omdat ze het bestaan van een authentieke staat onmogelijk maakt en de staat, als machtsorgaan van het land, is het enige middel om te waarborgen dat het volk werkelijk kan deelnemen aan het uitoefenen van de macht".

commentaar

Het scénario van Genève

De vredesconferentie in Genève is begonnen. Weken van te voren hebben de deelnemers aan dit keiharde vredesspel om toerbeurt laten weten dat zij wel of niet kwamen. Dat past in het scenario van een dergelijk gebeuren. Dat ligt als in een film bijna scène voor scène vast. Want diplomatie in de huidige wereld is een keiharde business waar je echt niet van in Kerstsfeer geraakt. Arafat, de onverzoenlijke is er niet bij. Hij, de man die de Israeli's het liefst de zee in zou jagen — volgens zijn eigen woorden — zal niet praten met Golda Meir, die wel bereid is tot bepaalde concessies, maar nooit ten koste van de eigen bestaanszekerheid van het Israëlische volk. Dat zijn zo op het oog onoverbrugbare standpunten, waarbij de zozeer geprezen 'goede wil' een niet ver genoeg reikende polsstok is om de kloven te overbruggen. Er is de kwestie van Jeruzalem, de Heilige Stad — naast Bethlehem — in het middelpunt van de internationale belangstelling. De felheid waarmee de Arabieren hun 'El Quod' (de Arabische naam voor Jeruzalem) verdedigen en de even sterke benadrukking van Golda Meir, dat Israel geen afstand van zijn rechten doet, geven voeding aan de speculaties dat deze conferentie er een van de bevroren glimlach zal worden, waarin men elkaar in de prelude over de hoofden van de hele wereld heen welwillend zal toespreken in uitingen over verlangen naar vrede. Dan is er Sadat nog — politiek gezien de rechtstreekse tegenstrever van Golda Meir. Niet zo fanatiek als zijn voorganger Nasser, maar toch bezield met een haast ondoorgrondelijke oosterse drang om soelaas te vinden voor de diepe vernederingen uit het verleden. En Assad, de Syriër, wat doet hij? De geruchten en daarna berichten over de mogelijke vermoording van Israelische krijgsgevangenen door de Syriërs, hebben al haast een koude sfeer geschapen in Genève, waar opnieuw de goede wil alleen weinig ontdooiing kan brengen. Speculaties over zijn toch nog deelnemen aan de conferentie in Genève zijn sterk opgedoken.

Koning Hoessein tenslotte, de man uit Jordanië, pro-westers maar ook niet anti-oosters, completeert het aantal feitelijke deelnemers die onder supervisie van de grootmachten beginnen te praten. Het wordt daar in Genève niet de Kerst van de plumpudding, al zal die er misschien wel gegeten worden. Het wordt een keihard vredesgesprek, waar meer over het voorkomen van oorlog dan over blijvende vrede zal gesproken worden. Goede wil in de huidige diplomatie is een keiharde zaak. En deze goede wil wensen wij graag allen, die een werkelijke Kerstvrede wensen. Genève is geen public relationstunt van Henri Kissinger, die een race tegen het uurwerk over de aardbol volbracht heeft, maar een werkelijkheid in 1973. Met een door militairen bewaakt Bethlehem en een op scherp staande vrede in de hele wereld.

Gedeputeerde Van der Woude over afgewezen herindelingsplan:

Continuïteit in denken is onder deze minister doorbroken

door Servé Overhof

HET lid van Gedeputeerde Staten Johan van der Woude blijkt een verontrust en tevens verstoord bestuurder wanneer men met hem de consequenties doorpraat van de schriftelijke afwijzing die de minister van Binnenlandse Zaken heeft gegeven op het twee jaar geleden door G.S. ingediende herindelingsplan voor Zuid-Limburg. „Let wel", zo stipuleert de gedeputeerde, „wij mogen hier niet spreken van DE minister, maar van DEZE minister: mr. W. F. de Gaay Fortmann, voor wie ik altijd de grootste achting heb gehad — en nóg steeds heb — en die ik in vroeger tijden bovenal heb gewaardeerd als hoogleraar in het Arbeidsrecht. Als bewindsman van Binnenlandse Zaken echter heeft hij gezorgd voor een discontinuïteit in het denken over onze gemeentelijke herindeling. Zijn inzichten daaromtrent wijken af van dit van zijn voorgangers en de vraag is of zij niet evenzeer verschillen van die van zijn opvolger. Vraag is tevens of zijn schaal van denken wel overeenstemt met die van het merendeel van de Kamerfracties en of de Kamer hem op dit stuk niet zal corrigeren".

DEPUTé J. VAN DER WOUDE ... geïrriteerd en verbaasd ...

Wat de heer Van der Woude nog het meest verbaast en irriteert, is de plotselinge ommezwaai bij deze minister. Met de jongste brief van mr. De Gaay Fortmann in de hand wijst hij op de daarin besloten tegenspraak met hetgeen dezelfde minister op 8 augustus tegenover de Limburgse pers heeft verklaard na afloop van een werkbezoek aan Limburg. Aangezien wij (redactie Limburgs Dagblad) over een uitgewerkte bandopname van deze persconferentie beschikken, kunnen wij de door deputé Van der Woude bedoelde elkaar tegensprekende verklaringen in woordelijke tekst tegenover elkaar plaatsen.

"Voorshands"

Op 8 augustus zei minister De Gaay Fortmann;

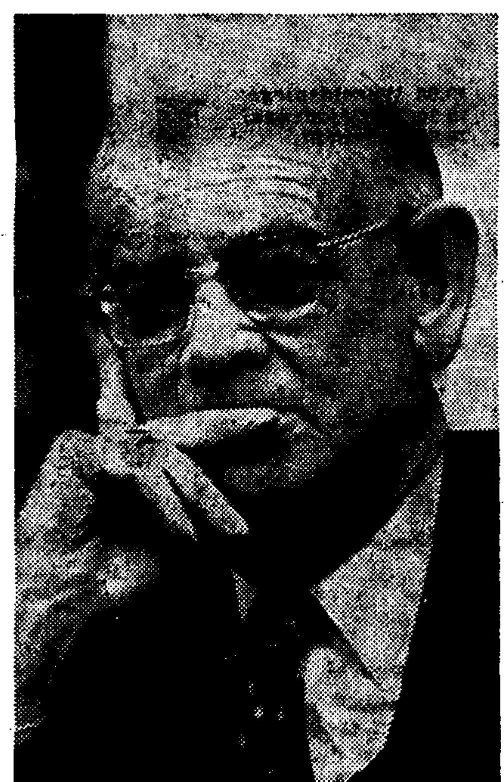
„Zuid-Limburg ligt op het ogenblik veel meer in het stadium van de gemeentelijke herindeling dan van de gewestvorming. Maar de gemeentelijke herindeling van Zuid-Limburg is een tijd blijven liggen, omdat men toen nog leefde in de gedachte dat er een gewestwet zou komen die tot een generale invoering van gewesten zou leiden en naar mijn meneing moet men gewesten dáár instellen waar het inderdaad noodzakelijk is dat er een gewest komt. Maar het kan ook best zijn dat in de gebieden — en het lijkt me wel mogelijk dat je dat van Zuid-Limburg zou moeten zeggen — voorshands iets moet doen of... voorshands de gemeentelijke indeling moet wijzigen omdat als je gaat wachten op de gewesten, het veel te lang duurt en misschien dan de uitkomst zou kunnen zijn dat je toch de gemeentelijke indeling moet wijzigen.

In de ministeriële brief van 14 november luidt het daarentegen:

„Voor mij geldt als gegeven, dat de gemeentelijke herindeling niet in de plaats van gewestvorming kan treden, doch in het kader daarvàn moet worden bezien. Een moeilijkheid waarvoor wij bij de gemeentelijke herindeling van een zo uitgestrekt gebied als Zuid-Limburg staan, is dat omtrent de gewestelijke indeling — ik bedoel nu de opzet van de gewestelijke indeling — van deze streek vooralsnog zekerheid ontbreekt. Mijns inziens zal de keuze gaan tussen de instelling van één of van drie gewesten".

Over de door Gedeputeerde Staten geprojecteerde gemeentelijke herindeling zegt de minister in zijn brief:

„Zij gaat enerzijds niet ver genoeg — omdat zij niet alle lokaalbestuurlijke problemen ondervangt — en zij gaat anderzijds aanzienlijk te ver omdat zij beduidend grotere gemeentelijke eenheden creëert dan in het kader van de komende gewestvorming noodzakelijk kan worden genoemd". En verder: „Het lijkt mij stellig mogelijk (letterlijk: „deze beide") bezwaren van de bestaande gemeentelijke indeling weg te nemen door middel van een gemeentelijke herindeling welke (anders dan die overeenkomstig uw ontwerp) in het kader van de komende gewestvorming aan de behoeften beantwoordt".

MR. W. DE GAAY FORTMANN

Tijdens zijn persconferentie in Maastricht herinnerde de bewindsman aan de belofte „dat ik mijn best zal doen om het provinciaal bestuur van Limburg in het najaar iets van een standpunt en liefst meer dan een standpunt te doen blijken... — ..... — Maar ik ben wel van plan om mijn uiterste best te doen om het nu inderdaad niet geruime tijd weer te laten liggen. Het heeft al erg lang gelegen. Maar daar is natuurlijk ook de politieke stelling van de laatste 15 maanden debet aan".

Over het op 30 november 1971 door Gedeputeerde Staten ingediende herindelingsplan merkte hij desgevraagd nog op:

„Het is een heel goed uitgewerkt en heel goed gedocumenteerd plan. Dus zou ik de laatste zijn om te zeggen dat het een onzinnig plan is. Zelfs wanneer je zou moeten zeggen: er zijn een aantal bezwaren die tot weigering zouden moeten leiden, maar dan mag je nog niet zeggen dat het een onzinnig plan is. Integendeel..." Later benadrukte mr. De Gaay Fortmann nog: „Ik vind het een goed uitgewerkt, goed gedocumenteerd, goed overwogen plan".

Opdracht

Keren wij terug bij het G.S.-lid Van der Woude, die het „een ernstige zaak" voor Zuid-Limburg noemt, dat „het mes nu in het varken is blijven steken". De heer Van der Woude: „Destijds hebben wij vanuit de eerste Mijnnota van Den Uyl zeer terecht de opdracht gekregen orde op zaken te stellen in de bestuurlijke situatie van Zuid-Limburg. De nota koppelde het welslagen van de herstructurering aan een oplossing van de bestuurlijke problematiek. Straks komen wij voor twee feiten tegelijk te staan: dan schort niet alleen de herstructurering maar evenzeer de aanpassing van de bestuurlijke situatie. Een koppeling van de gemeentelijke herindeling aan de vorming van drie gewesten biedt geen oplossing voor het vraagstuk. Het college van Gedeputeerde Staten wenst te weten welke de bestuurstaak van een toekomstig gewest wordt, hoe dan de positie van de provincie zal zijn en wat in die constellatie het takenpakket van de gemeente. In dergelijk gewichtige operaties wens ik met volle zekerheid beslissingen te nemen. De opdracht van Den Uyl hebben wij uitgevoerd. Niet onze schuld is het, dat dit werkstuk is blijven liggen bij de diverse ministers die wij in de afgelopen jaren hebben gekend. Bepaald verontrustend is echter, dat thans de continuïteit in het denken over deze materie is doorbroken. Het lijkt erop alsof deze minister en zijn adviseurs onvoldoende weten, dat zij hier te doen hebben met de zesde agglomeratie van Nederland, bestuurlijk versplinterd in 58 gemeenten en liggend in een stuk Europa met 3½ miljoen inwoners, waarin grote bestuurseenheden als Luik en Aken".

Als de minister in zijn brief aan het dagelijks bestuur van de provincie Limburg laat doorschemeren dat naar zijn overtuiging slechts van gemeenten van rond 10.000 inwoners een voldoende bijdrage kan worden verwacht tot „een gezonde gewestelijke ontwikkeling" dan vraagt gedeputeerde Van der Woude zich af hoe deze stelling moet worden waargemaakt in stadsgewesten als Sittard-Geleen en Heerlen-Kerkrade. Van de Woude: „Hier gelden andere normen dan dit plattelands-criterium. Het moet deze minister toch bekend zijn, dat in verstedelijkte agglomeraties voor het functioneren van een stad als optimaal criterium een inwonertal van 150- tot 200.000 geldt. Konden wij deze norm projecteren op het door G. S. ingediende voorstel dan zou dat allerminst te fors uitvallen".

Overeind

Of het „allemaal wel moet" met die door deze minister voorgestane gewestvorming? Gedeputeerde Van der Woude redeneert als volgt: „Een stad als Maastricht met haar onmiddellijke omgeving heeft op deze schaal geen behoefte aan een gewest. Vanuit haar historie is zij een fatsoenlijke stad gebleven waarin de burger gewend is aan zijn bestuur. Vergroot het territoir van Maastricht en geef het bestuur daardoor een nieuw perspectief! Wanneer Johan van der Woude, gedeputeerde namens de Partij van de Arbeid en afgelopen zaterdag gekozen als provinciaal lijsttrekker voor zijn partij bij de komende Statenverkiezingen, het geheel van zijn uitspraken overziet, dan trekt hij geen woord terug, maar stelt vast te hebben gesproken vanuit zijn verantwoordelijkheid én zijn bewogenheid van provinciaal bestuurder, die zijn achting jegens de persoon van DEZE minister en zijn solidariteit met het kabinet-Den Uyl niettemin „overeind laat staan".

De mijnproblematiek in het licht van de energiecrisis

MINISTER LUBBERS van economische zaken is schoorvoetend teruggekomen op het onherroepelijk lijkende standpunt van de regering, dat over een vertraging (laat staan een uitstel) van het mijnsluitingsprogramma niet meer gedacht kan worden. Vooral onder druk gezet door D'66 — waarbij ditmaal het al acht jaar durende pleidooi van de CPN nu eens hielp — is een nieuw onderzoek toegezegd.

Dit onderzoek zal in eerste instantie worden verricht door de Mijnraad. Dit is een college van grotendeels hooggeleerde heren, dat onder voorzitterschap staat van SER-voorzitter drs. J. de Pous. Het college bevat deskundigen op het gebied van alle mogelijke vormen van energie en is het belangrijkste adviescollege van de regering. De Mijnraad heeft vorige maand al aan de regering laten blijken dat het gewenst zou zijn zich in het kader van de huidige energiecrisis nog eens te bezinnen op het sluitingsprogramma. Wat deze bezinning nu daadwerkelijk inhoudt is nog niet helemaal duidelijk. Het kan zijn dat de Mijnraad zelf met een nota komt. Het kan ook zijn dat de raad adviseert de door senator Schwartz (D'66) gevraagde onafhankelijke commissie in het leven te roepen.

De Kamer heeft uitdrukkelijk laten weten geen behoefte te hebben aan een onderzoek door en een advies van de Mijnindustrieraad. De Kamer acht deze te dicht betrokken bij de zaak. Dat lijkt een gezond verstandig zou zijn ook Nederlandse kolen weer te gaan winnen, dan dringt zich onmiddellijk de vraag op of er wel voldoende garanties zijn dat er gedurende een aantal jaren voldoende bekwame mensen te vinden zijn om dat werk te doen. Mijnbouw verricht door alleen maar gastarbeiders blijkt geen haalbare kaart te zijn.

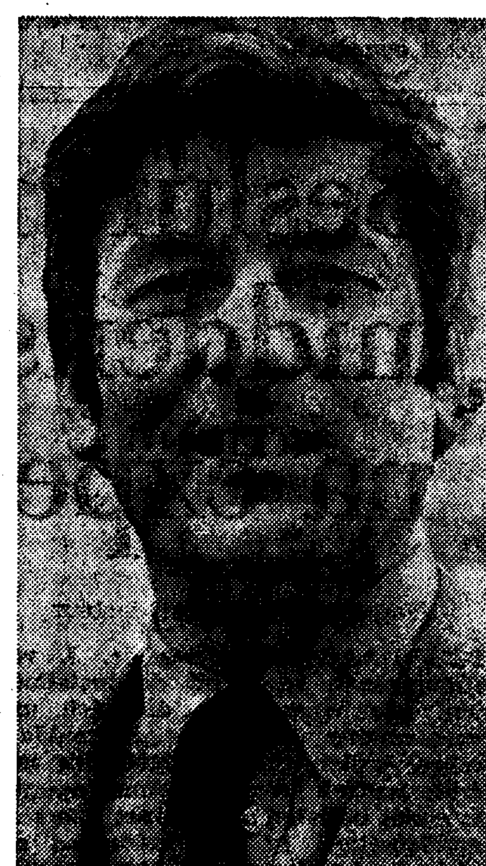
Het zou misschien daarom wel wenselijk zijn in dat onderzoek ook de bereidheid te enquêteren van de jongeren om het zware vak van mijnwerker op zich te nemen. Ook lijkt het verstandig te onderzoeken in hoeverre oud-mijnwerkers — al dan niet thans in het buitenland als zodanig werkzaam — bereid zijn weer in de Limburgse bodem af te dalen. Het gaat hier bovendien, dacht ik, niet alleen om de met de mond beleden bereidheid. Achter dit alles zitten immers grote psychologische aspecten. Het lijkt me hard aan te komen wanneer nu plotseling zou blijken dat de mijnen ten onrechte gesloten zijn.

vanuit DEN HAAG

in hoeverre oud-mijnwerkers — al uitgangspunt. Toch moet er echter voor gewaakt worden dat het in te stellen onderzoek — wie dit dan ook verricht — zich niet alleen beperkt tot de energiezijden van de mijnsluiting. De sociale aspecten spelen immers een minstens zo grote rol. Stel dat het onderzoek zou uitwijzen dat het — uiteraard met een flinke rijkssubsidie — toch wel

Overigens moeten we in Limburg nu echt niet vol optimisme denken dat de mijnen weer open gaan en alle problemen van de laatste tijd weer omslaan in de welvaart van weleer. We moeten er ernstig rekening mee houden dat het resultaat van het onderzoek negatief is. Mocht het onderzoek positief zijn, mocht blijken dat er nog voldoende exploitabele kolen in de Limburgse grond zitten, dan moeten we ons toch echt wel afvragen of het verstandig is weer aan mijnbouw te gaan doen. Er zal namelijk ongetwijfeld veel rijkssteun nodig zijn om dit op zich — zeker in de Limburgse mijnen — uit milieuoogpunt in de meest ruime zin van het woord ongezonde werk te doen.

MINISTER LUBBERS

Men zou zich ook in dat geval kunnen afvragen of met dat geld niet geheel of voor een deel bronnen aangeboord kunnen worden en bovendien of dat geld niet geheel of voor een reel gebruikt kan worden om de stagnerende herstructurering met ander werk uit het slop te halen.

ROB DAMOISEAUX

Dit jaar meer gewelddaden dan in 1972

Het aantal geweldsmisdrijven, in 1973 gepleegd, is vergeleken met vorig jaar toegenomen. Weliswaar is - gerekend tot in de week voor kerst - het aantal personen dat tengevolge van geweld om het leven kwam, ongeveer gelijk gebleven aan dat in 1972 (ca. 100), maar het aantal mensen dat werd gewond, ligt aanmerkelijk hoger: 350 tegen 250 in 1972.

Aangehouden wegens geweldmisdrijven werden ruim 400 personen (vorig jaar bijna 500), van wie 120 niet-Nederlanders. Hiermee is het percentage niet-Nederlanders dat geweldsmisdrijven heeft gepleegd, nagenoeg gelijk gebleven (30 procent) met vorig jaar.

Het jaar 1973 begon met de lugubere vondst van het lijk van de 29-jarige bareigenaar Tjalkens. De man werd al enkele weken vermist. Zijn lijk werd gevonden in een put in zijn eigen bar. De schedel was ingeslagen. Sindsdien spreken politie en pers van „de Deventer putmoord". Er is f 10.000 uitgeloofd voor tips, maar de dader loopt nog op vrije voeten. Bejaarde mensen, dikwijls alleenwonend, werden weer menigmaal het slachtoffer van lieden die het meestal op hun geld of goederen hadden voorzien. Een 70-jarige Rotterdammer overleed aan een hartverlamming, nadat hij op straat was beroofd. Een 83-jarige Hagenaar, overvallen in december vorig jaar, bezweek in het begin van 1973.

Opzienbarend was de moord in Veendam. De 15-jarige Gea Korthuis, die een avondje uit was geweest met haar neef, werd de volgende dag op een shoolplein gevonden. De neef had haar op beestachtige wijze afgeslacht. In Den Haag speelde zich een drama af met een Marokkaan. De man werd, nadat hij was betrokken bij een vechtpartij, in het water van een singel gegooid en is verdronken.

Geruchtmakend was de misdaad waarmee een einde kwam aan het leven van de 30-jarige mevr. De Jong-Slagboom, moeder van twee kinderen. Zij werd zonder reden doodgestoken door een 19-jarige jongen, die later werd gepakt. Dit was het eerste grote succes van het regionale rechercheteam zuid-west, bestaande, bestaande uit 28 rechercheurs uit 16 gemeenten in zuidwestelijk Nederland.

In gesprek

Olieboycot (4)

Laten wij nuchtere Nederlanders door een olieboycot, ons land, onze economie en daarmee onze voortgang lam leggen? Dat toch zeker niet. Amerika en ook Rusland willen en kunnen olie leveren aan Nederland.

Aan Rusland zou Nederland een enorme boterberg kunnen leveren, een interessante ruil dus.

Overschakelen van oliestookverwarming op aardgas, betekent werk. DAF kan zijn auto's voorzien van een gasinstallatie af fabriek (LPG); ook dat betekent meer werk en een grotere omzet. Het rijden in een DAF, althans in een Nederlandse auto, moet bevorderd worden omdat er dan meer werkgelegenheid komt en de parkeerproblemen kleiner worden.

Het aantrekken van buitenlandse arbeidskrachten moet geremd worden. Veel meer aandacht moet besteed worden aan groenvoorziening overal in ons land op elke braakliggende meter grond. Langs auto- en andere wegen ziet men vaak kilometers geen enkele behoorlijke aanplanting, dat kan ook anders. Ik denk hierbij aan aanplanting van b.v. populieren (hout voor papierindustrie). Ook dit levert meer werkgelegenheid. Grote oppervlakten liggen, weliswaar wel bouwrijp, al vele jaren renteloos te wachten totdat er eindelijk eens wat industrie komt opdagen. Waarom zou men deze terreinen niet beplanten met (kerst)-dennen? Bovendien liggen deze terreinen er dan niet onooglijk bij, maar kan men er zo lang ze niet voor andere doeleinden nodig zijn, genieten van de natuur.

Men moet van de nood een deugd maken. Er is nog werkgelegenheid genoeg te bieden. Er is nog olie genoeg te halen in de wereld en Nederland moet daar geld in investeren, zoals in Australië waar men alleen nooit de olie heeft gewonnen vanwege de hogere kosten omdat de olie aan het zand onttrokken moet worden.

Verder moeten wij geen handel meer drijven met het Midden-Oosten, tenminste niet met die staten, die geen of minder olie aan Nederland blijven leveren. Men moet betalen met gelijke munt. We zullen zien hoe lang of het Midden-Oosten het vol zal houden als er andere bronnen zijn (komen), die Nederland van olie gaan voorzien. Dus Nederlanders. Geen paniek er komt beslist wel een oplossing voor onze olienood. Maar blijft bezuinigen zolang er nog niet voldoende wordt aangevoerd.

Dit zijn zo enkele suggesties die ik wil doen aan het volk en aan de overheid. Er zijn nog mogelijkheden genoeg om te zorgen dat wij er toch goed doorheen rollen. Wie weet worden wij hier wakker van en als wij goed uitkijken komt er meer werk in plaats van meer werkloosheid.

BRUNSSUM L.J.Raes

Honden

Als enthousiast liefhebber van honden betreur ik het, dat het zoveel mensen onmogelijk is (of wordt gemaakt) om een hond te houden. Daarbij denk ik aan de flats, waar de goeden het met de kwaden moeten ontgelden. En aan dicht bevolkte wijken, waar de goede buur wél zijn radio of platenspeler van de vroege morgen tot de late avond op volle geluidssterkte laat brullen, maar o wee als daar een hond blaft. Dan kunnen buurmans tere trommelvliezen daar niet tegen en loopt hij alle mogelijke instanties af om iets tegen het lawaai makende dier te ondernemen.

Een schrijnend voorval maakte ik dezer dagen mee. Ik kwam op straat een meisje tegen, dat me vroeg of ik haar hondje wilde overnemen. Ze mocht het van haar ouders niet houden. Helaas kon ik haar niet helpen. Naderhand zag ik het meisje huis aan huis aanbellen in de hoop een onderdak voor het hondje te vinden.

Konden wij hondenliefhebbers maar wat meer dan andere dieren gaan houden. Maar niemand, die zijn hart aan een hond heeft verpand, krijgt het echt niet klaar om zich in plaats daarvan aan een kanarie of een goudvis te gaan hechten...

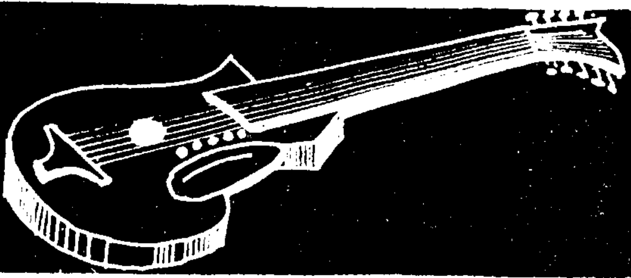
Tot degenenen, die zo gelukkig zijn ongehinderd een of meer honden te kunnen houden, zou ik willen zeggen: vergeet nooit, dat het aan U toevertrouwde dier is overgeleverd aan Uw nukken en grillen. Behandel het daarom zoals U zelf behandeld zou willen worden. Kijk uit en geef anderen — noch bij het oefenen noch bij wedstrijden — nooit aanleiding om zich aan Uw gedrag te ergeren. Bedenk dat straf en mishandeling twee ver uit elkaar liggende begrippen zijn en dat het mensonwaardig is zich aan mishandeling van een dier schuldig te maken. Bedenk: dat een hond nooit een mens kan worden, maar een mens wél een dier!

GREVENBICHT P. van Vlimmeren

Egoïsme

In zijn „Goede morgen" legde de hoofdredacteur van het L.D. dezer dagen verband tussen de hamsterwoede van ons volk enerzijds en het sombere gezicht van premier Den Uyl anderzijds. Den Uyl keek en sprak tijdens zijn veelvuldige televisie-optredens inderdaad niet erg opgewekt. Hij had daar dan ook niet de minste reden voor. Het lijkt mij allesbehalve prettig om als ministerpresident het volk te moeten aansporen tot matiging, terwijl dat volk eraan gewend is zich steeds te „verrijken". De hamsterwoede kan misschien wel door het sombere gezicht van premier Den Uyl zijn bevorderd; zij komt echter op de eerste plaats voort uit ons aller inborst: een grenzeloos egoïsme.

EMMELOORD L. W. van Dijke

Terug naar de blues met Rory Gallagher

De Schotse bluesgitarist **Rory Gallagher** heeft het in Europa helemaal gemaakt. Na zijn elpee „Live in Europa" zitten de liefhebbers van het betere gitaarwerk en de elektrische blues eigenlijk alleen nog maar te wachten op nieuwe composities van die jongen uit het mooie Schotland. Welnu **„Tattoo" (Polydor)** is alweer enkele weken uit en gewoon een prima plaat van Rory. De sound van Gallagher is vooruit gegaan door een wisseling in de begeleidingsgroep. Rory werkt nu met basgitarist Gerry McAvoy, drummer Rod de Ath en de nieuwe aanwinst pianist Lou Martin. Bovendien speelt Galagher niet alleen de traditionele 12-maten schema's. Voor hem gaat de blues veel verder en dat bewijst „Tattoo" met negen nummers waarvan er maar een is waarop ver beneden peil gemusiceerd wordt. Dat dit toevallig het openingsnummer „Tattoo'd Lady" is, zullen we maar op het dak schuiven van de producer Rory Gallagher. Voor de rest prima nummers. De bluesrockexplosie „Gradle Rock" is ongetwijfeld het sterkste nummer. Gallagher gaat er met de zweep overheen. „20.20 Vision" is een traditioneel bluesnummertje kompleet met mondharmonica en rustige pianoklanken. In „They Don't Make Them Like You Anymore", met een zalige gitaarsolo, knipoogt Rory naar de jazz. „Livin' Like A Trucker" valt alleen op door wah-wah-gitaren en het feit dat Gallagher nog behoorlijk kan zingen ook. Want van zijn stem moet de Schot het niet hebben. Op kant 2 vier nummers waarvan „Who's That Coming" eruit springt. Een traditionele blues, professioneel in een elektrisch jasje gestoken. Het nummer opent met klanken van een totaal versleten gitaar die later geruild wordt voor een beter elektrisch exemplaar. Bij vlagen driftig spel op de instrumenten afgewisseld door fijne solo's. Met name de piano-solo van Lou Martin tegen het einde van de compositie, is een knappe vondst. Verder nog op deze prima elpee het stevige „Sleep On A Clothes-Line", het juweeltje „A Million Miles Away" en het magere „Admit It" waarmee de elpee wordt afgesloten. „Tattoo" is voor mij het beste album van Gallagher, tot nu toe uiteraard.

RORY GALLAGHER
— Niet alleen 12 maten schema's maar méér —

1973 betekent voor de Engelse hardrockformatie **Nazareth** de grote doorbraak. Het in juli verschenen album „Razamanaz" deed dit al vermoeden. Met hun derde langspeler **„Loud 'n Proud" (Vertigo)** hebben ze het voor mij bewezen. Dan MCCafferty, Manuel Charlton, Pete Agnew en Darrel Sweet zijn goed op elkaar ingespeeld wat resulteert in een brok keiharde rock waaraan de buren zelfs kunnen meegenieten. Muziek die door betonmuren heengaat. „Go Down Fighting" en „Not Fakin It" zijn van die razendsnelle daverende trommelvlies vernietigers waarmee de groep bewijst tot die top te horen in Engeland. Met z'n allen er gewoon keihard tegenaan. weinig ruimte voor solo's. dat is het devies van Nazareth. In „Turn On Your Receiver" valt de groep terug op een te simpele muzikale conceptie waardoor dit nummer heel wat aan kracht inboet. Lowell George's „Teenage Nervous Breakdown" rockt weer stampend de boxen uit. evenals „Freewheeler" waarin eindelijk ruimte is gevonden voor bassist Pete Agnew en leadgitarist Manuel Charlton om hun solistisch kunnen te demonstreren. Ook met Joni Mitchells „This Flight Tonight" waarmee kant 2 opent heeft Nazareth geen moeite. „Child In The Sun", is na al die powermuziek met het meerstemmige refreintje een verantwoorde afsluiting van deze derde elpee. Maar het heeft niet zo mogen zijn. Nazareth heeft in een negen minuten durend arrangement „The Ballad Of Hollis Brown" van Bob Dylan verrockt. Doods getrommel en een ronkende Fuzzbas opgevuld met het melodramatisch gejank van Dan McCafferty. Een kompositie die in een bezopen bui in elkaar getimmerd moet zijn en per ongeluk nog is opgenomen ook. Een tragische miskleun op een in alle opzichten prima elpee.

Opa Hopkins

Sam „Lightnin' " Hopkins is nog een van die authentieke bluesvertolkers. Hij is al een legende in de blueswereld. Met zijn gitaar en mondharmonica en zijn warme zuidelijke stem speelt hij nog steeds die zalige zwarte blues. Op het **Amerika-label** is onlangs een dubbelelpee van Sam Hopkins verschenen (een Franse persing overigens) onder de onnozele titel **„The Great Electric Show And Dance"**. Maar de bluesliefhebber mag zich niet storen aan deze titel want op de vynilschijven staan 19 prachtige blueswerkjes van opa Hopkins. Het droevige „I'm Tired Of Trouble" en het vrolijke „Ride In Your New Automobile". Tussen deze twee nummers ligt de zwarte wereld van Sam Hopkins. Blues vanuit het hart. Of „Vietnam War" waarin Hopkins de angst van de moder dat haar zoon misschien dood blijft in de jungle, stelt tegenover de visie van de zoon die het geluk had niet naar Vietnam te moeten gaan en allang blij is dat zijn broer in de oorlog een paar centen verdient. Sam Hopkins blijft boeien met zijn primitieve zwarte blues.

JOS GERARDS

Beat of Bach op een RIHA-orgel

Voor één gulden in onze puzzelactie ten bate van het Nederlands Astma Fonds kunt u dit met 2 klavieren, voetpedaal, bank en hoofdtelefoon uitgeruste RIHA-orgel winnen ter waarde van f 2.120. Dit universele orgel waar elk soort muziek op gespeeld kan worden, is geschonken door GOLDSCHMEDING'S piano- en orgelhandel B.V. ism. de fabrikant RIHA B.V., Ermelo.

ZATERDAG

NEDERLAND I
Kanalen 5, 51, 53 en 57

11.00 - 11.30 ■ De ondernemers, Teleac-cursus.
16.00 Journaal.
16.02 De bloementuin, voor de kinderen.
16.15 - 17.30 Klassewerk, spelprogramma tussen diverse scholen.
18.45 Ti-Ta-Tovenaar, voor de kinderen.
18.55 Journaal.
19.05 Kunt U me de weg naar Hamelen vertellen, meneer? „Het Waternix-schandaal", tv-serie voor de kinderen.
20.00 Journaal.
20.20 De Berend Boudewijn kwis, spelprogramma met duizend en een prijzen.
22.10 Brandpunt, Actualiteitenrubriek. briek.
23.00 Chem chem Yetu, optreden van deze groep uit Zaire.
23.05 Journaal.
23.10 ■ Het lied van de week, uitgevoerd door gemeenteleden uit Hilversum.

NEDERLAND II
Kanalen 31, 54 en 60

18.00 ■ Schaatsinterland Nederland-Noorwegen, reportage vanuit Heerenveen.
18.45 Ti-Ta-Tovenaar, voor de kinderen.
18.55 Journaal.
19.05 Coronation street, tv-feuilleton.
20.00 Journaal.
20.20 ■ Het leven is een wonder, speelfilm uit 1946; George Bailey wil zelfmoord plegen. Men slaagt er echter in hem hiervan te weerhouden en hem zelfs duidelijk te maken dat er zonder hem veel rampen zouden zijn gebeurd.
22.10 Een man over de vloer, „De grote wedstrijd", tv-serie.
22.35 De ombudsman, Hans Ouwerkerk bespreekt problemen van mensen en geeft aan, wat er aan te doen valt.
23.05 Journaal.

DUITSLAND I
Kanalen 9, 24 en 41

12.45 Hier und Heute, weekjournaal.
13.05 ■ Programma-overzicht.
13.10 Journaal.
13.20 Het vuurrode automobieltje, voor de kinderen.
13.50 Het leven van Leonardo da Vinci, tv-serie over het leven van deze beroemde kunstenaar.
15.15 Zum blauen Bock, amusementsprogramma gepresenteerd door Heinz Schenk.
16.45 Der Markt, consumentenrubriek.
17.15 Kometen en andere „afschrikwekkende voortekenen", film gevolgd door een discussie over de verhouding geloof-natuurwetenschappen.
17.45 Sportjournaal.
18.35 6000 jaar brood, reportage.
19.00 Hier und heute.
19.35 Volksliederen.
20.00 Journaal.
20.15 De Rudi Carell show, amusementsprogramma met o.a. medewerking van Erna Haffner, Ireen Sheer en Bueno de Mesquita.
21.15 Schlagersahne, de schlager-balans van 1973.
21.45 Lottotrekking.
21.50 Journaal, aansluitend het woord voor de zondag.
22.05 Maigret en zijn grootste zaak, Speelfilm uit 1966; Als er in Parijs een kostbare Van Gogh wordt gestolen en tevens een nachtwaker gedood, gaat Maigret zich met de zaak bemoeien.
23.35 Journaal.

DUITSLAND II
Kanalen 21, 29, 35 en 37

13.45 Programma-overzicht.
14.15 ■ Programma voor Italiaanse gastarbeiders.
15.00 Rond de tafel, jeugdprogramma.
15.30 Beroepenkeuze, „Het hotelbedrijf".
16.00 Sparring, quiz-programma tussen twee gelijksoortige steden.
17.00 Journaal.
17.10 Spiegel der deelstaten, informatie uit de Bondsrepubliek.
18.00 Disco, hits en gags met Ilja Richter.
19.00 Journaal.
19.30 ■ De jonge heer Vek, tv-serie.
20.15 Return of the gunfighter, Amerikaanse western uit 1966; Als de bende van Clay Sutton de oude farmer Domingo vermoordt gaat de vroegere revolverheld Ben Wyatt zich met de zaak bemoeien.
21.45 Journaal.
21.50 De actuele sportstudio.
23.05 Iwanow, drama van Tsjechow; Nicolai Iwanow is met Anna getrouwd in de hoop dat hij later het geld van Anna's ouders zal erven. De ouders verstoten echter hun dochter.
00.50 Journaal.

DUITSLAND III
Kanalen 48, 50 en 58

08.20 - 08.50 Schooltelevisie.
15.00 Sesamstrasse.
15.30 Herhaling van educatieve programma's.
17.00 De tiende muze, Italiaanse tekenfilm.
17.15 De stad aan het einde van de wereld, film.
18.00 Een aardig huis, tv-serie.
19.00 Klaas Vaak.
19.05 Wetenschappelijk magazine.
19.45 Nieuws en sport uit de regio.
20.00 Journaal.
20.15 Spectrum, cultureel magazine.
21.00 Iwan de Verschrikkelijke, Russische speelfilm uit 1941.
22.35 Outsiders van de show-business: de taal-clown Ntolsvz.

BELGIë (Nederlands)
Kanalen 10, 25, 44 en 62

13.30 Sneeuwganzen in Canada, natuurfilm.
14.38 ■ Drie jonge meisjes, speelfilm met in de hoofdrol Deanna Durbin.
16.00 Volksuniversiteit.
18.00 De fabeltjeskrant, voor de kinderen.
18.05 Star Trek, „De rustplaneet", science-fictionserie.
18.55 Wikken en wegen, consumentenrubriek.
19.40 ■ Zoeklicht en mededelingen.
19.45 Journaal.
20.10 Reinaard de Vos, „Het vonnis", poppenfilmserie.
20.35 Melotrio, muzikale quiz met medewerking van o.a. Middle of the Road.
21.25 Echo, actualiteitenrubriek.
22.05 Mannix, „Een verloren zoon", politieserie.
22.55 Journaal.

BELGIë (Frans)
Kanalen 8, 28 en 52

18.00 A vos marques, spelprogramma.
18.55 The Wombles, tekenfilmserie.
19.00 ■ De Franse gemeenschap van Wallonië en van Brussel.
19.30 ■ Antenne-soir.
19.45 Journaal.
20.15 De wonderbaarlijke tuin: Ontdekkingen van de zee.
20.45 ■ Le vieil homme et l'enfant, film.
22.10 Cinescope.
23.20 Journaal.

● = Stereo

HILVERSUM I
402 m; FM-kanalen 4 en 17

(Nieuws: 7, 8, 11, 13, 16, 18, 22.30 en 23.55 uur)

7.11 Ochtendgymnastiek. 7.20 ● Z.O.: gevarieerd programma. 10.30 ● Z.I.: muziek en informatieshow. 13.11 Dingen van de dag. 13.23 ● Dit is het begin... jongerenprogramma. 14.45 ● NOS-Jazz. 15.10 Programma Voor de buitenlandse werknemers. Zevende Dags Adventisten: 17.40 Vraag of hij nog eens komt, lezing. 17.55 Mededelingen. 18.11 Dingen van de dag. Politieke Partijen: 18.20 Uitzending van DS'70. 18.30 ● Varié: een afwisselende zaterdagse vooravond. 193.0 ● Najaarsmuziekfeest 1973. 20.00 ● De VARA feliciteerd: verzoekplatenprogramma met onverwachte wendingen. 21.55 Boemerang: nieuws van de afgelopen week — kritisch bekeken. 22.40 ● Nederlandse chansons. 23.05 Ach ja... de jaren 50 — en verder?

HILVERSUM II
298 m; FM-kanalen 13 en 28

(Nieuws: 7, 7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 15.30, 17.30, 18.30, 20 en 23.55 uur)

7.02 ● Ontbijt-Soos: gevarieerd programma. 10.00 ● Tien om: een minimagazine voor en met jonge luisteraars. 10.33 ● Route — A: amusant wegwijs worden in Nederland. 11.55 Mededelingen. 12.00 Aktua. 12.16 Overheidsvoorlichting: Werk en welzijn, gesprek over aspecten van bevolkingsonderzoeken naar chronische luchtwegaandoeningen. 12.26 Mededelingen t.b.v. land- en tuinbouw. 12.41 ● Tross-Country. 13.30 ■ Steiger — B: amusementsprogramma. 15.33 ● Als dat zou kunnen: verzoekplatenprogramma. 17.32 Aktua. 17.50 ● Café-chantant: liedjes en muziek uit de goede oude tijd. 18.15 Uit de pers. 18.41 ● Close-up; Barbara. 19.00 ● Concert à la carte: klassieke verzoekplaten. 20.05 Aktua-klankbeeld. 20.30 ● Klaviertuositeiten. 20.55 ● Om de kunst. 21.15 ● Klassieke en moderne muziek. 22.30 Klarinet en piano: klassieke muziek. 23.05 ● Klokken in Europa, een stereo documentaire

HILVERSUM III
240 m: FM-kanalen 25 en 39

(Elk heel uur nieuws)

7.02 Klaar wakker. 9.02 ● Tot uw dienst: klassieke muziek op uw verzoek. 10.03 Muziek bij de koffie. 12.03 ● Pers Vers. 13.03 ● Drie van u. 15.03 ● Pop Station. 16.03 ● Sportshow I: sport en muziek. 18.02 Joost mag niet eten. 19.02 ● Elpee Pop. 20.02 ● Volkskerstzang Eindhoven 1973. 22.02 Strictly Country Style. 22.30 ● Jazztime. 22.55 Mededelingen. 23.02 ● Sportshow 2: sport en muziek. 00.02 ● Late date. 02.02 ● Bent u daar nog? 06.00 ● Morgenstemming. 06.45-07.00 Zondagmorgen.

R.O.Z.
188 m; FM-kanalen 25 en 39

19.00 ROZ-actueel. 19.10 Licht Limburgs, programma gepresenteerd door Felix Meurders.

RADIO LUXEMBURG
208 en 49,26 m; FM-kanalen 6 en 33

(Nieuws: 6.57, 7.57, 9.57, 11.57, 12.57, 13.57, 15.57, 16.57, 17.57. Vanaf 20 uur elk heel uur)

Duits: 6.15 Der fröhliche Wecker. 8.00 Von Haus zu Haus. 8.30 Autofahrer unterwegs. 9.00 Der Badewannentango. 9.30 Die Hörergrusslotterie. 10.00 Dampf. 10.30 Musik für Eva. 11.30 Hallo Nachbarin. 12.00 Die Luxemburger Funkkantine. 14.00 Die grossen Acht. 15.30 Die Hitbox. 16.00 LP-show. 16.30 Die Hörergrusslotterie. 17.00 Sport.

Nederlands: 18.00 Mike en Zaki show met Mike Verdrengh. 19.00 De Nederlandstalige top-10.

Italiaans: 19.30 Programma voor gastarbeiders.

Engels: 19.45 Dave Christian. 22.00 Paul Burnett. 01.00 Mark Wesley.

B.R.T. II (Belgische radio)
198 m; FM-kanalen 22 en 36

(Nieuws: 5.30, 6.30, 7, 8, 9, 10, 13, 15, 17, 19, 22, 23, 23.40 uur)

Limburg: 5.33 Wakker zonder wekker. 6.33 Goede morgen, morgen. 8.10 Te bed of niet te bed.

Oost-Vlaanderen: 10.05 Muzikale encyclopedie. 10.30 Inspraak. 11.30 De hitgolf van BRT 2.

Antwerpen: 14.00 Zomaar zaterdag.

West-Vlaanderen: 17.10 Piek-uur. 18.00 De gulden passer. 18.10 Dzingel, dzangel. 18.55 Prisma. 19.15 Kiosk. 19.45 In Manus tuas domine.

Brabant: 20.00 Maxi-club.

ZONDAG

tv

■ = zwart/wit-programma's

NEDERLAND I
Kanalen 5, 51, 53 en 57

15.00 Journaal.
15.02 Openbaar Kunstbezit, „Dubbelbeelden".
15.07 Het programma met de muis, voor de kinderen.
15.35 Star trek, „Kapitein Kirk wordt vermist", science-fiction serie.
16.25 ■ Schaatsinterland Nederland-Noorwegen, reportage vanuit Heerenveen.
16.55 Voetbal- en toto-uitslagen.
17.00 ■ Vesper vanuit de Nederlands Hervormde Kerk in Assendelft.
18.55 Ti-Ta-Tovenaar, voor de kinderen.
19.00 Journaal.
19.05 Christmas carols, programma waarin bekende Engelse kersthymnes worden uitgevoerd.
19.35 De strijd om het bestaan, „De vogelrots", film over het leven van de duizenden zeevogels aan de oostkus van Schotland.
20.20 De Beverly Hillbillies, „Daar komen de Indianen!", tv-serie.
20.45 CHarlie, tv-spel; bloemkweker Charlie dreigt de dupe te worden van saneringsplannen. Eén journalist komt er achter en zo begint de molen te draaien...
21.35 Kerst in de glazen stad, programma rondom het Westlands Mannenkoor.
22.10 ■ Uitzending van het Humanistisch Verbond.
22.30 Journaal.

NEDERLAND II
Kanalen 31, 54 en 60

18.47 Vooraf, informatie over schooltelevisie.
18.50 Woord voor woord, verhaal uit het Oude Testament.
18.55 Ti-Ta-Tovenaar, voor de kinderen
19.00 De vrijbuiters, „De afrekening". tv-serie.
19.25 Studio sport.
20.40 Journaal.
20.45 ■ Bellevue, W. L. Brugsma praat met drs. Den Uyl.
21.35 Dokter ja, dokter nee, programa over gezondheidszorg.
22.10 ■ Werkwinkel, „Vraag en aanbod van vrijwilligers". Vanavond wordt er speciale aandacht besteed aan de ziekenhuis-vrijwilligers.
22.35 Journaal.

DUITSLAND I
Kanalen 9, 24 en 41

10.15 Programma-overzicht.
10.45 ARD-adviseur, „Gezondheid".
11.30 Het vuurrode automobieltje, voor de kinderen.
12.00 Der internationale Frühschoppen.
12.45 Spiegel van de week.
13.15 Weekmagazine.
14.05 Don Blik en de gouden jonker, serie voor de jeugd.
14.35 Smoky, Amerikaanse speelfilm uit 1946 over de hechte band tussen een cowboy en diens paar Smoy.
16.00 Beiers prenten-, en notenboekje.
16.30 Voor de nieuwe ski-winter, inleiding op het ski-seizoen.
17.15 Salto mortale, tv-serie over de avonturen van een trapeze familie.
18.15 Sportjournaal.
19.00 Wereldspiegel.
19.30 Sportjournaal.
20.00 Journaal.
20.15 Macht weit die Pforten in der Welt, Adventsliederen.
Smoky.
film; een molenaarszoon trekt de wijde wereld in en wordt hopeloos verliefd.
21.50 Wie is de naaste? Een film over genomen initiatieven ten behoeve van de getroffen medemens.
22.35 Adventszang uit Salzburg.
23.35 Journaal.

DUITSLAND II
Kanalen 21, 29, 35 en 37

09.45 ■ Programma voor Turkse gastarbeiders.
10.30 Programma-overzicht.
11.00 Dubbelgangers, „Het meisje Christine", tv-serie.
11.30 Journaal.
12.00 Zondagsconcert, amusementsprogramma.
12.50 Actuele vragen.
13.00 Die Drehscheibe.
13.40 In het rijk der wilde dieren, „Beren".
14.05 Rommelkist, voor de kleintjes.
14.35 Oma was geen dinosaurus, „Toen oma leerde lopen", tv-serie.
15.05 Journaal.
15.10 Adventsliederen.
15.15 Verlichting door Zen, reportage over het Zen-Boedhisme.
15.35 Tarzans fight for life, Amerikaanse speelfilm uit 1958; Tarzan beleeft spannende avonturen als hij een einde wil maken aan de macht van een medicijnman.
17.00 Sport.
18.00 Journaal.
18.05 Aktion Sorgenkind, balans van goede daden.
18.10 Bonanza, „Little Joe en de vogelvrij verklaarde", westernserie.
19.00 Journaal.
19.15 Dagboek, nieuws uit de evangelische wereld.
19.30 Perspectieven uit Bonn.
20.15 Cagliostro, tv-film naar een roman van Alexandres Dumas; Cagliostro is de grootste magier van zijn tijd. In het geheim is hij echter lid van een bende samenzweerders die de Franse monarchie ten val willen brengen.
21.35 Journaal.
21.50 Koren der wereld, optreden van het Salt Lake Mormon Tabernacle Choir o.l.v. Richard Condie.
22.35 Journaal.

DUITSLAND III
Kanalen 48, 50 en 58

15.00 Sesame Street.
16.00 Gottgewolt, Naturgegeben, filmimpressie.
16.45 Balans van zes jaar sociale politiek.
17.20 Pioniers der moderne schilderkunst.
18.00 Een aardig huis, tv-serie.
19.00 Klaas Vaak.
19.05 Nieuws uit de regio.
19.15 Portret van de thriller-schrijver Freeling.
20.00 Journaal.
20.15 Rider Blauwbaard, opera bouffle van Jacques Offenbach.
22.35 Film over het werk van Cesare Pavese.

BELGIë (Nederlands)
Kanalen 10, 25, 44 en 62

14.30 Voor boer en tuinder, „De citrusvruchten van Sicilië.
15.00 Herrie met 2B, „Er zit muziek in", tv-serie.
15.20 Binnen en buiten, gevarieerd programma voor de zondagmiddag.
17.15 Tienerklanken, „Livia".
18.15 De fabeltjeskrant.
18.20 ■ Sportreportages.
18.46 The survival, natuurfilmserie.
19.13 Butler en kok, „Vakantie", tv-serie.
19.37 Openbaar Kunstbezit.
19.45 Journaal.
20.25 Unicef Gala 1973, internationale show ten bate van de Unicef; Medewerkenden o.a. Petula Clark, Demis Roussos, Udo Jurgens, Paul Anka en Mort Shuman.
21.55 ■ Er zal vrede zijn.... een Nederlandse arts vertelt over zijn ongeneeslijke ziekte.
22.20 Journaal.

BELGIë (Frans)
Kanalen 8, 28 en 52

13.00 Muziekwerken van Bottesini en Mendelssohn.
13.40 Kleuren en vormen.
14.00 Daktari, tv-serie.
15.00 Visa pour le monde, spelprogramma.
16.15 Sport.
16.20 Promotion en ballade.
17.10 Sport.
17.20 Sept sur sept, kunstkroniek.
18.00 Follies; „Liberace".
18.40 Pierrot en de Kerstman.
18.45 ■ Sport.
19.30 ■ Antenne-soir.
19.45 Journaal.
20.10 Programma's komende week.
20.15 Arsene Lupin, serie.
21.10 Les sentiers du monde „Yakballa".
22.25 Journaal.

radio

● = Stereo

HILVERSUM I
402 m; FM-kanalen 4 en 17

Nieuws om 8 13 18 19.30 22.30 en 23.55 uur.

8.10 Voor stad en land. 8.17 Weer of geen weer, een programma voor de vroege zondagmorgen. Humanistisch verbond: 9.45 kerst tussen vier muren: gesprek met gevangenen. 10.00 Onderweg: Van de hak op de tak de kerk door. 10.30 Kerkdienst. 11.25 Wilde Ganzen. 11.30 De Open Deur. 11.50 Reflecties op de toekomst. 12.00 ● Muzikaal Onthaal: wekelijkse muzikale show. 13.10 De toestand in de wereld. 13.19 Radiojournaal. 13.30 ● Delta: een informatiebe show met muziek. 14.10 ● Nederlandse solisten: viool en piano: klassieke muziek. 14.30 Dichters in de Vaart. 15.10 Van Tata tot totale taal: een rubriek over het leven in de taal. 15.20 Gamma van alpha en béta — nieuws uit de wereld van wetenschap en technologie. 15.45 Hebt U geluisterd? radioprogramma's in de belangstelling. 16.15 Journalistenforum. 17.00 ● Sopraan en piano: klassieke en moderne liederen. 17.55 Mededelingen. 18.15 Van Onderen: een programma over de mens en zijn werk. 18.45 ● Licht orkest met zangsolisten. 19.15 Gesproken portret. 19.35 Vandaag dit, morgen dat. 19.45 Lezing. 20.00 VPRO-zondag — een programma voor jonge werkende mensen. 20.30 ● In de kaart gespeeld: verzoekplatenprogramma. 22.40 Radiojournaal. 22.50 ● Vanavond laat sport: sport en muziek

HILVERSUM II
298 m; FM-kanalen 13 en 28

Nieuws om 8 9 11 12.30 19 en 23.55 uur.

8.10 Overweging. 8.15 ● Badinerie: klassieke muziek. 9.15 ● Laudate: gewijde muziek. 10.00 eucharistieviering. 11.02 ● Promenade orkest en solist. 11.55 Mededelingen. 12.00 Kruispunt: magazine en achtergrondinformatie over kerk en samenleving. 12.40 Echo. 12.50 Buitenlands kommentaar. 13.00 ● Zondagmiddagouverture: populair-klassieke muziek. 14.00 ● Concertgebouworkest met solist: klassieke muziek. In de pauze: 14.52-15.20 Adempauze: een kultureel magazine. 16.00 Muziekprogramma van Ton de Leeuw. 17.00 Kerkdienst van de Vrije Evangelische gemeente. 18.00 Schriftnoten: een programma met kerstmuziek. 18.30 God is zwart: een documentaire over zwarte theologie. 18.58 Wilde Ganzen. 19.07 ● Muziek uit de Middeleeuwen en Renaissance. 19.45 ● Muziek uit de Barok. 20.20 Zin-tuig: Kunstopleidingen in Nederland. 21.00 ● Com nu met sangh: geestelijke liederen. 21.20 Als God roept...: beschouwing over de roeping, het geroepen-zijn van de kerk. 21.35 ● Klassieke kerkcantates. 22.05 ● Het evangelie van de macht, of: Hoe gebruik je een verlossers, hoorspel. 23.05 ● Kerkorgelconcert: oude en moderne muziek. 23.45 ● Radio Kamerorkest: klassieke muziek.

HILVERSUM III
240 m: FM-kanalen 25 en 39

Elk heel uur nieuws

7.02 Lukraak: licht platenprogramma. 9.02 Juist op zondag. 10.02 ● Muziek Mozaiek. 11.02 ● Klink Klaar — zonder nonsens. 12.02 ● Met vriendelijke groeten...: verzoekplaten. 13.02 ● NAR: Nederlandse Artiesten Revue. 14.02 Langs de lijn: sport en muziek. 18.02 Joost mag niet eten. 19.02 ● KRO-op-Drie: Tombola. 22.55 Mededelingen. 23.02 ● Voer voor Vogels. 0.02 In the still of the night. 2.02 (P)laatwerk. 4.02-7.00 Vincent van Engelen Show.

R.O.Z.
188 m: FM-kanalen 25 en 39

19.00 ROZ-actueel. 19.10-20.00 Sport.

B.R.T. II
198 m: FM-kanalen 22 en 36

Nieuws om 8 9 13 19 22 23.40 uur.

West-Vlaanderen: 14.00 De hitgolf van BRT II. 15.30 The sound of music.

Limburg: 17.00 Piek-uur. 18.00 Familie-album. 18.05 Bij Bach op de koffie. 18.45 Provinciale voetbaluitslagen. 18.50 Los Indios Tabajaras. 19.15 Nieuwe plaatjes. 19.30 Gesprek in de kleedkamer.

Antwerpen: 20.00 Sportsprokkels. 20.15 'n verhaaltje — 'n muziekje. 20.45 Showballon. 21.15 Favorietenexpress.

RADIO LUXEMBURG
208 en 49,26 m; FM-kanalen 6 en 33

Nieuws om 8.57 11.57 13.57 17.57. Vanaf 20 uur elk heel uur

Duits: 8.00 Der fröhliche Wecker. 9.00 Auftakt, Mitakt und Intakt. 10.00 Hörergrusslotterie. 12.00 Frühschoppen. 13.00 Herrenmagazin. 14.00 Die Hitparade. 15.45 Das Wunschkonzert (Helga). 17.00 Sport.

Nederlands: 18.00 De internationale top-20 met Peter Koelewijn.

Italiaans: 19.00 Programma voor Italiaanse gastarbeiders

Engels: 19.15 Bob Stewart. 22.00 Paul Burnett. 01.00 Mark Wesley.

Win een Asahi-Pentax camera

Met onze puzzelactie ten bate van het Nederlands Astma Fonds kunt u voor één gulden een ASAHI PENTAX elektronische ES winnen, de probleemloze reflexcamera zonder rekenarij, ter waarde van f 2015. BOASMIJ B.V., Amsterdam, schonk twee van deze camera's.

vergelijkingstabel*
ziektekostenverzekering
bewijst zwart op wit:

de stichting volksgezondheidszorg

IS OP MINSTENS 10 PUNTEN VOORDELIGER

realiseert U zich dat indien U vanaf 1 november j.l. (door salaris + vaste toelage) meer verdient dan f 23.000,- per jaar, U op 31 december a.s. het ziekenfonds moet verlaten?

meeste en hoogste uitkeringen

Met welke ziektekostenverzekering U die van de V.G.Z. ook vergelijkt: door zijn 27 vergoedings-pluspunten bent U bij de V.G.Z. altijd stukken beter uit. De vergelijkingstabel met de vergoedingen en premies van andere ziektekostenverzekeringen toont U dat de V.G.Z. U op vele punten méér biedt dan andere maatschappijen.
Niet met 'n kleinigheidje hier en 'n bijzonderheidje daar, maar op kernpunten betreffende de vergoedingen van huisarts, geneesmiddelen, verloskundige hulp en kraamverzorging, medische hulpmiddelen, massage en heilgymnastiek, fysische therapie, logopedie, pacemaker enz. Vele van de vergoedingen van de V.G.Z. zijn de hoogste in Nederland en sommige bedragen het dubbele tot driedubbele van die van anderen.

laagste premie

Voor de allesomvattende uitkeringen van de V.G.Z. betaalt b.v. een gezin met 2 kinderen, bij een eigen gezinsrisiko van f250,- per jaar, slechts een premie van f166,40 per maand. Dat is voor zo'n komplete ziektekostenverzekering de laagste premie in ons land.

de V.G.Z. introduceert de Overstap-polis

De normale V.G.Z.-verzekering met zijn lage eigen gezinsrisiko van f250,- is de meest ideale omdat hij U het best beschermt. Soms wordt gekozen voor een veel hoger eigen risiko of sluit men b.v. de vergoeding uit van huisarts en geneesmiddelen. De V.G.Z. is daar sterk op tegen. Vooral omdat U nooit meer van dat hoge eigen risiko of van het zelf betalen van huisarts en geneesmiddelen af kunt als er iets ernstigs gebeurt. Geen enkele maatschappij sluit dan nog een normale ziektekostenverzekering met U. (Brandende huizen zijn niet meer te verzekeren!) Men aksepteert Uw ziektekostenverzekering dan hooguit met zware beperkende voorwaarden.

De V.G.Z. achtte zich gedwongen om voor die problemen een oplossing te vinden - maar dan een sociaal verantwoorde: de Overstap-verzekering, een aanvaardbare mogelijkheid voor hen die nu eenmaal persé een (bij de V.G.Z. tijdelijk) hoger eigen risiko willen nemen. Althans tot hun veertigste - omdat daarná de ziektekostenstatistieken dit niet meer verantwoorden. Zo'n risiko hoort dan te liggen bij de V.G.Z.

De Overstap-polis is het maximaal aanvaardbare kompromis binnen het juiste uitgangspunt van een ziektekostenverzekering.

inklusief huisarts en apotheek

Van groot belang is ook dat de stichting Volksgezondheidszorg Uw rekeningen van huisarts en apotheek (buiten Uw eigen risiko) onbeperkt en volledig vergoedt. De meeste rekeningen komen immers daar vandaan. Bovendien keren zij steeds weer terug. Daarbij zijn de moderne geneesmiddelen peperduur.

geen premieverhoging per 1 januari a.s.

Per 1 januari hangen weer premieverhogingen in de lucht. Behalve voor de V.G.Z. Deze zal zijn premie zeker niet vóór de lente aanpassen.

wilt U direkt iets weten?

Hebt U vragen waarop U direkt antwoord wenst, neem dan kontakt op met een van de 8 V.G.Z.-kantoren waarvan U de adressen onderaan deze publikatie vindt of met een van de boden van de met de V.G.Z. samenwerkende ziekenfondsen.

*kijk en vergelijk

Vul deze bon in en stuur hem naar de V.G.Z. Dan zullen wij U aan de hand van een glasheldere overzichtstabel met alle gegevens over ziektekostenverzekeringen in Nederland, volledig vrijblijvend bewijzen dat de stichting Volksgezondheidszorg U en Uw gezin de meest werkelijke bescherming biedt voor 't minste geld.

naam: ______

straat: ______

plaats: ______

stichting 'volksgezondheidszorg-v.g.z.'

BREDA	EINDHOVEN	HEERLEN	'S-HERTOGENBOSCH	MAASTRICHT	NIJMEGEN	TILBURG	VENLO
Karnemelkstraat 9	Willemstraat 31 A	Akerstraat 27	Nieuwstraat 33	St. Annalaan 60	Stationsplein 11	Tuinstraat 1	Veestraat 5
tel. 01600 - 22061	tel. 040 - 62255	tel. 045 - 718382	tel. 04100 - 41139	tel. 043 - 37552	tel. 080 - 226845	tel. 013 - 430000	tel. 077 - 11141

ONDERZOEK STICHTING VOOR RESEARCH EN MARKETING

LD in Limburg koploper met de showpagina

Van onze verslaggever

Heerlen – Ruim 180.000 Zuidlimburgers van 13 jaar en ouder lezen wel eens de RTV/Showpagina van het Limburgs Dagblad. Dit betekent, dat in vergelijking met de RTV-programmapagina's van andere in Zuid-Limburg verschijnende dagbladen de showpagina uit het Limburgs Dagblad koploper is onder de RTV-pagina's.

Ter vergelijking volgen hieronder de cijfers voor het wel eens lezen van de RTV-programmapagina's uit andere dagbladen in Zuid-Limburg:

Limburgs Dagblad	**41,7%**
Limburger	34,5%
Volkskrant	9,5%
Telegraaf	6,4%
Tijd	3,9%
Algemeen Dagblad	2,8%
Parool	1,1%
NRC/Handelsblad	0,6%
Vrije Volk	0,5%

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan een onderzoek, dat door de Stichting voor Research en Marketing in oktober van dit jaar bij een representatieve steekproef van ruim 1.500 Zuidlimburgers van 13 jaar en ouder in opdracht van de hoofdredaktie van het Limburgs Dagblad werd ingesteld naar het lezen van de RTV-programma-pagina's van de in Zuid-Limburg verschijnende dagbladen.

+ Frequentie

Over het algemeen worden deze pagina's frequent en intensief gelezen. Zo blijkt o.m. dat ruim 58% van de lezers van deze pagina's deze grotendeels of (vrijwel) helemaal lezen en dat bijna de helft der lezers van deze RTV-pagina's praktisch iedere dag de RTV-pagina in het (de) door hem/haar gelezen dagblad(en) leest.

+ Dagelijks 131.000 lezers

Op een gemiddelde dag blijkt dat ruim 30% der Zuidlimburgse bevolking van 13 jaar en ouder de Showpagina van het Limburgs Dagblad leest of inziet, hetgeen een dagelijks lezerspubliek van ruim 131.000 in Zuid-Limburg betekent.

En hoe zit het met de gehechtheid aan de LD-Showpagina?

Uit het onderzoek blijkt verder dat meer dan de helft der lezers van onze Showpagina te kennen geeft deze pagina niet uit het Limburgs Dagblad te willen missen, zo constateert de Stichting voor Research en Marketing. Vergelijking met die gehechtheid aan de RTV-programma-pagina van andere in Zuid-Limburg verschijnende dagbladen toont aan dat ook in de gehechtheid van de lezers aan de RTV-programmapagina, de LD-Showpagina onbetwist koploper is in Zuid-Limburg. Voor de hier verschijnende dagbladen waren deze gehechtheidsscores aan de RTV-programma-pagina's uit die dagbladen als volgt:

voor de lezers van het Limburgs Dagblad	**50,2%**
voor de lezers van de Limburger	45,9%
voor de lezers van het Parool	50,0%
voor de lezers van de Tijd	49,1%
voor de lezers van de Volkskrant	43,3%
voor de lezers van de Telegraaf	36,8%

Van de andere hier niet genoemde dagbladen welke wel in Zuid-Limburg verschijnen waren de respektievelijke percentages lager dan 36%.

+ Interesse

Interessant verder nog is te vermelden dat onze showpagina-lezer buitengewoon veel interesse heeft in het kijken naar televisie. Zo blijkt dat 8 van elke 10 showpagina-lezers tamelijk tot sterk geïnteresseerd zijn in het kijken naar televisie, dat ruim 7 van elke 10 showpagina-lezers tamelijk tot sterk geïnteresseerd is in het luisteren naar de radio en dat ruim 86% van onze Showpagina-lezers een opvallende interesse toont in het lezen van dagbladen.

● **HENRI HOOGENDOORN**

...projectleider van de Stichting voor Research en Marketing (R. en M.), die de leiding had van het onderzoek over de leesdichtheid van de showpagina van het Limburgs Dagblad. In dit artikel een nadere toelichting op de cijfers....

Ireen Sheer bij Rudi

BREMEN — Wat het amusement op de TV betreft kunnen de kijkers in Limburg vanavond kiezen tussen de Rudi Carrell-show op Duitsland I of de Berend Boudewijn-kwis op Nederland I.
Eén van de sterren die momenteel bijzonder veel populariteit geniet in Duitsland is IREEN SHEER. Zij is vanavond één van de gasten in de Rudi Carrell-show, waarin verder onder anderen optreden Heinz Eckner, Bueno de Mesquito en Vico Torriani.
De show staat in het teken van kerstmis. Wanneer u vanavond onverhoopt niet mocht kunnen kijken, dan is deze zelfde show komende maandagavond om 20.00 uur nogmaals te zien op de Belgische BRT-televisie.

show
radio en televisie
redactie: harrie cremers

Gaat Slade het helemaal maken?

HEERLEN-ROERMOND — Zo zit-ie goed, zo zit-ie fijn. Vrienden en vriendinnen jullie zijn weerom rechtstreeks verbonden met onze redaktie-centrale voor het wekelijkse spectaculaire gebeuren: de verschrikkelijke, onvervalste, onverbloemde Top 20 van het Limburgs Dagblad. Kortom hier spreekt namens de lezer, de gezamenlijke Limburgse platenhandel en de Limburgse discotheken de "kampioen der communicatie".
De Engelse groep "Slade" ging deze week met sprongen omhoog met "Merry christmas everybody". Van de achttiende naar de zevende plaats.
RICHI COENEN, Kerkstraat 28 in BORN voorzag deze stijging, deze kangoeroe in onze hitparade. Tussen kerst en nieuwjaar Richi krijg je van ons drie elpees. Proficiat met je prognose!
En.... omdat tussen deze verschrikkelijk aardige zaterdag en die van de komende week het kerstfeest wordt gevierd, ditmaal geen prijsvraag. Maar natuurlijk wel de uitslag en de volgorde van de platen die in Limburg het meest in trek zijn:

LD TOP 20

1	(1)	Schönes Mädchen aus Arcardia	Demis Roussos
2	(2)	Juanita	Nick Mackenzie
3	(6)	Johanna	Henk Elsink
4	(3)	One way ticket to anywhere	The Osmonds
5	(7)	Jukelille	Nico Haak
6	(12)	Sebastian	Cockney Rebel
7	(18)	Merry Christmas Everybody	Slade
8	(11)	Paper Roses	Mary Osmond
9	(9)	Harmony	Ray Conniff Singers
10	(16)	Big Fat Mama	Long Tall Ernie
11	(5)	The day that Curly Billy....	The Hollies
12	(10)	La Paloma adé	Mireille Mathieu
13	(8)	Photograph	Ringo Star
14	(4)	Het is weer voorbij die mooie zomer	Gerard Cox
15	(—)	La montanara	Heino
16	(—)	Put your hand on my shoulder	Albert West
17	(15)	Samba Pa-Ti	Santana
18	(14)	Ik doe wat ik doe	Astrid Neigh
19	(—)	Star	Stealers Wheel
20	(13)	Harlem Song	The Sweepers

„Een goeie kerstsong fietst er ook wel in!"

● **SLADE**
....v.l.n.r. Don Powell, Jimmy Lea, Dave Hill en Noddy Holder

HILVERSUM — De Engelse groep "Slade" mag wel een van de populairste en tegelijkertijd ook een van de meest commerciële groepen van deze tijd worden genoemd. "Look wot you dun" en "Cum on feel the noize" zijn slechts twee van de vele successen waarmee Don Powell, Jimmy Lea, Dave Hill en Noddy Holder maandenlang de hoogste plaatsen op de hitparade-lijsten haalden.
De nieuwste, thans door onder anderen Hilversum IIII "stuk" gedraaide hit heet "Merry christmas everybody". Zeer toepasselijk voor deze dagen.
AVRO's Toppop-regisseur Rien van Wijk en presentator Ad Visser moesten heel wat geduld hebben om de groep naar ons land te halen voor een TV-opname. Maar het lukte tenslotte.
In het NOS-produktie-centrum waar de opnamen voor „TopPop" plaatsvonden, vertelt Sladest' Noddy Holder (de jongen met die gekke hoed) ons:

Stampwerk

"Iedereen is van ons stampwerk gewend. Lekkere vlotte nummers. Nou bij "Merry christmas everybody" zit er dat natuurlijk niet in. Maar commercieel is het toch een erg goed nummer. Let maar eens op. Ook een goeie kerstsong fietst er altijd wel in". En wat dat betreft heeft "Slade" inderdaad gevoel voor "commerce", want het nummer is komende maandag weer te zien en te horen in AVRO's Toppop op de TV. Ook in de "daverende top 30" van Hilversum III en in onze LD-hitparade steeg "Slade" met dit nummer. Zalig kerstmis.

● **BEREND BOUDEWIJN**

. . . Nu ook in België met de BB-kwis. Allez, het is te zeggen. Als ge goesting hebt om te kijken, dan kijkt ge maar! . . .

Berend voor de Belgen

HILVERSUM — Gemiddeld trekt elke Berend Boudewijn-kwis 70 procent van alle Nederlandse kijkers. Ook vanavond brengt de KRO via Nederland 1 vanaf 20.20 uur weer dit spel met de duizend-en-één prijzen.
NA HET VERDWIJNEN van de kwis 'Eén van de acht' met Mies Bouwman is de B.B.-kwis thans de populairste in Nederland. Berend Boudewijn heeft vooral veel vrouwelijke fans. Voor de kijkers in Limburg, we hebben het in het kort al eerder gemeld, is er goed nieuws.
DE BELGISCHE BRT-televisie gaat vanaf januari ook met Berend in zee. Met, in dit geval, Belgische kandidaten. De opzet van het programma blijft echter hetzelfde. De KRO zendt eenmaal per maand de kwis uit en ook de BRT wil deze frequentie handhaven. Dit betekent dat de BB-kwis tweemaal per maand, hetzij via de Belgische hetzij via de Nederlandse TV te zien is.

Helga en Frank

LUXEMBURG — De Duitse uitzendingen van Radio Télé Luxembourg („die vier fröhliche Wellen") hebben een onderzoek ingesteld naar de populariteit van hun programma's. Helga Guitton (31) en Frank Elstner (34) blijken de meest favoriete disk-jockeys.
Dagelijks luisteren gemiddeld 20 miljoen Duitsers naar Radio Luxemburg. Dat is méér dan welk Duits radiostation kan bereiken. Volgens een schatting volgen dagelijks ook 100.000 Limburgse luisteraars het Duitse programma van Radio Luxemburg. Met name uit de oostelijke en uit de westelijke mijnstreek ontvangt de programmaleiding veel aanvragen voor verzoekplaten.

HELGA EN FRANK

... aan de top bij Radio Luxemburg (Duitse uitzendingen) . . .

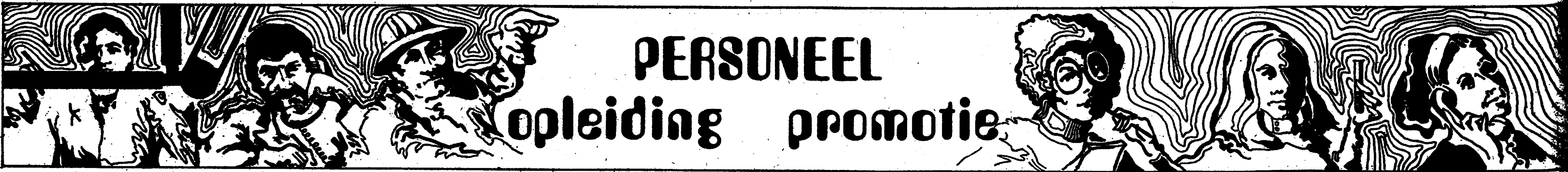
SPORT OP TV

HILVERSUM — In het programma 'Studio Sport' dat de NOS-televisie zondag van 19.25 tot 20.40 uur uitzendt via Nederland II, komen aan de orde:

- voetbal;
- ijshockey. Raak - Tilburg Trappers in Den Haag;
- schaatsen: Nederland - Noorwegen in Heerenveen;
- zaalhockeywedstrijden in Papendal;
- basketbal: EBBC-Gerard de Lange in Den Bosch;
- volleybal: Bouwlust - Starlift in Dordrecht;
- micro-golfbal: Deto - Luto in Eindhoven.

„Zangeres? Kom, kom, je rookt te veel!"
Dat zegt de vader van Margit Schramm, één van de bekendste operette-sterren. LD's showpagina-redaktie had met haar een exclusief interview. Hoe Margit over de toekomst van de operette denkt, valt vandaag te lezen in onze kerst-bijlage, VRIJ-UIT. Een LD-showpagina-produktie.

KAPPERSACADEMIE HEERLEN

start MAANDAG 7 JANUARI a.s. de

NIEUWE CURSUS

op de

DAGVAKSCHOOL

De lessen zijn van maandag t/m vrijdag.

IEDEREEN kan nu de opleiding volgen, daar we nu volledig GESUBSIDIEERD ONDERWIJS hebben. Het lesgeld voor de gehele opleiding bedraagt f 180,—. De cursus duurt ca 1 jaar. De opleiding is uitsluitend voor ERKENDE DIPLOMA'S, welke onder toezicht van het ministerie van economische zaken worden afgenomen. Het laatste afgenomen examen hadden we

100% GESLAAGDEN

De theorielessen worden gegeven met behulp van AUDIO-VISUELE middelen. Naast het behalen van het diploma streeft de kappersacademie er naar, om zijn leerlingen zoveel mogelijk moderne kapsels te leren, zodat ze later in het bedrijfsleven een goede toekomst hebben.

Inschrijfformulieren kunt u schriftelijk aanvragen aan ons secretariaat KAPPERSACADEMIE, Honigmanstraat 4a, Heerlen onder vermelding cursus 7 januari 1974.

x

LIMBUTEX b.v.
te Maastricht

vraagt een

administrateur

Deze functionaris zal bij rechtstreekse verantwoording aan de directie belast worden met het verzamelen en verwerken van het aanwezige cijfermateriaal.

Daarnaast zullen o.m. tot zijn taken behoren de loonadministratie, de verzorging van de periodieke verslaggeving en het voorbereiden van de jaarstukken.

De gedachten gaan uit naar kandidaten met een boekhoudkundige scholing op MBA-niveau. Daarbij is enige ervaring in een zelfstandige administratieve functie noodzakelijk.

Naast een goede honorering zijn er aan de functie goede ontwikkelingsmogelijkheden verbonden.

Kandidaten worden verzocht hun sollicitatiebrief met vermelding van leeftijd, opleiding en ervaring te richten aan de Directie Limbutex b.v., Lage Frontweg 24 te Maastricht.

De RABOBANK UBACH OVER WORMS

zoekt wegens uitbreiding enkele

ADMINISTRATIEVE MEDEWERKERS(STERS)

Onze gedachten gaan uit naar mensen, die aan de volgende voorwaarden voldoen:
— leeftijd 18 tot 21 jaar
— opleiding op Mulo/Mavo of daarmee vergelijkbaar niveau
— typediploma
— accurate instelling.

Geboden wordt een goed salaris, een prettige werkkring en uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden.

Schriftelijke sollicitaties zijn te richten aan de Directie van de Rabobank, Hovenstraat 135, UBACH OVER WORMS.

Rabobank

Sphinx - Maastricht, een van Europa's grootste fabrikanten van keramische sanitaire artikelen, welke tevens een uitgebreide range wand- en vloertegels en een indrukwekkende serie huishoudelijke artikelen op de markt brengt, heeft, in verband met de expansie van het bedrijf, plaatsingsmogelijkheden voor:

twee jonge H.T.S.-ers

Het is de bedoeling dat zij in Stafdiensten voldoende praktijkervaring opdoen om na enkele jaren een functie in een der productie-afdelingen te kunnen vervullen.

Voorkeur hebben werktuigbouwkundige H.T.S.-ers met belangstelling voor Chemische en Physische Techniek, alsmede voor bedrijfskundige vraagstukken.

Belangstellenden voor bovengenoemde functie nodigen wij uit schriftelijk te solliciteren en onder bijvoeging van een recente pasfoto hun brief te zenden aan:

Hoofd Personele en Sociale Zaken,
N.V. Koninklijke Sphinx,
Postbus 1050, Maastricht.

sphinx
N.V. Koninklijke Sphinx
Maastricht - Holland
Divisie Sanitair

Sphinx - Maastricht is een van Europa's grootste fabrikanten van keramische sanitaire artikelen, die tevens een uitgebreide range wand- en vloertegels en een indrukwekkende serie huishoudelijke artikelen op de markt brengt.

Voor de afdeling MARKETING CONCERN zoeken wij contact met gegadigden voor de functie van

marktonderzoeker

Zijn taak omvat:
- het leveren van een wezenlijke bijdrage in de ontwikkeling van het documentatie- en marketing-informatiesysteem
- het analyseren van marktontwikkelingen en het interpreteren van commerciële en economische gegevens betreffende markten en producten
- het verrichten en/of doen verrichten van marktonderzoeken t.b.v. de divisies
- het bezoeken van afzetgebieden of potentiële afzetgebieden om - op basis van eigen waarneming - inzicht te verwerven in de marktsituatie.

In verband met de internationaal georiënteerde werkzaamheden is het van belang dat de candidaat in redelijke mate de moderne talen beheerst.

Voor deze functie gaan onze gedachten uit naar een duidelijk commercieel ingestelde persoon met een academische of gelijkwaardige economische opleiding en circa 5 jaar ervaring in economisch onderzoek en marketing.

Belangstellenden voor bovengenoemde functie, die ongeveer 30 jaar oud zijn, nodigen wij uit schriftelijk te solliciteren en onder bijvoeging van een recente pasfoto hun brief te zenden aan:

Hoofd Personele en Sociale Zaken,
N.V. Koninklijke Sphinx,
Postbus 1050, Maastricht.

sphinx
N.V. Koninklijke Sphinx
Maastricht - Holland

tempo-team

Nederlands grootste Uitzendorganisatie (lid A.B.U.)

vraagt voor uitzending als free-lance kracht in tijdelijke functies naar bij haar bekende bedrijven

Electromonteurs

Administratieve krachten

Boekhoudmachiniste

Typistes

tempo-team

Kantoor Sittard
Rosmolenstraat 8
tel. 04490—4222

Dagelijks geopend van 10.00 tot 17.00 uur.
Vrijdag voor uitbetaling van 17.00—19.00 uur.
's Zaterdags gesloten

GEBIT GEBROKEN
met NAGTEGAAL
gesproken

Reparatie in 1 uur klaar.
St. Franciscusweg no. 24
HEERLEN
telefoon 045-711504

R.K. Technische School „St. Eloy"
Brink 2 — Beverwijk

Gevraagd

LERAAR
Algemeen Vormend Onderwijs

in bezit van hoofdakte 41b of 77b.

Eventueel met akte LO Engels en/of applikatie kursus Aardrijkskunde/Geschiedenis.

Soll. te richten aan het Bestuur, Brink 2, Beverwijk.

psycho-medisch streekcentrum 'vijverdal' maastricht

Voor het huishoudelijk trainingsprogramma wordt gevraagd een

arbeids-/ ergotherapeute

Van haar wordt verwacht dat zij in staat is de patiënten te begeleiden bij de training in huishoudelijke vaardigheden.

Hiertoe zal zij o.a. de beschikking hebben over een moderne leskeuken. Kennis van A.D.L.-trainingsprogramma's strekt tot aanbeveling.
In eerste instantie wordt gedacht aan een dienstverband tot 30 uur per week.

Vereisten:
— Kontaktuele eigenschappen;
— Voldoende kennis van en inzicht in alle voorkomende activiteiten op huishoudelijk gebied (zoals koken, budgettering etc.)
— Diploma arbeids-/ergotherapeute of ruime ervaring in het begeleiden van psychiatrische patiënten.

Sollicitaties binnen 10 dagen te richten aan de direktie van ons Instituut, postbus 88, Maastricht.

Informaties kunnen worden ingewonnen bij het hoofd Personeelszaken en Organisatie, tel. 043 - 41777, toestel 2287.

B.V. WILDHANDEL JOHAN VAN LEENDERT

importeert en distribueert vis, wild en gevogelte. Er wordt de hoogste aandacht en de grootste zorg besteed aan de kwaliteit van de eindprodukten.
Ook onze administratie wordt aan hoge technologische eisen.
Het team van medewerkers is nét nog te klein.
Daarom zoeken wij een

AKTIEVE JONGE DAME

Zij heeft de nodige kantoorervaring en weet zich vlot uit te drukken in de moderne talen.
Administratieve systemen zijn voor haar geen geheim.
Méér nog: zij moet bereid zijn een opleiding te volgen tot operatrice.
Zij is ongeveer 20 jaar.
Sollicitaties te richten aan de direktie van B.V. Wildhandel Johan van Leendert
Zwanenstraat 5, Maastricht.
Tel. 043-16785.

MAASTRICHT-BON PASSAGE
VANLEENDERT
HEERLEN-WILDMARKT

Technisch inkoper (procurement)

Wij zijn Rank Xerox (Nederland) B.V. te Venray en maken deel uit van een wereldwijd vertakte organisatie op het gebied van kopieer- en dupliceerapparatuur. Onze vestiging is een van de twee grote produktiecentra in Europa, die de organisatie telt. Wij houden ons voortdurend bezig met het vervaardigen van hoogstaande kopieer- en dupliceermachines. Als u op de hoogte bent van onze voortdurende groei zult u dat kunnen beamen.

Deze snelle groei van ons bedrijf brengt met zich mede, dat wij onze afdeling Inkoop gaan versterken met enige Technische Inkopers. (Sr. Procurement Eng.)

Wij denken speciaal aan kandidaten die:
- een middelbare opleiding hebben genoten
- een technische opleiding op HTS-Werktuigbouw of Elektro-niveau hebben verworven
- over min. 5 jaar inkoop-ervaring beschikken
- of op kunststoffengebied of op metalengebied Europees georiënteerd zijn.

De voor ons juiste persoon kan rekenen op:
- een funktie, waarin hij zich volledig in het vak kan uitleven
- met de nadruk op het zoeken van nieuwe bronnen t.b.v. de afd. Inkoop.
- een aantrekkelijke honorering
- moderne sociale voorzieningen.

Indien u zich door deze annonce voelt aangesproken en bij ons een kans wilt wagen, verzoeken wij u schriftelijk kontakt te zoeken met de afdeling Personeelszaken van Rank Xerox (Nederland) B.V., Maasheseweg 89-91, Venray. Onder vermelding van de letters L.T.P.

Nog één ding. Mocht u niet in de buurt wonen dan moet u dit niet als een probleem beschouwen. Wij bemiddelen (vaak met sukses) bij het zoeken van woonruimte en Venray heeft een bijzonder aantrekkelijk leefklimaat.

RANK XEROX

Firma Teunis v. Overveld
ROOSENDAAL, Boulevard 176-178
vraagt voor haar werken in Duitsland:

montage-arbeiders
geen hoogtevrees
volledig verzekerd

tevens timmerlieden
Allen aanvang januari 1974.

Zich te melden bij de heer J. Feenstra, Joost van Vondelstraat 34, Heerlen, tel. 045 - 716622.

H.T.P.
Hogeschool voor Theologie en Pastoraat, Heerlen

Akademische opleiding tot priester en pastorale werker(ster) in dienst van Kerk en Wereld

- 6-jarige kursus, waarin aktuele thema's bestudeerd worden vanuit gedragswetenschappen, filosofie en theologie
- Praktika van meet af in programma ingebouwd
- Wettelijk erkend kandidaats- en doktoraal examen Theologie.
- Akten Theologie MO-A en B.
- In 5e en 6e jaar stages onder supervisie.
- Studietoelagen.

Toelatingseisen:
Getuigschrift Gymnasium, HBS, Atheneum, Kweekschool (3e leerjaar), HTS. Andere vooropleidingen ter beoordeling van de staf.

Inlichtingen en aanmelding:
Studiesekretaris: Oliemolenstr. 60, Heerlen. Telefoon 045—717661.

Abituriëntendag:
Dinsdag 8 januari 1974, 14.00-18.00 uur.

STICHTING S.I.A.O.

afd.: ACADEMIE VOOR MULTI-MEDIAAL TALENONDERWIJS

In januari beginnen de volgende nieuwe nieuwe cursussen

Spreekvaardigheid Engels
voor beginners

Spreekvaardigheid Engels
voor gevorderden

Spreekvaardigheid Engels
voor ver-gevorderden

Spreekvaardigheid Frans
voor beginners

volgens een multi-mediale methode met behulp van mondelinge lessen in MAASTRICHT, HEERLEN, SITTARD, ROERMOND en VENLO.
schriftelijke lessen
banden en cassettes — geheel geprogrammeerd.
televisielessen (voor de gevorderden-cursussen)
telefonische begeleiding (u kunt op bepaalde uren dagelijks telefonisch om uitleg vragen)

Lesgeld slechts ƒ 17.50 per maand
(voor 10 maands-cursussen)

Er zijn ook spoedcursussen van 5 maanden.
Aanmeldingen en inlichtingen: Stichting SIAO, Nobelstraat 13, Heerlen.

Stuur mij geheel vrijblijvend inlichtingen over de cursus ....
Gaarne zou ik ook van u een proefles ontvangen.

Naam: .... Adres: .... Woonplaats: ....

x

Prognose in halfjaarlijkse OESO-publikatie:

Economische groei volgend jaar trager

PARIJS — De economie van de 24 landen die bij de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) zijn aangesloten zal volgend jaar minder snel groeien en het tempo van de inflatie zal wat trager worden maar toch nog gevaarlijk blijven. Als de oliecrisis aanhoudt wordt de expansie waarschijnlijk nog meer afgeremd en zouden de prijzen weer sneller kunnen gaan stijgen.
Deze prognoses staan in de halfjaarlijkse OESO-publikatie „Economische Perspectieven" die donderdag is verschenen.

Groei in Nederland beneden peil

De economische groei in Nederland zal, volgens de voorspellingen van de OESO in haar economische prognose voor 1974, in dat jaar beneden het gemiddelde van de EEG, beneden het gemiddelde van geheel Europa en beneden het gemiddelde van het gehele OESO-gebied blijven.

De OESO verwacht in Nederland een reële groei van het bruto nationaal produkt van 3,5 procent tegen 3,75 procent in de zeven grootste landen van de OESO, 4,5 procent in de gehele EEG en 4,75 procent in geheel Europa, voor zover dit is aangesloten bij de OESO.

In 1973 bedroeg de groei van de gehele OESO-economie 6,75 procent, de economische groei van de EEG en van geheel Europa in beide gevallen 6 procent.

De voospellingen inzake de groei in 1974 slaan op een situatie zónder oliecrisis; er wordt dus ook zonder de oliecrisis vermindering van de economische groei verwacht.

Gevolgen van oliecrisis

In oktober j.l. hebben de Arabische landen de z.g. posted price voor ruwe olie met ca 45 procent verhoogd. Deze prijsverhoging betekent, dat Nederland 500 miljoen dollar (ongeveer anderhalf miljard gulden) in 1974 zal moeten betalen voor de geïmporteerde olie als er geen vermindering van de olie-aanvoer zou zijn. Als de olieaanvoer in 1974 normaal zou zijn, zou het overschot op de lopende rekening van de Nederlandse betalingsbalans sterk dalen, met over het gehele jaar ruim twee miljard gulden. Zonder de verhoging van de olieprijs in oktober jl. zouden de gezamenlijke OESO-landen in 1974 een totaal overschot van 9 à 10 miljard dollar hebben gehad. Als gevolg van de olieprijsverhoging zal er in het geheel geen of nauwelijks een overschot zijn, dit wederom als er een normale olie-aanvoer is. Bij een verminderde aanvoer verandert het beeld.

In het OESO-rapport wordt verder gesteld, dat Nederland na de Ver. Staten en Canada het minst afhankelijk is van olie-aanvoer.

Marokko verhoogt fosfaatprijs

RABAT — Marokko gaat de prijs van de grondstof voor fosfaat-kunstmest verhogen van 14 tot 42 dollar. Het Noordafrikaanse land heeft betrekkelijk weinig olie maar fosfaatvoorkomen, die tot de grootste ter wereld behoren en die bij het huidige productietempo nog 3000 jaar in bedrijf kunnen zijn.

De Marokkanen beweren, dat de prijsverhoging niets heeft te maken met de olieboycot, maar dat zij alleen een gevolg is van de grote vraag naar fosfaat op de wereldmarkt, vooral nadat Amerika de export heeft beperkt ter bescherming van de binnenlandse behoefte. De exploitatie van het zgn. „witte goud" is geheel in handen van de Marokkaanse staat, die veel moeite doet om de productie op te voeren om haar Vijfjarenplan te kunnen bekostigen.

BEURS-overzicht

Vast door dekkingsaankopen

AMSTERDAM — De beurs heeft vrijdag, de laatste beursdag voor kerstmis (de beurs blijft tot en met woensdag 26 december gesloten), bij opening een zeer vaste stemming te zien gegeven, veroorzaakt door dekkingsaankopen, hoofdzakelijk afkomstig van de beroepshandel. In enkele hoeken van de actieve fondsen stapte ook het buitenland in de markt, zij het in bescheiden mate, om de portefeuille wat aan te vullen.

Bij de internationals maakte Kon. Olie bij aanvang van de handel een winst van f 2,60, mede onder invloed van Wall Street. Het publiek had wat interesse voor Hoogovens; dit dreef de koers f 2,30 op. Philips was 70 cent hoger, Akzo f 2,30 en Unilever f 1,30.

Bij de bankaandelen zette ABN het herstel fors door en opende f 11,50 hoger; Amro was twee kwartjes in herstel. Scheepvaartaandelen stonden wat meer in de belangstelling.

De cultures waren overwegend hoger. Heineken boekte een winst van f 9,90. Ondanks het bericht dat de procentuele omzetstijging bij Nationale-Nederlanden iets achter blijft, was het fonds f 3 hoger. KLM was een uitzondering in deze vaste markt met een verlies van f [illegible].

De staatsfondsen lagen verdeeld in de markt. De 8 pct-leningen waren hoger, terwijl de rest overwegend gemakkelijk was.

Op een kalme locale markt waren de koerswinsten weer in de meerderheid. De animo om zaken te doen was echter beperkt.

De mededeling dat Gero de crisis heeft doorstaan werd gehonoreerd met een uiteindelijke winst van f 7. De bagger- en aannemingsbedrijven zetten de stijging van donderdag voort. Ook uitgevers-, levensmiddelen-, textiel-, auto- en tapijtmaatschappijen lagen zeer goed in de markt. Op de mededeling dat Gist-Brocades de ontwikkelingen in 1974 met vertrouwen tegemoet ziet steeg de koers f 2 tot f 59. Vulcaansoord kon zich f 40 herstellen op f 950 na de zeer zware koersval van donderdag. Verder lagen onder meer vast in de markt RSV, VMF, Van Berkel, Pakhoed en KNP.

De uitspraak dat Batava-Margarine 1974 als een moeilijk jaar beschouwt veroorzaakte een koersdeling van f 20 op f 1460. Crane moest f 60 terug naar f 920. Aan de verlieszijde waren onder meer Van Beek, Philips Tabak, Ver. Glas en Goudsmit.

Gedurende beurstijd moest Akzo een paar dubbeltjes terug. De overige internationals trokken verder aan. Heineken zette de opmars stevig door en de scheepvaartfondsen konden nog hogere winsten boeken behalve Van Ommeren. Bij de rest van de actieve fondsen bleven de koersen oplopen. KLM kon het bij opening opgelopen verlies bijna wegwerken.

De staatsfondsen moesten nu over de gehele linie een stapje terug doen. De EEG-leningen waren fractioneel lager.

Toch rantsoenering benzine in de VS?

WASHINGTON — Het hoofd van het Amerikaanse Federale Energiebureau, Simon, sluit een of andere vorm van benzinerantsoenering in de Ver. Staten niet uit. Simon verklaarde, dat hij binnen een week president Nixon van advies zal dienen over een dergelijke maatregel. De energiefunctionaris deed nogmaals een beroep op de Amerikanen hun benzineverbruik vrijwillig te beperken tot tien gallon (ongeveer 38 liter) per week.

Dat zou een besparing opleveren van [illegible]2 miljoen vaten (een vat is 159 liter) olie per dag, dat wil zeggen bijna 20 procent van het verbruik. Zelfs als dit offer wordt gebracht, betekent dat echter niet dat er geen benzinerantsoenering komt, zei Simon. Uit cijfers van het energiebureau blijkt dat de Amerikanen, ondanks herhaalde verzoeken van de regering om te bezuinigen, bijna evenveel benzine verbruiken als voorheen. In de week tot [illegible] december bleef de vraag naar benzine slecht 0,5 procent achter bij de oorspronkelijke verwachting. De week daarvoor was het verbruik 15,1 procent kleiner dan voorspeld.

Economisch kort

• VEILIGHEID

De Esso raffinaderij in het Rotterdamse havengebied heeft een vol jaar gewerkt zonder verzuimongevallen. Dit komt neer op 1 miljoen gewerkte manuren.

ESSO Europe Inc., de regionale organisatie in Europa kent voor de veiligheidsverjaardag een oorkonde toe, die tijdens een feestelijke bijeenkomst van directie, personeel en genodigden vrijdag 21 december in het administratiekantoor van de raffinaderij zal worden overhandigd. Het personeel krijgt voor deze prestatie een persoonlijk geschenk.

• IDEE

Een beloning van f 10.000 is uitgekeerd aan de heer R. Gerlofsma, die werkzaam is bij het Philips Technisch Service Centrum in Amsterdam, voor een idee ter verbetering van een HiFi-stereo-radioversterker.

Dit gebeurde voor de eerste maal sinds op 1 januari van dit jaar de maximale beloning voor een idee werd verhoogd van f 5.000 tot f 10.000, aldus Philips.

• PETROCHEMIE

In het Zuidaustralische Redcliffs zal door vijf internationale bedrijven een petrochemische raffinaderij worden gebouwd ter waarde van 1200 miljoen gulden. De betrokken bedrijven zijn ICI, Alcoa, Mitsubishi en de Australische ondernemingen Ampol Petroleum en Colonial Sugar Refining.

Men verwacht dat de eerste produkten, caustic soda en ethyleen dichloride, in 1978 door de fabriek geleverd kunnen worden. De Australische deelname in het projekt bedraagt 51 pct. Een maximale produktie van motorbrandstof zal op de eerste plaats komen.

• KAAS

De grootste Australische coöperatieve zuivelfabriek Murray Goulburn gaat in Cobran in de staat Victoria, een fabriek ter waarde van 13 miljoen gulden neerzetten voor de produktie van „Goudse" kaas.

Ook twee Japanse bedrijven doen aan het projekt mee. De beginproduktie zal 5000 ton bedragen. Deze „Goudse" kaas, gemaakt door een Australische fabriek, zal aan Japan worden geleverd.

• RECLAME

Volgens de berekeningen van de Nederl. Reclame Stichting hebben de uitgaven voor reclame in Nederland in 1972 1,74 miljard gulden bedragen tegen 1,69 miljard in 1971. Per hoofd van de bevolking kwam dit neer op 130 gulden (v.j. 127 gulden)

De reclame-uitgaven van het bedrijfsleven (naar de consument) beliepen 1,1 miljard gulden tegen 1,06 miljard in 1971. De overige vormen van reclame (ideële reclame, over-[illegible] 1972 [illegible]0 miljoen gulden tegen [illegible] miljoen in 1971.

• PAPIER

De omzet van de papier- en cartonholding Kappa heeft in het boekjaar '72-'73 een omzet bereikt van ruim 105 milj. gld. (63 ex Scholten Carton). De nettowinst steeg tot 3,2 milj. gld. (2,5). Er wordt een onveranderd dividend voorgesteld van f 7,50

Het bestuur verwacht, dat de huidige goede marktsituatie in het boekjaar '73-'74 (31 juli) zal voortduren. De helft van de produktie wordt geëxporteerd. Het investeringsprogramma omvat uitgaven ad 16 milj. gld. Na de fusie met Echolten, die positief wordt beoordeeld, blijft men bedacht op nieuwe samenwerkingsvormen. Men ziet door het gedeeltelijk wegvallen van grondstoffen, zoals plastics (uit olie) veel groeikansen.

• CHEMIE

De ontwikkeling van AKZO-Zoutchemie is in 1973 gunstig voortgezet. De olieboycot maakt voorspellingen echter onzeker, vooral voor de uitvoering van nieuwe projekten in de VC-sektor, waarin plannen voor produktieuitbreiding te R'dam en de bouw van een nieuwe fabriek in Delfzijl klaar lagen. Daarmee samen hangt de uitbreiding van de chloorcapaciteit.

Dank zij onze aardgasvoorraad verwacht men bij de sektoren zout, elektrolyse, soda en methanol weinig problemen. Een korting van 25 pct. op de benodigde grondstoffen uit olie, m.n. ethyleen, butaan, paraxleen en propyleen zou een omzetdaling van 100 miljoen gld. per jaar veroorzaken.

Advieskoersen

AMSTERDAM — De advieskoersen voor buitenlands bankpapier geldend in Amsterdam luiden heden:

dollar 2.75-2.85
Ponden 6.37-6.67
B. frcs. 6.77-7.07
DM 103.25-106.25
Lires 40.00-43.50
Escudo's 10.50-11.70
Can. dlr. 2.75-2.85
Fr. frcs. 57.25-60.25
Zw. flcs. 86.50-89.50
Zw. kr. 59.50-62.50
Nor kr. 48.00-51.00
Den. kr. 43.25-46.25
Os. sch. 14.27-14.57
Peseta's 4.78-5.08
Gr. drach. 8.80-10.00
Fin. mark 71.00-74.00
Joeg. din. 15.50-18.50

BEURS VAN AMSTERDAM

ACTIEVE AANDELEN

AKZO f 20	48.20	50.10
ABN f 100	236.50	248.00
AMRO f 20	55.50	56.80
A'dam Rubber f 750	145.50	145.50
Deli-Mij f 75	99.50	102.00
Dordtsche P. f 20	111.30	115.00
Dordtsche P. pref.	110.70	114.80
Heineken Hold. f 25	199.00	214.80
Heineken f 25	217.10	234.00
Holl.-Am. Lijn f 200	127.50	130.00
Hoogov. f 20	58.00	60.80
HVA-Mij' en A+Rec	78.50	79.80
KLM f 100	64.50	63.00
Kon. Olie f 20	87.90	90.80
KNSM f 100	123.50	132.00
Nat. Ned. f 10	64.00	68.00
Ommeren cert.	313.00	313.00
Philips f 10	32.80	34.60
Robeco f 50	192.00	193.30
Rolinco f 50	129.50	130.30
Scheepv.un. f 50	87.00	90.00
Unilever f 20	103.40	105.30

OBLIGATIES

Staatsleningen

8 Ned. 70-95	92.70	93.00
8 Idem 70 III	93.90	93.90
8 Idem 70-77	96.70	96.70
7¾ id. 84-98	89.80	89.80
7½ idem 71-81	92.10	92.10
7,2 idem 72-97	85.60	85.40
7 idem 69-94	86.00	85.70
6½ idem 83 IV	83.20	83.40
6½ idem 67-92	81.40	81.70
6 idem 67-92	80.40	80.80
5¾ idem 65 II	82.60	82.80
5¾ idem 64 II	80.70	81.10
5 idem 64-94	77.30	77.80

Converteerbare Obligaties

4¾ AKZO	71.80	71.00
6 A.B.N.	—	91.00
6¾ AMRO '73	92.50	92.80
5½ AMRO	117.25	118.25
6¼ Bührm. T.	98.50	98.50
7¾ Elsevier	128.00 b	135.00 b
4¾ Gelder	89.50	89.50
5¾ Gist-Br.	80.00	82.50
6½ Grinten	100.00	102.90
5¼ Hoogov.	—	74.00
5¾ KLM	73.00	73.00
7¾ K.N. Pa.	126.00	—
7¼ Macintosh '73	78.00	83.00
6½ Philips	96.50	96.70
4¾ Philips	91.75	96.25
6½ Rolinco 1080	76.50	—
7 Skol	—	93.00
6½ VMF	—	—

AANDELEN

Bank Cred. Verzeker.

AMEV	117.00	118.00
AMFAS	95.00	95.50
Ass. St. R'dam	88.00	92.00
Ennia	152.00	158.00
Kas Ass.	173.00	173.30
Mees Hope	123.00 b	130.00 b
Ned. Credietb.	38.00	42.00
NMB	122.20	126.00
Slavenb. Bnk.	2410.00	2680.00
Fr. Gr. Hyp. Bk.	80.00	80.00
Tilb. Hyp. Bk.	106.00	117.00 b
Westl. Utr. Hyp.	275.00 b	285.00 b

AANDELEN

Handel Industr. & Div.

ACF	235.00	240.00
AHOG-BOB	37.00	37.50
Ahold	77.50	79.00
Amas	48.00	47.00
Asd. Droogd.	95.00	96.00
Asd. Rijtuig	188.00	138.00
Aniem Nat.	17.00	17.30
Arnh. Schbw.	107.00	110.00
Asselberg	740.00	800.00
Audet	202.00	205.00
Aut. Screw	102.00	108.00
Aut. Ind. Rt.	1250.00	1350.00
Ballast-N	40.50	43.50 d
BAM	78.00	81.50 d
Batava	1480.00	1460.00
Batenburg	1250.00	1320.00
Beek van	170.00	170.00
Beers	55.00	59.00
Begemann	75.00 1	74.00
Bergoss	252.00	252.00
Berkel P.	140.00	142.00
Blydenst.	735.00	740.00
Boer Druk	255.00	250.00
Bols	101.00	101.50
Borsumij W.	69.50	73.80
Bos Kalis	79.50	80.50
BOZ	300.00 1	300.00
Brant Bouw	302.00	310.00
Bredero VG	—	1413.00
Id. Cert.	1395.00	1411.00
Bredero VB	382.00	387.00
Id. Cert.	380.00	385.00
Buhrmann-T.	—	—
Id. Cert.	69.80	70.80
Calvé-D cert	153.00	160.00
Id. 6 pct. cert.	1200.00 b	1220.00
Centr. Suiker	770.00 b	800.00 b
Id. Cert.	770.00 b	800.00 b
Ceteco	158.00	158.00
Id. Cert.	158.00	158.00
Chamotte	71.50	73.00
Cindu-Key	39.60	41.20
Cont. Br. Tr.	20.00	20.00
Crane Ned.	980.00	920.00
Dessaux	62.00	64.00
Dikkers	—	50.00 1
Dr. Ov. Houth.	203.00	210.00
Dröge	1472.00	1473.00
Duiker App.	485.00	—
Econosto	43.70	46.00
Elsevier	479.00	500.00
idem cert.	478.50	—
EMBA	242.00	242.00
Enkes	81.00	—
Fokker	23.40	24.00
Ford Auto	840.00 1	830.00
Furness	85.00	86.60
Gamma h.	38.00	40.00
idem 5 pct pw	17.00 1	16.00
Gelder cert	58.50	63.00
Gerofabr.	60.00	672.00
Giessen	424.00	423.00
Gist Broc.	57.00	59.00
idem cert.	57.00	59.00
Goudsmit	92.00	87.30
Grasso	122.00	124.50
Grinten	195.00	202.00
Grofsmed.	115.00 1	115.00 1
Hagemeijer	92.50	97.00
Hambro OCC	79.00	70.00
Hellingman	24.00	25.00
Hero Cons.	175.00 1	174.00
Heybroek	—	—
Hoeks' Macn.	81.50	83.50
Holec	19[illegible]	[illegible]
Holl. Beton	51.00 b	55.00
ICU	68.00 b	[illegible]
IHC Holland	53.50	[illegible]
Ind. Maatsch.	20[illegible]	[illegible]
IBB Kondor	75[illegible]	[illegible]
Interlas	16[illegible]	[illegible]
Internatio M.	59.00	[illegible]
Inventum	10[illegible]	[illegible]
Kappa Pap.	15[illegible]	[illegible]
Kemo	—	[illegible]
Kempen en B.	—	[illegible] b
Key Houth.	[illegible]	[illegible]
Klene S.	203.00	211.00
Kloos	99.00	101.00
Kluwer	90.50	93.50
Kon. Bijenkorf	87.80	87.40
Id. Cert.	87.50	87.80
Id. 6% cum	—	13.60
Kon. Ned. Pap.	69.30	72.00
Koudijs	733.00	—
Krasnapolsky	90.00	92.00
KSH	55.50	62.00 b
KVT	75.00	80.00
Kwatta	87.00 b	89.00
Landre gl.	108.00 b	118.00
Leidsche Wol	165.00	167.00
Lindet. Jacob	248.00	247.00
Lijm. Gel.	115.00	114.00
Macintosh	106.50	111.00
Meneba	142.00	147.00
Metaverpa	2560.00	2500.00
Meteoor Bet.	45.50	45.50
Molukkische	77.00	75.00
Mijnb. W.	1000.00	1000.00
Naarden	44.00 b	45.50
Naeff	97.00	100.00
Nat. Grondbezit	59.10	60.00
NBM-Bouw	78.00	78.80
Nedap	360.00	365.00 b
Nederhorst	37.50	38.00
Ned. Bontw.	295.00	295.00
Ned. Dagbl.	170.10	—
Id. Cert.	425.00	425.00
Nelle	3240.00	350.00 b
Id. Cert.	329.00	—
Netam	82.00	[illegible]
Nieaf	125[illegible]	[illegible]
Nierstrasz	1[illegible]	[illegible]
Norit	[illegible]	[illegible]
Nutricia gb.	[illegible]	[illegible]
Nutricia vb.	[illegible]	[illegible]
Nyma	[illegible]	[illegible]
Nijverdal	76[illegible]	[illegible]
Ogem nb.	33.80	[illegible]
Orenst. K.	230.00	32.50
Oving-D-S	200.00 1	240.00
[illegible]oed h.	123.00	205.00
Id. [illegible]rt.	128.00	128.00
[illegible]bang	82.50	127.00
[illegible]e.	100.00	82.50
[illegible]s gb.	32.00	100.00 1
[illegible] Hout	310.00	32.90
[illegible]l. Fles	87.00	312.00
[illegible] Br.	194.00	88.00
[illegible]makers	360.00 b	197.00
[illegible]k	118.00	370.00 b
[illegible]wijk	435.00 1	122.00
[illegible] en Co	80.00	430.00 1
[illegible]	182.00	80.50
Id. Cert.	182.00	188.00
Rohte & J.	66.50	69.00
Rommenhöller	610.00	615.00
Rijn-Schelde	193.00	203.00
Sanders	190.00	195.00
Schev. Expl.	13.70	13.80
Schokbeton	1020.00	1040.00
Schuitema	122.00	125.00
Schuppen	258.00	259.00
Schuttersv.	1000.00 b	1010.00
Stevin gr.	63.00 b	69.50
Stoomsp. TW	113.50	113.00
Tabak Phil.	132.50	130.00
Telegraaf	88.50	89.50
T.H.V. Intern.	243.00	243.00
Tilb. Waterl.	275.00	275.00
TW Kabel	370.00	370.00
Ubbink	200.00	202.00
Udenhout	301.00	3[illegible]
Unikap	239.00	24[illegible]
Unil cert.	103.60	106.70
id. 7 pct.	84.50	84.50
id. 6 pct.	70.50	70.00
v.d. Vliet-W.	118.00	—
Veneta	40.00 b	43.00
Ver. Glasf.	565.00	580.00
Ver. Hand. Sch.	438.00	436.00
VMF	133.00	139.00
Ver. N. Kleerm.	365.00	365.00
Ver. N. Uitgmij	100.20	101.00
Ver. Touwfabr.	—	—
Id. Cert.	94.00	96.00
Vezel N.	492.00	493.00
Vihamij Butt.	103.50	104.00
KRG Papier	621.00	645.00
Vulcaansoord	910.00	940.00
[illegible]ener c.	—	—
[illegible]c.	55.00	57.00
[illegible]sanen	125.50	130.80
[illegible]ers	105.00	105.50
[illegible]ijk en Her	730.00	735.00
Zaalberg	109.50	116.50

Beleggingsmaatschappijen

Alg. Fondsen B.	100.00	101.00
ASD Belegg. D.	153.00	153.50
Converto	560.00	560.00
Holland F.	125.00	125.00
Ned. Vastgoed	540.00	533.00
Binne. Belf. VG	—	—
Breevast	105.00	104.50
Dutch Int.	93.50	95.50
Nefo	58.50	59.60
Rolinco	72.50	—
Utilico	108.40	109.00
Wereldhaven	90.00	96.00
Concentra	207.00	205.00
Europafonds	—	—
Unifornds	388.00	382.00
Eurunion	1145.00	1145.00
Valeurop	630.00	632.00
Chemical F.	10.40	10.40
Dreyfus F.	11.10	11.20
Fidelity F.	13.25	13.30
Japan Fund	6.00	6.50
Massachus.	10.00	10.10
Value Line	—	2.40 b
Solvay	165.00 1	162.00 b
Un. Miniere	920.00	930.00
Hoechst	—	—
Brit. Petr.	—	—
Imp. Chem.	130.00	125.00 1
Nippon El.	350.00	360.00
Sony Corp.	24.00	24.50

Noord-Amerikaanse [illegible]

Can. Brewer	3.70	4.15
Gulf Oil	30.75	30.75
Imperial Oil	30.95	32.50
Shell Canada	50.75 b	50.00
Akzona	19.40	20.20
Am. Cyanamid	20.25	20.50
Am. Motors	8.25	8.10
Anaconda	24.90	24.30
Bethl. Steel	30.85	31.10
Boeing Corp.	13.60	13.75
Burroughs	204.00	198.00
Chrysler	16.70	16.60
Cities Serv.	52.75	54.00
Colgate	27.75	26.00
Dow. Chem.	56.00	56.10
Dupont	—	156.50
Exxon	90.00	89.80
Ford Motor	42.25	43.80
Gen. Electric	61.25	61.[illegible]
Gen. Motors	49.25	50.25
Goodrich	15.50	15.50
Goodyear	15.00	14.60
Gulf Oil	21.70	21.50
Honeywell	76.00	75.00
IBM	258.00	254.00
Kennecott	30.50	30.50
Litton Ind.	60.00	6.00
Nat. Dist.	18.00 b	—
N.A. Philips	18.25	18.50
Philips P.	65.00	65.25
Procter G.	91.25	91.25
RCA Corp.	18.00	18.50
Rep. Steel	22.30	23.70 b
Shell Oil	57.40	59.00
Teaxaco	28.60	28.40
U.S. Steel	34.90	35.70
Westinghouse	33.00	—

PERSONEEL opleiding promotie

Technisch Inkoper (plastics)

Wij zijn Rank Xerox (Nederland) B.V. te Venray en maken deel uit van een wereldwijd vertakte organisatie op het gebied van kopieer- en dupliceer-apparatuur. Onze vestiging is een van de twee grote produktiecentra in Europa, die de organisatie telt. Wij houden ons voortdurend bezig met het vervaardigen van hoogstaande kopieer- en dupliceer-machines.

De snelle groei van ons bedrijf brengt met zich mede, dat wij onze afdeling Inkoop gaan versterken met een Technisch Inkoper (Sr. Procurement Eng.).

Wij denken speciaal aan kandidaten die:

- een middelbare opleiding hebben genoten
- een technische opleiding op HTS-W nivo hebben verworven
- over minimaal 5 jaar inkoopervaring beschikken in de kunststoffenbranche met name in de industriële toepassing
- daartoe specifieke bedrijfskursussen hebben gevolgd
- op dit gebied Europees zijn georiënteerd

De voor ons juiste persoon kan rekenen op:

- een funktie, waarin hij zich volledig in het vak kan uitleven
- met de nadruk op het zoeken van nieuwe bronnen t.b.v. de afd. Inkoop
- een aantrekkelijke honorering
- moderne sociale voorzieningen

Indien u zich door deze annonce voelt aangesproken en bij ons een kans wilt wagen, verzoeken wij u schriftelijk kontakt te zoeken met de afdeling Personeelszaken van Rank Xerox (Nederland) B.V., Maasheseweg 89-91, Venray. Onder vermelding van de letter L.I.P.

Nog één ding. Mocht u niet in de buurt wonen dan moet u dit niet als een probleem beschouwen. Wij bemiddelen (met sukses) bij het zoeken van woonruimte en Venray heeft een bijzonder aantrekkelijk leefklimaat.

RANK XEROX

Voor een onzer relaties, een CENTRAAL BUREAU met een dienstverlenende funktie voor een aantal aangesloten grote organisaties -gevestigd te Heerlen- zoeken wij kontakt met gegadigden voor de funktie van

sekretariaats-medewerker.

Naast algemene sekretariaatswerkzaamheden zullen in het bijzonder tot zijn taak behoren:

- het concipiëren en redigeren van nota's, memoranda, notulen, brieven etc.
- het inrichten van een uitgebreid documentatie- en archiefsysteem.

De funktie vereist:

- een grote mate van inventiviteit en flexibiliteit om aan de zeer gevarieerde vraagstellingen van de aangesloten organisaties te kunnen voldoen.
- een goede redaktionele vaardigheid
- enige ervaring in sekretariaatswerkzaamheden
- belangstelling voor het sociale verzekeringswezen

Voor de vervulling van deze vakature gaan de gedachten uit naar een HEAO'er (bij voorkeur adm.- jur. richting) of iemand met een gelijkwaardige opleiding.

Leeftijd: circa 25 jaar

Personen die van mening zijn voor deze taak gekwalificeerd te zijn worden uitgenodigd hun sollicitatiebrief met ter zake doende informatie te zenden aan Drs. H.J. Benders van onderstaand bureau.

gitp

GITP-Adviesbureau Benders Assoc.
Franciscusweg 15, Heerlen

Voor het bijkantoor van het

LIMBURGS DAGBLAD TE ROERMOND

zoeken wij een vlotte, zelfstandige en accurate

MEDEWERK(ST)ER

Zijn(haar) taak zal zijn: het bijkantoor zelfstandig te beheren, kontakten onderhouden met de ter plaatse aanwezige verkoopafdeling, en op vlotte en prettige wijze onze kliënten van dienst zijn.
Voor deze funktie vragen wij een opleiding gelijk aan Mavo. De leeftijd zal zijn tussen 18—22 jaar.
Uitsluitend schriftelijke sollicitatie te richten aan de directie van het Limburgs Dagblad, Postbus 14, Heerlen. x

---

VAREL B.V. ECHT

fabriek van elektronische produkten

vraagt op korte termijn wegens sterke produktie-uitbreiding:

a) **Elektronika-monteurs** voor afd. spec. apparaten

b) **Elektronika-monteurs** voor afd. kwaliteitscontrole

c) **Elektronika-hulpmonteurs** voor afd. spec. apparaten en voor afd. printed circuit assemblage

d) **Magazijnbediende**

Wij bieden U een interessante werkkring te midden van jonge enthousiaste medewerkers.
In de loop van 1974 hopen wij u een ruimer en beter werkklimaat te kunnen bieden in onze nieuwe fabriek te [illegible].

Uw sollicitatie, liefst schriftelijk, dient u te richten aan: VAREL B.V., Postbus 8, ECHT, telefoon 04754—2004.

Gemeente Maastricht

Bij de afdeling „Reiniging en Vervoer" van het Bedrijf van OPENBARE WERKEN bestaat de mogelijkheid tot plaatsing van

EEN (HOOFD)OPZICHTER REINIGING

Deze funktionaris zal worden ingeschakeld bij de dagelijkse leiding van de onderafdelingen „Reiniging en Vervoer", die over ca. 80 medewerkers in de buitendienst beschikt.

Kandidaten dienen in het bezit te zijn van het diploma M.T.S. afdeling Werktuigbouwkunde. Zij dienen voorts te beschikken over organisatorische en leidinggevende capaciteiten en over zodanige contactuele eigenschappen, dat zij met het personeel en het publiek kunnen omgaan. Het bezit van elektrotechnische kennis strekt tot aanbeveling.

Het salaris is afhankelijk van ervaring en opleiding.
Op het salaris wordt geen premie AOW-AWW ingehouden. Een goede verlofregeling en een gunstige ziektekostenverzekering (IZA-Limburg) zijn van toepassing, terwijl opname in het pensioenfonds (ABP-fonds) plaats vindt.

Kandidaten tussen 30 en 45 jaar gelieven hun sollicitatie te richten aan het College van Burgemeester en Wethouders van Maastricht en binnen veertien dagen in te zenden aan de Direkteur van de Centrale Personeelsdienst, Batterijstraat 48, Maastricht.

In de linkerbovenhoek van het sollicitatieschrijven te vermelden: „Sollicitatie (hoofd)opzichter Reiniging O.W.".

Een psychotechnisch onderzoek kan deel uitmaken van de sollicitatieprocedure.

Voor een onzer relaties, een CENTRAAL BUREAU met een dienstverlenende funktie voor een aantal aangesloten grote organisaties -gevestigd te Heerlen- zoeken wij kontakt met een

sekretaresse

Zij zal als teamlid van een bureau met een kleine personeelsbezetting een zeer gevarieerde taak geheel zelfstandig moeten kunnen uitvoeren.
Tot [illegible] behoort o.m.:

- [illegible] notulen, verslagen enz.
- het bijhouden van het archief
- het onderhouden van kontakten met de relaties.

De funktie vereist vanwege de veelvuldige kontakten een uitstekende service-instelling en een grote mate van aanpassingsvermogen.

Verder is voor deze funktie vereist een HAVO of MAVO opleiding aangevuld met enkele jaren ervaring in sekretariaatswerkzaamheden.

Zij die van mening zijn voor deze interessante en zeer zelfstandige funktie de geëigende talenten te bezitten worden uitgenodigd hun sollicitatiebrief met ter zake doende informatie te zenden aan Drs. H.J. Benders van onderstaand bureau.

gitp

GITP-Adviesbureau Benders Assoc.
Franciscusweg 15, Heerlen

Stichting Algemene Bejaardenhuisvesting Heerlen

In het bejaardencentrum „De Regenboog" ontstaat binnenkort een vacature voor het

HOOFD VAN DE HUISHOUDING

door het vertrek wegens huwelijk van het tegenwoordige hoofd.

Onze gedachten gaan uit naar een huishoudkundige voor inrichtingen met enige ervaring.

Haar taak zal bestaan uit:

a. de begeleiding van het huishoudelijk personeel.
b. het beheer en de administratie van het magazijn;
c. het mede verzorgen van recreatie-avonden.

De salariëring geschiedt conform de richtlijnen van de Stichting Landelijke Samenwerking Bejaardentehuizen-organisaties (per 1.1.'73 van ƒ [illegible] tot ƒ [illegible]/maand).
Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectie-procedure.

Schriftelijke sollicitaties worden uiterlijk veertien dagen na het verschijnen van dit blad ingewacht bij de secretaris, Van Alphenstraat 8, Heerlen.

---

stichting verpleegtehuizen en bejaardenzorg kerkrade

In de Hambosklinlek, een kliniek voor somatische zieken, is per 1 januari 1974 een vakature voor een

half-time apotheker-assistent(e)

Zelfstandig kunnende werken en enige ervaring is gewenst.
Werktijden bij voorkeur in de ochtenduren.

Belangstellenden kunnen informaties inwinnen bij de heer S. G. Liem, apotheker, tel. 04445 - 2523.
Sollicitaties te richten aan de afdeling Personeelszaken.

[illegible]
tel. 04[illegible]45-5151

---

de PTT zoekt twee vrouwelijke medewerkers voor de calqueerafdeling

Voor de afdeling Projectering en montage telefooncentrales van het telefoondistrict Maastricht zoeken wij twee medewerksters van 17 - 25 jaar, die zich gaan bezighouden met de vervaardiging van eenvoudige technische tekeningen.

Voor twee accurate krachten met enige tekenvaardigheid is dit een interessante en plezierige functie.
Diploma's zijn geen vereiste.

Werken bij de PTT heeft vele voordelen. Je krijgt een goed salaris (afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring) en de premie AOW/AWW wordt voor je betaald. Bovendien krijg je 7½% vakantietoeslag en minimaal 19 werkdagen vakantie.

Lijkt deze baan je wel wat?
Schrijf dan snel even een briefje naar:
de directeur van het telefoondistrict Maastricht,
Stationsstraat 33, Maastricht.
T.a.v. de assistent-personeelschef.

PTT TELEFOONDISTRICT MAASTRICHT

7912017

CORIOVALLUM COLLEGE
KLOMPSTRAAT 30, HEERLEN

Gevraagd voor zo spoedig mogelijk, ter vervanging wegens ziekte,

DOCENT(E) Muziek

voor 4 lessen per week.

Aanmelden en eventueel inlichtingen bij de directeur van het College, Drs. J. L. J. Huijdts, Johannes XXIII-singel 35 te Heerlen, telef. 045—411210.

---

psycho-medisch streekcentrum 'vijverdal' maastricht

vraagt voor de Medische Administratie een

administratief medewerkster

Haar taak zal bestaan uit het assisteren bij het verzamelen en verwerken van medische informatie en statistiek.

Gezien de aard van de werkzaamheden gaan onze gedachten uit naar een jongedame van omstreeks 20 jaar, in het bezit van het diploma Mavo-4 of daarmee vergelijkbare opleiding alsmede type-diploma.

Zij dient verder te beschikken over kontaktuele eigenschappen en accuratesse en zich bewust te zijn van de verantwoordelijkheid, die het werken met vertrouwelijke gegevens meebrengt.

Mondelinge inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij het Hoofd van onze afdeling Personeelszaken (043 - 41777 toestel 2287).

Schriftelijke sollicitaties zijn te richten aan de Direktie van ons Centrum, Postbus 88 te Maastricht.

B.V. FILTROPA - Maastricht,

fabrikante van koffie-filterzakjes, is een dochteronderneming van de N.V. Koninklijke Sphinx.

Zij vraagt:

MEISJES VANAF 15 JAAR

die in een leuk, modern atelier en in een prettige sfeer samen willen werken met leeftijdgenoten.

Zij biedt:

- aantrekkelijke beloning
- volledige reiskostenvergoeding
- moderne bedrijfskleding
- goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Het is de moeite waard om eens te komen praten met de personeelsdienst te Wyck, Hoge Barakken 6.
U kunt ook telefonisch inlichtingen vragen:
tel. 043-41333 toestel 281 of 291.

Filtropa

Divisie Huishoudelijke artikelen van de N.V. Koninklijke Sphinx, Maastricht

---

Het

Limburgs Dagblad

vraagt voor haar administratie

een medewerk(st)er

op een van haar bijkantoren.

Van haar/hem wordt verwacht de werkzaamheden met accuratesse te verrichten en het kontakt met onze kliënten op een prettige wijze te onderhouden.

De werkzaamheden zullen zeer zelfstandig kunnen worden verricht.

Opleiding: Mavo, leeftijd bij voorkeur 18—22 jaar

een jongedame

in de leeftijd van 16—18 jaar, teneinde mede te werken aan het muteren en controleren van onze bestanden-administratie, welke wordt geregistreerd door een computer.

Voor beide funkties bieden wij een afwisselend en zelfstandig werk in een dynamisch bedrijf, een vijfdaagse werkweek en eventueel reiskostenvergoeding.

Uitsluitend schriftelijke sollicitaties te richten aan de Direktie van het Limburgs Dagblad, postbus 14, Heerlen. x

---

Voor spoedige indiensttreding gevraagd op accountantskantoor

ASSISTENT

Minimumopleiding Mavo. Kennis van boekhouden vereist.

Brieven met opgave van verlangd salaris aan bijkantoor L.D. Kerkrade ond. no. K 4443.

Piet Klerkx Maastricht B.V.

vraagt voor direkt

KANTOORBEDIENDE-TELEFONISTE

voor lichte administratieve werkzaamheden en het bedienen van de telefooncentrale, liefst met enige ervaring, leeftijd ± 19 jaar. In het bezit van MAVO-diploma of daaraan gelijkstaande opleiding, met beschaafde stem en goede kennis van de Duitse taal in woord en geschrift. 's Zaterdags vrij, prettige werkkring.

Aanmelden dagelijks, zowel mondeling als schriftelijk, bij de bedrijfsleider **St. Jacobstraat 4 te Maastricht.**

Katholieke Stichting School voor Huishoud-Nijverheidsonderwijs Nuth

KEELKAMPSTRAAT 66, TEL. 04447—1553

Gevraagd, zo spoedig mogelijk

• ADMINISTRATIEF BEAMBTE

2e klas of 2e klas a

Vereisten: Mulo of Mavo en praktijkdiploma boekhouden of M.E.A.O.
Diploma M.B.A. en ervaring in onderwijs-administratie strekken tot aanbeveling.

Sollicitaties gaarne voor 1 januari 1974 aan het bestuur van bovengenoemde stichting. Inlichtingen kunnen ingewonnen worden bij de directeur de heer B. Reijmers, tel. 04493—1876.

Middenlimburgs meubelproduktiebedrijf zoekt op korte termijn een

coördinator

die eveneens tot taak zal krijgen het adviseren in de produktie-planning en de controle op de uitvoering daarvan.

Vereist wordt bedrijfseconomische kennis en inzicht in administratieve en beleidstechnische aangelegenheden.

Ook zal hij, bij afwezigheid van de directie, de leiding in het bedrijf met ca. 70 werknemers moeten waarnemen.

Kandidaten moeten bereid zijn zich door een landelijk adviesbureau te laten testen.

Met de hand geschreven sollicitaties (die strikt vertrouwelijk blijven) worden ingewacht onder nr. E 313 L.D. Heerlen.

Lapinus

is de merknaam van de B.V. Nederlandse Steenwolfabriek te Roermond, die sedert 1949 produkten vervaardigt voor thermische en geluids-insolatie, akoestiek en brandwering met een personeelsbestand van bijna 400 medewerkers.
Door de vele en nieuwe toepassingsmogelijkheden maakt het bedrijf een snelle expansie door.

Voor zo spoedig mogelijke indiensttreding vragen wij:

EEN MEDEWERKER
VOOR ONS BEDRIJFSBUREAU

Zijn taak zal hoofdzakelijk bestaan uit het zelfstandig plannen van een deel van het produktieprogramma en het verrichten van de daarbij behorende administratieve werkzaamheden.

Vereist:
— Mulo-B-opleiding
— leeftijd minstens 25 jaar

Geboden:
— interessant salaris
— vakantietoeslag van 8%
— aantrekkelijke jaarlijkse gratificatie
— spaarregeling etc.

Sollicitaties schriftelijk te richten aan onze afdeling Personeelszaken, Postbus 160, Roermond.

Lapinus Industrieweg 15, Roermond.
Tel. 04750-22343 (toestel 10).

---

opleiding tot verpleegkundige

Op 1 februari begint in het grote streekziekenhuis St. Laurentius voor jongens en meisjes de nieuwe opleiding tot verpleegkundige. Wie op die datum 17 jaar en 7 maanden (of ouder) is en een diploma MAVO of MMS bezit - dan wel tenminste 4 jaar middelbaar onderwijs heeft gevolgd - kan aan deze opleiding deelnemen.

Het beroep van verpleegkundige is een beroep dat veel voldoening geeft, maar dat hoge eisen stelt. Doordat in de opleiding tot verpleegkundige theorie en praktijk zijn gecombineerd, kom je al snel met deze beide kanten van je nieuwe beroep in aanraking.

Vanaf het begin van de opleiding wordt een goed salaris betaald volgens de regeling voor particuliere ziekenhuizen. Kost en inwoning (eigen kamer) zijn vrij, onregelmatige diensten worden vergoed en het eerste uniformpakket is voor rekening van het ziekenhuis.

Wil je alles weten over de opleiding, het beroep, het salaris enz.? Bel dan snel het hoofd opleiding, de heer R. M. L. van Rie. Hij is telefonisch te bereiken onder no. (04750) 9 66 66. Schriftelijke sollicitaties kunnen worden gericht aan het hoofd van de afdeling personeelszaken.

St. Laurentius Ziekenhuis
Mgr. Driessenstraat 6, Roermond.
Telefoon (04750) 96666.

Goosen
Grammofoonplaten
Musicassettes
Tapes
Muntstraat 41
Tel. 14971
Maastricht

„JESUS CHRIST SUPERSTAR"

de soundtrack van de film op 2 langspeelplaten, met tekst en fotoboek	f 23,75
originele Broadway-cast met tekst	f 27,50
ook in voorraad op musicassette	f 37,80

MIJN OGEN GUN IK EEN BRIL VAN VAN DER MUNNIK

Eigenaar
M. HERBERGHS
STATIONSTRAAT 9
HEERLEN
(maandags gesloten)
Ziekenfondsleden
20% montuurkorting

European Organization for the Safety of Air Navigation
EUROCONTROL

seeks for the Air Traffic Control Centre at Beek (Zuid-Limburg):

BILINGUAL TYPIST
(English - Dutch)

who will also assist at the Mail Office and, occasionally, may be charged with telex and telephone duties.

Qualifications: secondary school education, professional training and wide experience in typing and office work. Without a very good knowledge of English it is needless to apply for this job. Nevertheless, we offer an attractive opportunity to work in an international entourage with advantageous career prospects for an intelligent and dynamic young woman. Good notion of French and/or German will be an asset.

Age limit: approx. 23—30 years.

Salary etc. following European Communities scheme.
Detailed applications in English or Dutch with photograph to Eurocontrol, postbox 78, Beek (L.).

'n pronkstuk in uw huis.....
Deze met echt runderleder gestoffeerde fauteuil, waarvan de kussens gevuld zijn met dons, geeft een gezellige en leefbare indruk en is voorlopig nog in verschillende mooie leerkleuren verkrijgbaar.

HENDRIKS MEUBELEN B.V.

Gringelstraat 9 Heerlen tel. 045-716944

⁕ KERSTSHOW ⁕

op 2e kerstdag geopend van 2-6 uur n.m.

wij wensen onze clientele en relaties prettige kerstdagen

Bij de dienst gemeentewerken, sectie interne zaken, kan worden geplaatst een

(jeugdige) MEDEWERKER

die in hoofdzaak zal worden belast met het maken van lichtdrukken en fotokopieën. Verder zal hij moeten assisteren bij

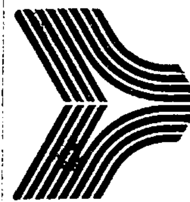
— het typen en vervaardigen van offsetplaten
— de bediening van kantooroffset-, perforeer-, vouw-, bind-, snijapparatuur e.d.
— de verzorging van het tekeningenarchief.

Gegadigden die enige opleiding hebben genoten in de grafische richting en kunnen typen genieten de voorkeur. Leeftijd tot 30 jaar.

Salaris, afhankelijk van opleiding, ervaring en leeftijd nader overeen te komen.

Vakantietoelage 7½% per jaar. AOW-premie voor rekening van de gemeente.

Sollicitaties binnen 10 dagen te zenden aan burgemeester en wethouders onder vermelding van de letters M-GW in de linker bovenhoek van de sollicitatiebrief.

gemeente roermond

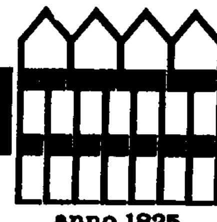
Maastrichtse Machinefabriek Delnoz bv

Galjoenweg 68 Maastricht Telefoon 043 17541*

vraagt voor spoedige indiensttreding:

constructiebankwerkers
halfwas-constructiebankwerkers
draaiers

anno 1825

De **B.V. Gulpener Bierbrouwerij, Distilleerderij en Azijnfabriek te Gulpen** vraagt voor haar afdeling verkoop een

ADMINISTRATEUR

die bij rechtstreekse verantwoording aan de verkoopleider speciaal belast wordt met de coördinatie van de buitendienst en binnendienst.

De inhoud van de funktie:

het verzorgen van de administratieve begeleiding, correspondentie en informatieverwerking. het behandelen van zeer vele telefonische kontakten met afnemers

het leiding geven aan enkele medewerkers(sters)
Voor deze verantwoordelijke funktie komen kandidaten in aanmerking, die in het bezit zijn van een middelbaar diploma, met een aanvullende administratieve opleiding.

Goede kontaktuele eigenschappen en behoorlijk commercieel inzicht zijn noodzakelijk.
Leeftijd 25—30 jaar.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selektieprocedure. Eigenhandig geschreven sollicitaties, met vermelding van leeftijd, opleiding en ervaring, onder bijvoeging van 2 recente pasfoto's te zenden aan:

Direktie B.V. Gulpener Bierbrouwerij, Distilleerderij en Azijnfabriek, Rijksweg 16 in Gulpen.

bv GULPENER
bierbrouwerij, distilleerderij en azijnfabriek

EUROPEAN COMPUTER SCHOOL

OPLEIDING RIJKSERKEND DIPLOMA

COMPUTER-PROGRAMMEUR

Salaris: *f* 1500,— *f* 2500.

Leergangen te Heerlen-Eindhoven.
Vooropleiding:
Havo - Mavo of gelijkwaardig.
Nu specialisatie en omscholing.
U kunt niets verliezen, alleen maar winnen.

Voor inlichtingen deze coupon ongefrankeerd opsturen naar antwoordnummer 142 Heerlen E.C.S., Passage 4 - 10, Heerlen.

Naam: .... leeft.: ......
Adres: .... Opl.: ......
Woonplaats: ....

LD

SCHARN-MAASTRICHT

Het bestuur van de „Stichting Scholengemeenschap Scharn" afd. basisonderwijs roept sollicitanten op voor de functie van

REMEDIAL TEACHER

voor de onder zijn bestuur staande school voor basisonderwijs voor jongens en meisjes (18 klassen) m.i.v. 1 januari 1974, voorlopig tot 1 januari 1975.

Deze leerkracht zal belast worden met het pedagogisch en didaktisch hulp bieden aan kinderen met leer- en aanpassingsmoeilijkheden binnen het basisonderwijs in nauwe samenwerking met ouders, schoolleiding, leerkrachten en begeleidende instanties.

Sollicitanten dienen tenminste in het bezit te zijn van hoofdakte (of volledige bevoegdheid).

De voorkeur wordt gegeven aan iemand met ervaring in het individualiserend onderwijs.

Het bezit van of de studie voor het diploma B.O. en of de kennis van moderne onderwijssystemen strekt tot aanbeveling.

Sollicitaties met uitvoerige inlichtingen binnen een week te zenden aan het bestuur van de Stichting Scholengemeenschap Scharn, p.a. Kloosterstraat 5-7, Scharn-Maastricht (post Heer).

Inlichtingen kunt U verkrijgen onder nr. 043—20565 (tijdens de schooluren) b.g.g. 04461—1424 (na 19.00 uur).

ZUIDNEDERLANDS INSTITUUT voor GEMEENTEPOLITIE-OPLEIDING HEERLEN

Voor het verrichten van voornamelijk tuinwerkzaamheden alsmede andere onderhoudswerkzaamheden wordt gevraagd

een mannelijke medewerker

Hij zal samenwerken met de reeds in dienst zijnde onderhoudsmedewerker.
Salaris en sociale voorzieningen volgens de regelingen der gemeente Heerlen.

Schriftelijke sollicitaties te richten aan de direkteur van het Instituut, Van Waningweg 50 te Heerlen.

TEBODIN
Advies- en Constructiebureau B.V.

Ons bureau dat reeds meer dan 25 jaar optreedt als adviseur voor projecten van zowel industriële als niet-industriële aard in binnen- en buitenland zoekt wegens uitbreiding van de werkzaamheden contact met

ENIGE CONSTRUCTEURS

VOOR DE AFDELING CHEMISCHE APPARATEN EN PIJPLEIDINGEN

Behalve ervaring in dit soort werkzaamheden is een goede opleiding gewenst.
De standplaats is Maastricht.

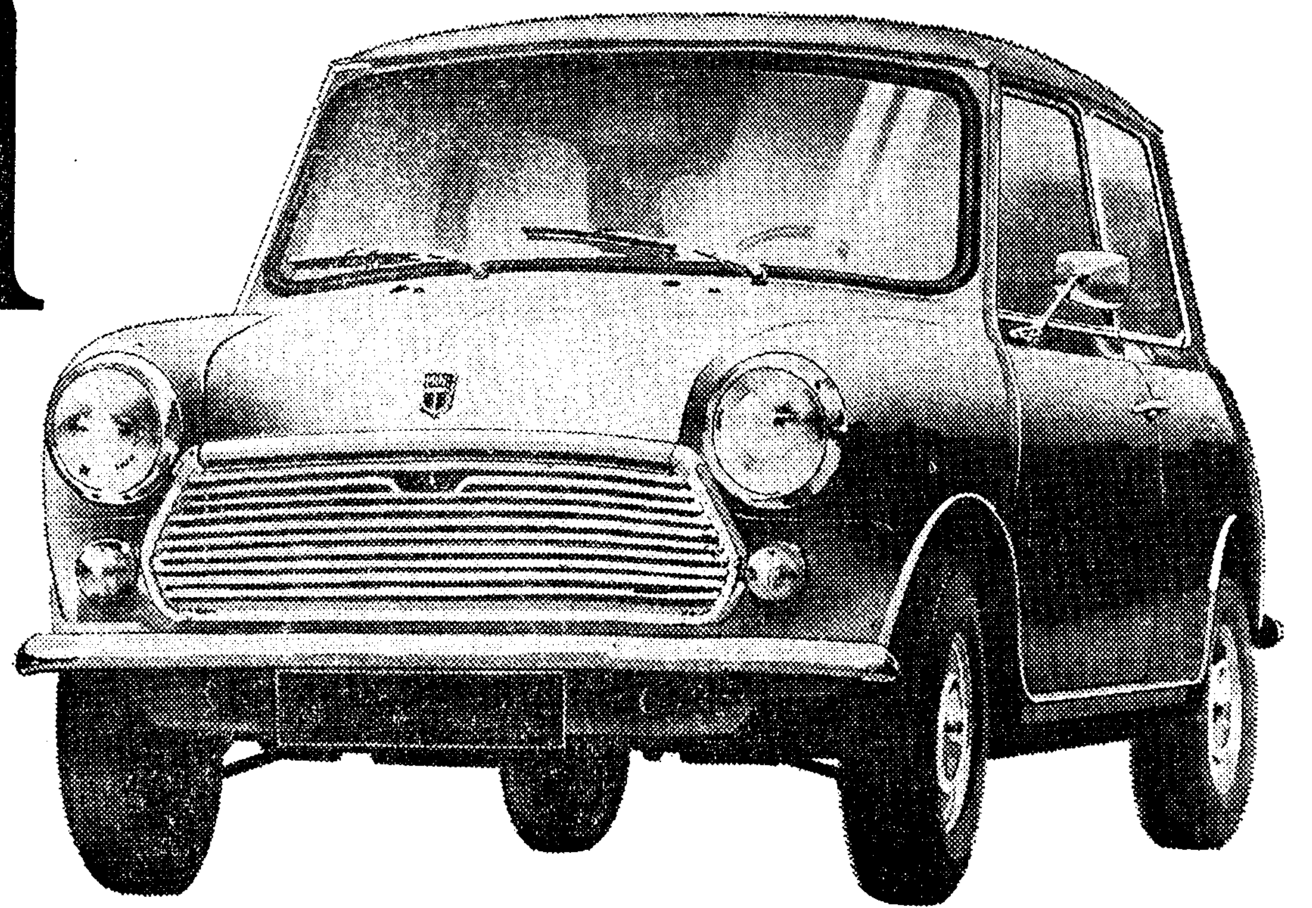
Geboden wordt:
een interessante en zelfstandige werkkring met goede salariëring en toekomstmogelijkheden.

Gegadigden worden verzocht hun schriftelijke sollicitaties te richten aan de direktie van

Tebodin, Advies- en Constructiebureau B.V., Franciscus Romanusweg 2, Maastricht.

Goed, we gaan dus kleiner rijden.

Maar dan wel leuk.

De benzine is schaars. Autorijden wordt duur. Een heleboel van ons denken erover, kleiner te gaan rijden.

En dat is eigenlijk bést leuk. Want daar staat de Mini. Klein, zuinig. Maar: léuk, uniek.

Sturen in een Mini is niet te vergelijken met rijden in een andere auto.

Benzine? Van 1 op 15 tot 1 op 17,9 bij 80 km/u.

Prijs? Vanaf f 6150,-. Ja: f 6150,-.

Met 'n Mini komt u léuk uit met uw 15 liter per week.

Toch maar mooi van British Leyland.

Prijs incl. BTW, af fabriek, British Leyland, Gouda. Tel. 01820-11122. Mini - Austin - Morris - MG - Triumph - Rover - Jaguar - Land-Rover - Range Rover.

INFORMATIE EN PROEFRIJDEN BIJ:

AUTOMOBIELBEDRIJF S. BALT
Kasteellaan 1. Heerlen, tel. 045—717514 — Dealer voor: Austin, Triumph en Morris

AUTOMOBIELBEDRIJF VAN LEEUWEN
Geerstraat 34. Heerlen. Tel. 045 - 715902

J. J. Molenaar's Automobielbedrijf B.V.
Pres. Kennedysingel 8-12, Sittard. Tel. 04490 - 7544

Auto - Dirks
Amstenraderweg 81B, Hoensbroek. Tel. 045 - 213068

J. J. Molenaar's Automobielbedrijf B.V.
Dr. Bakstraat 82, Maastricht. Tel. 043 - 30084

Automobielbedr. Harry Schobben
Hoek Prins Hendriklaan-Tegelstraat, Brunssum. Tel. 045 - 252270

MEUBELINDUSTRIE EN TOONZALEN

SIJBEN ROERMOND

Maasnielderweg 33 nabij het viaduct op de weg naar Venlo

S71/32

Doe het zelf Cash and Carry

- **Bruynzeel keukens**
  aanbouw — luxe — blokkeukens
- **Sanitair**
  baden — wastafel — closetpotten
  bidets enz. enz. met alle toebehoren
- **Centr. verwarming**
  bouwpakket compleet met rad. - kranen - kopp. - bevestigingen - thermostaat - overstortvent. - expansievat enz.
- **Gasboiler**
  Smith 11 SL met inlaatcomb.

I. B. K. KNIBBELER
Hommerterweg 106
HOENSBROEK
tel. 214990

SORRY!

De geleidelijke verhuizing naar onze nieuwbouw in de Cramer brengt soms wat praktische ongemakjes met zich mee. Onze verontschuldigingen hiervoor! In ieder geval blijven wij tot uw dienst in onze showroom aan de Stationsstraat. Ook 's-zaterdags van 9.00 tot 12.30 uur.

Vanaf 22 december t.m. 2 januari zijn wij gesloten.

Tegelspecialisten

BOUWMATERIALEN VAN DE VENNE VAN DER SLUIS NV
NIJMEGEN AMSTERDAM HEERLEN HELMOND TILBURG
Voorlopig nog:
HEERLEN STATIONSSTRAAT 62 TEL. 045-718008

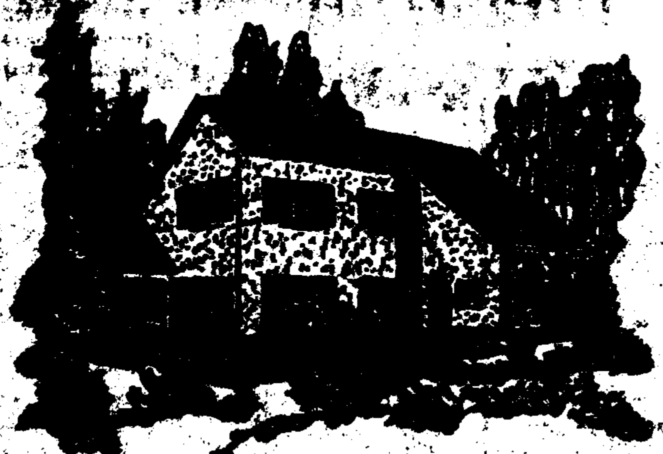
dé spaarvormen van een moderne bank

BOUWSPAREN

7 1/4 %

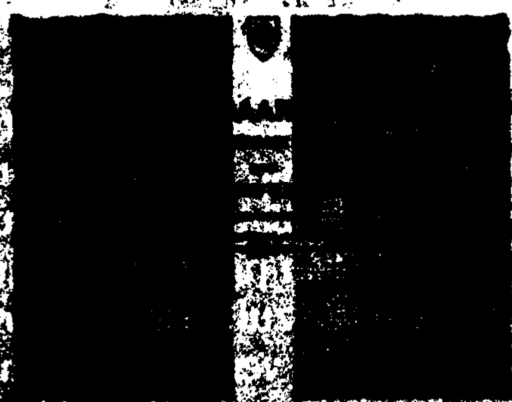
direkt opvraagbaar

SPAARBRIEF

8%

De rente op rente bedraagt 8%, hetgeen een kapitaalaanwas per jaar betekent van [illegible]

VAT - SPAREN

4 - 10%

direkt opvraagbaar

vraag eens naar [illegible] !

als het om geld gaat...

de Gemeente-Spaarbank

Hoofdkantoor: Markt 17-18 Maastricht Telefoon: 043-41222. 36 kantoren in Limburg

Limburgs Dagblad

Zaterdag 22 december 1973

Jan Timman grootmeester

LONDEN — Jan Timman heeft bij het internationale schaaktoernooi van Londen een grootmeesterresultaat bereikt. Door in de laatste ronde remise te spelen tegen de Belg O. Kelly de Galway kwam de 22-jarige Timman op een eindtotaal van 7 punten. Anderhalf punt meer dan de Brit Keene, die met 5 1/2 punt beslag legde op de tweede plaats in het eindklassement.

RODA JC MIST VAN LEEUWEN

Ajax zonder Stuy

Ajax-doelman Heinz Stuy, die een beenwonde opliep tijdens de vriendschappelijke wedstrijd tegen Real Madrid, speelt tegen Roda JC niet mee. Hij wordt vervangen door Sies de Wever of Paul de Jong.

AMSTERDAM-KERKRADE – Ajax heeft morgen niet de beschikking over Heinz Stuy. Zijn in Madrid opgelopen beenwonde is zo ernstig dat trainer Knobel een keuze moet maken uit de twee andere doelmannen, Paul de Jong en Sies Wever.

Verder is de Ajaxselectie compleet. Hoewel de thuiswedstrijd tegen Roda JC George Knobel ongetwijfeld extra ruimte biedt om de nieuwe aanwinsten Varga en Steffenhagen in te passen, vat hij het duel geenszins op als een verplicht nummer of als een gelegenheid om te experimenteren. Wél als een mogelijkheid om het doelpuntensaldo op te poetsen. Ajax wil elke wedstrijd met zoveel mogelijk doelpunten verschil winnen. Afgezien van dat facet stelt Knobel zelf: „De wedstrijd tegen Roda JC is voor ons even belangrijk als tegen Feyenoord of PSV".

Ajax-Roda JC is voor de Kerkraadse club het begin van een bijzonder zware en belangrijke kerstweek, met op tweede kerstdag de als sleutelwedstrijd te kwalificeren thuisontmoeting tegen Haarlem, gevolgd door het bekerduel tegen Ajax op 30 december. Een tegenslag is het niet beschikbaar zijn van Henk van Leeuwen, wiens liesblessure nog niet genezen is.

Een gunstig punt is dat de ploeg in de recente uitwedstrijden (óók) in verdedigend opzicht duidelijk vooruitgang heeft geboekt. De opgave in Amsterdam wordt daarom rustig maar ook nuchter en met begrip voor de realiteit afgewacht. Manager Hans Coerver: „Wij weten dat Ajax op **papier sterker is. Maar we gaan nog altijd uit van de drie mogelijkheden:** winnen, verliezen of gelijkspelen. De vorm van de dag zal voor een groot gedeelte bepalend zijn".

Ajax (selectie): Wever, De Jong, Suurbier, Hulshoff, Blankenburg, Krol, Haan, Neeskens, Gerrie Mühren, Arnold Mühren, Rep, Mulder, Varga, Keizer, Steffenhagen.

Roda JC (selectie): Van de Mierden, Geilman, Broeks, Pfeiffer, Fischer, Offermans, Blatter, Advocaat, Dijkstra, De Goede, Bish, Meuser, Körver, Witjes.

Scheidsrechter: J. Keizer. Grensrechters: B. Honsbeek en W. Krouwel.

Officieel..

Van onze sportredactie

HEERLEN — De KNVB'er, officieel orgaan van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond, heeft blijkbaar nogal wat moeite met een correcte berichtgeving over Roda J.C Enkele weken geleden was achter de door Roda JC ingediende schadeclaim een verkeerd bedrag in guldens ingevuld. De KNVB'er van deze week meldt dat Roda JC in de tweede bekerronde speelt tegen... Feyenoord.

In een artikeltje over inhaalprogramma's staat namelijk te lezen... „bekerwedstrijden Excelsior-PSV, FC Twente-winnaar Roda JC-Feyenoord". Dat moet zijn: Roda JC-Ajax (zondag 30 december om 14 uur in Kerkrade). Van een OFFICIEEL orgaan mag men toch echt wel wat méér precisie en stiptheid verwachten.

Fortuna SC ongewijzigd

Van onze sportredactie

SITTARD-AMERSFOORT — De selectie van Fortuna SC voor de uitwedstrijd tegen SC Amersfoort is ongewijzigd gebleven. Natuurlijk willen de Fortunezen in Amersfoort meer bereiken dan het teleurstellende gelijkspel in de thuiswedstrijd. Toen bereikte Fortuna SC een dieptepunt en begon de ploeg van Nico van Miltenburg aan een periode van herstel.

De SC Amersfoort-trainer: „We zijn de competitie enthousiast begonnen en speelden thuis erg sterk. Daar is later de klad ingekomen. Frenkel werd afgekeurd en Van de Hoek verdween van het toneel. De hele ploeg werd gereorganiseerd en nu loopt het weer iets beter."

SC Amersfoort kan Calot, die met een voetblessure kampt, morgen nog niet opstellen. De Neling kreeg zondag de gele kaart en staat dus niet opgesteld.

De selecties:

SC AMERSFOORT: Van Zoghel (de Hoogt) — Ramselaar, Van Loon, Van der Klift, Spelbos, Nieuwhoff, Peters, Wilgenburg, Kraak, Theunissen, Navest, Middelkoop, Van Genen.

FORTUNA SC: Vogels (Janssen) — Stevens, Pfennings, Ernst, Benen, Vrösch, Titaley, Jansen, Roemgens, Aben, Prauser, Bohnen, Erkens, Blotenberg.

Scheidsrechter: C. de Bruin. Grensrechters: Th. Arts en J. Janssen.

UCI akkoord: titelstrijd in Heerlen

Van onze sportredactie

HEERLEN — De internationale wielrenunie (UCI) heeft tijdens het kalendercongres in Genève als hoogste instantie zijn fiat gegeven aan de organisatie door Nederland van de Europese en wereldkampioenschappen kunstwielrijden en cyclo-ball, die volgend jaar in de Heerlense sporthal Varenbeuk worden gehouden. De UCI gaat tevens akkoord met de wedstrijddata 24, 25 en 26 oktober.

Suikerdamtoernooi

Hermelink in kopgroep

AMSTERDAM — De uitslagen van de vrijdag voor de vierde ronde gespeelde partijen in de grootmeestergroep van het Suikerdamtoernooi zijn:

Baba Sy (Sen)-Gantwarg (Rus)	1—1
Metsjanski (Rus)-Pershad (Sur)	2—0
Laporta (Ita)-Drost (Ned)	1—1
Hermelink (Ned)-Goudt (Ned)	2—0
Wiersma (Ned)-Cazemier (Zwits)	2—0
Mostovoy (Fr)-Smith (VS)	0—2

Stand na de vierde ronde:

1. Gantwarg, Baba Sy, Hermelink, Metsjanski en Smith 6 punten, 6. en 7. Drost en Wiersma 5 punten.

Onze landgenoot Jansen leidt in het toernooi om het wereldkampioenschap met 7 punten.

BOBBY GRAY IN DEFENSIE MVV

Bobby Gray krijgt zondag zijn kans in de ontmoeting tegen FC Den Haag als linksachter. Hij vervangt de geschorste Jean Colombain.

Van onze sportredactie

MAASTRICHT-DEN HAAG — Bobby Gray staat morgen in MVV's basisopstelling tegen FC Den Haag. De Schot zal als linksachter de plaats van voor twee wedstrijden geschorste Jan Colombain innemen.

MVV's tegenstander, morgenmiddag in de Geusselt, is een toonbeeld van jeugdigheid. Liefst vijf spelers haalde FC Den Haag-trainer Evert Theunissen bij het begin van de competitie van de B-ploeg naar het A-team over. Een „ingreep" die weliswaar kritiek oogstte, maar die toch niet leidde tot ingrijpend verlies. FC Den Haag, duidelijk in een overgangsperiode verkerend, behaalde in veertien wedstrijden veertien punten. Twee méér dan MVV in vijftien wedstrijden. De „jongens" van Teunissen verschijnen morgen samen met hun senior Aad Mansveld in het veld. Donderdag a.s. gaat Mansveld in het Haagse Bronovo-ziekenhuis onder het mes. Een lichte chirurgische ingreep aan zijn rechtervoet.

Leo Canjels, voorstander van aanvallend voetbal, is na „de tik" van Sparta voorzichtiger geworden. Hij blijft het spectaculaire voetbal prediken, maar zegt hij: „Je moet de realiteit niet uit het oog verliezen. Je dient rekening te houden met de spelers die je hebt en met de mogelijkheden óók die wedstrijdverloop en tegenstander bieden." Zijn parool voor de strijd tegen FC Den Haag luidt dan ook: geen risico's maar (uiteraard) wel winnen graag.

MVV: (selectie): Körver, Baetsen, Pleumeekers, Herben, Lacroix, Braam, Dijkstra, Hoenen, Kerstges, Gray, Bonfrère, Pot, Brokamp, Kramer en Klingen.

FC DEN HAAG: Thie, Wijngaarde, Mansveld, Dusbaba, Korevaar, Kila, De Zoete, Lochtenberg, Bres, Storm, Swanenburg.

Scheidsrechter: G. Berrevoets. Grensrechters: L. Geerdink en J. Schut.

overigens ....

speelt VV Sittard morgen om 14.30 uur een vriendschappelijke thuiswedstrijd tegen Limbricht, ● is de heer A. Stehouwer herkozen als voorzitter van de Stichting Nederlandse Hippische Sportbond ● zijn de kansen op het doorgaan van een internationaal indoorconcours hippique in Den Haag erg klein geworden, ● is de heer A. Polman tot nieuwe directeur van de NeVoBo benoemd, ● zal een dames- en herenvolleybalteam deelnemen aan de wereldkampioenschappen in Mexico in oktober 1974 ● speelt AZ'67 al vanmiddag om 14.00 uur tegen FC Twente en PSV vanavond om 20.00 uur tegen FC Groningen.

Na 4-2 nederlaag tegen Joegoslavië

Griekse regering gelast onderzoek

ATHENE – De Griekse regering heeft een onderzoek gelast naar de oorzaak van de 4–2 nederlaag die Griekenland deze week heeft geleden tegen Joegoslavië. Volgens sommige berichten zouden de Griekse spelers zich hebben laten omkopen.

De vice-premier Rallis heeft George Vladimiros, de minister van sportzaken, om uitleg gevraagd. Vladimiros kreeg eveneens opdracht de resultaten van het onderzoek voor te leggen aan de Griekse voetbalfederatie.

Na het verlies met twee doelpunten verschil in de voorronde van het wereldkampioenschap voetbal kwamen de berichten dat de Griekse spelers zich door Spanje zouden hebben laten omkopen. Door de overwinning van Joegoslavië moet dit land en Spanje nu een beslissingswedstrijd spelen omdat ze een gelijk aantal punten hebben.

Volgens andere berichten zouden ook buitenlandse trainers van Griekse ploegen een hand hebben gehad in het omkopingsschandaal.

President van de FIFA, Sir Stanley Rous heeft gezegd dat eerst harde bewijzen moeten worden aangevoerd voordat stappen kunnen worden ondernomen.

De FIFA heeft Spanje en Joegoslavië overigens tot 4 januari de tijd gegeven een nieuwe datum overeen te komen voor het spelen van hun wedstrijd. De FIFA had eerder beslist dat de wedstrijd Spanje-Joegoslavië, die de beslissing moet brengen wie zich als zestiende land plaatst voor de eindronden van het toernooi om het wereldkamioenschap voetbal, op 16 januari in Parijs gespeeld zou moeten worden. Joegoslavië heeft echter bij de FIFA tegen deze datum geprotesteerd.

STOP HEIBEL ROND ORANJE

DE SITUATIE is dus als volgt. Hogewoning wil van Fadrhonc af. Burgwal wil Fadrhonc houden. Enige invloedrijke spelers willen zowel van Fadrhonc als van Van der Hart af. Van der Hart wil van Fadrhonc af. Fadrhonc wil van de dreiging-Happel af, en wil eigenlijk ook van Cor van der Hart af. De meeste spelers willen niet van het Nederlands elftal af en zwijgen dus beleefd. Duidelijk is dat het Nederlandse publiek van al dat geheibel rond het Nederlands elftal af wil.

Er moeten dus spijkers met koppen worden geslagen. Ik vind Fadrhonc een draadnagel zonder kop, en Happel een spijker mét kop (een kopspijker). Ik kies dus voor Happel als de man die in staat geacht moet worden het Nederlands elftal in het wereldkampioenschap een optimale prestatie te laten leveren.

Blijft de hamvraag: wat doen we met doctor Frantisek Fadrhonc, „de dokter", ook wel „kabouter Piggelmee" genoemd? Zijn aanhangers zeggen dat hij er dan toch maar als eerste in geslaagd is het Nederlands elftal naar de eindronde te loodsen!

* * *

Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet bovenmatig geïmponeerd ben door dit succes. Om de volgende redenen:

1. De kwalificatie was weinig roemrijk. Nuchter bekeken kunnen we zeggen dat Nederland de makkelijkste poule in Europa had geloot. Alleen België was een serieuze tegenstander.

2. Hoe gemakkelijk onze poule ook was, toch kwamen we maar met de hakken over de sloot de eindronde binnen. Onze enige echte tegenstanders dwongen ons tweemaal een 0-0 gelijkspel af.

3. Het is dan weliswaar gelukt onder leiding van Fadrhonc, maar was dat ook echt aan Fadrhonc te danken? Waarom lukte hem wél wat Kessler vier jaar geleden niet gelukte? Voor de wereldkampioenschappen in Mexico kwam Nederland (vaak zonder Cruijff en/of Keizer!) in een groep terecht met Luxemburg, Polen en Bulgarije. Laten we reëel zijn: waren die 1-0 overwinning op Polen en het 1-1 gelijkspel tegen Bulgarije daarom niet minstens gelijkwaardig aan de schamele twee 0-0's tegen België onder Fadrhonc, die wél over Cruijff en Keizer kon beschikken?

* * *

Ik zie daarom die kwalificatie niet als een zo betekenisvolle verdienste van Fadrhonc dat zij hem een vrijbrief moeten geven om het Nederlands elftal ook in de eindronde te begeleiden. Daarom behoor ik tot degenen die van mening zijn dat het tijd wordt voor een „aflossing van de wacht", „het verhangen van de bordjes" en wat voor mooie uitdrukkingen er nog meer voorradig zijn voor wat alles bij elkaar toch een „misselijke streek" genoemd moet worden.

Laten wij er immers geen doekjes om winden: je kan bedenken wat je wil, maar „een eervolle aftocht" bestaat er niet voor Fadrhonc. Al maak je hem onderkoning van Nederland, hij weet en wij weten dat hij dan toch weggepromoveerd wordt. Je kan de voet van Hogewoning met nog zoveel fluweel omkleden, Fadrhonc zal de trap die hij krijgt toch als een schop onder zijn reet voelen. Als hij de stemming goed gepeild had, dan had hij na afloop van Nederland-België tot het Nederlandse volk gezegd:

„Dit is de mooiste dagen van mijn leben. Ik ben veel bedankjes schuldig aan de Nederlandse volk. Ik bedenkt: de Frantisek heeft de fijne jonkens dan toch maar naar de Grote Eindronde gebracht. Wat kan ik meer nog doen? Hier heb ik voor geleefd, en gebid en het is bereikt geworden. Zo m'n emoties. De Piet en de Johan en de tranen van geluk en de Willem ook. Ik heb bereikt geworden om wat ik ben geduld, dus nu zeg ik: gedag! De ouwe man groet. Hij spreekt hoop dat de Nederlandse team in de buurland zege zal vieren en dat ze dan nog even zal nadenken aan de dokter!"

* * *

Door emoties overmand laat Fadrhonc na deze historische woorden de ovaties over zich heen gaan, en voor de rest van zijn leven wordt hij door het Nederlandse volk op handen gedragen als de wijze oude man die precies had aangevoeld op welk tijdstip hij beter ten halve kon keren dan ten dele dwalen. Letterlijk iedereen zou hem dankbaar zijn geweest als hij die stap gedaan had. Want wat krijgen we nu? We liggen allemaal 's nachts te woelen in ons bed van slapeloosheid. En hoe zal Fadrhonc's nachtrust er uitzien, met al dat gekonkel achter zijn rug? En Cor van der Hart, die zich afvraagt waarom hij bij AZ'67 is weggegaan, nu het Hoogste Leiderschap hem toch weer dreigt te ontglippen? En Hogewoning, die ligt te woelen omdat hij dwarsgezeten wordt door Burgwal en Meuleman, en die ook nog gewetenswroeging heeft over Van der Hart? En Burgwal, die achter „de dokter" blijft staan, maar af en toe zwetend wakker wordt nadat hij gedroomd heeft van een 4-1 nederlaag tegen Australië?

Wat een treurnis en ellende alom! Waarom laten we dr. Fadrhonc niet gewoon zitten waar hij zit, en Cor van der Hart, en alle anderen idem dito? Waarom spreken we niet met elkaar af dat het ons allemaal een grote rotzorg zal zijn of we „een goed figuur slaan" of niet? Wij hebben toch nog altijd onze olieboycot om trots op te zijn...?

Nico Scheepmaker

piccolo-advertenties

worden uitsluitend tegen contante betaling geplaatst. Voor plaatsing in ons blad van zaterdag dienen de piccolo-advertenties op donderdagavond vóór 17.00 uur in ons bezit te zijn.

AANGEB. BETREKK.

Voor zo sp. mog. gevr. 2 BARDAMES. Dancing Palma-Palace, tel. Heerlen 045-714218. x

L.C.I. Limburgse Confectie Industrie b.v. vraagt voor directe indiensttreding vrouwelijke admnistrat. KRACHT van ± 17 jaar; 10-jarige leerplicht vervuld hebbende. Te melden. Kissel 53, Heerlen, tel. 716526. x

Wiener Café, Stationstr. 13 te Heerlen vraagt voor 1974 DANSORKESTEN, 3 pers. Tel. 714317 en 714336. x

BARDAMES gevr. geh. geen bezw. Zon- en feestdagen vrij. 045-410308. x

BUFFETMEISJE gevr., 18-29 jaar, eventueel intern. 's Zondags vrij. Bierstube, Industriestr. 34, Kerkrade-West. x

Nette MEISJES kunnen gepl. worden. Hoog loon, werkw. van 5 dgn. Wasserij Karreman, Peschstr. 28, Geleen. x

Exclusieve nachtbar in Kiel zoekt 2 nette Indon. MEISJES. Voor woning wordt gezorgd. Aanvangssalaris 1000 DM netto en pct. Sollschriftelijk met pasfoto's aan Ulrich Kaufmann, 23 Kiel Wal 64, tel. 034348-13640. x

Gevraagd nette SLAGERSKNECHT en halfwas; hoog loon, 5-daagse werkw. bedrijfskleding vrij. Moonen Slagerijen, Akerstraat 26, Heerlen, tel. 715812; tel. afspraak wordt aan huis bezocht.

Nette VERKOOPSTERS en part-time verkoopsters gevr. voor onze nieuw te openen zaak in Brunssum, Kerkstr. no. 67. Moonen Slagerijen, Akerstr. 26, Heerlen, telef. 715812; tel. afspr. wordt aan huis bezocht.

HULP i.d. huishouding gevr. van 9 tot 1 uur. Pr. Irenestr. 37 Chèvremont-Kerkrade.

KANTOORJUFFROUW gevr. tot 18 jr. Mavo en typediploma vereist, enige kantoorerv. gewenst, voor een accurate en vlotte medew. interessant werk. Schrift. soll. te richten aan: Weber, verwarmingsbouw b.v. Rijksweg Zd. 183, Geleen, tel. 04494-5686.

Gevr. allround MONTEUR voor onderhoud van jukeboxen en speelautomaten. — Hoog loon. Fa. Gebr. Stahl, Sittard, Ophoven 117, telef. 21230.

Gevr. v. weekend MEISJE of j. juffr. buffetwerkz.heden in discoth. Tel. 045-215647.

Zelfstandige WERKSTER gevr. 3 halve dagen café de Whipper. Wijnandsbenstr. 2 Guttecoven.

2 BARMEISJES gevr. v. midd. en avonduren int. mog. Hollywood bar Brunssum tel. 251790.

Gevr. part time WONINGSTOFFEERDER zelfst. kunnende werken. Tel. afspraak maken 04495-2395.

Makelaarskantoor o.g. vraagt MEDEWERKER voor buitendienst op free-lance basis. Br. o. nr. 0167 LD Hrl.

Gevr. voor Passagetheater CASSIÈRE. Aanm. dagelijks vanaf 13.30 uur, telef. 045-71693.

Kurhaus Aachen vraagt kok, jaarbetr., goed loon en prettige arbeidsvoorw. Soll. ook telefonisch 0949-241-48161. Kur- und Badegesellschaft, 51, Aachen. Monheimsallee 52.

Gevr. BEJAARDENVERZORGSTER of ziekenverzorgster of verpleegster. Goed loon wordt goed loon. 13e maand salaris, 7 dagen werk, 7 dagen vrij. Privé bejaardenhuis, Sonja, Geleenstr. 2, Vliederweg 6, tel. 2451-7219.

Ter overname gevraagd. brood- en BANKETWIJK omg. N'hagen. Tel. 04496-9684 na 18 uur.

2 leuke BARDAMES gevr. H. I. of prov. Aanm. Ubachsweg 129, H'heide, telef. 045-213350.

VERKOOPSTER gevraagd in onze moderne van Melik's keuzenwinkel, Beatsoeberweg te Heerlen (winkelcentrum). Geh. geen bezwaar. Ruime vergoeding. Kom even langs of bel voor een afspraak tel. 045-412771 of na 18.30 uur 04494-3744.

COLPORTRICES gevraagd voor huis-aan-huisverkoop. Goede verdiensten. Aanmelden 04490-27678 of schriftelijk Postbus 666, 's Hertogenbosch.

BARDAMES gevraagd, goed loon, tel. 045-215262, Hommerterweg 5, Hoensbroek.

MUZIEKKAPELLE für Karnevalstage gesucht. Angebote an KG Burksi e.V. Gerd Brune, 5160 Düren-Niederau, Waldstr.

Jong gezin met 2 kl. kind. te Kerkrade vr. MEISJE of vrouw 3 halve dagen per week. Br. ond. nr. K 4444 L.D. Kerkrade.

Koopman in Richterich zoekt goede HUISHOUDSTER voor 1 pers. huish. v. 2 tot 3 dg. per week. Uurloon f 6,50, werktijd nader overeen te komen. K. Meurer, Richterich, Schlosz Schönaustr. 64, tel. 09-49241501515 of 09-49241118980.

Gevr. VERKOOPSTER afd. vleeswaren en kaas, Ervaring gewenst. Spar Supermarkt, Graafsedreelaan 37, Urmond, tel. 04495-1501.

Gevraagd LASSERS voor routine-laswerk, veel CO2 laswerk. Mensen die willen werken zijn welkom bij Oceana-Carmi B.V., Industrieterrein de Beitel, Heerlen. Aanmelden na 2-1-1974. x

Gevraagd CONSTRUCTIE-BANKWERKERS voor onze afdeling machinebouw, goede vakleden gelieve te solliciteren bij Oceana-Carmi B.V., Industrieterrein de Beitel, Heerlen na 2-1-1974. x

Gevr. voor direkt KINDERMEISJE in gezin met 3 kinderen, tevens genegen lichte huishoudelijke werkzaamheden te verrichten. Mevr. Coolen, Bergstr. 63, Sweikhuizen, tel. 04493-1979. x

Gevr. nette VERKOOPSTER, liefst met ervaring, zo spoedig mogelijk. Corsetterie Wesp, Geleenstr. 17, Heerlen, tel. 714721. x

Gevraagd MEDEWERKERS in de matrijzenmaeafdeling en in de warm- en koudvervormingssector. Aanmelden na 2-1-1974 bij Oceana-Carmi B.V., Industrieterrein de Beitel, Heerlen. x

Heer met 3 kinderen zoekt HUISHOUDSTER. Br. ond. nr. MA 5990 L.D. Maastricht. x

GEVR. BETREKK.

24 uurs service. Reparatie aan alle merken beeld-, geluids- en huish. APPARATUUR H. Kremers en Zn., Mgr. Feronstraat 51, Heerlerheide. Tel. 045-217103, -215562.

Gaat u BOUWEN of verbouwen? Vraagt prijsopgave. Tevens het adres voor al uw timmerwerk. C. Schmitz (Bouwbedrijf en Timmerwerkplaats), Hommert 14, gem. Nuth, tel. 04492-1214. x

Opgelet! Wij maken voor U alle metsel-, dak- en TIMMERWERKZAAMHEDEN (binnenwerk goedkoper, winterjarief). Tev. uw adres v. verbouw. Fa. Lips, tel. 04445-3818. x

Televisie of radio DEFECT onze T.D. repareert binnen 24 uur ook aan huis. Bel Electro Bemelmans Wannerstraat 12 (Markt) H'heide tel. 045-212330.

LEIDING afgekeurd door PLEM of G.E.B. Spoedreparatie de zelfde dag. Bel Electro Bemelmans, Wannerstraat 12 (Markt), Heerlerheide tel. 212330. x

DAKREPARATIES binnen 48 uur gemaakt. Dakdekkersbedrijf Crijns, Hoofdbroekweg 1 Brunssum tel. 045-251885.

Voor al uw dak- schoorsteen- lood- en ZINKWERKEN, tel. 04402-3837.

Keurig MEISJE 22 jr. zoekt zelfst. werk in de huish. (intern) Br. o. no. K 313 LD Hrl.

Erv. FOUNDATIONADV. z. passende werkkring. Telef. 045-215441.

Zelfstandige TIMMERMAN kan nog werk aannemen. Br. o. nr. K 4436 LD Krd.

Jonge geh. vr. W.A.O. zkt. voor enkele uren p.w. uit of THUISWERK in of omg. v. Oirsbeek. Br. ond. no H 3597 LD H'broek.

Brulloft, feest of fuif? Dans-, show en amusement DISK-JOCKEY Peter staat garant voor plezier en gezelligheid voor jong en oud met dans-feestmuz. o.a. tango, walsen, potpourri's en gezelschapspelen. Bel gewoon even 04496-1980.

Stratenmakersbedr. Wilco kan nog particulier WERK aannemen. Netelstr. 23, Heerlerheide, tel. 045-215832.

B.z.a. 60-PLUSS, zeer vitaal, liefst free-lance, voor alle voork. werkzaamh., ook thuisw. Br. ond. nr. A 314 L.D. Heerlen.

TYPISTE zoekt administratief werk voor 's avonds. Br. ond. nr. C 314 L.D. Heerlen.

FOTOMODEL vrij. Herzogenrath-Strass. Tel. 3214. Dagelijks van 16-24 uur.

TE KOOP AANGEB.

SPORTFIETSEN ingeruild, iets moois Peugeot en Gitane metaalblauw 5 versn. derailleur. Geen f 375,- maar f 225,- alsmede enkele kinderfietsen 5-10 jr. Rijwielbeurs Klompstr. 1 Heerlen.

LAATSTE WEEK f 10,- 2 fietsbuitenbanden 28x1½ en geen fout. Rijwielbeurs Heerlen.

LAATSTE WEEK f 10,- bromfietsbuitenbanden 23x200 f 15,- maat 23x225. Zwarte maten f 24,75. Rijwielbeurs Heerlen.

LAATSTE WEEK f 10,- set prima dopsleutels voor auto motor of bromf. 19-delig. Rijwielbeurs.

LAATSTE WEEK f 24,75 waterdichte, luxe regen bromf. jacks Sportmodellen. Rijwielbeurs.

LAATSTE WEEK f 32,50 rijkskeur Jet-helmen in 10 diverse kleuren. Rijwielbeurs Heerlen. Ook v. de sport.

LAATSTE WEEK f 10,- bromf. handschoenen met lange kap, warm gevoerd. Rijwielbeurs Heerlen.

Fraaie KINDERW. z.g.a.n. aantrekk. prijs. Hoolstr. 46, Voerendaal.

Te k. stereo TUNERVERST. 2x6 W. f 300. 04490-5187.

LAATSTE WEEK f 10,- betaalt U voor 2 poncho's voor de jeugd, absoluut waterdicht. Rijwielbeurs. x

LAATSTE WEEK f 10,- waterdichte regenbroeken ook voor de jeugd. Rijwielbeurs Heerlen. x

Partij nieuwe TV's 61 cm f 449, partij zw. kleuren tv's 66 cm f 1498, partij kl.-tvs v.a. f 75. Alle merken voorradig. Gemakkelijke betaling. Fa. W. Voorst, Ganzeweide 48, H'heide. tel. 045-213879. x

100 tot 200 gulden voor uw oude BANKSTEL bij aankoop van een nieuw. Grote voorraad klassieke, oudholl., Windsor, dralon. Ook met franjes, kunstleder met losse kussens op draaivoet. Gielen, Amaatr. 46, Geleen. Tel. Meubel en Woningtextiel 04494-5149. Bet. in overleg. 12, 18 mnd. x

Faillissementskoopjes!! BANKSTELLEN vanaf f 125, — bergmeubels vanaf f 285. — versch. losse clubs f 45,—. div. stoelen en tafels etc. Ridder Hoenstr. 122, Hoensbroek. x

AARDAPPELS te k. 25 ct. p. kg. L. à Campo, Groeneweg 10, Merkelbeek. x

Te k. AARDAPP. 25 ct per kg., peren, appels v.a. 35 ct. per kg per kist. H. Timmermans, Julianastraat 15, Merkelbeek. x

Spotprijs - spotprijs!! TV-ANTENNE met de nieuwste ov.-zenders voor zwartwit en kleur, compl. geplaatst binnen 2 dagen voor slechts f 290.- Lev. door geheel Limburg. Cash en Carry KLEBA Brunssum tel. 252739. x

VLISON TRAPPEN van aluminium en hout, aluminium woondakvensters. Holland-Markiezen, showroom Akerstraat 16, Heerlen, tel. 045-711615. x

't KLOKKEHOES antieke uurwerken Kl. Gracht 26 Maastricht tel. 12988. x

Alle soorten LADDERS en steigers van aluminium, hout en staal, ook elke gewenste speciaal ladder. Holland-Markiezen, showroom Akerstraat 16, Heerlen, tel. 045-711615. x

ZONNESCHERMEN en markiezen in alle gew. maten en constructies. Holland-Markiezen, showroom Akerstr. 16 Heerlen, tel. 045-711615. x

ROLLUIKEN van kunststof, aluminium en staal. Holland-Markiezen, showroom Akerstraat 16, Heerlen, tel. 045-711615. x

JALOUZIEËN, vouwdeuren en wanden, rolgordijnen, rolhorren. Holland-Markiezen, showroom Akerstraat 16 te Heerlen, tel. 045-711615. x

Nylon TEGELS 40x40, 12 kleuren 98 cent. Führen, Ganzeweide 76, Heerlerheide tel. 045-211236; Walrampl. 16, Valkenburg. Tel. 04406-5191. x

Antieke KLOKKEN harp of bloemenslingers. Inruil. Pastoor Moreesstr. 3 Meerssen. x

Te k. 2 KLEURENT.V.'s. Inr. 66 cm. beeld. Spotprijs! merk Philips, 3 zw.wit t.v.'s Inruil merk 1 hillips 66 cm. beeld. Spotprijs! C.C. Kleba. Brunssum, tel. 252739. x

TELEVISIES nieuwe model o.a. Grundig, Nord-Mende. Philips, Blaupunkt v.a. f 150,—. Grootbeeld-tv v.a. f 50,-. Garantie. Inr. mog. Dr. Calsstr. 23 (station), Schaesberg, tel. 312091. x

ROLLUIKEN in kunststof en aluminium. Vouwwanden en -deuren in hout en kunststof. MICA zonwering. Sittarderweg 150a, Heerlen. Tel. 045-714658 na 18 u. 045-313898. x

Let op Rijksweg Zd. 112 Geleen. SLAAPBANKSTEL f 195,-, slaapbank f 225,-, zwaar bankstel f 195,-, bankstel skai bekl. f 175,-, goth. huiskamer f 245,-, 3-drs. kledingkast f 215,-, teak dressoir f 195,-, 3 teak aanbouwkasten, tafels v.a. f 14 per stuk, eiken salontafel f 395,-, 4 stoelen en tafel f 125,-, Duitse buffetkast f 195,-, 3-2-1 bankstel nieuw f 695,-, dralon fauteuils f 125,-, klassiek bankstel v.a. f 695,-, dressoir f 75,-, 2 ijzer ledik. nachtkastje tafel stoelen f 95,-. Rijksweg Zd. 112 Geleen. x

Goed idee... voor uw BONT in ieder geval kijken bij de grootste en goedkoopste Bontzaak van Nederland. Duizenden korte en lange bontmantels-bontdoeden-colliers tegen zeer aantrekkelijke lage-betaalbare prijzen. Bont kopen is een zaak van vertrouwen. Een 3-jarig garantiebewijs. Wij houden ons vertrouwen waard. Meer waarborg voor bont! Deeg. ter zeer soepele crediet-service De Bontkoning, Hoogbuitstr. 3 (straat schuin tegenover Hema), Eindhoven-C. Tel. 040-61100. Vrijdagavond tot 9 uur geopend. Reiskosten per bus, trein, of benzine auto, worden bij koop terugbetaald. Doe gratis reizen. x

VLOERBEDEKKING „Doe het zelf" Fabrieks coupons vanaf f 24,- plm. 400 cm breed, nylontapijt met rubberrug vanaf f 48,- 400 cm breed. Indien gewenst leggen wij ook tapijt. Fa. J. Beckers, Monseigneur Schrijnenstraat 5a Bunde, telefoon 04461-5369. Geopend ma. t/m vr. 14-20 uur, za. 10-18 uur. x

Inka kunst en ANTIEK. Inlijsten ook. Rijksweg Noord 45, Susteren. x

Kompl. KEUKENS in div. maten en uitv. Uit voorraad. Fa. J. Smeets, Rijksweg 176 Beek, tel. 04402-1521. x

Van vertrekkende Afcentegezinnen teruggenomen GOEDEREN te k. voor weggeefprijzen o.a. bankstellen, salontafels, verlichting, koelkasten wasautomaten, tv, keukenstoelen, keukentafel bij Limatic, Willemstr 97, Heerlen Tel. 045-716340. x

BANKSTEL en eethoek, salonkast en 10 eenpers.-bedden. Ridderweg 22, Heerlerbaan. x

ZONNESCHERMEN en markiezen tegen winterprijzen. MICA zonwering. Sittarderweg 150a, Heerlen. Tel. 045-714658 na 18 u. 045-313898. x

JALOEZIEËN, rolgordijnen en -horren, baltex-zonwering. Afm. jaloezieën 200x200 f 152,—; 250x180 f 153, —incl. BTW. MICA zonwering, Sittarderweg 150a, Heerlen. Tel. 045-714658 na 18 u. 045-313898. x

Te k. a. HOUTBLOKKEN van open haard, stookklaar, thuisbezorgd per m3. Telef. 045-311699. x

TROTTOIRTEGELS à f 0,44 te keus, ook halve en banden. Franco thuis excl. BTW. Roiducer Tegelhandel Roiducerstr. 64-66 Kerkrade. Tel. 04445-3576. x

Uitgewassen GRINDTEGELS à f 2,70 60-40 en 50-50 thuis. Roiducer Tegelhandel, Roiducerstr. 64-66 Kerkrade. Tel. 04445-3576. x

Antieke WAPENS. Aangekocht een ruime sort. antieke wapens w.o. geweren, pistolen, sabels en dolken, tev. div. ander antiek. Eigen import, dus goedkoop. La Plancsha, Hobfdstr. 26, Amstenrade. x

KLEUREN-T.V. f 65,- p.m., wasmach. f 25,- p.m., wasdroger f 25,- p.m. Haas, Rijksweg Nrd. 4, Geleen. x

Ant. Limb. BOERENKAST v. plm. 1850 eiken Nieuwenhuisstr. 43 Aalbeek (Hulsberg). x

BOUWMARKT. Speciaal voor de doe-het-zelver materialen tegen cash and carry prijzen, betonmolens in bouwpakket van f 295,- echte en namaak eiken balken, schrootjes, keukens, mahonie eiken en hardboard binnendeuren, hardboard, plafondbuizen. Regelmatig interessante aanbiedingen van wandvloertegels. Arnold Meertens B.V. Raadhuisstraat 4, Beatrixhaven, tel. 043-11661, Heerlen Heerlerbaan 275, tel. 045-411201. Dagelijks geopend van 8-12 en van 13-17.30 uur ook zaterdagsmiddags. Zoekt vrijblijvend onze showroom. x

Uit voorr. Asbest GOLFPLATEN plastic golfplaten, plastic dakroten stroppen voor al uw dakbedekkingsmaterialen. Fa J. Smeets, Rijksweg 176 Neerbeek-Beek, tel. 04402-1521. x

Kompl. BETONGARAGES, bergbokken en schuttingen in elke gewenste uitvoering. Fa. J. Smeets, Rijksweg 176, Neerbeek-Beek, tel. 04402-1521. x

HOUT, BOARD TRIPLEX, spaanpl. meubelpl. en meubelpanelen, wandpl., schoorsteenpl., schrootjes in div. soorten, pevro anti-fermis plafond-tegels. Lat. lijm, beits, gips, kalk, cement, porion, zuurvast, snelcement, antivochtmiddel, vitasol, schoorsteenpl. Eternit, enz. Tempex isolatie- en plafondpl. IJzerwaren, Valsper verfwaren, plastic golfpl. en vlakke plaatjes, plastic dakgoot, wegenplaat en 1001 andere doe-het-zelfartikelen. Zachtboardplaten met spanning en vandijsten, kozijnen, deuren, ruwe planken. Moortpalen en ruige planken n. maat en op bestelling. Boumans Brunssum, ALes voor de doe-het-zelver. Dr. Kuyperstr. 8a, Heerlerbaan, Jeurh-dealer. Zelfbediening. Kijken vrij. x

DIEPVRIEZERS ook bij ons aan groothandelsprijzen vanaf 298,—. Vossen RTV, Heerlen, Geleenstr. 64, tel. 711300. x

Sola CASSETTES, servicen, pannensets, stofzuigers, keukenkastjes, koelkasten, wasautomaten, reeds verlopen koop in Beek. Bakkersplaats. 24. x

Uw eigen tot 10 uitzet spaarboekje? Dan krijgt u 10 pct korting op de koop toe. Alleen bij Beumer, Rumpenerstr. 37, Brunssum, 045-252061. x

Luxe GASFORNUIS Pelgrim compl. met rvt, verlichting en voor. v.a. 525,— voor 399,—. Vossen RTV, Heerlen, Geleenstraat 64. x

Eigenh.! uit voorr. Raam- en DEURKOZIJNEN alle maten en modellen tegen zeer scherpe prijzen. Fa. J. Smeets, Rijksweg 176 Neerbeek-Beek, tel. 04402-1521. x

Te koop goed z. geb. BANDEN met garantie, vanaf f 7,50 per stuk. Auto Banden Centrale Sampermans, Willemstr. 80, Heerlen. x

Centrale VERWARMING compl. geïnstall. v.a. f 3700,- (in regio Sittard) Lamberts Boom, KGS (off. prod.) Geleen. x

Centrale VERWARMING compl. geïnstall. v.a. f 3700.- incl. b.t.w. en mtd. z. aanbet. via p. 1. Vossen RTV Heerlen. Geleenstr. 64 tel. 711300. x

ANGST? Zelfs een Beer kan behangen! Collectie 1974. Th. de Beer b.v., Nobelstraat 15, tel. 711781, Heerlen. Th. de Beer b.v., Meerssenerweg 93, tel. 21586 Maastricht. x

GEKKE WERELD! Losgebroken Beer behangt. Met moderne dessins 1974. Th. de Beer b.v., Nobelstraat 15, tel. 711781 Heerlen. Th. de Beer b.v., Meerssenerweg 93, tel. 21586 Maastricht. x

Uit voorr. leverb. nieuwe VOORDEUREN in alle maten, modellen en houtsoorten Mahonie, limba en verfdeuren enz. Fa. J. Smeets, Rijksweg 176, Neerbeek-Beek tel. 04402-1521. x

Gaat morgen gebeuren. Bruine Beer gaat BEHANGEN met dessins 1974. Th. de Beer b.v., Nobelstraat 15, tel. 711781, Heerlen. Th. de Beer b.v., Meerssenerweg 93, tel. 21586 Maastricht. x

Candy WASVOLAUTOMAAT nu nog 488, — met voll. garantie. Vossen RTV, Heerlen, Geleenstr. 64. x

Iedere zaterdag 3-7 uur antieksnuffelen bij Rob van PUFFELEN, Hoesberg 89, Mheer, 04457-690. x

Te k. ruime sortering ant. Franse HANGKLOKKEN 100 pct. gar. Belenweg 21, Merkelbeek-Douvergenhout. x

Achtung! Sonderleistung! Bekannte M-EINBAUKÜCHE direkt vom Hersteller jetzt bei Selbstabholung zum Listenpreis 50 pct Rabat. Alleinhersteller der M-Küchen innen und aussen. Resopal-Resopalit, Müller K.G. 516 Düren Rl. Nideggener Strasse 215-17, Telefon 09-49242171194. x

Uw hele huis verwarmd met een CENTRALE VERWARMING v.a. f 2.200,- (pakket) Concurr. install. tarief, verven etc. Rijkssubsidie voor 65+ en inval. eigen huis bezitters 25 pct. Vossen RTV Geleenstr. 64 Heerlen, tel. 045—711300 — 717555. x

FERNSEHGERÄTE ab 35,- DM, alle Programme, asymmetrische Geräte ab 100,- DM. Farb fernsehgeräte ab DM 700,- auf Teilzahlung. Garantie und Kundendienst. Anruf genügt unter 22231. Parkplatz Nikolauskirche. Fernsehgeschäft Roth, 51 Aachen, Seilgraben 14. x

KERSTBOMEN te k. f 2,- p. st. per 100 H. Timmermans Julianastr. 15 Merkelbeek tel. 04492-1430. x

ANTIEKBEURS op zaterdag 22 december, van 10.30 tot 5 uur in het Pancratiushoes, Nobelstr. 33 Heerlen. x

TELEVISIES pr. spelend m. garantie v.a. f 75,—, ook zeer recente toest. Fa. Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen, tel. 045-713760. x

Te k. STEREO-INSTALL. platenspeler met versterker 2 x 13 watt, incl. 2 boxen, Philips. Schaesbergerweg 196 Heerlen. x

Te k. Franse HANGKLOK met gr. slinger f 250,— met bloemslinger f 360,—. Heerstraat Zuid 42, Stein, tel. 04495—2451. x

TELEVISIES, nieuwste modellen, v.a. f 200. Fa. Matronic, Lienaertstr. 188, Geleen, tel. 04494-6122. x

PREI te koop in alle gewenste hoeveelheden. — Th. Moors, Prinsebaan 45, Koningsbosch. x

Voor betere baby-, kleuter- en kinderKLEDING. — Fa. Vroomen, Markt 18, Heerlerheide. Boxen nu van f 69,- tot f 54,—. x

Kantoormeubelen Standaard [illegible] wegens verbouw van f 24 cm tot 65 cm nieuw. schrijvend, garantie f 225.- en f 250,- p. stuk. BENCO, alles voor kantoor. Stationsstraat 58, Maastricht, tel. 13691 of 16241. x

SKIL 2 toerenboormach. en koffer met vier boorbakken van f 179,25 nu voor f 147,25. „SMEZO", Akerstr. 228, Hoensbroek. x

MUSICCASETTES, Hi-Fi Stereo. Met org.opn. speeld. 1 en 1½ uur. O.a. klassiek, operette, Egerländer, Duitse schlagers, popmuziek, hits, soul, beat etc. Beluisteren mogelijk. Sl. een derde van norm. prijs. Coriovallumstr. 24 Hrl. (str. achter Hema) 2x bellen.

Extraatjes voor kerstmis HELMEN kinderfietsjes shoppers gezinsfietsen racefietsen en talrijke andere kerstgeschenken. Prima kwaliteit en niet duur. Natuurlijk bij van Leest en zoon. Stationstraat 6 Heerlen (bij de overweg).

Te k. pracht oude staande HALKLOK regulateur f 195,- zeer mooie antieke schommelstoel koekoeklok f 95,- verzilverd theeservies Slangheenstraat 5 Hoensbroek tevens mooi karpet bij zwembad Dem.

„INCA" een begrip in houtbewerkingsmach. als tafelcirkelz., lintzaag, vlak-vandiktebank enz. Zwitsers topprodukt. In voorraad bij: „SMEZO", Akerstraat 288 te Hoensbroek.

DENNEN voor tuinbeplanting. 1 tot 2 m. hoog. te k. W. Geelen, Wolfhaag 57, Vaals, tel. 04454-1679.

Te k. BANKSTEL m. natuursteen tafel en eethoek. Monnetstr. 2, Schaesberg

ANTIEK, kop. petr.hanglamp, gr. mod. m. 6 kaarsenhoud. — Terveurtweg 18, Hoensbroek, tel. 211256.

Te k. AANRECHT met onder en boven kast i.g.st. f 45,- H. Zeestraten Dr. Ariensstr. 23 V'burg.

Te k. PIANO in eiken kast keukenbovenkast en 2 onderkasten, kinderledikantje babycommode, Beatrixlaan 27 Sittard.

PIANO'S met garantie v.a. f 450. Te bezichtigen van 9-21 uur, zondags van 2-5 uur. Betaling altijd te regelen. Haagstr. 20, Ophoven-Sittard Tel. 045-410043 of 04490-3869 x

Te k. Beckers GASH. 8.000 k.cal. Klimmenderstraat 80, Klimmen.

Te k. KARREWIELEN Pastorijstr. 21 Nuth tel. 04447-2258.

BETONMOLENS v.a. f 380,-. Bouwliften 220 Volt (ook verhuur). Kruiwagens v.a. f 40,-, schroefstempels-bekisting-, schragen- heteluchtkanon 40.000 k.cal f 650,-. Magazijnkachels enz. Verkoop-verhuur - reparatie. Dassen mach. import, Kampweg 10-37a, Gronsveld, 04408-1516-1756.

Gebr. WASAUTOMATEN reeds vanaf f 150,- m. garantie. Te bezichtigen Willemstraat 97, Heerlen. x

Heren handelaren antieke koopen HOUTBAKKEN pot en pannen à f 19,- p. kg. Min. afname 50 kg tel. 045-715544-717881.

TRILBETONTEGELS in grijs gekleurd of uitgewassen Gebr. Creugers, Econostr. 46. Hoensbroek. Tel. 045-[illegible]

CV-MATERIALEN voor zelfbouwers De laagste prijzen. Volle garantie. Giveg. keur gasketels 16000 k.cal. f 620,- 21.000 k.cal f 690, 25200 k.cal f 770,-. Alle merken ketels, radiatoren, kranen enz. Jac Köhlen N.V., Rijksweg Nrd. 104-112 Sittard (bij ziekenhuis) tel. 04490-3228. x

Duitse LASAPPARATEN 160 amp. 220 of 380 Volt f 339,-, 200 amp. 220 en 380 Volt f 595 Compleet met toebeh. en 5 jaar garantie. Dassen mach. import, Kampweg 10-27a. Gronsveld, 04408-1516-1756. x

Te koop aangeboden: eiken BALKEN. Vos parket. Rijksweg Nrd. 5, Beifeld.

Voor DUMPGOEDEREN slaapzakken, natojacks. Purha's gebruikte mil laarzen Wehrmachtslaarzen Americ. Stock B.V. Sittard Kerkrade.

Ook in Spekholzerheide grote collectie KINDERJEANS en jacks. American Stocks B.V. Akerstr. 45 Kerkrade-West.

Onze kinderboetiek SNOEPIE VAN DE Putstraat te Sittard JEANS en jackets blouses en riemen. Tee-shirts, spencers enz. Speciaal voor de jeugd van 4 tot 12 jaar. Putstraat 12 t.o. onze Jeans-shop. American Stocks B.V. Sittard.

Tot ziens in de American Stocks B.V. Sittard, Jeansshop Putstraat 15 Sittard JUNIORBOETIEK Putstraat 12 Sittard Dumphal Putstraat 19A.

Te k. KINDERWIEG als nw kl. wit. Nieuwstr. 31, Waubach.

Voor gebr. NAAIMACHINES is uw adres Pfaff, Emmaplein 3. Heerlen. Met garantie en evt. gespreide betaling.

Te k. z.g.a.n. GASHAARD, kinderw. (hoog mod.), tevens wandelw. en box. Tel. 045—253791, na 18 uur.

Te k. zw. eik. BANKSTEL met spl. antieke SECRETAIRE Biedermeier te koop. Tel. 04495-1605.

Te k. PIANO-ACCORDEON en gitaar z.g.a.n. Heulenderstr. 81 Brunssum.

MEUBELHUIS, Pieterstr. 9, Geleen-Oost oogsterlijke aanbieding in klasse meubels, een kleine greep uit de collectie: massief eiken wandm. 330 cm br., 2 m hoog met bar en ingeb. wijnrek f 1995,-, klassiek bankstelcombinatie 3-zits bank, 2-zits bank en club, fantastisch mooi gecap. en rondom franje f 1295,-, klassiek Engels bankstel bijz. zwaar en oordegelijk f 695,-, moderne bankstelcombinaties 3-, 2- en 1-zits f 795,-, Verder leefkulien, klassieke en moderne eethoeken en wanden. Grote keuze en werkelijk spotpr. Inruil mogelijk.

Goedkoopste adres voor nieuwe MEUBELS, Op de Vey 61 Geleen (vlakbij kunstijsbaan), massief eiken wilwnrekast met spiegel 1400, en panelen f 695,-, bijz. mooie eiken wandkast met tv-afd. f 695,-, modern bankstel dralon stof f 345,-, pr. Oudhollandse eethoek met massief eiken stoelen [illegible] modern [illegible] f 275,-, klassieke bankstel vanaf f 595,-, modern salon, pr. zw. uitvoering f 390,-, vanaf f 500,-. Ook vele andere spotprijzen, inruil mogelijk. Let op geen winkel. Toonzaal achter woonhuis. x

KINDERFIETS Batavus lft. 5-10 j. Kampstr. 62 Schaesberg Inrit tegenover Hoogstr. 207 N'hagen.

Te k. teg. elk. aann. bod GASGEVEL CONVECTOR en bijzetkachel met fles. Kantoor L.D., Hoofdstr. 33, Kerkrade. 's Zaterdags gesloten.

Met ingang van heden zijn onze zaken 's maandags gesloten. EUROTEGEL Akerstraat 86 Laanderstraat 47 Heerlen.

Reeds v.a. f 15,- p. mnd kunt u in het bezit zijn van een PIANO. Pianohandel Laven, Geerstraat 81, Heerlen, telef. 714054.

Magnetische TRANSFERS en stickers. Rest. plexiglas. Intersignet. Pr. Hendrikl. 145, Brunssum.

HERENFIETSEN v.a. f 65,- idem met derailleur 5 versn. f 145,—. Grond, Schaesbergerstr. 51a Terwinselen.

2 TRANSISTORRADIO's m. FM samen f 75. Lichtenbergstraat 5, Schaesberg.

Te k. 4-deurs geloogd eiken KAST. Tel. 045-717890, Vrenken, Enniusstr. 10, Hrl.

Te k. STEREO-SALONMEUBEL, ½ jr. oud f 450. St. Josefstraat 69, Kerkrade-W.

Te k. 2 stuks Hi-Fi LUIDSPREKERBOXEN Heco 40 Watt, nieuw f 135,—, p. st. Brugstr. 21, Schaesberg, tel. 313742.

Te k. KEUKENKAST formica z.g.a.n., gaskachel met gebruikt, 150 boeken, 1 pers. ledikant, oliehaard + vat. — Nieuwenhagerheidestr. no 71 Waubach.

BRUIDSJAPON mt. 38 met sleep en k. sluier. Gagarinstraat 14, Nieuwenhagen.

OLIEHAARD en oliekachel m. leiding en 1000 ltr. tank en 200 ltr. vat. Lingestraat 6 Heerlen-Beersdal.

Voor de feestdagen mooie collectie KLEINGOED, antiek. Ook 's avonds. Klinkertstraat 18, H'broek.

AQUARIUM 100x50x50 met verlicht., verwarming, planten en vissen. Mariëlstr. 23, Hrl. - Eik.veld.

ANTIEK. Weg. plaatsgebrek te k. Biedermeier eendeurs kuifkast en 2 stoelen. Berg en Terblijt, Lindenstr. 22 A.

Te k. Necchi NAAIMACHINE volautom. z.g.a.n. Margrietstr. 59 N'hagen.

MÄRKLIN-TREIN met rails, wissels, loods etc. te k. Prominade 69 Heerlen, 045-711935.

Complete MÄRKLINBAAN te k. Akerstr. 83, Kerkrade, 045-413341.

Klassieke 2-zits BANK met 1 bijbeh. stoel, witte radiopick-up kast. Torenstr. 24 Brunssum. Liefst na 6u.

Te k. WEEKEND KRUISER lengte 7.40 br. 2.50 m. 80 ltr waterreservoir, vaste ligplaats "Maasbracht". 2 slaapbanken, electr. mistHoorn, 180 Merz. dieselmotor, 1-pits gascomfoor, prijs f 6000,- en Fiat 1300, prijs f 250,-. J. M. v.d. Burgh, Irenestr. 20 Puth-Schinnen.

PIANO, zwart, R. Barthol, Berlin, goed en mooie klank f 295, tel. 045-254149.

[illegible] drukmeter 2 jr. oud. Maastrichterweg 132B, Bingelrade.

ANTIEK, iets aparts borstbeeld (brons), Koningin Victoria gesign. 1901 en gr.chinese dekenkist en enige klokken en klokkenst. Rijksw. nrd. 306, 1e etage Sittard.

Speciaalzaak voor SPOORWEGMODELBOUW Minitrix, Märklin, Fleischmann treinen. Faller en Kibri bouwdozen. Casadio rails en wissels. Flexibele materiaal. Premier Nederlandse seinen. Faller race- en verkeersautobanen. Hobbycentrum, Kerkplein 15, Schin op Geul, tel. 04459-261. 2 minuten lopen vanaf station.

Verkoop wegens verbouwing. 1 Moden Fold DEUR, merk Tussenbroek in goede staat 3.50 hoog en 5 m breed, 2 grote lampen, tvstoel, matting met koof, 60 stoelen, bar, kapstokken, 10 fauteuils, café-restaurant tafels. Hotel Prinses Juliana, Valkenburg, tel. 04406-12244.

Z.g.a.n. SKELTER te koop. Susterseelerweg 121, Jabeek.

Gebr. RIJWIELEN groot en klein. In- en verkoop. Akerstr. 332, Hoensbroek, tel. 045-216818.

Te k. 1. en k. Perslaner BONTJAS, Grimbeerstraat 71c, Maastricht, tel. 043-33359.

Te k. 2 tweepersoons nieuwe gehaakte BEDSPREIEN, 1 witte een oranje met groen. Br.o.nr. S 8207 LD Sittard.

Te k. GASHAARD 7.000 k.cal. wegens c.v. Hoekweg 10, Waubach.

Te k. a. ANTIEK: telefoon, koperen koffiemolen, pomp, scheepspomp en heksenketel, karwielen, melkbussen. P. de Hooghstr. 35, Haanrade-Kerkrade. Na 7 uur.

Te k. d. gr. skai BANKSTEL m. 1. stoff. kussens f 100, Marconistraat 223, Hoensbroek.

KOELKAST te koop f 25, Muller, Akerstraat 94, Kerkrade-W.

Ant. ronde SALONTAFEL ? ant. zitbankjes en fauteuil, tel. 04451-602.

Te k. skaileder. BANKSTEL en 5 skaileder. stoelen, 3 kroonluchters, Hoofdstr. 20, Schaesberg, tel. 045-313165.

Te k. oude TV f 35, Oude Brunssummerweg 50, Heerlen.

Oude Ned. MUNTEN te k. Bleijerheiderstr. 40, Kerkrade, tel. 3461.

TELEVISIES o.a. Blaupunkt electronic z.g.a.n. f 200, Grundig 61 cm grootbeeld drukknoppbed., zeer mooi f 195, Philips 61 cm drukknop. volautom. f 195, mod. Philips tv f 150, Grundig 65 cm super grootb. zeer mooi f 150, NordMende grootbeeld autom. teakh. f 175, NordMende grootb. zeer smal f 115, Blaupunkt 59 cm f 75, Grundig 59 cm tv f 65, Philips 47 cm f 65. Garantie, inruil. Dr. Calsstr. 23 (station), Schaesberg, tel. 312091.

Te k. GASH. Bocal, Broekhuizerstr. 24, Rimburg, tel. 045-352093.

Te k. GITAARVERSTERKER Fender, Vossekuil 30, Heerlen.

[illegible] lontafeltje met bijpassende salontafeltje, Babylonstraat 16, Heerlerbaan.

Te k. aang. electr. SOLOGITAAR en basgitaar, koffer. Wilhelminastr. 60 N'broek.

Te k. KINDERBEDJE smeedijzer. kl. wit, Mgr. Nolenstr. 11, Waubach.

Eiken KIST met or. beslag te k. Heerstr. Nrd. 14 Stein.

ANTIEK: kasten, eiken commodes, stoelen, jachttafels, voltaire, salontafels, opastoelen, houtblokken, tels, zwart salonkastje enz, mooi kleingoed voor kerst geschenken. Irenestr. 8, Spaubeek, 04493-2156.

Te k. orig. Fr. KLOKKEN m. bloem- en harpslinger, Albert Schweitzerstr. 15, Brunssum. Steeds voorradig.

Grundig mono BANDREC. TK30 compl. f 100, stereo tafel m. ingeb. pick-up 2x20 W. m. of z. boxen, stereo tapedeck. Inruil mog. Leeuwstr. 28, Brunssum.

Te k. Rollei elektr. FLITSER E27, laadapp., lederetui f 140, Petroniusstr. 4, Heerlen, tel. 045-716795.

Te k. noten VITRINEKAST en noten eethoek en wasautomaat. Leo Moonenstr. 14, Grasbroek-Heerlen.

Toshiba stereo RADIO-PICK UP comb. f 175, Beckers oliehaard met leiding en tank 500 1. f 225, Heilustr. 21, Spekholzerheide.

BONTJAS lam met beverlamkraag, Persianer kort en lang i.pr.st. f 125 p.st. Lochtstr. 181, Kerkrade-W., tel. 412004.

Te k. houten KLEEDLOKAAL, geschikt voor kantine- en kantoorruimte. Br. ond. nr. J 346 L.D. Roermond.

Te k. Hoenson OLIEHAARD met tank 500 l en 20 m leiding. Tel. 04492-1742.

f 200.- tot f 300.- terug voor uw oude BANKSTEL. Wij leveren rechtstreeks van fabriek, eiken, mod. en stijlmeubelen. Zeer lage prijzen. Tel. 045-711598.

Te k. BREIMACHINE met klein defect en 2 oude spinnewielen, Groenseykerstr. 58, Geleen.

Koopje! Prachtige SALONKAST voor weinig geld, Kerkraderweg 164, Molenberg-Heerlen.

Te k. ant. Franse KLOK, veel keuze en andere leuke oude dingen, kleingoed, Valkenburgerweg 25, Wijre.

Ant. Franse HANGKLOK met slinger harp- en bloemslinger, geen nepwerk. Tel. 045-713595, Prins Hendrikplein 15, Munstergeleen.

UW BANKSTEL, stoelen enz. binnen een week als nieuw bekleed. Kamerbreed tapijt heden besteld, morgen gratis gelegd en 10 pct korting. Complete woninginrichting. Fa. Kloproggen, Akerstraat 70, Kerkrade-West, tel. 045-412735.

Koopje! Prachtig BANKSTEL voor weinig geld Kerkraderweg 164, Molenberg-Heerlen.

Oude MEUBELS zijn veel geld waard. We geven een goede prijs en ook kunt u [illegible] zonder [illegible] Tel. 045-711598.

Electronische REKENMACHINES nu vanaf 250 gld, volle garantie, kofferschrijfmachines 199 gld, brandkasten vanaf 495 gld. Benco alles voor kantoor, Stationstr. 58, Maastricht-Wijck tel. 043-13691 of 16241. x

CHIEF WAUBEN

Grootse huldiging

Het 25-jarig bestaan van Sittardia wordt een feest voor heel Sittard. Een jubileumkommissie bestaande uit de heren: Mr. Frans Heutz, Fernand Schmeitz, Ad Pfennings, Jaqu Boels, Ernst van Dijk, Wim van Bavel, Dr. Ton Schellen, aannemer Schreurs, Wim Crijns en Jo Röcker heeft een grootse huldiging mogelijk gemaakt.

De uitvoering van deze huldiging is in handen gelegd van 'n organisatiecomité. Hierin hebben zitting Leon de Wever, Zef Urlings, Wil Knols, Zef Krekels, Piet v.d. Weem, Michel Jansen en toernooileider Guus Cantelberg.

Natuurlijk moet het grote internationale toernooi op 29 en 30 december het hoogtepunt van de festiviteiten worden. Dit wordt gespeeld in de Sittardse sporthal. Deelnemers aan dit internationale toernooi zijn Skoda Pilsen uit Tsjechoslowakije, Medvescak Zagreb uit Zuid-Slavië, Lugi Lund uit Zweden, de SG Leutershausen uit West-Duitsland en uiteraard Sittardia. In totaal worden tien wedstrijden gespeeld.

Veteranenduel

Vele oud-gedienden uit de handbalwereld zullen hun hart kunnen ophalen aan een wedstrijd tussen het allereerste Sittardiateam en het oudste Limburgse team. Deze wedstrijd staat zondagmiddag op het programma.

Receptie

Feestavond

Zondagavond wordt de jubileumviering afgesloten met een grote receptie en feestavond in de stadsschouwburg. Beide evenementen zijn voor iedereen toegankelijk, zodat dit met recht een avond voor heel Sittard zal worden.

Tot slot zal Sittardia een jubileumboek in omloop brengen, dat in 1000-voud zal worden gedrukt en waarin de hele geschiedenis van Sittardia in al zijn facetten zal worden belicht.

Sportieve hoogtepunten

1949 Eerste kampioenschap tweede klasse RKLHB
1957 Theo v.d. Sluys als eerste Sittariaspeler in nationale team
1959 Limburgs kampioenschap zaalhandbal
1959 Districts kampioenschap na beslissingswedstrijd in Rheydt (Dld)
1962 Promotie naar overgangsklasse zaal
1962 Junioren team nationaal kampioen
1965 Promotie naar hoofdklasse zaalhandbal
1966 Opening Sittardse sporthal
1966 Eerste nationale kampioenschap zaalhandbal
1966 Eerste deelname aan Europacuptoernooi
1967 Junioren nationaal kampioen
1968 Nationaal kampioenschap zaalhandbal
1968 Promotie naar hoofdklasse veldhandbal
1969 Nationaal kampioenschap zaalhandbal
1970 Nationaal kampioenschap zaalhandbal
1971 Nationaal kampioenschap zaalhandbal
1971 Thuisoverwinning op Tatran Pressov
1972 Nationaal kampioenschap zaalhandbal
1972 Kampioenen van Spanje en Oostenrijk worden uitgeschakeld
1972 Thuisoverwinning op Partizan Bjelovar
1973 Nationaal kampioenschap zaalhandbal
1973 Thuisoverwinning op CH Bratislava
1973 Groot internationaal jubileumtoernooi

SITTARDIA 25 JAAR

SITTARD — Zondag 30 december staat Sittard in het teken van de jubileumviering van een van haar bekendste verenigingen. Op deze laatste zondag van 1973 viert de herenhandbalvereniging Sittardia het 25 jarig bestaansfeest. De datum 30 december is niet gekozen omdat de vereniging op deze datum is opgericht. De oprichtingsdatum is namelijk nergens te vinden. Bekend is wel dat in de jaren 1946-'47 in Sittard handbal gespeeld werd, door de leden van de toenmalige atletiekvereniging Sittardse Boys.

De bekend Sittardse sportleraar Albert Sluys, destijds atletiektrainer van Sittardse Boys wilde zijn pupillen ook in de winter aktief houden. Omdat hij een groot voorstander was van veelzijdigheid liet hij de atleten in de winter handballen. De analen vermelden dan tegen het einde van 1948 de eerste officiële handbalwedstrijd tegen een legerteam. Een jaar later in 1949 kwam Sittardse Boys officieel uit in de competitie van de RK Limburgse Handbal Bond. Meteen werd het kampioenschap behaald en promoveerde de klub naar een hogere klasse. Het handballen kreeg een steeds zelfstandiger bestaan en in 1954 gingen de atleten en handballers ieder hun eigen weg. Intussen fuseerden de voetballers van de Sittardse Boys en van VVS en zo ontstond de voetbalvereniging Sittardia. De band met de voetballers was destijds nog zo sterk, dat de handbalvereniging ook de naam Sittardia overnam.

Chief Wauben

Na de afscheiding werd sportleraar Chief Wauben trainer bij Sittardia. Onder Chief Wauben groeide het spelpeil aanzienlijk en kwam de vereniging boven het provinciale niveau uit. Al spoedig na de komst van Chief Wauben werd op koninginnedag 1954 een „zaalhandbal"demonstratie gegeven op de markt in Sittard. Deze wedstrijd mag gezien worden als de start van het zaalhandballen in Limburg.

In 1957 zagen de handballers in, dat de sport alleen vooruit kan, als alle krachten gebundeld worden. De fusie tussen de RKHLB en het NHV kwam tot stand. Sittardia werd ingedeeld in de districts eerste klasse. Voor het eerst kon men een vergelijk maken tussen niveau van de twee bonden. De Limburgse klubs sloegen zeker geen slecht figuur. Theo v.d. Sluys werd zelfs gekozen voor het nationale team. Een gebeurtenis van de eerste orde in die tijd. Met de komst van **Chief Wauben groeide ook de belangstelling voor het handballen in de** zaal. In 1958 wordt in de sporthal Au Ciel in Meerssen de eerste kleine zaalhandbalkompetitie gespeeld. Maar toch was Sittardia in deze periode nog niet toonaangevend. Al jaren speelde men in de schaduw van V. en L. uit Geleen, vooral op veldhandbal. Hoe zwaar deze schaduw wel op Sittardia drukte bleek uit het feit, dat sekretaris Bovendaert bij de eerste overwinning, die Sittardia op V. en L. wist te boeken, een hele pagina uit zijn jaarverslag aan deze gebeurtenis wijdt.

Dieptepunten

Zoals vele verenigingen kende ook Sittardia haar dieptepunten. Het eerste dieptepunt werd in 1958 bereikt.

Doordat de belangstelling zich over verschillende fronten verdeelde en de vereniging eigenlijk te klein was degradeerde Sittardia op het veld naar de districts tweede klasse. Sportief stelde de vereniging niet veel meer voor. Toch kwamen er in deze periode verschillende junioren naar de vereniging die later de basis van de grote successen zouden vormen. Jo Maas, Guus Cantelberg, Arno Hanssen gebr. Rietbroek, Ger Norbart, om er maar enige te noemen werden door Chief Wauben ontdekt. Maar al snel gingen de prestaties vooral in de zaal meer naar boven. Sittardia kreeg steeds meer naam op het gebied van de zaalhandbal. In de jaren 1962 tot 1964 groeide Sittardia naar het tweede dieptepunt. Hoewel op sportief niveau goede prestaties werden geboekt, ontstonden er in de boezem van het bestuur ernstige meningsverschillen over de wijze, waarop het verder moest. Tien jaar na zijn komst vertrok Chief Wauben, de man die ongetwijfeld de pionier van de Limburgse zaal handbalsport genoemd mag worden.

Bloeiperiode

In de periode van de hoogste nood bleken twee mensen genegen de vereniging uit de put te halen. Op technisch gebied kreeg Jo Maas de leiding en organisatorisch kwam Ton van Eys aan het roer. De grote opmars kon beginnen.

Het speltype van Sittardia werd moderner en de vereniging werd organisatorisch aangepakt. In enkele jaren groeide de vereniging van 80 naar 200 leden.

Er kwam een junioren- en een adspirantenafdeling. Het eerste team bereikte op carnavalszondag 20 februari 1966 het eerste nationale kampioenschap in de zaal. Het kampioenschap ging voor Sittard weliswaar verloren in het carnavalsgeweld, maar een aantal inwoners uit Sittard kwamen tot een aktie o mSittardia financieel te steunen. Voor het eerst neemt Sittardia aan de Europa Cup deel. Voor liefst 6000 toeschouwers gaan de Sittardianen in Keulen tegen VfL Gummersbach met knikkende knieën af.

In 1967 wordt het kampioenschap niet bereikt, maar daarna gaat Sittardia steeds meer zijn stempel op het Nederlandse handbal drukken. Van 1968 tot en met 1973 wordt onafgebroken het kampioenschap in de zaal gehaald. Een titel heeft men nooit kunnen halen. Het nationale kampioenschap veldhandbal. In 1968 promoveert Sittardia naar de hoofdklasse van het veldhandbal. Jo Maas droomt er van te zorgen voor een „double". Maar dit lukt niet en in 1971 moet er gekozen worden zaalhandbal of veldhandbal. Men kiest voor de zaal en het veldhandbal overlijdt.

Felicitaties na het zoveelste gewonnen duel in de competitie. Jo Maas feliciteert Ger Norbart met de recente zege over Raak/Swift Arnhem.

Zaalgebeuren

Na deze keuze richt zich de hele vereniging op het zaalgebeuren. Nationaal valt er niet meer zoveel eer te behalen. De horizon van Sittardia verplaatst zich naar het buitenland. In de vele wedstrijden om de Europa Cup komt men oog in oog met de Oosteuropese topploegen. Hoewel deze ploegen te sterk blijken komt Sittardia toch tot successen. Tatran Pressov, Partizan Bjelovar en de CH Bratislava moeten in Sittard het onderspit delven. Nog is Sittardia in de uitwedstrijd tegen deze geweldenaars niet opgewassen. Maar Sittardia krijgt in binnen- en buitenland een goede naam. Op vele toernooien is Sittardia een graag gezien gast en er worden vele successen geboekt.

Als Ton van Eys, door zijn werkgever naar Eindhoven wordt geroepen volgt Jean Willems hem op, die op zijn beurt de voorzittershamer weer aan Zef Krekels kan overhandigen, de huidige voorzitter. Technisch laat men de zaak graag aan Jo Maas over, die het alleen in 1971 voor een jaar aan Peter Hermans moest laten doen. Sinds Jo Maas echter in Geleen werkt heeft hij weer voldoende mogelijkheden om met zijn Sittardia successen te boeken.

Successen, die mede gedragen worden, door de ervaring van 25 jaar, waarin de vereniging heeft geleerd, dat alleen een goede organisatie de basis kunnen vormen voor resultaten **op langere termijn.**

Twee jubilarissen

Twee trouwe Sittardianen zullen bij het 25-jarig bestaansfeest van Sittardia extra in de bloemen worden gezet. Zef Urlings (rechts op de foto) en Theo v.d. Sluys zijn al lid van de handbalvereniging vanaf het allereerste begin. Jarenlang waren zij op het sportveld een van de steunpilaren. Later vervulden zij vele funkties. Zef Urlings is nu nog lid van de organisatiekommissie voor het 25-jarig feest, terwijl Theo v.d. Sluys nog steeds aktief is als trainer.

Sittardia fijne club

In de loop der jaren hebben velen een belangrijke rol gespeeld bij Sittardia. Aan een aantal van hen vroegen wij, hoe ze het jubilerende Sittardia zien; hun meningen waren onverdeeld gunstig.

Zef Krekels, de huidige voorzitter: „Ik ben al vanaf 1961 bestuurslid. Natuurlijk brengt de kombinatie voorzitter en penningmeester veel werk met zich mee. Het werken met een zeer goed team ten behoeve van de hele vereniging is echter buitengewoon fijn. Ik ben mijn collega bestuursleden erkentelijk voor al hun werk. De resultaten van het eerste **team vormen voor ons allen een extra** stimulans, maar het gehele staat voorop."

De heer Sanders, directeur van het sportcentrum Limburg: „Wij vinden het fijn, om gastheer te kunnen zijn van Sittardia. Niet alleen vanwege de resultaten. Het is een uitstekend georganiseerde vereniging waar het bijzonder goed mee samen werken is. Wat mij opvalt is de wijze waarop de taken verdeeld zijn en hoe iedereen zich aan deze taakverdeling houdt. Daarnaast is er een grote belangstelling van het bestuur voor al zijn leden. Ik kan dat dagelijks waarnemen."

Ex-voorzitter Ton v. Eys uit Eindhoven: „Het eerste wat ik 's maandags doe is in de krant kijken hoe Sittardia gespeeld heeft. Ik geloof, dat Sittardia organisatorisch uitstekend in elkaar zit. Ook op prestatiegebied is Sittardia gegroeid. In mijn tijd stonden de spelers met knikkende knieën op het veld als ze tegen Europese topploegen moesten aantreden. Nu durven ze werkelijk strijd te leveren gezien de resultaten tegen verschillende Oosteuropese ploegen. Als ik morgen weer naar Sittard zou komen, zou ik overmorgen weer lid zijn van Sittardia.

Oud-trainer Chief Wauben: „Toen ik in 1954 voor het eerst een demonstratie „zaalhandbal" gaf op de markt in Sittard heb ik niet kunnen dromen wat er uit zou groeien. Ik volg de handbal in Limburg op de voet en als ik op school kans krijg talent naar de handbalclubs te sturen zal ik dat niet nalaten. Als ik naar Sittardia ga spelen, doet het me dan ook goed, dat er vele oud-leerlingen in het veld staan.

Oud-trainer, -speler en -voorzitter Albert Sluys: „Handbal is een van de sporten, die altijd tot mijn grote liefhebberijen heeft behoord. Het is verheugend te zien, hoe Sittard als een olievlek in de handbalwereld gewerkt heeft. Het zaalhandbal ontstond hier en nu gaat er van Sittard een grote stimulans uit. Ook op de scholen neemt handbal een vooraanstaande plaats in. Veel van mijn jongere kollega's stimuleren deze sport en in Sittardia worden de jongeren uitstekend opgevangen.

De heer Stitzinger, voorzitter van de afdeling Limburg van het Nederlandse Handbalverebond: „Sittardia behoort samen met Swift Roermond tot de vaandeldragers van ons nationale handbal en daar zijn wij als afdeling natuurlijk trots op. Van een klub als Sittardia gaat een enorme zuigkracht uit op de jeugd en daar profiteert de afdeling geweldig van. Er zouden in Nederland echter wat meer klubs op dit niveau moeten zijn.

Trainer Jo Maas: „Ik ben al op 17-jarige leeftijd bij Sittardia gekomen en heb zowat alle denkbare funkties vervuld. Toch kan topsport alleen goed bedreven worden, als de zaken professioneel worden aangepakt. En dat gebeurt bij Sittardia. Er is een duidelijke deling van jeugd, rekreatie en topsport waardoor al deze groepen op de juiste wijze aan hun trekken komen. Hierdoor hangt de klub niet af van een man. Hoewel niet tot mijn 65ste hoop ik er toch nog een ruime tijd mee door te gaan."

Alle teams krijgen de volle aandacht

TEKSTEN
BEN KUSMIC

SITTARDIA VANDAAG

SITTARD — Als men de naam Sittardia noemt, denkt men ongetwijfeld aan het eerste team, dat al jaren zowel nationaal als internationaal grote successen boekt. Maar Sittardia is méér. De vereniging heeft liefst 250 leden en komt met niet minder dan 14 teams in kompetitieverband uit. Vijf teams in de seniorenklasse, 3 juniorenteams, 4 adspirantenteams en 2 pupillenteams komen week in week uit in aktie. Elk van de teams heeft zijn eigen trainers en elke groep heeft zijn vertegenwoordiger in het bestuur.

De selectie van de senioren werkt onder leiding van Jo Maas, terwijl de bekende trainer van de Sittardia-dames, Leo Reynders, de selectie junioren onder zijn hoede heeft. Maar ook de overige senioren en junioren hebben in Alfred Hunsdorfer een voortreffelijke trainer. De adspiranten en pupillen krijgen ook een goede technische scholing. Hiervoor zijn Theo v.d. Sluys, Leo Jansen, Theo Ronden en eerste-teamspeler Ton Reynders verantwoordelijk.

Vele leiders staan regelmatig klaar voor hun elftallen. Naast de reeds genoemde trainers staan de heren Vodegel, v. Beek, Kleynen, Notten, Ronsen, Nohlmans, Hoofwijk, Hamers en Dijks wekelijks klaar om de teams bij de wedstrijden te begeleiden.

Al deze activiteiten worden regelmatig gadegeslagen door het bestuur, onder leiding van Zef Krekels, die naast zijn voorzitterschap ook nog de geldmiddelen beheert. Als secretaris treedt op Wim Schreurs. Leon de Wever behartigt in het bestuur de belangen van de jongste leden, terwijl Piet v.d. Weem zich speciaal met junioren- en seniorenzaken bezig houdt.

Michel Jansen, die vele jaren coach was van het eerste team, bekijkt de organisatorische kant van de vereniging en de heren Jan Brands en Guus Jessen houden zich met meer algemene zaken bezig.

Vele problemen moeten door dit bestuur worden opgelost. De zorg, dat alle leden regelmatig aan hun trekken komen, de problemen rond het eerste team en de financiële problemen vragen veel aandacht van het bestuur.

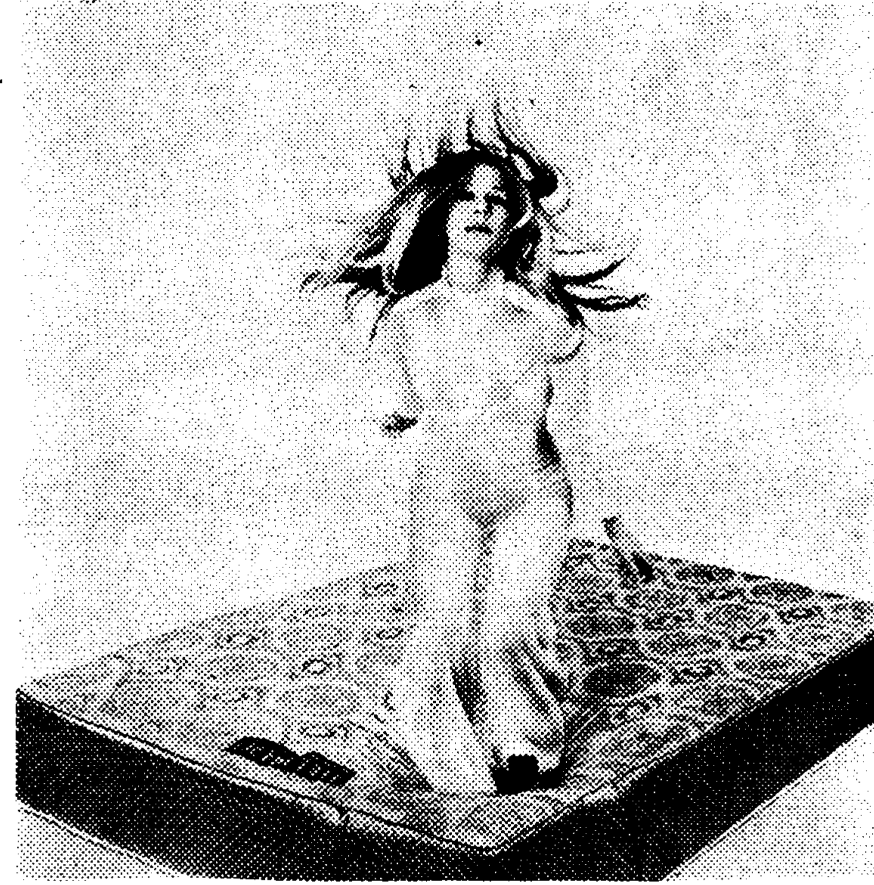
Financiële steun

Veel steun ondervindt Sittardia, vooral op financieel gebied, maar ook anderszinds van aannemer Schreurs. Dank zij zijn financiële bijdrage krijgt men de touwtjes aan elkaar geknoopt, maar als er andere zaken aan de orde zijn zoals het vertimmeren van de hal bij grote wedstrijden doet men nooit vergeefs een beroep op hem.

Begeleiding

Financiële problemen blijven er toch. Zeker als men denkt aan de toekomst. Bij Sittardia realiseert men zich terdege, dat een nog hoger prestatieniveau alleen bereikt kan worden, als men de spelers wat meer te bieden heeft als alleen goede trainingen. Nu reeds wordt men geconfronteerd met de keuze sport of maatschappelijke ontwikkeling. De vereniging kan het de spelers niet kwalijk nemen als men kiest voor de maatschappelijke positie. Alleen als de vereniging in staat zou zijn op dit gebied bij te springen zou er misschien iets kunnen gebeuren. Men zou dan misschien op het niveau van de Oosteuropese topklubs kunnen komen. Maar dat is nog verre toekomstmuziek. Toch is men bij Sittardia al bezig met deze toekomst. Want terugzien is wel plezierig, maar het bestuur vindt de toekomst minstens even belangrijk. In dit toekomstbeeld hoopt men ook op een tweede sporthal in Sittard. Een hal met een grotere toeschouwersaccommodatie.

26 NORMA MATRASSEN

Deze NORMA FOAM BRILLANT matras met extra schapewollen afdekking aan de winterzijde, waarde f 194, kunt u elke week voor één gulden winnen in onze puzzelactie ten bate van het Nederlands Astma Fonds en is geschonken door de NORMA MATRASSENFABRIEK B.V., Boxmeer.

TE KOOP GEVR.

Te k. gevr. ROOD-KOPER tegen abnormaal hoge prijzen, ook geel koper, aluminium, zink, lood, accu's. Fa. H. H. Menten Metaal, Tuddernderweg 281, Sittard. Tel. 04490-2283. x

Voor KOPER en alle metalen de allerhoogste prijzen, uw adres: groothandel Janssen Lintjesweg 2 Munstergeleen tel. 04490-9291. x

Märklin TREIN gevraagd kleine gebreken geen bezwaar. Tel. 19688 Maastr. x

Te koop gevraagd oude BOEKEN en prenten. Schrijen B.V., Antiquariaat, Stokstraat 13, Maastricht, tel. 043-13602, b.g.g. 04490-5593. x

PIANO'S en vleugels. Tel. 045—410043. x

Te k gevr. klassiek of barok BANKSTEL z.g.a.n. en barok tv tafel en 2 pers. opklapbed m. ombouw. Tel. 04445-6877 x

Wij geven de hoogste prijs voor uw oude MEUBELS bij aankoop van nieuwe. Grote voorraad slaapkamers, huiskamers, bergmeubels, alle maten bankstellen 1-, 2-, 3-zits, oudholl. kasten 120 t.m. 320 cm, losse clubs, chroomstoelen en tafels, keukenkasten. Giesen Meubelen, Annastr. 46, Geleen. Tel. 04494-5149. Betaling in overleg. x

Te k. gevr. KOLOMBOORMACHINE; smeedijzerenpoort 2-delig, tot. breedte tussen 4 en 4.5 meter. Br.m.pr.opg. o.nr. P 313 LD Hrl. x

Te k. gevr. MINIGASKACHELTJE. Tel. 04446-1316.

Te k. gevr. rood KOPER tegen abnormaal hoge prijzen, ook geel koper, aluminium, zink, lood, accu's. Fa. J. H. Swinkels, In de Cramer 100, Heerlen, tel. 04446-1994.

Voor oude METALEN wil Giel Dekkers de hoogste prijs betalen. Kampstraat 40, Schaesberg, tel. 311212.

HOMETRAINER. Tel. 04451-602.

f 300.- tot f 300.- terug voor uw oude BANKSTEL. We leveren rechtstreeks van fabriek, eiken, mod. en stijlmeubelen. Zeer lage prijzen. Tel. 045-711598. x

Oude MEUBELS zijn veel geld waard. We geven de hoogste inruilwaarde en toch kunt u kopen bij de grootste fabriekstoonzalen in Limburg. U slaagt altijd in eiken, moderne en stijlmeubelen. Tel. 045-711598. x

TE HUUR AANGEB.

KAMERS te h. met volledig pension. Pension Rest. Wilhelmina Buttingstr. 24 tel. 045-214804 Hoensbroek. x

Riante EENGEZ.-WON. te huur. Garage, v.- en a.-tuin, c.v. Dir. te aanv. Veldstr. 49 Jabeek. x

Te h. goed gemeub. ZITSLPK., c.v. met kookgel. en douche. Pannesheiderstr. 19 of 1 Kerkrade x

Verhuur GELEGENHEIDSKLEDING Haenen Benzenraderweg 14 Heerlen tel. 16921. 's Dinsdags gesloten x

Wij verhuren onze AUTO'S tegen de laagste tariefsprijs autobedrijf Auckel Nieuwenhagerheidestr. 57 Waubach. x

Centrum van Heerlen gestoff. gem. geh. og ged. KAMERS met cv te h. a. tevens tel. en gebr. van badk. tel. 045-253791 na 18 uur. *

Gem. ZITSLAAPKAMER m. cv, douche, w. en k. stromend water, liefst oudere heer. Za. van 11-13 uur, Laan van Hövell tot Westerflier 7, HRl. *

Te h. a. gem. KAMER met gebr. v. douche, w.c. en keuken. Huurpr. f 125,— p. mnd. Hoofdstr. 73, Schaesberg.

In Heerlen FRITURE-SNACKBAR ter overname aangeb. Br. ond. no. Z 312 LD Hrl.

Te h. gem. KAMERS 1- en 2-pers., c.v. en badgel. — Kampstr. 35, Hrl, tel. 045—211772.

Te h. aangeb. KANTOORRUIMTE met magazijn, voorzien van centr. verwarming, gel. nabij het centrum van Heerlen. Is ook in te richten als woonruimte voor 3 pers. Inl. tel. 04446-2383.

HEERLEN, rand centrum te huur mod. middenst.woning met 4 slaapk., c.v.-gas, vóór- en achtertuin f 425 p.mnd. Tel. 045-712419.

In de zich snel uitbreidende wijk Kunrade-Oost van de gemeente Voerendaal kunnen wij U een WINKELRUIMTE te huur aanbieden. Vele mogelijkheden aanwezig. Br. ond. no. K 312 LD Hrl.

Te h. BENEDENWONING compleet gemeubileerd m. cv voor alleenstaande, verpleegster of derg. Terwinselen nabij Firenschat. Per 1 jan. a.s. Br. Postbus 113 Kerkrade.

Te h. 3 slpk. BUNGALOW te Holtum-Born. Pr. in overleg. Br. o. no. G 2671 LD Geleen.

Flat WONING te huur in Sittard huurpr. f 296,- p. mnd. incl. c.v. Inl. L. H. Nicolai Makelaardij B.V. Stationstr. 20 Maastricht tel. 043-17888.

Fraaie gestoffeerde DRIVE-IN WONING met garage tuin gas c.v. vrij uitzicht voor en achter, nabij winkelcentrum Donderberg f 360,- p. mnd. tel. 04750-21677.

Te huur WONING, app. te Welten-Heerlen, Ir. Leleystr. Ind. hal, 3 slaapk., keuken, zitkamer, w.c. en douche, huurpr. incl. c.v. plm. f 390.- per 1-1-'74. Te bevr. Makelaardij Arn. Goessen B.V. Tel. 043-16355, -26842. x

Te h. WINKELPAND Annastr. 25 en 25a, winkelopp. 60 m2. Te bevr. tel. 2264, Geleen. x

Te huur te Beek halfvrijst. HERENHUIS met garage, Janssen, Via Regia 16A, Maastricht.

Grote OPSLAGRUIMTE met ernaast werkplaats te bevr. tel. 04492-1502.

Te h. gemeub. KAMER, c.v. gebr. v. keuken en bad in centr. Meezenbroekerweg 8, Heerlen.

Nw gem. KAMER met gebr. keuken, bad en tv-kamer, Heerlenscheweg 3, Schaesberg.

Te h. ZITSLAAPK. met c.v. en kookgel. Parallelweg 59, Heerlen. Na 18 u.

Te h. gem. KAMER, Nieuwstr. 144, Kerkrade.

Te h. exclusieve KAMERS Dr. Calsstr. 13 Schaesberg (bij station) tel. 313088.

TE HUUR GEVR.

Te h. gevr. voor klein gezin WONING of etage in Sittard of omgeving Br. o. nr. S 8209 LD Sittard. x

Te huur gevr. 2 slaapkam.-FLAT in Geleen of omstr. op korte termijn. Br. ond. no G 2670 LD Geleen.

Te h. v. 2 pers. WONING, etage, bovenw., flatje in Hrl. ± f 300,—. Br. ond. no. B 313 LD Hrl.

HUIS te huur gevr. met cv (gas) in Spaubeek of directe omg. Br. ond. no. G 2669 LD Geleen.

Te huur gevraagd in V'burg of omgeving gemeub. KAMERS met douche en kookgelegenheid. Br. ond. nr. V 9566 Bijk. L.D. V'burg.

Te h. gevr. HUIS of appartement met c.v. omg. Brunssum voor Amer. gezin, huur plm. f 350. Vraag Mr. Shelby Jones, tel. 045-213931. x

HUIZEN

HERENHUIZEN in Heerlen en omstreken gevr. Vrijblijvende aanbiedingen aan A J. H. Leenaers Makelaar in Onroerende Goederen. Beëdigd Taxateur. Lid NBM. Pijnsweg 70 Heerlen tel. 717237. x

Te k. gevr. v. div. relaties WOONHUIZEN, bungalows, herenhuizen en bouwgr. in Z.-Limb. tot f 140.000,—. Bem. Bur. in Onr. Goed., Ass.kant. Horstink, Heerlen. Tempsplein 20A, tel. 045-710315. x

AUTOBOXEN te huur en te koop. Handelsondern. Joco Autoboxen, Julianastr. 11, Brunssum tel. 045 - 251200. x

Voor diverse relaties zoeken wij WOONHUIZEN, bungalows, bouwgrond en bedrijfspanden te koop. Uw aanbiedingen schriftelijk of telefonisch aan: Makelaarskantoor Drs. Ruijters B.V., Stationsplein 1, Sittard, tel. 04490-9151. x

HEERLEN Sinaistraat nog te bouwen 3 slaapkamerwoningen met c.v. en garage va f 88.400,— Makelaardij Lindelauf, Voerendaal, tel. 04446-1579. x

Wilt u uw HUIS verkopen Wij hebben regelmatig vraag naar moderne huizen, vooral in genre bungalows, landhuizen, villa's en herenhuizen. Indien u een vrijblijvend gesprek wenst met een erkend makelaar en beëdigd taxateur onroerende goederen. lid NBM en Beurs v. Limb Makelaars BLM belt u even met B.V. Makelaardij Onr. goed. W. Hermans jr., Raadhuisstr. 13, Beek. Tel. 04402-1094. x

Mooie FLAT te Geleen doorlop. kamer, vrij uitz. en gar. te ruil teg. kl. huisje liefst met gar. te Hrl. Br. o. no C 310 L.D. Hrl.

Omgeving Brunssum (3 km) oudere ruime BOERENWONING te koop (tussenwoning, praktisch vrijst.) goed onhouden. Mooi en rustig gelegen en toch in de dorpskern. Overdekte eigen achterom (1.40 m) geheel besloten en vrije tuin op het zuiden, half januari vrij te aanvaarden. Vraagpr. f 69.500,—. Br. o. no. 9171 L.D. Hrl.

Wegens overplaatsing naar Zuid-Limburg gevr. WOONHUIS in de prijsklasse van 50.000 tot 70.000 gulden met min. 3 slaapkamers en achtertuin. Br. ond. nr. O 106 L.D. Heerlen. x

WOONHUIS te k. van part. Te bevr. Potterstr. 49, Spaubeek. Na 18 uur. x

MAASTRICHT: te koop aangeboden een riante patiobungalow met ruime living en drie grote slaapkamers. Aanv. medio 1 mei '74. Vrgprijs f 110.000,— k.k. Ter Horst BV, B. de Sauveurstr. 12, Ulestraten, 04403-3670. x

Verkoopt u uw HUIS? Ervaring, deskundigheid en onderlinge samenwerking onzer kantoren garanderen een snelle verkoop. Belt u even 043—19177 Stienstra Maastricht B.V., Alex. Battalaan 85 of 045-712255 Stienstra Heerlen B.V., Tempsplein 26. x

Oud groot BOERENWOONHUIS in Obbicht, Beekstr. 23. Frontbreedte 31 m. Grote schuur. Voor vele doeleinden geschikt. Inlichtingen: 04745—238 en 04499—1252. x

BUCHTEN. Zeer mooi hoekbouwterrein te koop. Gesch. voor enkele of dubbele woning. Inlichtingen: 04745-238 en 04499-1252. x

SUSTEREN-DIETEREN aan de Roosterderweg zeer mooi gelegen bouwperceel te koop. Einde van de bebouwing. — Frontbreedte ca 16 m. Inlichtingen: 04745—238 en 04499—1252. x

BORN, aan de Molenstraat mooi perceel bouwgrond, waarop heel oud huisje. — Frontbreedte 17 m. Inlichtingen: 04745—238 en 04499—1252. x

TREEBEEK: te k. halfvrijst. woonh. woonk., eetk., keuk., bijkeuken, 3 sl.k., badk., zolder via vaste trap, grote tuin f 78.000,— k.k. — Horstink, Heerlen Bem. Bur. in Onr. Goed., Tempsplein 20A, tel. 045—710315. x

Te koop of te huur aangeboden halfvrijstaande BUNGALOW te Wijnandsrade direkt te aanvaarden 04447-1240. x

Te koop 4 ha GROND. Gunstig gelegen langs de Napoleonbaan te Baarlo. Agrarische bebouwing mogelijk. Inlichtingen: 04745-238 en 04499-1252. x

NUTH: te k. halfvrijst. woonhuis met garage, kamer, keuk., 3 sl.k., badk. m. douche, zolder via vliezo, grote tuin f 63.500,— k.k. Horstink Heerlen Bem. Bur. in Onr. Goed., Tempsplein 20A, telef. 045—710315. x

GELEEN: te k. halfvrijst. woonh. met c.v. en garage, doorzonkamer, keuk., 3 sl.k. badk. met douche. Horstink, Heerlen, Bem. Bur. in Onr. Goed., Tempsplein 20A, telef. 045—710315. x

Te k. halfvrijst. WOONHUIS in Stein met garage, c.v. gas, ind.: doorlopende woonkam. met open haard en houten wand, grote keuken met ingebouwde kasten. Glazen serre met ingeb. kasten en met schuifbare wand, die toegang geeft tot prachtige siertuin, hal met w.c. met fonteintje. Boven 4 slaapk., waarvan 2 met muurkasten, douche, 3 grote kelders. Direct te aanv. incl. vloerbedekking en vitrage. — Inl.: H. Kebeck, Nieuwstr. 140, Kerkrade, tel. 04445—5609. x

Te k. AFBRAAKPAND op 3 are bouwgrond. Voorfront 15-20 mtr. gel. Raadhuisstr. 5 Urmond. Prijs f 12.000,— k.k. Br. ond. no. F 313 LD Hrl.

Te k. WOONH. bev. c.v. zolder, 3 sl.pk. woonk. keuken, kelder, douche v. en a. tuin, schuurtje en algeh. stoffering. Dir. te aanv. Pr. f 52.500,- Te bevr. Frisostr. 3 Hoensbroek. x

Te k. WINKELPAND, 2 bovenwon. en c.v. M. Ruysstr. 73, Bocholtz. Te bevr. Eurenderstraat 24, Kerkrade-W.

Te k. EENGEZ.-WONING. 4 slaapk., c.v. Vrij te aanv. 1-1-1974. Prijs f 68.000. Groenendaal 50, Waubach.

Te k. PENSION te Meerssen, 9 slpk., grote keuken, zitslpk., conversatieverblijf, terras, eigen parkeerruimte. Tel. 045-211562.

Te k. in centr. Brunssum (bij Afcent) SEMI-BUNGALOW geh. oudholl. stijl, oppervl. 260 m2 prijs f 155.000.- c.v., ben.verd.: gr. T-woonk. met open haard, parketvloer, ligbad en douche met vaste wast., toilet met font., ruime hal met marm. vloer, Amer. keuken, gr. gar. met aanr., gasf. en ijskast; 1e verd.: 3 grote slpk. (1 v. wast.) 44 m2, zonneterras, parketvl.; 2e verd.: gr. beschoten zolder. Br. o. no. B 1169 L.D. Brunssum.

SITTARD. Goed onderhouden halfvrijst. middenst.-won. m. gar. en c.v. Ind. o.a.: hal m. marmeren vloer, woonk. in Z-vorm, 3 sl.k., badk. m. ligbad. Direkt te aanv. Vr.pr. f 75.000.—. Inl. Hordaeuslaan 1, Sittard. tel. 04490—7414.

Nabij autoweg Heerlen-Geleen in aanbouw PATIO-BUNGALOWS met 3 slaapk., woonk. 43 m2, open keuken, badk. met douche en ligb., royale keukeninrichting, luxe uitv. Koopprijzen vanaf f 97.500.- v.o.n. Inl. Bouwbedrijf Wilhelm B.V., Hommerterallee 34, Amstenrade, tel. 04492-1590. x

BUNGALOWS met rijkspremie te Hoensbroek a.d. Stationstraat 1 en 3 slaapk., berging, gar., c.v. en centr. antennesyst., goede trein- en busverbindingen en dicht bij autoweg. Koopprijzen vanaf f 80.000.- v.o.n. Inl. Bouwbedrijf Wilhelm B.V., Hommerterallee 34, Amstenrade, tel. 04492-1590.

Te k. moderne VILLA, grote tuin, omg. Hrl. Br. ond. no. A 313 LD Hrl.

NIEUWSTADT te h. of te k. halfvrijst. woonhuis (ook gesch. als zakenpand) m. c.v. op gas. Ind. gr. woonk. m. open haard, circa 50 m2, gr. keuken, gang, toilet, 2 gr. kelders, gr. achterkeuken (geen aanbouw). Bov. 4 slaapk., waarvan 1 met vaste wast. en badkamer, gr. zolder te bereiken via vaste trap. Huur of koop nader overeen te komen. Dir. te aanv. Te bevr. W. Vogten, Markt 24, Nieuwstadt, tel. 04499-1357.

Te koop gevr. HUIS met een groot stuk grond erbij (mag ook ouder huis zijn) in Epen, Slenaken, Vaals, Valkenburg of omg. Tel. 043—17636.

EYGELSHOVEN. Halfvrijstaand woonhuis met garage bergingen en bouwterrein. Moment. verhuurd. Vraagprijs f 60.000.- k.k. Inl. Penners & Schoenmakers Makelaardij B.V., Laanderstraat 27, Heerlen, tel. 718330.

HEERLEN te koop een aangebouwd hoekhuis met garage, ruin, 3 slaapk., keuken, woon- en eetkamer en badkamer met douche. Vraagprijs f 85.000.- k.k. Inl. Penners & Schoenmakers Makelaardij B.V., Laanderstraat 27, Heerlen, tel. 718330.

HEERLEN, tussengebouwd woonhuis met garage, ruime hal, doorzonkamer, keuken, 4 slaapk., badkamer met ligbad en vaste wastafel. Voorz. van c.v. Vraagprijs f 118.000.- k.k. Inl. Penners & Schoenmakers Makelaardij B.V., Laanderstraat 27, Heerlen, tel. 718330.

HEERLEN, halfvrijstaand woonhuis met garage, L-vormige woon-eetkamer, 4 slaapkamers, keuken en kelder. Voorz. van c.v. Vraagprijs f 87.000.- k.k. Inl. Penners & Schoenmakers Makelaardij B.V., Laanderstraat 27, Heerlen, tel. 718330.

Te k.: Woonhuis te KERKRADE met kelder, kamer en suite, keuken, bijkeuken, 3 slaapk., 1 mansardekamer. Garage, voorzien van c.v. Aanvaarding: in overleg. Vraagpr. f 69.500,-. Makelaardij Hendriks Burg. de Hesselleplein 22 Heerlen. Tel. 714315. Als het over huizen gaat.

Ruim vrijstaand woonhuis te koop te Klimmen met garage en c.v. Ind.: geheel onderkelderd, keuken, L-vorm. woonk., 4 slpk., badk., 1 mansardekamer. Bouwjaar 1971. Grote tuin. Aanvaarding in overleg. Vraagpr. f 150.000,-. Makelaardij Hendriks Burg. de Hesselleplein 22 Heerlen Tel. 714315. Als het over HUIZEN gaat.

Hoekwoning te koop te Heerlen (centr.) m. garage en c.v. Ind.: kelder, doorzonkamer, keuken, 6 slpk., douche. Aanvaarding: in overleg. Vraagpr. f 89.500,-. Makelaardij Hendriks Burg. de Hesselleplein 22 Heerlen, tel. 714315. Als het over HUIZEN gaat.

BOUWGROND te koop. Br. ond. no. MA 5988 LD Maastricht.

Te koop prachtige BOUWTERREINEN in Spaubeek en Bocholtz, geschikt voor bungalow en herenhuizen. Inl. 04493—1822.

Te koop houten VERENIGINGSGEBOUW met pannen gedekt, 25x12 m, goothoogte 3 m f 2500,—. Gelegen te Ittervoort. Inlichtingen: 04499—1252 en 04745—238. x

Te k. gevr. vrijst. WONING of bouwgr. in Brunssum of omg. Br. ond. nr. Z 313 L.D. Heerlen.

FLAT of kl. huisje te h. of te k. gevr. in Heerlen of omg. of te ruil tegen vrijst. huis m. tuin, gar., c.v., huur f 375.- Tel. 04445-7246. Vanaf 27-12-'73 (werktijd).

HOENSBROEK, gunstig gelegen drive-in won. m. c.v., gar. en tuin. Bwj. 1973. O.a. gr. woonk., 3 slaapk., badk. m. ligb. Direct te aanv. Huurprijs f 375 p.mnd. Stienstra Heerlen b.v., Tempsplein 26, Heerlen, 045-712255.

STEIN, riante patio-bungalow in de forensenplaats Stein. Optimale luxe uitvoering. Ind. o.a. salon in L-vorm, eetkeuken m. luxe keukeninr., 3 r. slaapk., badk. m. ligb. en douche. Aanv. reeds op korte termijn mogelijk. Koopprijs f 95.666.- k.k. Stienstra Heerlen b.v., Tempsplein 26, Heerlen, 045-712255.

Te k. op goede stand te Kerkrade: vrijstaand herenhuis met grote tuin (ca. 1000 m2), garage en c.v. Ind.: kelder, doorzonkamer, keuken, ontvangkamer, 3 slpk, badkamer met bad. Aanvaarding: in overleg. Vraagprijs: f 190.000,-. Makelaardij Hendriks Burg. de Hesselleplein 22 Heerlen, tel. 714315. Als het over HUIZEN gaat.

BOCHOLTZ, landelijk gelegen halfvrijst. woonh. m. c.v., gar. en gr. tuin (plm. 1.000 m2). Ind. o.a. L-kamer m. openhaard, open keuken, bijkeuken, 3 gr. slaapk., bet. badk. Direct te aanv. Huurpr. f 550.- p.mnd. Stienstra Heerlen b.v., Tempsplein 26, Heerlen, 045-712255.

Te koop NIEUWB.-WON. te Geleen, Beneluxlaan, 1. kamer, gr. keuken, 4 slaapk., kelder en zolder, gr. garage. Inl. E. M. Penders, Hegstr. no 15, Geleen, tel.5305.

Ouder WOONHUIS van ca f 30.000 te koop gevraagd omg. Spaubeek. Br. ond. nr. 0155 L.D. Heerlen.

Te k. te WIJNANDSRADE op hoek gel. halfvrijst. semi-bungalow met c.v., 3 slaapk., woonk. met open keuk., gar. en prov.-kelder en badk. Inl. G. M. M. Pröpper, makelaar o.g. te Valkenburg, Walramplein 12, 04406-15010.

Te huur een midd.-woning te SITTARD met garage en c.v. op aardgas. Ind. hal, keuken, woonk., 4 slaapk., 1 douchecel, kelder en zolder. Te aanv. 1-1-'74. Inl. 04498-1317.

SPAUBEEK te huur halfvrijst. middenst.won. m. c.v. en gar. Ind. o.a. woonk., keuken, 3 slaapk., badk. m. douche, zolder. Direct te aanv. Huurpr. f 390.- p.mnd. Stienstra Heerlen b.v., Tempsplein 26, Heerlen, 045-712255.

Te k. GELEEN goed onderhouden eengezinswoning met tuin, voorzien van gas-c.v., ruime woonkamer, keuken en bijkeuken. 1e verdieping 3 slaapk. met badk. 2e verdieping 4 kamers. Prijs f 70.000. Inl. Makelaardij Heuts te Nuth, tel. 04447-2550 of 2316.

Te k. halfvrijst. WOONHUIS. 4 slaapk., compl. badkamer, c.v., grote garage. Mevr. Arets-v. Nielen, Valderensweg 6, Doenrade, tel. 04492-1468. x

KLIMMEN, 2 riant gel. nieuwb. bungalows te k. v. part., moderne architektuur, o.a. open keuken, wenteltrap, openhaard, veel schoon metselwerk, 4 ruime slaapk., salon 6.75x4.75, eethoek 3x4. Dir. te aanv. Vraagpr. f 141.000 en f 148.000. Uitbr. plan Manensheide 15-17, Ransdaal, tel. 045-212381, 04492-1326. x

Te k. 3 HUIZEN in Heerl. Valkenburgerweg 21A, 23, 25. Edu Schmidt, 51 Aachen-Bildchen, Preusswald, Ruf 75244. Relmser Strasse 84. x

Mooi vrijstaand LANDHUISJE te k. dicht bij Valkenburg, vrij te aanvaarden, inclusief vloerbedekking en vitrage, c.v.-gas en tel.aansluiting, royale garage en bergruimte. Koopprijs f 115.000.- Br. ond. nr. Q312 L.D. Heerlen. x

Te koop WONING bevattende boven 4 slaapk., beneden 3 kamers, keuken en douchecel en w.c. met grote plaats, bergruimte en tuin, plm. 8 km van Roermond. Br. ond. nr. J 349 L.D. Roermond.

BOUWVAK

BOUWEN? Verhuur, reparatie, verkoop. Koopt en huurt vertrouwd! Kopen kunt u bijna bij iedereen! Kan iedereen ook repareren? Wij wel, snel, vakkundig, prijs gunstig! Betonmolens, bouwliften 220 V, kruiwagens, slijptollen, boormachines, lasapparaten, slijpschijven, waterpompen, breekhamers, luchtkompressoren, steenzagen, houtzagen, schaven, 220 volt motoren. Damoiseaux Bouwmachines, Simpelveld, tel. 04442 - 1346, Julianastraat 12. Toonaangevend voor Zuid-Limburg. x

Voor al uw HARDSTEEN binnen en buiten dorpels marmer vensterbanken, marmer en natuursteen vloeren. Fa. Moonen-Wanders Rietrastraat 11 H'broek, tel. 045-214851. x

Wij maken uw VERBOUWING groot of klein kant en klaar, metselwerk enz. Tel. 045—719316.

Te k. 56 Noorse LEITEGELS 30x30 cm. Pr. Hendriklaan 205 Brunssum. Tel. 251073.

DIEREN

PENS 500 gram 75 cent. Hondenspec.zaak „Esculaap" Willemstr. 50 Heerlen. x

Te k. SLACHTKALKOENEN Valkenburgerweg 63 Voerendaal. x

DWERGPOEDELTJES te k. div. kleuren met stamb. Pr. Hendriklaan 26 Waubach. x

Jonge HENNEN aan en tegen de leg. Tel. 04447-1284. Vaesrade 43 Nuth. x

Mooie goudbruine COCKERSPANIELS. Allen zuiver ras. Ingeënt en ontwormd f 175.- Schweibergerweg 12 Mechelen. x

Levende en geslachte KONIJNEN te koop. Drieschstr. no. 13 Heerlen, Schandelen, t.o. Ford-gar., na 14 uur.

Te k. langh. TECKELS (geënt) Achterstr. 12 Heerlen. x

Voor HENGELSPORT, vogels- en zaden aquarium benodigheden en tropische vissen kunt u terecht bij W. Sangen en Zoon. Vinkerstr. 54 Chevremont. x

Te k. van part. witte en bruine middelsl. POEDELS en visbak met toebeh. 120x40x40. Hurkens Heistr. 83 Sittard. x

Er wordt U aangeboden pracht collectie jonge en handtamme amazone-PAPEGAAIEN, grijze roodstaart papegaaien en beo's. Verder Kruiserputter, Kruisersijssen poppen en mannen kanaries, Mexicaanse- en Indische nonpareils, cazuli's indigo-regen boog- tijger- en Mexicaanse goudvinken, rode kardinalen, goud beukjes, zebravinken, Japanse meeuwtjes, drie kleurige glansspreeuwen, schamalijsters roodkop goldamadines, diamantvinken, gordelgrasvinken, kwartels en vele andere soorten parkieten. Het juiste adres voor al uw zaden kracht- opfok- en insectenvoeders tevens vinken paté. Verder alle soorten kooien, boeken honden en duiven manden en alle andere dierenbenodigdheden. Vogel en zaadhandel Ber Slangen, Kuilenstraat 40 Rothem-Meerssen, tel. 04403-3266. Zondags en dinsdags de hele dag gesloten. x

SIERVISHANDEL Lambrichs Volderstr. 46 Meerssen tel. 04403-3502-3084. Doorlopend een grote sortering ingerichte aquaria in alle mogelijke maten, modellen en uitvoeringen, geheel compl. vakkundige voorlichting. De uitvoering van de inrichting kan door ons worden verzorgd. Alle toebehoren zoals pompen, filters, verwarming, verlichting, zand kiezel, steen en kienhout steeds aanwezig. Vrijblijvende toegang tot bezichtiging van onze collectie. Bovendien een grote keuze in vissen en planten. Tevens is inruil van vissen en planten mogelijk. x

SCHAPENHOUDERS vraagt gratis inlichtingen hoe Uw wol het best te benutten. Tilburgse Wolindustrie H. Sleddens B.V. Broekhovenseweg 195-197 Tilburg. Tel. (013)-422412 b.g.g. 670156. x

Te k. abricot DWERGPOEDELS m. stamb. Mgr. Mannenstr. 135 Merkelbeek.

Te k. teg. speciale prijzen witte DWERGPOEDELTJES en foxterriers. Past. Melderstr. 17 Broeksittard, tel. 04490-5267.

HONDENKAPSALON Arti. Dhr. Meeuwsen Heerenweg 330 Heerlen 045-212826. x

Te k. pr. wit-zwarte POEDELPUPS, kamp.afst., ingeënt. Rijksweg Zd. 29, Sittard. x

Kennel v.d. Grasbroekerhof biedt te k. a. uit uitmuntende ouders jonge lang- en ruwharige TECKELS. Grasbroekerweg 42, Hrl. x

PENS voor de hond steeds voorradig, 10 kilo voor f 11,- bij de Dierenspec.zaak A. P. v.d. Veer, Rumpenerstraat 70 Brunssum. x

Te k. alle kleuren dwerg en toy POEDELS Raadhuisstr. 39 Grevenbicht. Tel. 04497-362. x

TRIMMEN en knippen van alle hondenrassen gediplomeerd. Mej. L. Diederen Haansberg 4 Brunssum tel. afspr. 045-251648. x

Te koop DWERGPINCHERTJES zeer klein en mooi. Thull 30A Schinnen. x

Te k. jonge BOXERS, 8 mnd met stamb. Amstenraderweg no 125, H'broek. x

Weg. omst. te k. t.e.a.b. div. soorten PAPEGAAIEN en ara's. 045—255191.

Te k. jonge zw. POEDELTJES ook voor kerstmis. — Bov. Puth 48, Puth-Schinnen.

Te k. Angora POESJES m. stamboom. Varenbeukerweg no 46 Heerlerheide.

Te k. jonge HERDERSHONDEN. Helseviersweg 2, Nieuwenhagen.

Te k. zilveren en apricotkl. DWERGPOEDELS m. stamb. A. de Winkel 30 (flat) Schaesberg.

Te k. ANGORAPOESJES m. stamb., 8 wk. oud, kl. crème. Varenbeukerweg 46, Heerlerheide.

Te k. zilvergrijze DWERGPOEDELTJES m. stamb., 12 wk oud. Iets aparts. Heidestraat 15, Susteren.

Gevr. gelooide KONIJNENVELLEN (wit). Tel. 04451—568.

Te k. jonge BOUV. Moeder 2 x cert. lof, vader 324 pr. 3de Oosterb. '73. Vullingsweg 163, Heerlerbaan.

Te k. Deense DOG lief v. kinderen, 5 mnd. oud, ingeënt tegen alles, intern. paspoort. Koekoekstr. 21 Sittard.

Elf weken oude BOUVIERS te k. m. prima stamb. geh. gecoupeerd, ontwormd. — Kampstr. 142, Spek'heide.

Te k. heel mooie kamerzindelijke langhar. TECKELTJES met stamb. Walem 11, Schin op Geul, tel. 04459—237.

Boxer PUPS kamp. afst. met stamb. Coup. geënt te k. Kipstr. 55 Kerkrade.

Te k. Duitse HERDER, reu, 8 mnd. waaks en lief. Kampstr. 62, Schaesberg inrit tegenover Hoogstr. 207, Nieuwenhagen.

Te k. grijze Holl. KEESHONDJES met pr. stamb. Geb. 17-10-'73 ingeënt en ontw. Slagboomweg 21 Urmond.

Kennel v.d. Wamohoeve te k. TECKELS black en Tan+ Rood. J. Waegemans, Ligtenbergstr. 28, Hoensbroek.

Te k. jonge D. HERDER, 4 mnd. Oranjestr. 36, Brunssum.

Te k. 2 D. HERDERS, reu's, 5 mnd, spec. gefokt v. dress. Tel. 04493-1609 J. v.d. Weide Schinnen.

Te k. KLEURKANARIES, or. Isabel, or. bruin, or. bruin ivoor. Hertstr. 4, Heksenberg Hrl.

Jonge langh. TECKELTJES met stamb. rood-br., dekreu disponibel. Schandelerstr. 18 Heerlen.

HERDERSHOND te k. reu lief v. kind. Pr. Bernhardstr. 35 Brunssum tel. 254915.

Jonge WHIPPETS te koop met stamboom. Baanstraat 62 Gracht Kerkrade-W.

Te k. 2 pracht D. HERDERS reuen, 10 en 7 mnd. oud, gesch. voor dressuur ouders certificaat P. v. Oosterhout Stationstraat 27 Schinnen tel. 04493-2097.

SNAUZER pups, 4 mnd, peper- en zoutkl. m. pap., Nieuwstr. 55, Stein, tel. 1303.

Pracht BOUVIER, reu, 16 mnd m. stamb. goed waaks, Voortstr. 117, N'hagen.

Koopje 4-zits luxe pony RIJTUIG met leer gepolsterd. Slanghenstr. 50, Hoensbroek.

Te k. zw. DWERGPOEDEL, 7 mnd zindelijk m. stamb. Pr. Hendriklaan 26, Waubach.

Te koop GEITENBOKJES. Kerkstr. 312, Brunssum, tel. 251432.

Te k. KLEURKANARIES en trop. vogels, Magdalenastr. 16, Heerlerheide.

Te k. jonge BOXERS m. pap. Heistr. 51A, Einighausen.

Te k. RIJPONY'S Welsh en New Forest, ook nog hengst- en merrieveulens, Slanghenstr. 50, Hoensbroek.

Te koop SCHAPENBOK, Kaalheidersteenweg 152, Kerkrade-W., tel. 045-410864.

Te koop ROTWEILER met stamboom, oud 14 mnd, Mechelse herder, oud 8 mnd. Schaesberg 74, Heerlen.

KLEURKANARIES te koop o.r., r., ag., r. is. Marktstr. 24, Kerkrade.

Te k. Duitse staande TEEF, zeer gesch. voor de jacht. Thull 30A, Schinnen.

Te k. Afghaanse WINDHOND, reu, 2 jr. Wilgenlaan 11, Maastricht.

Te k. 15 vette GANZEN, Wilhelminastr. 9, N'hagen, tel. 311531.

Te k. Duitse HERDER, teef, 7 mnd oud m. inenting, Koestr. 46, Kerkrade.

Te k. jonge HOND, 4 mnd. ontwormd en ingeënt. Oude Brunssummerweg 50, Heerlen.

Voor noodslachtingen aankoop en verkoop van alle soorten, groot en klein vee, Cerfontaine en zoon, Beatrixlaan 18, Spaubeek, tel. 04493-1323 en 04490-7470. x

Te k. KL.-KANARIES, r. int. zalm, r. isb en pastel, r. agaat sch. Reestr. 46, Heksenberg. x

Te k. jonge Duitse HERDERS met stamb., gefokt op kar. en dress. Hamers, Wagenschutsweg 42, Heerlen-Palemig. x

Te k. aang. HUSH-PUPPIE (Bassets), teef, 15 mnd. 04406-12906, Oosterweg 22, Valkenburg.

Te k. KLEURKANARIES, zalm, or., rood int., rood isabel, int. en niet int. Vetstof kampioen A stam op Internat. T.T. '73. Brunssum. Clubkampioen A, B en C. Höppener, C. Huygenstr. 35, Brunssum.

KLEURKAN. te k. r. isab., zalm en rood int. Jongmansweg 33, Heerlerheide. x

Ruwh. FOXT. m. stamb., wit-zwart-bruin, 7 wk. Tielenstr. 5, Geleen (a.d. Kluis). x

Tot 1 jan. deze prijzen: PITTAH f 30 per 25 kg, Doko f 37 per 25 kg, Hols Mixito f 36 per 25 kg, pens 80 ct per ½ kg. G. Pijpers, Zaadhandel, Kerkweg 56, Puth, tel. 04493-1230. x

AUTO'S & MOTOREN

Te koop alle typen gebr. AUTO-ONDERDELEN. Autohandel en Sloperij Verboom, Leemkampsweg 2, Heerlen, Palemig, tel. 710654 en 717512 x

AUTOBOXEN te huur en te koop. Handelsond. JOCO autoboxen, Julianastr. 11, Brunssum, tel. 045-251200. x

Auto Heral HONDA-dealer: Honda Civic zuinig in benz. verbr. 6 l. op 100 km, vanaf f 8560,- klaar voor de deur. Auto Heral Bouwbergstraat 62, Schinveld, 045-252244. x

AUTO Heral heeft div. betrouwbare inruilauto's. Ruime keuze. Inruil fin. mogelijk. Auto Heral, Bouwbergstraat 62, Schinveld, 045-252244. x

FORD Escort '71 f 3950,- Kadett '70 f 3800,- Fiat 124 '68 f 1150,- Taunus 12M '68 f 1600,- Opel Rekord coupé '69 f 3250,- garantie financ. en inruil. Autobedrijf P. Veenstra Rotterdamstr. 98 Heerlen tel. 717806 na 19 uur 711406. x

MERCEDES 220D '70 en 190D '65 Fiat 850 Special '70 voor f 1900,-. Tel. 043-27556. x

Uitgebalanceerde WIELEN. Meer veiligheid en rijgenot. Auto Banden Centrale Sampermans Willemstr. 80 Heerlen. x

Nieuw - Nieuw - Nieuw. Nog meer veilig. km. Laat uw wagen testen op onze diagnosebank Compute a i-ne De enige in Z. Nederland voor slechts f 10,- en BTW Auto Banden Centrale Sampermans Willemstr. 80 Heerlen. x

Auto-Was-Hal? Hebt u een auto? Maak dan eens per week uw auto a. nw. bij de 1.2.3.-AUTO-WAS-HAL. Bastiaans, Aral servicestation. Autoweg Heerlen, zeer gunstige prijzen. x

Inbouw en verkoop LPG-INSTALLATIES. Landidealer L. Kleynen, Kleingraverstr 92, Kerkrade, tel. 410855 x 545. x

Een van onze specialiteiten is het inbouwen van zg. uitwerpluiken volgens voorschrift van Rijks Dienst Wegverkeer in busjes of bestelwagens voor personenvervoer. Daken voor elk merk of type auto steeds in voorraad. Binnen één dag klaar. — Carrosseriefabriek Mostard N.V., Kerkstraat 3, Dieteren-Susteren. tel. 04499-

BEANEN (uitlijnen) van uw wagen. Meer veilige km. Auto Banden Centrale Sampermans Willemstr. 80 Heerlen. x

Renaultagent Autobedrijf Heijnen: OCCASIONS. Altijd ruime sortering gebr. automob. in voorr. vanaf f 1500 t.m. f 5000. Frankenlaan 1. Heerlen (Welten) tel. 713600. Verkoop ook op zat. van 10 tot 17.30 uur. x

Gebr. BANDEN vanaf f 7,50 per st. met garantie. ABC Sampermans Willemstr. 80 Heerlen. x

CARAVANSCHADE? Bootschade? Wij repareren alle schades vakkundig en geheel onzichtbaar! Specialisten in polyesterreparatie. Carvan-Service Mostard N.V. Kerkstraat 3, Dieteren-Susteren. tel. 04499-545. x

Wij kunnen het dak van elk merk en type bestelwagen 30 tot 50 cm verhogen. Uw laadruimte wordt met een derde deel vergroot. Ideaal voor personenvervoer en in vele andere gevallen de oplossing voor uw problemen. We zijn hierin gespecialiseerd. Vraagt inl. Carr.bedr MOSTARD N.V. Kerkstr. 3, Dieteren-Susteren. tel 04499-545. x

RADIATEUREN, rep. en nw koelblokken. Limb. Accu Centr. B.V., Grasbroekerweg 67, Heerlen, tel. 045-711700 x

AUTOBANDEN koopt u bij de Bandenspecialist A.B.C. Sampermans Willemstr. 80 Heerlen. x

Te k. alle ONDERDELEN van alle auto's. Industriestr 39, Spekholzerheide, ingang bruine poort. tel. 045-412045.

Nationaal OCCASION centrum. Het adres voor een goede gebruikte auto. Ruime keuze uit div. merken en prijsklassen. Financ. mogel Autobedrijf Kerres N.V. Rolduckerstr. 16 te Kerkrade, tel. 0445—2424—3801. x

Geponste NUMMERPLATEN (geen opgelegde) Klaar er Centrale B.V., Grasbroekerweg 67, Heerlen, tel 045-wijl u wacht. Limb. Accu 711700 x

Nu ook AUTOSLEUTELS tevens op slotnummer, klaar terwijl u wacht Limb Accu Centrale B.V. Grasbroekerweg 67 Heerlen. x

Groothandel in AUTOMATERIALEN Limb Accu Centrale B.V., Grasbroekerweg no 67, Heerlen, tel 045-711700

ACCU's rep., laden en nw. verkoop Limb Accu Centrale B.V., Grasbroekerweg 67 Heerlen, tel. 045-711700 x

REMSCHIJVEN vlakken remtrommel uitdraaien, remvoering opklinken. Limb Accu Centrale B.V. Grasbroekerweg 67 Heerlen. tel. 045-711700. x

Te k. OLDTIMER Citroën Rosalie 1929 motor Matchless 500 cc chopper, caravan-kipcavalier type 450 t.e.a.b. Frisostraat 39, H'broek.

Te k. zeer mooie FORD Transit bus ruiten en dubbellucht geel kenteken f 1450.- Slanghenstraat 5 Hoensbroek bij zwembad Dem.

MERCEDES 200 Diesel '71 wit; Peugeot 504 '70, Ford Taunus 17MS '70, Ford Taunus 17MS '69, Kadett 71 wit 71 zilver; Kadett 68 Ol. Coupé 1900, Kadett L 66, VW 1300 69 beige 1300 69 oranje. Inr. en fin. goede gar. C. Meulemans Servicegar. Ridderhoenstr. 182 Hoensbroek. x

Te k. FIAT 850 Special bwj. dec. '68 i.g.st. prijs f 750.- Dwarsstr. 6 Terwinselen Kerkrade-West.

Te k. mooie DAF 55 Marathon i.z.g.st. f 2800, Belgiëlaan 11, Vrieheide. Vr. na 6 u. zat. geh. dag.

De Limburgse Accu Centrale BV, Grasbroekerweg 67 t.o. garage LTM, tel. 711700. Voor verkoop, reparatie en laden van alle merken ACCU'S. Verkoop en opklinken van remvoeringen. Uitdraaien van remtrommels. x

FORD Capri 1700 GTXL wit '69, Mercedes 250 '68 beige; Opel Manta 1600 '72 oranje; VW 1300 L '71 '69, Kadett Coupé '69, Kadett L '69 blauw, Kadett '71, Daf 44 groen '68, Kadett '66 f 950,-. Inr. en fin. mog. Autohandel G. Simons Nieuwstr. 127 Hoensbroek. x

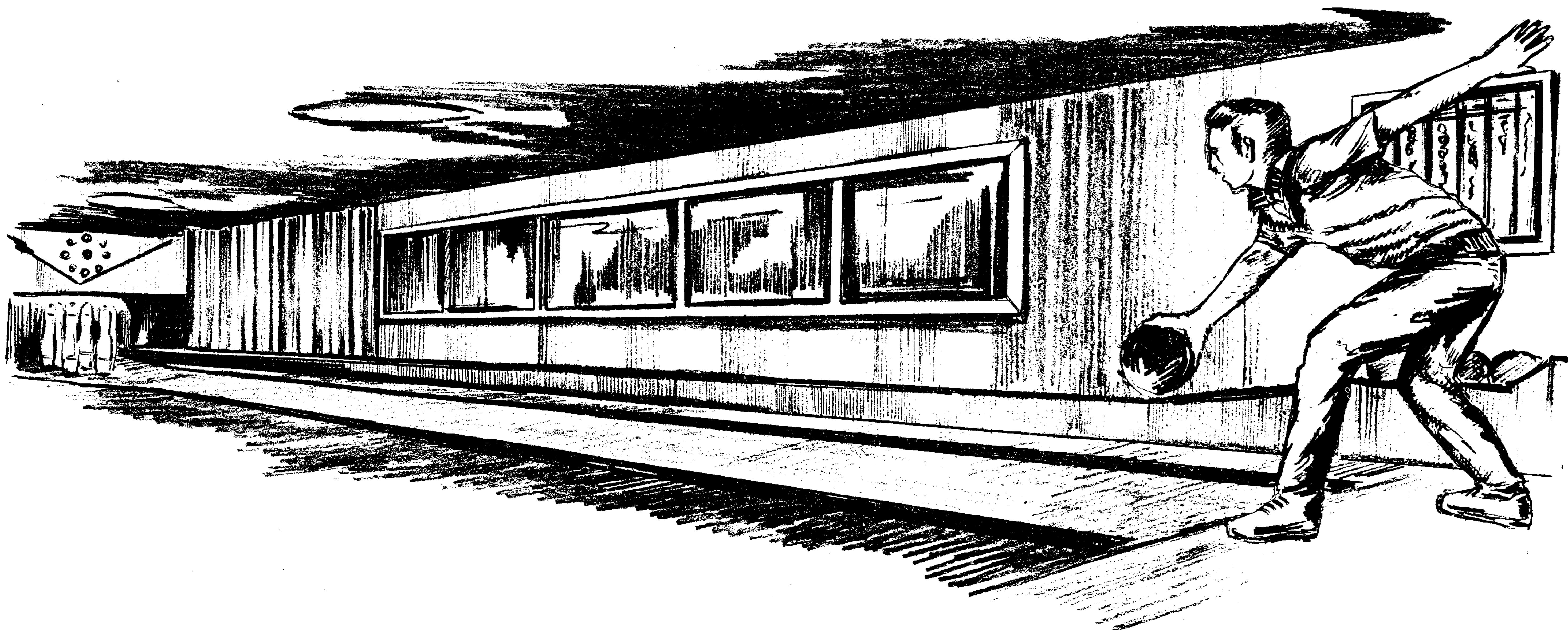
Garage Centrum, Audi-NSU-dealer, Heerstraat Centr. 9, Stein, tel. 04495—1940 biedt te koop aan: NSU L 80 '70 m. electr. schuifdak, km.st. 80.000, Vauxhall Viva SL 71 km.st. 36.000, Audi 80 73 km-st. 30.000.

Te k. OPEL Manta bwj. '71 km.st. 39.000 z.g.a.n. Te bevr. Merovingerstr. 44 Maastricht t.e.ab.

Speciale aanbieding van Automobielbedrijf Kolenburg B.V. zonder aanbet. via p.l. kunt U nu reeds in een nieuwe FIAT rijden. Fiat 500 R f 187,- p.m., Fiat 600 L f 196,- p.m., Fiat 850 D f 225,- p.m., Fiat 126 f 22,- p.m., Fiat 127 f 259,- p.m., Fiat 128 f 300,- p.m. Fiat 124 E f 295,- p.m. Stapt U eens binnen of belt U ons op. Wij geven U gaarne volledige inlichtingen. Kruisstraat 12 Heerlen. Tel. 045-714524 Off. Fiat-dealer. Ook 's zaterdags geopend tot 17 uur. x

Te k. van part. OPEL Commodore coupé 69 met nw. motor en radio of te ruil tegen kleine wagen. Kakertsweg 124, Schaesberg.

Eerste taak voor sport-kegelen

ZOEKEN NAAR EENHEID

HEERLEN — Nederland telt zo'n 13.000 officiële sportkegelaars. Zij zijn — in tegenstelling tot een veelvoud van dat aantal aan recreatieve kegelaars — lid van een erkende organisatie. Bij de Nederlandse Sport Federatie zijn twee kegelorganisaties aangesloten, namelijk de Koninklijke Nederlandse Kegel Bond (KNKB) waarin de kegelaars „Hollandse banen" thuis horen en de Nederlandse Bowling- en Kegelfederatie (NBKF). De kegelzaken worden behartigd door twee bondsbureaus, waarschijnlijk straks zelfs drie. Want de NBKF gaat mogelijk vanaf maart volgend jaar weer Nederlandse Bowling Federatie (NBF) heten en uitsluitend bowlers omvatten en daarmee los staan van de Nederlandse Kegel Federatie (NKF), de organisatie van de schaarbaankegelaars. Een teken dat de kegelaars blijkbaar geen kinderen van hun tijd zijn. In plaats van naar eigentijdse centralisatie, naar eenheid te zoeken, die kostenbesparend kan werken, wordt gekozen voor een „zelfstandigheid", die dan toch echt tussen aanhalingstekens moet. Het is een keuze welke een tak van sport die het toch al moeilijk heeft om als echte sport gezicht te krijgen, geen goed doet.

TEKST:
Jo Didden

FOTO'S:
Dries Linssen
Frits Widdershoven

In dat verband is ook de visie opmerkelijk van een man die een topfunctie bekleedt in de KNKB, de sterkste organisatie van kegelaars in ons land, de Sittardenaar Frans Habets (68): „Die drie groepen kegelaars oefenen een heel verschillend soort sport uit. De een is nu eenmaal als protestant geboren, de ander als katholiek" aldus de vice-voorzitter van de KNKB, tevens voorzitter van het distrct Limburg van die organisatie. Nog opmerkelijker is zijn opinie over het ontbreken van jeugdvorming bij het „Hollands kegelen": „Kinderen doen tegenwoordig toch al te veel aan sport. Ze kunnen beter eerst studeren en daarna aan sport gaan denken".

Weinig toekomst

Weinig toekomst ziet hij in het idee van voorlopers om straks hallen te bouwen waarin het mogelijk is alle drie in ons land bekende vormen van kegelsport te beoefenen: „Hollands" kegelen, bowling of „Amerikaans" kegelen en schaarbaan of „Duits" kegelen. Het verrast hem te horen dat in de Kerkraadse sportaccommodatie „D'r Pool" een kegelhal is ondergebracht waarin schaarbanen broederlijk naast evenzovele bowlingbanen liggen.

De KNKB is met ruim 9.000 bij de NSF geregistreerde leden verreweg de grootste organisatie. Ze kent praktisch alleen echte sportkegelaars, is koninklijk erkend en bestaat al tientallen jaren. Zij signaleert nog steeds groei van ledental en schijnt de aangewezen organisatie om de kegelsport in zijn totaliteit dat respect in ons land te bezorgen dat hij momenteel verdient. Want sportkegelen gebeurt al jaren niet meer met een bal in de ene en het bierglas in de andere hand. Het is een volwaardige sport geworden die van zijn beoefenaars heel wat meer vergt dan een geoefende hand.

De groep kegelaars die de meeste behoefte heeft aan promotion om van het brandteken cafésport af te komen zijn de schaarbaankegelaars. Deze vorm van kegelen — tot ongenoegen van de beoefenaars vaak „Duits" kegelen genoemd — kent men praktisch alleen in Limburg. Wedstrijden zijn in feite alleen mogelijk in lokalen met meerdere banen. Maar Limburg wemelt van de vele eenbaanslokaliteiten. En daarop wordt zo druk aan Bacchus geofferd tijdens vele ongetwijfeld gezellige uren, dat de twijfel aan sportbeoefening de pan uitrijst.

En ook dat doet de naam van de echte sportkegelaar geen goed. Er zijn volgens secretaris-penningmeester Jo van Vlokhoven van de Nederlandse Kegel Federatie zo'n 1500 sportkegelaars op Duise banen. Bij de NSF zijn schaarbaankegelaars en bowlers als leden van de NBKF opgevoerd in een totaal van bijna 4.000 en van hen zijn bijna 3.000 bowlers geregistreerd. De NKF overkoepelt een groot aantal kleinere Limburgse bonden, anderen zijn nog niet aangesloten of staan op het punt dat te doen. Ook het aantal schaarbaankegelaars neemt jaarlijks toe. Zij spelen als „liefhebber" of een trapje hoger als „horecakegelaar" in plaatselijk of regionaal verband. De top, de sportkegelaars, speelt in een nationale competitie, voor zover je daarvan kunt spreken. Qua recreatieve beoefening telt het schaarbaankegelen in Limburg verreweg de meeste aanhangers, mede juist door het grote aantal cafés met een (schaar)-kegelbaan.

In tegenstelling tot bij de „Hollandse" kegelaars is er bij de NKF wel verlangen naar centralisatie van de drie soorten kegelen. De argumenten van eigen beslissingsrecht binnen een eventueel federatief verband ten spijt. En ook ondanks de waarschijnlijkheid dat de vorm van samenwerking die er op papier al bestond in de NBKF over enkele maanden ten grave wordt gedragen. Dat samenwerkingsverband zal naar uit betrouwbare bron verluidt, zijn eerste decennium niet beleven. De samenwerking is nooit in sterke mate geëffectueerd. Beslissende factor daarin was dat het bestuur van de NBKF — uitsluitend bestaande uit bowlers — van de kegelaars verlangde dat zij evenveel contributie zouden betalen als de bowlers (een tientje per jaar). Via subsidies zou daar uiteindelijk toch profijt voor de (schaarbaan-)kegelaars in zitten. De kegelaars zagen (en zien) dat voorlopig niet zo zitten. In maart zullen beide groepen mogelijk weer apart als NBF en NKF gaan fungeren.

Sterk voor

De bowlers zijn sterk voor een overkoepelende organisatie geporteerd; de kostenbesparende factor speelt bij hen een grote rol. Hun groeiproces is sterk, mede door de grootte en openheid van hun centra. Hallen van 16 banen zijn een vrij normale zaak. Opleiding en vorming van jeugd staan sterk centraal bij de beoefenaars van de sport die het hart van miljoenen Amerikanen heeft gestolen.

Bowlers en schaarbaankegelaars vinden in tegenstelling tot het voor Nederland typische „Hollands" kegelen, ook sportbroeders in het buitenland en zijn internationaal georganiseerd in de F.I.Q.

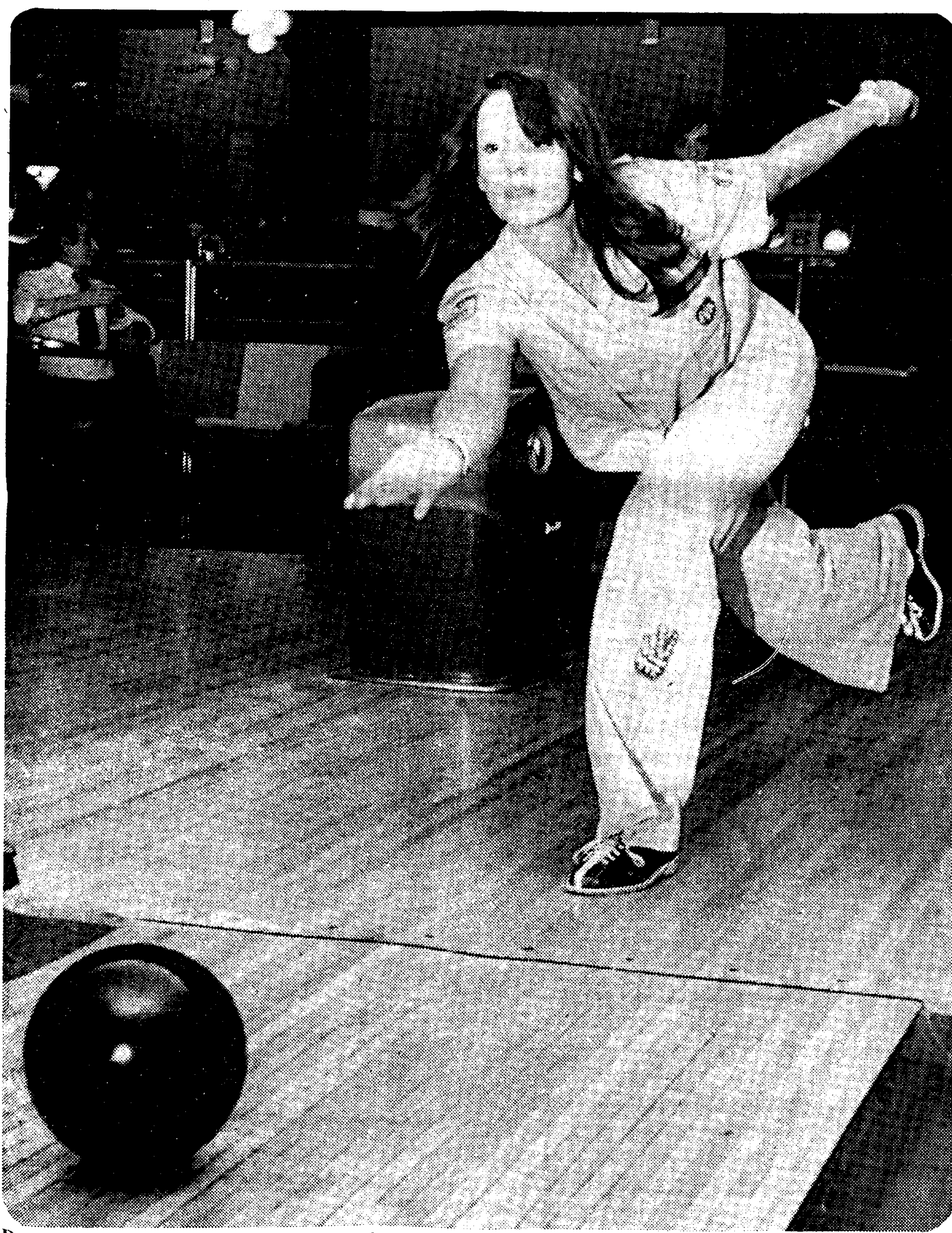
Veel tegenstanders van eenheid in de kegelwereld voeren aan dat het verschil in beoefening van de drie in Nederland bekende soorten kegelen (in het buitenland kent men verder o.a. nog Bohle en Asphalt) zo groot is dat men moeilijk van één soort sport kan spreken. Ofschoon hij niet tot een van beide kampen behoort, een mening daarover van Ben van Dinther, een man die nationaal triomfen vierde bij het „Hollands kegelen" en dat nu provinciaal doet bij bowling: „De enige overeenkomst is volgens mij dat je bij alle drie soorten met een bal gooit. Een van de voornaamste verschillen tussen bowling en Hollands kegelen vind ik dat het laatste meer specialisatie vraagt. Je moet steeds dezelfde bal gooien omdat je steeds op de volle negen gooit. Bij bowling moet je eerst op de volle tien gooien. Blijft er iets staan, dan krijg je een tweede worp die niet meer op de volle is gericht maar op het restant aan pins. Bowling betekent verder meer beweging. Ben van Dinther, Brabantse Limburger en geboren uit een huwelijk van een kegelkampioen met een kampioene tenslotte nog zijn trots op de Zuidnederlandse kegelprestaties lancerend: „De wijzen kwamen uit het oosten, de kegelkampioenen komen uit het zuiden".

Niet groot

Pierre Vrouenraets heeft toen hij met bowling begon zijn schaarbaankegelen niet opgegeven. Hij gelooft niet in grote verschillen tussen de verschillende kegelsoorten. „Ik heb op één dag zowel een B-kampioenschap bowling gewonnen als een kegeltoernooi succesvol besloten.

Het in teamverband spelen bij bowling ligt me beter. Je hoeft niet achter elkaar door te gaan. Kegelen gaat meer van persoonlijke prestatie uit. Bij bowling zijn de eerste 20 ballen zwaarder, maar op den duur eist schaarbaankegelen meer ook al omdat het tempo daarbij hoger is. Jammer is dat het schaarbaankegelen zich alleen in Limburg afspeelt. Je gezichtskring wordt daardoor beperkt. Je kent je tegenstanders te goed".

Voor- en tegenstanders van centralisatie hebben één ding in elk geval gemeen. Zij houden van hun sport. Een sport die in de loop der jaren steeds grotere financiële offers gaat vragen. Machinerieën met name kostten tienduizenden. Waar geld bespaard kan worden moet dat gebeuren. En dat dient ook de kegelaar zich te realiseren. De tijd van de ballenjongens is voorbij.

De Haagse beauty Will Zuidgeest tijdens een bowlingtoernooi voor enkele weken in Maastrichts Brunswickbowling. De Haagse won hier verrassend en begon met deze doorbraak aan een opmerkelijke aanval op de huidige damestop. Inmiddels werd zij geselecteerd voor het nationale team, dat de Deense en Zweedse dames voortreffelijk partij gaf. Tijdens de open Nederlandse kampioenschappen in Breda, een week geleden bleek zij als enige Nederlandse dame de Europese top te kunnen bijbenen. Zij werd vierde.

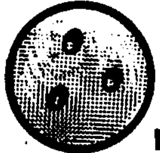
Een Hollandse baanspeelster in actie in het HKB-gebouw te Heerlen. De Heerlense Kegel Bond heeft een roemruchte geschiedenis. Hij beheerste jarenlang nationaal de typisch Nederlandse vorm van kegelen, die in competitieverband nog steeds de meeste aanhangers heeft, in Limburg ruim duizend.

Schaarbaankegelen in de sporthal D'r Pool in Kerkrade. D'r Pool beschikt buiten de op de foto zichtbare schaarbanen ook over bowlingbanen, die rechts van de schaarbanen liggen. De goede verstandhouding en uitwisseling tussen beoefenaars van beide sportsoorten in dit kegelcentrum lijkt een belofte voor de toekomst in te houden.

Een van de dingen die de drie in ons land beoefende soorten kegelen onderscheidt is de bal.

De Hollandse kegelbal (links) heeft maar één gat. ("Duim in 't gat"), en weegt acht tot tien kilogram. De bowlingbal (midden) heeft gaten voor duim, middelvinger en ringvinger. Zijn gewicht varieert tussen 6 en 8 kilo. De schaarbaansport hanteert de lichtste bal. Hij heeft geen gat en weegt bijna drie kilogram.

hollands kegelen **bowling** **schaarbanen**

AUTO'S & MOTOREN

Grijp nu uw voordeel. Enorme keuze, te bezichtigen in verwarmde showrooms o.a. PORSCHE 911 Targa T '71 kl. zilvergrijs, gekleurd glas; Volvo 164 '71 kl. groen, gekleurd glas; Volvo 144 S '69 kl. blauw; Citroën GS club; Isuzu 1600 sport '72 kl. geel; Ford Consul type '721e eig. kl. bruin 20.000 km; Ford Capri 1500 XL '70 kl. rood; Ford Escort L '72 kl. blauw; Ford 20 M XL '72 kl. groen; VW K '70 '71 kl. z. grijs; BMW 1600 58 '68 kl. grijs; BMW 1600 '71 1e eig. schuifdak; BMW 2002 '70 kl. wit; Mercedes 200 type '70 kl groen; Mercedes 230 '9 kl. blauw gasinst.; Mercedes 250 S '68 en '68 kl. wit en rood; Mercedes 220 D '68 kl. beige; Mercedes 300 SE cabr. '63 uniek; Simca Rally '71 kl. wit en oranje; Simca 1000 GL '70 kl wit; Simca 1000 GL '70 kl. wit; Simca 1000 '69 en '70 kl. beige en wit; Fiat 127 '72 1e eig. kl. blauw; Alfa Romeo 1600 super '71 kl. wit; Lotus Europe S2 '71 blauw; Datsun Cherry '72 1e eig. kl. geel; Auto Bianchi A 112 '71 kl. wit, veel acc.; Mazda 1200 '70 kl. wit; Opel GT 1900 '70 kl. geel;Opel Comm. coupé '69 kl. blauw; Jaguar M 11 '65 kl. blauw; Pontic Le Mans coupé '69 kl. groen z.m.; Fiat 128 '70 en '71 kl. wit en rood; Fiat 850 coupé '71 kl. wit; Austin Mini 1000 '66, '69 en '71 kl. rood en geel; Peugeot 204 '68 kl. wit; Vauxhall Viva '69 en '67; NSU 1200 '69 kl. wit; Ford 17M '69, kl. blauw; Ford Escort '69 k. wit; Renault 16 '69 kl. groen; 2 Chevrolet Malibu '69; Daf '55 '68 kl. rood; MGB '66 spaakw. z.m. Triumph 1360 '69; Opel Rek. '67 en '68; Opel Comm. '68 f 1750,-. Div. goedkope inruilauto's. Inruil en garantie, Directe financ. Auto Sima, Ganzeweide 153-155, Heerlerheide, 045-212067. B.g.g. 213043. x

2 CV 4 '71 f 2900; 2 CV 4 '70 f 2200; Ami 8 '70 f 2400; Renault R 6 '70 f 2800; Renault R 4 '70 f 2400, Bovag-garantie; 2 CV '68 '67 '66 '65 enz. Auto France, Bergerstr. 164 Maastricht, tel. 043-27556.

MERCEDES 220 D '70 schuifdak, radio, stereo-inst., 200 D '67 en 190 D '65. Telef. 043-27556.

Te k. OPEL G.T. coupé '72. L. Gerards, Putweg 7, Waubach, tel. 045—312500.

MERCEDES 220 D '69, nieuwe motor f 6950, BMW 2500 '70 als nw. f 5950, Capri 1700 XL '70 f 3950, Simca 1000 GLS '69 f 1950, Opel 1700 '68 f 1500. Inr., fin., gar. Finaservicestation Brunssummerweg 81, Waubach.

Dit is uw KANS! Door de oliecrisis is onze voorraad ingeruilde auto's gegroeid. Daarom hebben wij ze afgeprijsd, sommige zelfs met f 600.- Kom kijken naar deze zuinige auto's o.a. Mini '70 '69 '68, Morris 1100 '70, Morris 1300 '69, 2CV4 '70, Ford Escort '69, Fiat 124 '71, Mazda 616 '71 en nog div. goedkopere auto's met volledige garantie, 3 mnd. wegenbel. en nu nog een volle tank benzine. Uiteraard is volledige financiering mogelijk. Autobedrijf Van Leeuwen Geerstr. 34 Heerlen.

FORD 1600 L 71 f 5200, Capri 1700 ST 70 f 4750, Kadett 71 f 3000, Kadett Rally 68, Vauxhall Viva de luxe 71 f 4200, Fiat 128 70 f 3000, VW 1600 d. L. 68 f 2500, Cortina 1300 L 69 f 1800, 12 M TS 68 f 1800, R 16 TL 71, VW 69 f 900. Inruil en financieren, garantie. v.d. Dijk, Hompertsweg 32, Schaesberg Kakert, telef. 311729.

DAF 44 de luxe 1970 deze auto verkeert in goede staat en niet te geloven voor slechts f 2250,- bij uw Daf dealer garage Central Rijksweg centr. 97 Geleen.

Koopje van part.! FORD Capri eind '69 metal.groen, zeer mooi met radio, stereo cassetterecorder, sportstuur, racevelgen enz. enz. Tel. na 18 uur 04445-5305. x

Te k. FORD Escort 1600 m. verbrede spatborden en spoiler, brede licht metalen wielen en speciale kleur. Te bevrag. tel. 04400—1178.

Koopjes. MERCEDES 250 S '68, Mercedes 200 D '69, Mercedes 250 automatic '68, Renault 16 TS '70, Renault 16 luxe '68, VW origineel clipper bus '69 f 3750,- VW clipperbus '69 f 2250,- Vauxhall '67 f 950,- Audi '60 luxe '68 f 1850,- VW 1400 Kever '68 f 1500,- VW 1300 Kever '68 f 1250,- VW 1200 Kever '65 f 550,- NSU Prinz 4 luxe '70 f 2200,- NSU Prins 4 luxe '70 f 1650,- Renault 10 '69 f 1000,- Diverse inruilwagens. Oxy Graus Holzstr. 7 Kerkrade tel. 04445-6982.

FIAT 124 Speciaal 71 f 3750,- VW 411 luxe 69 f 750,- VW 1500 66 f 650,- Taunus 15M 67 f 1000,- Taunus 15M caravan 67 f 850,- Honda 68 f 750,- Renault 10 68 f 1250,- Renault 10 f 750,- Opel Kadett 68 f 1750,- Opel Kadett 68 f 1750,- BMW 1800 67 f 1250,- BMW 2000 67 f 1450,- Audi 60 68 f 1850,- VW 64 65 66, Simca 1301 70 f 2850,- Simca 1500 67 f 1000,- Simca 1301 68 f 1250,- Vauxhall Viva 68 f 1000,- Austin Seven 68 f 1250,- Fiat 124 68 f 1250,- Opel Kadett 65 f 450,- A. J. Huntjens Holegracht 1, Wijlre, tel. 04400-1625.

MERCEDES 190 D te k. i.g.st. Hübner Tulpenstr. 17 Bocholtz tel. 04442-2368.

VW '66 m. pr. mot. mooie wagen i.z.g.st. f 850. Voorstraat 4, Brunssum.

SIMCA 1300 de luxe type '66. Mot., band. en carr. i.z. g.st. f 550. Voorstr. 4, Brunssum.

OPEL Rek. '67 de luxe. Mot., band. en carr. in st. v. n/w. f 1500. Voorstr. 4, Brunssum. x

VW Variant bwjr 68 f 1950, VW Kever 1300 bwjr 67 f 1400 VW 1500 bwjr 63 f 250, Fiat 125 bwjr 69 f 2250, Daf 55 bwjr 68 f 1800, Viva z. goed bwjr. '65 f 500 + reservemotor. sloopw. Taunus 12 M bjr 66. motor 5000 gelopen, 4 nw banden f 250. Chevron tankstation Nuth.

DIESEL te k. 220D bwj. '73 prijs f 9800.- Tel. 04406-13098. x

Te h. gemeub ZIT-SLAAPK. zonder pension te Geleen tel. 04494-7887. x

Nu bij Göttgens uw OPEL-dealer. Tot 31 december 1973. Gratis rijden... 400 lange kilometers lang (heeft u ze al eens gelopen?) En daarboven op nog 3 maanden volledige garantie, 3 maanden wegenbelasting, gratis omschrijving van het kentekenbewijs, onze hulp bij het verkrijgen van benzinebonnen. Dit alles bij aankoop van een door ons verzorgde inruilauto van f 3.000.- en hoger. Ruime keuze in Opel Kadett, Opel Ascona, Opel Manta, Opel Rekord, Vauxhall, Ford, VW, Fiat, Renault, Peugeot, Toyota, Chrysler, Pontiac en Skoda. Automobielbedrijf Göttgens C.V. Sittard, Haspelsestraat 20, Rijksweg Nrd. 27 tel. 04490-6566; Beek, handelsterrein Weth. Sangenstraat 1, tel. 04402-3441. Direkte eigen financiering tot 36 maanden en eigen verzekering. Ook 's zaterdags open in beide bedrijven van plm. 10 tot plm. 18 uur. x

Te k. onder garantie! FORD Capri 1700 GTXLR '71 wit zwart; Opel Rekord '71 beige als nieuw, 30.000 km; Daf 55 '72 rood, 20.000 km, als nw.; Toyota Crown Special 2000 '71 groen, Fiat 128 '71 4 drs. lichtgroen, 30.000 km, Austin 1100 Glider '71 rood, VW 1300 de Luxe '70 oranje; Ford Escort '69 rood, slechts 35.000 km gel.; VW Bestel '68 met ruilmotor. Inr. gar. fin., iedere keuring. Autobedrijf H. Moonen, Valkenburgerweg 13 Kunrade-Voerendaal tel. 1361. x

TOYOTA Corolla 1200 bwj. '72 okergeel, als nieuw; Opel Kad., metallicblauw, bwj. '71, Peugeot 204 GL rood '71, Peugeot 304 wit bwj. '69, motorrijwiel BSA Rocket 3 cil. rood 750 cc, als nieuw, 3200 km gel. Inr. en fin. mog., 3 mnd. garantie. Autohandel M. Hogenhout Wilhelminastr. 151 Hoensbroek tel. verkoop 212979, privé 215557. x

Te k. van part. BMW 1600 bwj. '68 i.z.g.st. Rothkranslaan 12 Nieuwenhagen tel. 315096. x

OPEL Rek. bwjr. '67. Oranjestraat 36, Brunssum.

Te k. aangeb. MERCEDES 20 Diesel '69 nw. motor met half jaar gar. Te bevr. Reithofer Weerterstr. 7 Meerssen tel. 04461-1136. x

VAUXHALL Viva L '69 met.bl. f 1950.- Kadett '67 spatb.schade f 750.- Inr. fin. Hamerstr. 16 Hrl. tel. 716592 (bij ambachtsch.) x

MINI '69-'68 f 1500.- 2CV 4 '71 f 2700.- '70 f 1900.- '68 f 1200.- Mercedes 200 D '69 f 6900.- '65 f 1400.- Eskort '72 '71 '70 '69 f 1800.- BMW 2000 '69 BMW 1602 '68 f 2500.- Fiat 127 '72 128 '70 850 '70, Simca 1000 '70 f 2250.- GS Club '71 f 3900.- Peugeot 304 '70 f 3850.- Chrysler 160 '71 f 3900.- Ascona '71 f 4250.- Ford Coupé 1600 1300 '71 '71, Ford 1600 1300 L '71 '71 '70 f 4500.- Capri 1300 1500 '70 '69 f 4250.- Ruilen financ. 3 mnd. Gar. P. Joosten Scharnerweg 3-7 Maastricht tel. 043-27308. x

Autobedrijf John Vermeeren biedt te koop aan met 3 mnd. garantie en elke keuring toegestaan: MERCEDES 280 LE coupé type '70, Mercedes 280S '70, Mercedes 280 S.E. automatic '76, Mercedes 220 benzine '70, Opel Admiraal 2800 automatic '70, Opel Commodore 4 drs. '68, Opel Rekord 1900 met pook '69, Opel Kadett '68 en '65, Opel Kadett coupé rally '68, Alfa Romeo 1600 super '71, BMW 2002 TI '70, BMW 2002 '70, Forr Capri 2600 RS injection '72, Ford Taunus 17M coupé '68 en '65, Ford Escort 1100 de luxe '71 en '68, Buggy Gaucho '72, Fiat 124 S '71, Fiat 850 S '69, Fiat 128 '71, Fiat 1100 R '68, Peugeot 304 GL '71, Chrysler 180 GT '61, NSU 1200 L '68, NSU Prinz 4 '67, VW 1600 TL '66, Vauxhall Viva de luxe '71 en '68. Inruil en financiering mogelijk ook zonder eigen geld (PL). Parallelweg 45, Heerlen, tel. 045-710500.

Te k. OPEL Kad. '73 semi luxe m. korte pook. Heerlenerweg 17, Sittard.

OPEL Rek. '66 m. pookversn. puntg. schuifd. en trekh. en imp. Vr.pr. f 650,— Voorstr. 4, Brunssum.

Te koop RENAULT R16 vraagprijs f 1250,—. Te bevr. Deggert 65, Voerendaal. Inclusief benzinebonnen.

Tot mijn verdriet te k. i.v.m. studie 2 CV 4 okt. '70 60.000 km. prima onderh. Kenners zeggen dat het zonde is. Sparstr. 2, Heerlerheide Passart-Z.

Te k. SUZUKI GT 380 1972 met w.a. verz. f 2400,—. Eisenhowerstr. 463, Sittard.

Te k. v. part. OPEL Kadet rally '70 f 4200,—. Rennemigstr. 19, Heerlerheide.

Te k. FIAT 124, bj. '67 i.g.st. met benzinebonnen f 650,—. Heerenweg 230 C Heerlen.

Te k. 2 CV 4 '66 m. verzek. en wegenbel. f 750,—. Palmstr. 25, Echt.

Te k. MERCEDES sportwagen FL 280 i.z.g.st. Zomer- en winterkap. Bevr. St.-Barbarastr. 4, Nuth, tel. 04447-2104.

MERCEDES Diesel 220 D bj. '69 nw. mot, band. radio. Overbroekstraat 54, Hoensbroek, tel. 211071.

Door inruil op nieuwe Wartburg en Trabant te k. aangeb. WARTBURGS '67 '68 '69 en de luxe Wartburg Combi '69, Simca '68, 1100 GLS enz. Nieuwe Wartburg uit voorraad leverbaar. Tevens nieuwe en gebruikte onderdelen voor Wartburg en Trabant. Garage Piet de la Roy en Zn., Hoofdstr. 114, Hoensbroek, tel. 045-212896. Wartburg- en Trabant-dealer.

Te k. weg. sterfgeval sportwagen MGB GT bj. '70 10.000 km. Vr.pr. f 4650,—. Maastrichtersteenweg 28, Maaseik.

Te k. OPEL Rek. 1700 autom. 1973. m. schuifd. 10.000 km. gel. Heerlenerweg 17, Sittard.

Van part. weg. overcompl. zeer voord. te k. ALFA ROMEO sport '63 i.z.g.st. van onderhoud kl. geel. Div. acc. type 1750 gtv. Tel. 04403-2770. x

Te k. CITROËN 2 CV 4 1972 km.st. 17.000. Moors, Broekhem 64, Valkenburg.

Te k. TOYOTA Crown 2000 iets spec. Stationstr. 3, Hoensbroek.

Te k. KADETT '67 f 1150,—. Jan Kamperstr. 24, Heerlen.

FIAT 128 sport 1300 eind '72 nw.pr. f 12.000,— nu f 7.000,—. Tel. 043-22454.

SUZUKI GT 750 te k. i.pr.st. 8000 km. Benzenraderweg 48, Heerlen, tel. 045-714810. x

J. Peters auto's en motoren. Nieuwe MERCEDES Diesel uit voorraad leverbaar. Mercedes 220 D '72, Mercedes 220 D '71 met nieuwe motor, Mercedes 220 D '70, Mercedes 220 D '69, Mercedes 220 D '69, Mercedes 280 S '70 met gas, Mercedes 250 C coupé '70, Mercedes 220 B '69, Gerev. Mercedes motoren, alle typen. Opel Manta 1900 '72. Inr. en fin. mogelijk. Autobedrijf J. Peters, Van Pallantstraat 51, Haelen, tel. 04759-2352-2215. x

Zuinigheid geboden CITROëN kopen! Dyane 4 1973, Dyane 4 1972 3 stuks, Dyane 4 1971, Dyane 4 1970, Dyane 6 1970, 2cv6 1972, 2cv4 1971, 2cv 1967, Ami 8 1969, D super 5 1972, D super 1970, D spec. conf. 1970, Ford Taunus 2000 GXL 1971. Bovag garantie. Financiering mogelijk. Garage Nizet B.V., Op de Veye 47-49, Geleen, tel. 04494-7725. Off. Citroën dealer. x

DAF 44 de Luxe van part. te k. goed ondersouden, kleur groen. 44.000 gelopen f 2700,—. Raadhuisstr. 27, Hulsberg

Te k. FORD Capri 2300 GT. Laatste nieuwe model km.st. 5500. Inr. en financ. mog. Burg Maenenstr. 83, Elsloo. x

OPEL Kadett '69 f 2250,;— Dyane '69 f 1950,—. Achter de witte pomp Wieënweg 147, Treebeek. Tel. 045-255027. x

Bij Donny kijken is kopen. Meer dan 50 stuks alle merken en typen luxe auto's in elke prijsklasse. Inruil, direkte financiering ook zonder geld. Diverse MERCEDESSEN, Opels Fiats, Renaults, Citroëns, Austins, Fords Capri, VW's enz. Speciale aanbieding bedrijfauto's en bussen voor personenvervoer. VW-bussen '73 '72 '71 '70 '70, VW bestel Pcik-Up enz. '72 '71 '70 '70, Ford Transit alle modellen bussen [illegible] '72 '72 [illegible] Klassen B.V., Meerssenerweg 219, tel. 043-27354 en Bloemenweg 67, tel. 043-11569, Maastricht. x

Te k. of te r. ALFA ROMEO Giulia Super '69 pr.i.o. Vossekuil 253, Heerlen. Na 17.00 uur. x

Onder 3 mnd. of 10.000 km garantie. Elke keuring toegestaan CITROëN 2CV 6 7 mnd. oud: Dyane de luxe '71. Citroën Azam 67, Taunus 1300 L 71, Fiat 850 special 71, Fiat 125 70, Fiat 850 Coupé 68, Simca 1100 Special 71, Renault 4 68, VW 1600 fastback 70, Opel Kad. 67, Ope 1700 type 70, VW bus 69, diverse goedkope inruilwagens. Inruil en financ. 25 pct. aanbet. Bedrijfswagens: Bedford KDC 1, lang open 6 ton gekeurd met trekhaak, Bedford KCC 2 lang open 4 ton, Opel Blitz lang open 6 cyl., Fiat 650 E driezijdige kiep, VW-bus 69. Autobedrijf Schoonhoven, Burg. Slanghenstr. 6 bij het zwembad, Hoensbroek, tel. 045-213190. x

BROMFIETSEN

Te k. BROMMER z.g.a.n. z.g. onderhouden. f 400. Elken tafel f 200. Eindhovenstr. 2, Hrl. na 18 u. Schaesb.veld.

FLORETT oranje 1800 km gel. f 1495, idem 950, Honda Amigo 1 wk oud 560, Peugeots v.a. 170, Maxi Puch z.g.a.n. v.a. 425, Puchs z.g. a.n. 595, 6 mnd garantie. — Grond, Schaesbergerstr. 51a, Terwinselen. x

CYCLE SHOP, Kruisstr. 50, Heerlen voor uw rijwielreparatie, snel en goed. x

Te k. ZüNDAPP in zeer g. st. en handwagen op luchtbanden. Parallelstr. 14 Terwinselen. x

ATTENTIE: Cycle Shop, Kruisstr. 50, Heerlen, biedt aan: dikke uitlaat + bocht Kreidler etc. 32,50; valhelmen 33,95; gelaatscherm met 5 drukkers 6,50; idem opklapbaar 17,95; helmkleppen f 2,50 kinsteunen 1,40; orig. crossbanden 21" à 22,50; crosshandels 24,75 p. stel; snelgashandels 12,95; electron. toerenteller 75,—; Kreidler achterlicht 9,25; skai buddyhoes Kreidler etc. 9,75; complete fietslamp + dynamo 9,75; leren motorhandschoenen 32,50; in skai 9,95. Enorme collectie sturen en valbeugels Kreidler, Zündapp, Puch etc. aan ongeëvenaarde prijzen. Alle maten fiets- en bromfietsbanden. Verder kinderfietsjes, vouwfietsen, hometrainers, sport- en supersportfietsen, High Risers etc. Alle maten en kleuren uit voorraad leverbaar. Orig. Davos sleden v.a. 17,95. Dit zijn geen lokaanbiedingen, maar vaste lage prijzen. — Kom kijken en overtuig U. Alleenverkoop Kruisstr. 50, Heerlen. Tot ziens. x

Te k. ZüNDAPP BROMMER I.Z.G.ST. Heerlerbaan 23, Heerlen. x

Te k. VESPA Boxer bwj. '71, Korver, Kökelestr. 118, Kerkrade, tel. 7069.

Te k. KREIDLER z.g.a.n. Kerkstr. 33, Waubach.

Te k. YAMAHA, Casal, Zündapp, Kreidler, Vespa Bravo, Puch Maxi, Mobylette, 2 sup. sportfietsen. Kerstaanbieding minifiets voor f 129,50 bij Willy Meijs, Groenstraat 136, Ubach o. Worms.

Te koop PUCH Skytrack, 1 jaar oud, zo goed als nieuw tegen kerstprijs. Te bevr. Lempers, Kerkraderweg 139, Heerlen. Na 10 uur.

Kerstkoopje FLORETT 4 versn. kl. oranje t.e.a.b. Slanghenstr. 50, Hoensbroek.

Te k. HONDA 50, 4 mnd. oud f 750, Caumerdalsestr. 14, Heerlen. Na 18.30 uur.

Te k. a. BROMFIETS Peugeot 104, 2½ mnd oud met verz. Holzstr. 142, Kerkrade, tel. 5840.

ONDERWIJS

I.Me.Vo. 's schriftelijk-praktisch onderwijs. Dokters- en tandartsass., med. secretaresse, med. ass., dierenartsass., med. en chem. laborante, artsenbezoeker, verbandmeester, pedicure, sportmassage, kinderverz., amanuensis, alg. ontw. voor apoth.ass. Gratis studiegids bij I.Me.Vo., afd. G, Baljuwenlaan 22, Amstelveen, tel. 020-431840. x

10 uren AUTORIJLES voor f 47.50 exl. BTW. Limburgse grootste rijschoolcombinatie Nationaal. Ook lessen in Daf. Aparte theorieavonden met dia's. Vamor gediplom. Aanm. Heerlen tel. 413910; Kerkrade tel. 04445-6832; Brunssum tel. 252697; Hoensbroek tel. 212676; Sittard tel. 2427; Geleen tel. 3487. Sinds 1964 aan de top. Lijsten ter inzage. x

Vanaf 6 jan. aanvang Dansklubs, beginners, gevorderden, gehuwden. DANSINSTITUUT Betty Decker, Hubertusstraat 77, Beek, tel. 04402-3273. x

GELD EN GOED

Te koop gevraagd in Zuid-Limburg: BOUWTERREINEN geschikt voor woningbouw Br. o. nr. 4983 LD Heerlen x

Kontant GELD. Voor iedereen en elk doel binnen 24 uur lange looptijden. Aanvragen telefonisch schriftelijk of op kantoor. Kantooruren elke dag tot 18 uur, tevens vrijdags tot 20 uur. Bijkant. N.V. Vedrschutbank v.h. Rott. Credietbank Zakenbur. Prudentia tevens zgentschap Fa. F. v. Lanschot bankiers Poststraat 36 Kerkrade tel. 04445-6543 (2 lijnen) 's avonds tot 9 uur 04445-7572. x

Heeft u GELD nodig? Dat kan, f 1.000 - f 15.000 pers. lening, af te lossen in 12 tot 36 mnd. Ook voor financ. van nw. en gebruikte auto's. Telef. of briefje aan Horstink, Heerlen, Tempsplein 20a, Tel. 045-710315. x

Gemeentelijke Volkscredietbank voor de Mijnstreek Oost te Heerlen verstrekt GELDLENINGEN voor alle doeleinden. De bank voor iedereen, ongeacht inkomen of leeftijd. Terugbetaling óók via kinderbijslag, pensioen e.d. Aanvragen: schriftelijk, mondeling of telefonisch. — Adres: Heerlen, Geerstr. 64, tel. 045—713247. Iedere werkdag geopend, behalve op zaterdag. x

Discrete GELDLENINGEN. Fin.kant. Dilo, 04100—64369, 065—213376. x

GELDLENINGEN voor eigen huisbezitters, lange looptijd, lage aflossing tot elk bedrag. Pers. leningen tot 5 jaar vanaf f 1000,- tot f 10.000,- Snelle discrete behandeling K.B.A. Koningsweg 37 Kerkrade, tel. 04445-5432. x

AUTOVERZEKER. v.a. f 126,- p.j. Alle verz. hypoth. p. l. en financ. Van Hooren, Maastrichtsestr. 149, Brunssum, tel 252947. x

Zeer goedkope LENINGEN voor bezitters van een eigen huis v.a. f 4.000 B.v. f 7.000 kost f 91 p.mnd., rustende hypotheken geen bezwaar. Tevens persoonlijke leningen voor iedereen van f 1.000 tot f 10.000 binnen 24 uur, zonder kosten. Geheimhouding verzekerd. L.B.A. Belgiëlaan 4, Vrieheide-Heerlen, tel. 045-212393 of 212097. x

LANDBOUW

Steeds te k. gevr. SLACHTKIPPEN, ook batterijkippen. G. Puts, Molenweg 29 Maasbracht, tel. 04746—1822. x

Te k. gevr. STRO en hooi. G. Simons - tel. 04740-1537 Swalmen. x

Voor noodslachtingen, aankoop en verkoop van alle soorten groot en klein VEE. Cerfontaine en Zoon, Beatrixlaan 18, Spaubeek, telef. 04493-1323 en 04490-7470. x

AVIA tractavia de beste smering voor de moderne landbouwtractor. Inl. 043-21188. x

Gebr. BANDEN vanaf f 7,50 p.st. met garantie. A.B.C. Sampermans, Willemstr. 80, Heerlen. x

SCHAPENHOUDERS. Vraagt gratis inlichtingen hoe uw wol het best te benutten. Tilburgse Wolindustrie H. Sleddens B.V., Broekhovenseweg 195-197 Tilburg tel. 013-422412 b.g.g. 670156. x

Te k. drachtige zeugen. Opfokbedrijf P. Boots, Polderdreef 5, Liessel. x

GRONDONDERZOEK. Snel, goed en voor weinig geld. Uw monsternemer: J. Huynen, St. Rosastr. 22, Sibbe Valkenburg, tel. 04406-3128. x

Te k. gevr. voor export SCHAPEN, lammeren en wol. P. J. van Ham, Valkenburgerweg 73 Nuth tel. 04447-1563. x

NATOJACKS, gewatteerde uitvoering. Pakken, schoenen, laarzen, overalls. Lederen voorschoten enz. enz. Gebruikte militaire laarzen f 9,50. Duitse Wehrmacht-laarzen gebruikt f [illegible] American Stocks BV, [illegible] rade, Sittard. x

H.H. Landbouwers vraagt onze catalogus met mil. kleding enz. Nieuw en gebruikt. Even en briefkaart zonder postzegel AMERICAN STOCKS BV, Antwoordnr. 24 Sittard, of per telefoon 04490-3731. x

MUNITIEKISTEN, gebruikt in het militaire leger. Zeer geschikt voor het opbergen van gereedschap. Afmetingen 20-20-65 met afsluitbare deksel metaal. Meerdere stuks korting. American Stocks B.V., Putstraat 19a Sittard. x

Te k. b + BEREN en dekrijpe stamb.zeugen. Huijnen, Haagstr. 35, Reijmerstok.

Veenhuis MENGMESTVERSPREIDER 3000 ltr-tank met pomp van 6000 ltr. Demonstratiemachine Fa. Gielen, Schinnen, 04493—1995.

WATERPOMPEN voor elk doel, dompelpompen, zuigperspompen, handpompen en bouwpompen. Techn. Centrum Bemo B.V., Industriestr. 2 Nuth tel. 04447-1892 of 04450-1089.

BRANDBLUSAPPARATEN voor hotels, pensions, fabrieken en auto's. Deskundig advies, controle en montage. Techn. centrum Bemo b.v., Industriestr. 2, Nuth, telef. 04447—1892 of 04450—1089.

Onze WERKPLAATS en magazijn is van 22 dec. tot 2 jan. a.s. gesloten, het kantoor is normaal open. Mech. bedrijf Frissen B.V. Vroenhof 90-92 Houthem tel. 04406-13536.

BIGGEN te k. Elkenrade 26, Wijlre, tel. 04451—259.

Te koop 2 mooie ARABIEREN, 3 en 4 jaar oud, waarvan 1 pony maat. Te bevr. 04403-2141.

Te koop wegens beëindiging MELKVEE dragend, rund aan tel 4-1-'74. Groot Haasdal 18, Schimmert, tel. 615.

KALVEREN gevr. bet. f 400 v. RB, f 290 voor ZB, extra kwal. f 25 bov. not. Brouwers Nieuwstadt, tel. 04499-1207.

Te k. VARKEN voor huisslachting, jonge en dekrijpe zeugjes. Tel. 045-212239.

Te koop 2 beste dragende MERRIES Gelderse met papieren. Te bevr. 04403-2141.

Betaal de hoogste prijs voor KALVEREN en zeugen, wegens grote vraag. Bel B. Beusmans, Noorbeek, tel. 04457-315. x

Verkoop uw KALVEREN rechtstreeks aan Jo v. Heerlen. Winst tussenhandel is dan voor u. Bel daarom 045-710945. x

Betaal 290.- tot 450.- voor KALVEREN en hoogste pr. v. zeugen. Overtuig u en bel K. Meijer Geleen, tel. 04494-2772. x

Betaal 285.- tot 485.- voor z.b. KALVEREN. Overtuig u en bel direct L.A.K.M. Sittard, tel. 04490-4810. x

Steeds te koop gevraagd SLACHTKIPPEN, ook batterijkippen, G. Puts, Molenweg 29, Maasbracht, tel. 04746-1922. x

GEMEENTE ROERMOND

Op maandag 24 en 31 december a.s. zullen de gemeentelijke diensten en bedrijven — op enkele uitzonderingen na — zijn GESLOTEN.

Deze uitzonderingen zijn:
Burgerlijke Stand, geopend van 10—12 uur (ingang marktzijde)
Reinigingsdienst in de kerstweek.

- Op maandag 24 december wordt normaal huisvuil opgehaald. De huisvuilroute van dinsdag 25 december wordt nu gereden op donderdag 27 december (zakken s.v.p. om 7.30 uur aan de rand van het trottoir zetten).
- De containerroute van dinsdag 25 december wordt gereden op maandag 24 december. De emballageroute van woensdag 26 december wordt gereden op donderdag 27 december.
- De grofvuilroute (huisvuil) van woensdag 26 december komt te vervallen.
- De gemeentelijke stortbelt zal op maandag 24 december geopend zijn.

Reinigingsdienst in de Nieuwjaarsweek

- Op maandag 31 december wordt normaal huisvuil opgehaald.
- De huisvuilroute van dinsdag 1 januari wordt nu gereden op woensdag 2 januari (zakken s.v.p. om 7.30 uur aan de rand van het trottoir zetten).
- De containerroute van dinsdag 1 januari wordt op maandag 31 december gereden.
- De grofvuilroute van woensdag 2 januari vervalt.
- De gemeentelijke stortbelt zal maandag 31 december geopend zijn.

Ophalen kerstbomen

Op maandag 7 januari a.s. zullen kerstbomen gratis worden opgehaald. Daarvoor dienen de bomen 's morgens om 7.30 uur aan de rand van het trottoir te worden gelegd. Het is niet mogelijk ook de andere dagen kerstbomen mee te nemen.

gemeente roermond

GEMEENTE ROERMOND

Openingstijden zwembad de „Roerdomp" tijdens de Kerstvakantie

maandag 24 dec.	geopend van 11.00—16.00 uur	*
dinsdag 25 dec.	**gesloten** (1e kerstdag)	
woensdag 26 dec.	geopend van 13.00—16.00 uur (2e kerstdag)	*
donderdag 27 dec.	geopend van 11.00—16.00 uur, 18.00—19.30 uur, 20.30—22.00 uur	*
vrijdag 28 dec.	geopend van 12.00—16.00 uur, 18.00—19.30 uur, 20.30—22.00 uur	*
zaterdag 29 dec.	geopend van 11.00—16.00 uur	*
zondag 30 dec.	geopend van 13.00—16.00 uur	*
maandag 31 dec.	geopend van 11.00—16.00 uur	*
dinsdag 1 jan.	**gesloten** (nieuwjaar)	
woensdag 2 jan.	geopend van 11.00—18.00 uur, 20.30—22.00 uur	*

* = vijf uur zwemmen voor de prijs van anderhalf uur.

gemeente roermond

"BLITTA" B.V.
Fabrikant van Metalen Ramen, Deuren, Puien en Gevels.

vraagt ter versterking van haar Inkoopafdeling op het hoofdkantoor te Venray een:

Administratieve kracht
Mnl. of vrl.

Verwacht wordt:
- Opleiding op tenminste Mavoniveau
- Schrijfmachinevaardigheid
- Enige kantoorervaring
- Leeftijd ± 20 jaar.

Schriftelijke sollicitaties voor 31-12-1973 te richten aan: Direktie „BLITTA" B.V., Oude Heerweg 19 te Blitterswijck.

Telefonische inlichtingen: 04784—633. Na 18.00 uur: 04703—1652.

In de apotheek van ons ziekenhuis kan worden geplaatst een gediplomeerd

APOTHEKERS-ASSISTENT(E)

Salaris nader overeen te komen. Gegadigden in het bezit van een typediploma genieten de voorkeur.

Nadere inlichtingen worden u gaarne verstrekt door het hoofd van de apotheek drs. M. J. Mol.

Schriftelijke sollicitaties worden gaarne ingewacht bij het hoofd personeelsdienst van het De Wever-ziekenhuis, Henri Dunantstr. 5, Heerlen.

Gaarne in de linkerbovenhoek vermelden: LD 2212.

De Wever Ziekenhuis Heerlen
Henri Dunantstraat 5 Heerlen tel. 045 - 76 66 66

"Soms moet een arts een topsporter afremmen in zijn prestatiedrang"

Van onze correspondent

ZOETERMEER – „Als je je werkelijk verantwoordelijk voelt als arts mag je geen anabole steroiden toedienen. Dat zeggen wij en met ons zegt – denk ik – 98 procent van de Nederlandse sportartsen dat. Maar het gaat om die twee procent die het wel doen. Daar komen de topsporters die het allemaal niets kan schelen op af als vliegen op de stroop. Of je het doet of niet wordt immers aan het eigen persoonlijk inzicht van de arts overgelaten en het merendeel van de artsen zegt dan: nee".

De mening van sportartsen John Wesseling en Dick Dalhuisen staat wat betreft het inspuiten van mannelijke hormoonpreparaten, waardoor onder andere geforceerde spierontwikkeling ontstaat en de prestaties van topsporters sterk worden opgeschroefd, vast. Géén anabole steroiden zeggen ze beiden. En ze verwijzen naar artikelen in de medische vakpers waar duidelijk wordt gemaakt hoe de uitwerking ook kan zijn. Bij mannen kan het impotentie teweegbrengen, bij vrouwen steriliteit, bij beide seksen leverkanker en botafwijkingen.

De vraag in hoeverre deze „nieuwe" doping toelaatbaar is, stelt men in internationaal verband. Tijdens de Spelen van het Gemenebest zal voor de eerste maal controle plaatsvinden, nadat een groep artsen van het Londense St. Thomasziekenhuis heeft gezegd dat men een waterdichte test had ontwikkeld voor een dergelijke controle. Tot nog toe is het geloof van de medische wereld in het „waterdicht aantonen" nog niet erg groot. Men zegt dat, wanneer de inspuitingen bijtijds worden beëindigd, de steroiden niet kunnen worden aangetoond, maar de prestaties wel op hoger niveau liggen.

Verantwoorden

„Die afwijkingen zijn niet altijd een gevolg van de inspuitingen", zegt John Wesseling. „Maar het maakt het voor mij persoonlijk wel onverantwoord deze middelen toe te passen". Waar Dick Dalhuisen aan toevoegt: „Soms moet je een topsporter afremmen in zijn drang naar prestaties. Dat doe je dan in zijn eigen belang. Sportartsen zijn er toch niet om mensen ziek te maken? Ik zou het niet over mijn hart kunnen krijgen. Stel dat je zo'n man jaren later tegenkomt en hij heeft een ziekte — want zo noem ik het — als impotentie. Dat kun je als arts toch nooit verantwoorden?"

Dick Dalhuisen en John Wesseling zijn als huisarts werkzaam in Zoetermeer. In deze slaapstad vol flats, die als een woningbouweczeem zijn uitgedijd over ettelijke tientallen hectares, hebben de artsen naast hun huisartsenpraktijk sinds een jaar samen met fysiotherapeut Ed van Breukelen (Feyenoord) een sportartsenpraktijk. Wat begonnen was als begeleiding en medische hulp voor topsporters is geleidelijk aan uitgebouwd tot een praktijk waarin ook amateurs komen en waar het doel drieledig is: blessurebehandeling, begeleiding en keuringen. De naam en faam van deze praktijk is wijd verbreid. Sportlieden die het weten, komen; maar ze vertellen het ook de tegenstander en die komt ook. Vanuit Eindhoven, Zeist, Utrecht reizen ze naar Zoetermeer. De kring wordt hoe langer hoe groter.

Snel fit zijn

„Mensen die uit andere delen van het land komen dan uit de onmiddellijke omgeving van Den Haag", zegt Wesseling, „zijn meestal sportbeoefenaren met klachten van aanhoudende aard. Bij hen is het tijdelijk karakter van de blessure niet aanwezig zoals bij degenen die op het sportspreekuur na de zondag komen."

Profvoetballers zien ze ternauwernood. Die hebben van de clubs uit meestal hun eigen afdoende verzorging, maar onder de niet-topsporters nemen de amateurvoetballers een grote plaats in. „We merken het steeds vaker. In al die klassen willen ze graag dat hun sportman weer snel fit is. Of het nou een eersteklasser is of een vijfdeklasser. Naar verhouding zijn de belangen dezelfde als in de profvoetballerij. Om één zo'n man kan het vierdeklaseelftal draaien. Zij zien ook het nut van meteen bijvoorbeeld de enkel in het ijs, fysiotherapeut erbij en zo snel mogelijk weer terug op het veld. Dus werken ze mee."

De sportartsen merken hoe langer hoe meer dat de amateurvereniging zijn spelers stuurt. Niet alleen om hem weer snel in de gelederen te hebben omdat dan het verband in de ploeg niet verdwijnt, maar ook om te voorkomen dat hij door te lang langs de kant te zitten zijn vorm verliest. „En dan is er bij hen zelf nog de rivaliteit. De angst dat ze hun plaats in het elftal zullen verliezen."

Betaalde hobby

Die enorme toeloop van amateurs, niet alleen van het voetbal maar ook uit hockey, volleybal, handbal en basketbal, maakt dat de twee er natuurlijk wel eens bij hebben stilgestaan of er niet een fulltime sportartsenpraktijk in zit. Tot nu toe beschouwen Dalhuisen en Wesseling het als een „hobby die wordt betaald."

„Maar als we werkelijk gingen vragen, wat we ook in de huisartsenpraktijk vragen, dan zou het voor veel amateurs onbetaalbaar worden. Afgezien daarvan is er een wisselwerking tussen de twee praktijken. Je leert bij de een iets wat je in de ander kunt toepassen", aldus Wesseling. „Daarbij zeg ik altijd: ik ben arts geworden om zieke mensen beter te maken."

Uit de toeloop die hun praktijk heeft gekregen in dat ene jaar van zijn bestaan, leiden ze wel af dat sportgeneeskunde — wat betreft het aantal — op een laag pitje staat. Er zijn een honderdtal sportartsen. Sommigen in volledige dienst van een club, anderen doen de sportartsenij ernaast als hobby of bijverdienste. „Wat niet wil zeggen dat de kwaliteit van de sportgeneeskunde in Nederland laag zou zijn", zegt Dalhuisen. „Integendeel. Het is alleen verbrokkeld. Men is nu bezig met een nationaal instituut voor sportgeneeskunde." De gegevens die via velerlei personen en instanties — soms dubbel op — binnenkomen, kunnen dan gecoördineerd worden. Het aantal sportartsen dat in de regio's werkt zou voorzien kunnen worden van gegevens vanuit dat instituut en dit zou weer zijn heil kunnen vinden in de ervaringsfeiten van de praktiserend artsen.

Wat Dalhuisen en Wesseling wel kwalitatief achter vinden lopen, is de psychische begeleiding van de topsporters, zowel tijdens als na hun topsportperiode. „Langzamerhand raken trainers en begeleiders daarvan doordrongen", zegt Wesseling. „Maar voordat dit helemaal is aangepakt, zal het nog wel even duren". Waarna het gesprek komt op de hormooninspuitingen die bij Oostduitse en Amerikaanse atleten tot onnavolgbare prestaties leiden. Dalhuisen: „De ene mens kan de top bereiken, de andere niet. Voor mijn gevoel moet sport een stuk gezonde rivaliteit blijven. Dan zullen er altijd mensen zijn die zeggen: maar als het in de VS en Oost-Duitsland gebeurt dan moeten wij het ook doen, anders komen we hopeloos achterop.

Nou dan geldt voor mij precies wat John heeft gezegd: als het zover komt dan moet Nederland maar afnokken!"

• De sportartsen John Wesseling (links) en Dick Dalhuisen (rechts) geven hun mening over het toedienen en gebruik van anabole steroïden.

13 MOULINEX MESSEN

Dit elektrische mes met twee roestvrij stalen zelfslijpende messen, dat alle snijkarweitjes moeiteloos verricht, waarde f 45, kunt u voor één gulden winnen in onze puzzelactie ten bate van het Nederlands Astma Fonds en is geschonken door MOULINEX B.V., Rotterdam.

Donkere wolken boven de auto- en motorsport

Peter Revson, trots op de nieuwe UOP Shadow MK-11. Zal hij er volgend jaar mee kunnen racen?

door Nino Tomadesso

HEERLEN – De energiecrisis duurt voort. Het wachtwoord blijft soberheid. Oók in de auto- en motorsport. Circuits zijn gesloten, de eerste grote rallye (Monte Carlo) is al van het programma geschrapt en de FIA (Federation Internationale de l'Automobile) heeft de nationale bonden verzocht volgend jaar het aantal races te verlagen.

Al berekende enkele dagen geleden een noeste cijferaar dat de benodigde brandstof voor alle race-wagens (formule 1) 0,0012 procent van het totale wereldverbruik uitmaakt en dat een Boeing 747 tijdens de vlucht Londen-New York zovéél „consumeert" om alle formule 1-bolides tijdens één seizoen ruimschoots „aan de praat" te houden, de prognose voor het auto- (èn motor)-sportjaar 1974 blijft (voorlopig) niettemin: bezuiniging en beperking.

De auto- en motorsport wordt door de energiecrisis zwaar getroffen. Race-motoren hebben nu eenmaal benzine nodig, een brandstof die karig is. Geen mens kan begrijpen dat hij op zondag niet rijden mag of met bonnen slechts mondjesmaat benzine krijgen kan, terwijl bijvoorbeeld op de Nürnburgring race-wagens de ene ronde na de andere draaien. Zij, die toch racen willen, zullen verplicht zijn naar een andere brandstof uit te zien.

Alcohol

Ferrari is er al mee bezig. Onder leiding van Mauro Forghieri draaiden Clay Regazzoni en Niki Lauda afgelopen dagen op het circuit van Vallelunga aan boord van een Ferrari 312B3 tal van rondjes. In een racer die voortgestuwd werd door een brandstof op basis van methyl-alcohol.

Onontbeerlijk

In ieder geval: de FIA gaf als maatstaf voor bezuiniging ongeveer 25 pct. aan. Verschillende Europese bonden luisterden gehoorzaam en kondigden aan een aantal evenementen van de kalender te zullen schrappen. Zij deden dat met in hun achterhoofd de wetenschap dat de FIA duidelijk onderstreepte dat een totale afgelasting van het internationale raceprogramma geen enkel zin heeft omdat de racerij „onontbeerlijk blijft voor de ontwikkeling van de auto-industrie". Jawél, de leden van de CSI (sportcommissie van de FIA) zijn optimistische lieden.

Sluimer

Niemand weet in deze kerstdagen hoe het race-jaar 1974 verlopen zal. Niemand kan er op dit moment, in weerwil van de aangekondigde beperking van races tot 25 pct, een zinnig woord over zeggen. De auto- en motorsport sluimert, maar is waarachtig niet dood. Dat blijkt uit

a — een uitspraak van ADAC-woordvoerder Heinz Gellert die meldde dat de Eifelrennen volgend jaar op 27 en 28 april gewoon doorgang zullen vinden;

b — de bijeenkomst van l'Automobile Club de l'Ouest waarop verleden week duidelijk te verstaan werd gegeven dat de 24 Uren van Le Mans in 1974 zeker zullen plaatsvinden;

c — op 10 januari a.s. de CSI tijdens een bijeenkomst in Buenos Aires onderzoeken zal welke andere brandstoffen dan benzine gebruikt kunnen worden. March-boss Max Mosley liet echter al weten: „Technisch is dat allemaal mogelijk, maar voor ons niet interessant";

d — een uitlating van Jacky Stewart: „Besparing van brandstof door het afgelasten van races is een minimum, een druppel op een gloeiende plaat, terwijl de economische en sociale schade een maximum zal zijn";

e — de Nederlandse Autorensport Vereniging gewoon blijft doorgaan met het ontwerpen en voorbereiden van de wedstrijdplannen in 1974. Voorzitter Wessel nam contact op met het ministerie van economische zaken om de recreatieve waarde van de autosport nog eens te benadrukken;

f — de aankondiging van Matra volgend seizoen weer terug te willen keren in de formule 1.

Motto

De auto- en motorsport sluimert. Onder het motto van CSI-voorzitter Paul Alfons von Metternich: „De gemotoriseerde sporten moeten niet overleven, maar léven...". Optimistische woorden als men weet dat de Grote Prijs van Zuid-Afrika al is afgelast, dat de Britse racesport het bijzonder moeilijk heeft en dat niemand zeggen kan of in Europa in 1974 überhaupt de racesport beoefend zal kunnen worden.

VAKANTIE

Alle losse ONDERDELEN voor caravans en aanhangwagens zoals assen, banden, koppelingen, spatborden enz. enz. Fr. Dassen, Stationsstr. 6, Kerkrade, tel. 04445-5088. x

STA- en TOURCARAVANS nog enkele aan goedkope prijzen, zo lang de voorraad strekt. Frada, Stationsstr. 6, Kerkrade. Tevens uw adres voor caravan- en aanhangwagenverhuur. Ook p. dag. x

Super voordeelaanbieding. Koop nu voordelig uw BUITENVERBLIJF voor de autoloze dagen. Flipper 350S, 4-pers. caravan l. 3.50 m, br. 2.05 m. met 4 openslaande ramen, dubbel glas, electr. waterpomp 220 V-12 V, gasverl., achteruitrijautomaat, disselbak. Normale prijs f 6375 nu voor f 5495, geheel compleet. Zo lang de voorraad strekt. Fin. mog. Dinsdags gesloten. Mostard-Caravans, Rijksweg Zd. 7, Susteren, tel. 04499-1560. x

Te k. aang. rechtstr. v. importeur ruime keuze in tour- en STACARAVANS. Camping High Chaparrel, Hagerweg 20, Oirsbeek t.o. windmolen. Provincialeweg. Dag. geopend. Fin. mog. Tel. 04492-2044. x

Rheinland CARAVANS nu nog aan winterprijs v.a. mog. Dinsdag gesl. Mostard Caravans Rijksweg Zd 7 Susteren, tel. 04499-1560. x

Schaesberg, vakantiecentrum De Bousberg 27 verwarmde stenen BUNGALOWS (bezet van 29/6-10/8). Moderne camping, speeltuin, kantine, winkel, snack-bar, wasserette, recreatie-programma, verw. zwembad op 300 m. Seizoenplaats caravan f 400.- vraagt folder tel. 045-311213. x

Grote keuze in nieuwe en gebr. STACARAVANS van 5.50 mtr. tot 9 mtr. in 1, 2, 3 slaapk. tevens f 1000,— tot f 1500.— korting op 1973-modellen. Inr. en fin. mog. A. Feyts, Houtstr. 16, Merkelbeek, 04492-1213. x

Door inruil z.v'd. TOURCARAVANS te k. o.a. De Reu Casbah Casablanca en Bungalow. Hobby Sprite 400 Musketier, Sprite Sport 300 en 435 Luxe. Inr. en fin. mog. A. Feyts, Houtstr. 16, Merkelbeek, 04492-1213. x

Caravanhandel „de Bergjes" Grote sortering CARAVANS gebruikte en nieuwe, rechtstreeks uit Engeland. Zelfimporteur. Tel. 04749-5079. Schaapsbrug 2, Roggel (L.). x

KIP CAVALIER en Goldstream tour- en stacaravans, 28 versch. modellen van 3 tot 10 pers. dus voor iedereen. Ook mooie inruilwagens nu voordelig. Zuid Nederlandse Caravan Centrale, Jongen, Rijksweg Nrd. 186A, Sittard, tel. 04490-7372. x

CARAVANS te huur, 4, 5, 6 pers. Mijd de vakantiepiek! Huur een caravan in juni, augustus, september of okt. Huur een caravan bij Frada in de Eifel of Ardennen en event. ook om mee te nemen. Inl. tel. 04445-5088. Fr. Dassen, Stationsstraat no. 6, Kerkrade. x

CARAVAN - Occasion - Show. Div. merken: Kip - Bergland - Paradiso enz. Ingeruild op onze vouwbare caravans zonder tentdoek, dus geen tenten op wielen. Nu ook als bouwpakket f 2950.-. caravans, garages, huisjes, hokken, enz. — Houtbouw Ubachs, Kerkrade-Vink. Zaterdags van 14 tot 18 uur. x

Kerst- en nieuwjaarshow. Caravanhandel De Bergjes brengt u gr. sort. gebr. en nieuwe caravans. Keuze uit meer dan 80 st. Gratis vervoer. Schaapsbrug 2 Roggel-Limburg, tel. 04749-5079. x

Für FERIëN 3 Schlafzimmer, 1 Wohnzimmer, 1 Badezimmer, garage u. garten zu vermieten. Rodt bei St. Vith, tel. 09-328028464 (België).

Te k. v. part. weg. omst. Kip 800 STACARAVAN, 5 mnd oud, compl. inger., nw.pr. f 13.000 nu voor f 10.000. Tel. 045-214049.

Voor de periode van 6 tm. 20 juli 1974 zoeken wij een VAKANTIE-ADRES in Limburg. Bij voorkeur heel huis. Voor keurige bewoning wordt ingestaan. Man, vrouw en 2 kinderen. J. G. Spruit, Manilladreef 16, Utrecht, tel. 030-615790.

Te k. MOTORJACHT 8.30x2.75, zeer luxe, bouwjaar 1972. Inl. 04409-2155. x

Gaat met uw vakantieplannen naar ZWITSERLAND vanaf f 10 p.p. p.dag. Skieen, wandelen in rustig bergland. U wordt ondergebracht vanaf boerderij of luxueus hotel, alles naar uw wens. Br. ond. nr. 0173 L.D. Heerlen. x

Fa. Boumans-Houtbouw H'heide, tel. 045-212887 b.g.g. 04490-4083, mooi WEEKENDHUISJE in België plm. 10 km van Maastricht, gelegen in bosrijke omg. voorz. van electr. licht en event. stromend water, gemeub., direct te aanv. Pr. f 14.000. x

VERLOREN

Wil degene die op zaterdag 15 dec. om 23.15 uur onze draadharige FOXTERRIER, bruine kop, wit lijf en zwarte vlek op de zijkant, heeft meegenomen, terugbrengen teg. bel. Eikstr. 53, Passart-Zuid. x

Ontlopen 16 dec. grauwe D. HERD., teef. Bel s.v.p. 04493 no 1609. J. v.d. Weide Schinnen.

Verloren vanaf Hodgestr. 37, Heerlerbaan naar bushalte Kerk, op zaterdag 1 dec. gouden ARMBAND met vierkant plaatje waarin 3 foto's, is een herinnering. Gelieve tegen beloning terug te bezorgen op bovenstaand adres.

Verloren AUTOPAPIEREN en tas in roodlederen map, eig. zeer gedup. wegens werk in Dld. t.bel.t.t.b. Valkstr. 5, Versiliënbosch.

Ontlopen korth. Duitse staande JACHTHOND, teef t.b.t.t.b. fam. E. Geurts, Vroenhof 64, Houthem, tel. 04406-15159. x

HUWELIJK

R.K. juffrouw eigen huis niet gehuwd geweest zoekt kennism. met r.k. heer niet gesch. v. 60-62 jaar en nett fam. afk. Introuw bij mij. Geheimh. verz. Br. o. nr. S 8208 LD Sittard. x

Voor spoedige verloving en geslaagd huwelijk Uw Eigen HAARD. Katholiek huwelijkswerk onder geestelijke leiding. Voor gratis dokumentatie onder neutrale gesloten omslag met daarbij reeds enkele kandidaten voorgesteld, schrijven met opgave van leeftijd en beroep naar Postbus 337 Geleen. x

Jonge ZAKENMAN 44 jaar zoekt vaste vriendin liefst omgev. Maastricht. Br. met foto o erew. ret. o. nr. MA 5985 LD Maastricht.

Nette jongeman, 26 jr, goed inkomen z. KOSTHUIS bij alleenst. vrouw, 26-30 jr. 1 kind geen bezw. Br. m. foto o.e.r. ond. no. E 312 LD Hrl.

Dame, 42 jr, 1.65 m. lengte, R.K., eigen zaak, ongeh. goed middenstandsmilieu (zakenmilieu), bezit van auto, wenst s. KENNISM. m. beschaafde heer, goede positie of zakenman, die het leven vreugde en inhoud wil geven. Weduwn. geen bezwaar, niet gescheiden. Br. ond. no. V 9568 bijk. L.D. V'burg.

Gescheiden vrouw 43 jr. m. eigen won. 1 gr. zoon en meisje v. 6 jr. z. VRIEND om evt. huw. tegemoet te gaan. Br. m. foto ond. nr. B 312, LD Heerlen.

Nette heer, 46 jr. in bez. v. eigen huis, zoekt ser. KENNISMAKING m. dame 30-45 jr. z. kind. Br. met foto op erew. ret. o. no. B 1168 L.D. Brunssum.

Nette wed. 53 jr. z. KENNISMAKING m. weduwn. of alleenst. heer 50-58 jr. om eenzaamh. op te lossen. Geen avontuur. Br. met pasfoto o e. r. Br. o. no. M 313 LD Hrl.

Jonge man 37 jr. z. KENNISMAKING m. dame. 1 of 2 kinderen geen bezw. Br. ond. no. H 3599 LD H'broek.

Jongeman 33 jr. z.k.m. leuk MEISJE, lft. 25-35 jr. Br. l.m. f. o.e.r. o. no. C 311 LD Hrl. *

Welke eenz., eenv. wed., j.d. of schuldl. gescheiden VROUW heeft interesse om bij oudere heer in te wonen, die nog zeer vitaal en gezond is, zacht en sportief karakter heeft, en geheel vrij en financ. onafhankelijk is, om samen nog enkele jaren door te brengen. Br. liefst met voll. adres of d.d. plaats en uur voor nader contact te laten weten ond. nr. MA 5989 L.D. Maastricht.

Ongeh. MAN, 41 jr. niet onbemiddeld, fin. onafh. zoekt kennism. m. vr. tussen 35-42 jr. 1 kind geen bezw. Br. m. foto ond. nr. K 4441 L.D. Kerkrade.

VRIJGEZEL, 55 jr. zoekt nette eenvoudige vrouw of weduwe. Br. ond. nr. Q 313 L.D. Heerlen. x

HUWELIJK. Via de „Stichting Landelijk Centrum voor Huwelijkscontacten" trouwen gemiddeld 10 mensen per week. Toch kunnen wij niemand succes garanderen, vooral ook omdat het aantal ingeschrevenen mannen kleiner is, dan dat der vrouwen. Thans telt het centrum 3200 ingeschrevenen. Vraagt u eens (gratis) inlichtingen over de specifieke werkwijze. Adres: Prinsenlaan 1, De Bilt, tel. 030-760630. (Erkend door de Raad van Toezicht). x

Jonge MAN, 30 jr. normaal postuur, nooit gehuwd geweest, zoekt serieuze kennismaking met jonge vrouw tot 31 jaar, 1 of 2 kinderen geen bezwaar. Br. eventueel met foto's worden op erewoord geretourneerd. Br. ond. nr. D 314 L.D. Heerlen. x

DIVERSEN

BANDEN voor alle doeleinden. Auto Banden Centrale Sampermans, Willemstr. 80, Heerlen. x

SIWA-SERVICE. Voor deskundige reparatie en onderhoud door ervaren SIWA monteurs, gelieve te bellen: SIWA-wasautomaten B.V. telefoon 04907-1345. x

TV defect? 045-719160. Wij komen direct. Geen voorrijkosten. Ook zaterdags. x

WASAUTOM. v.a. f 395,- diepvriezers v.a. f 295,- Philips kleurenteevee grootb. f 1000,- reparaties van alle merken met volle garantie. Electro Reis Nieuwenhagerheidestraat 67 Waubach tel. 045-314003. x

CENTR. VERWARMING, de laagste in prijs, uit voorraad. Hoge Barakken 4, Maastricht tel. 15884. x

T.V.-ANTENNE op 1 kabel, geschikt voor kleuren f 240. Gratis advies en prijsopg., 3 jr. gar. Ook alle voork. rep. Antennebouw Zegers, telef. 717096 of 712565. x

TV-ANTENNE op één kabel, ideaal voor kleuren-tv f 240,-, 3 jaar schrift. gar. Alle revisies en reparaties. VAKA, Antennebouw 045-714261. x

VUILE GEVEL? Geen probleem. Firma New Look Schaesberg maakt hem schoon. Tel. 045 - 312154 en 312709. x

Heren, 10 jaar jonger met een TOUPET van Kapsalon Janssen. Ook voor pruiken en haarstukjes. Ziekenfondsleverancier. Stationstraat 47, Heerlen. x

Alleen bij ons dompelen van RADIATOREN f 4,50 p. m2 V.O. netto. J. Wintgens Grachtstr. 55, Oirsbeek, tel. 04492—1817. x

TV-REP. binnen 24 u. Cuvos Annastr. 32 te Geleen, telef 04494-7709. x

Bij elke babyuitzet 'n PLASTIC broekje S.G.A. x

ALLEENSTAANDE: blijf niet eenzaam en sluit u aan bij de Ned. Ver. van Alleenstaanden afd. Brunssum. Wij bieden u elke dinsdag een gezellige avond met dans en muziek in ons clublokaal Ambassadeur, Rumpenerstr. 53, Brunssum, aanvang 20.30 uur. Zie ook contactblad nr. 54 van de gemeente Brunssum. Blijf niet bij de pakken neerzitten en wordt lid van de enige besloten en gecontroleerde vereniging van alleenstaanden in Limburg. Inl. tel. 045-253440. Het bestuur. x

Een vertrouwd adres voor alle soorten VLOERBEDEKKING en gestoffeerde meubelen is: W. Coppus, rijksgedipl. meubelstoffeerder, Schaesbergerw. 135, Heerlen, tel. 045-716574. x

VLOERBEDEKKING bij ons gekocht, trap bekleden zonder arbeidsloon. J. Michielsen. Valkenburgerweg 71, Heerlen, tel. 045-717888. x

Verkoudheid = honing, goede honing = Prosana. Warmte = MEDIMA. Gezondheid = goed ondergoed. Gezondheidsondergoed heeft MEDIMA. Voor goede huidverzorging Dr. Payot, Lancomé, Sans-Soucis, Ellen-Betrix, Vitamol Hamol, Ponds, enz. enz. Drogisterijen „HUB", Kasteellaan 104, Saroleastraat 32, Raadhuisplein 13, Heerlen; Maastrichterstraat 22 Brunssum; Raadhuisstraat 13 Geleen; Grote Staat 30 Maastricht. x

Voor al uw DAK-, LOOD-, ZINKWERKEN. Tel. 04402—3837.

ANTIEK te k. o.a. orig. mijnlampen. — Heufkestr. 116 Brunssum.

GRASDUINEN in de regio

Twaalf haenen

eindredactie: jo jeurissen

Nico van de Meerendonk weer in de EHC-selectie

HEERLEN — Wanneer de weersomstandigheden geen roet in het eten gooien worden zondag in de eerste klasse F van de voetballende amateurs drie wedstrijden gespeeld: Voerendaal-Limburgia, EHC-SVN en Minor-Panningen.

Topduel is ongetwijfeld de wedstrijd Voerendaal-Limburgia. Voerendaal, dat tijdens de laatste wedstrijd de kopppositie over moest doen aan Limburgia tobt met twee zieken: Leo Senden en Pierre Lemmens, die zondag waarschijnlijk niet van de partij zullen zijn. Volgens Voerendaalsecretaris Lemmens verkeert het veld in een niet al te beste staat. Toch verwacht hij dat gespeeld kan worden. Limburgia, dat aan een gelijkspel voldoende lijkt te hebben, is nagenoeg compleet.

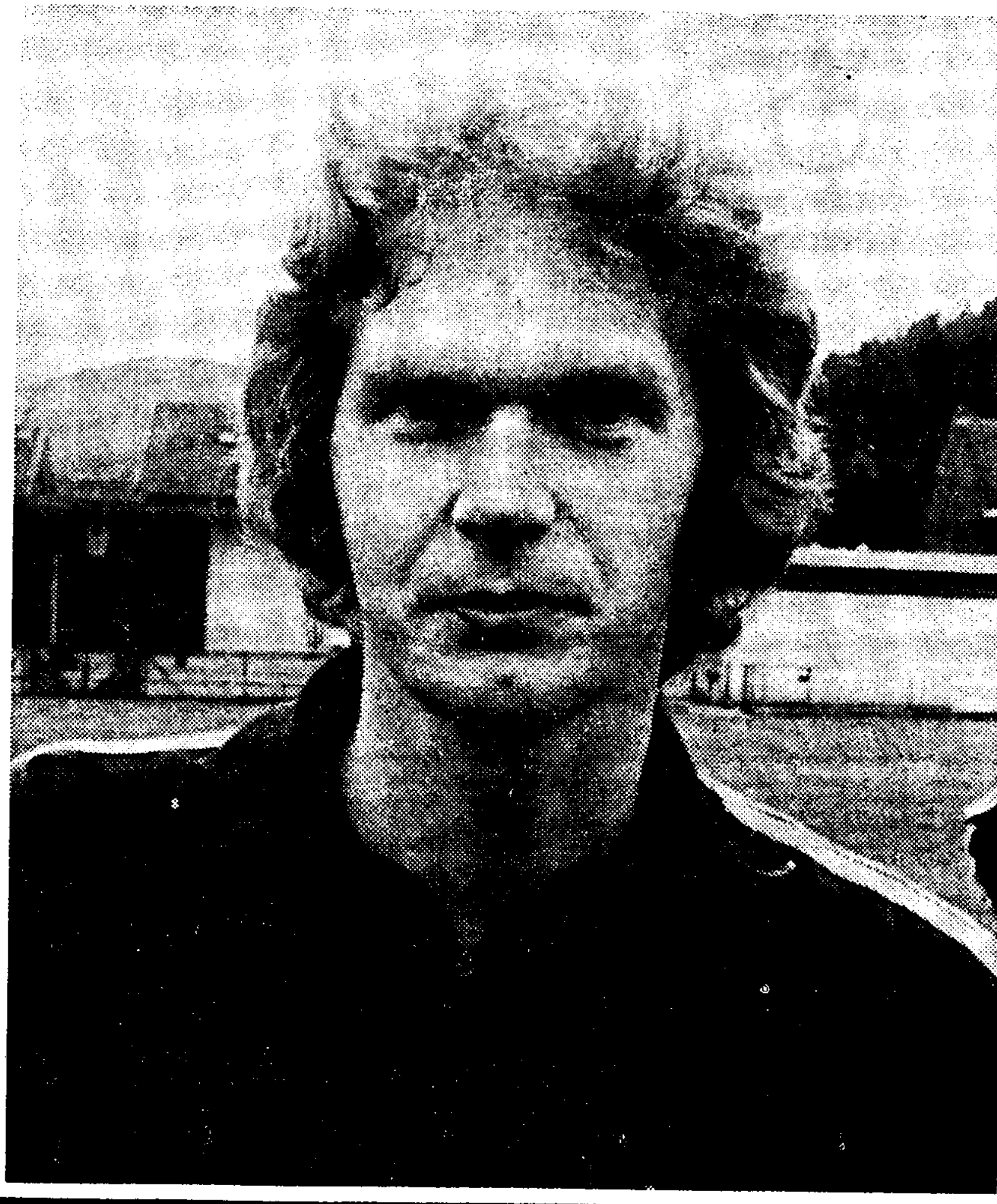
EHC-trainer Otten is optimistisch over de kansen van zijn ploeg in de strijd tegen SVN: „We zullen proberen de toeschouwers nog eens een goede wedstrijd voor te schotelen", vertelt hij. In de selectie van EHC is de van zijn beenbreuk herstelde Nico Meerendonk weer opgenomen.

John Gubbels: meespelen tegen Minor nog onzeker.

SVN-trainer Dré Stoffels kan niet over zijn complete spelerskern beschikken. Leo Knubben (op herhaling) en John Groothedde (een wedstrijd geschorst) worden vervangen door de 16-jarige Leo Smeets en Logister. Minor ontvangt in Nuth Panningen. De thuisclub is uitgezonderd de nog steeds geblesseerde Leo Diederen compleet. Bij Panningen is het meespelen van Ben Slaats en John Gubbels nog onzeker.

Haslou speelt zondag om 14.30 uur op eigen veld een vriendschappelijke wedstrijd tegen VV Born. Vandaag speelt Heer in Guttecoven een oefenduel tegen GVCG om 14.30 uur.

Nico van de Meerendonk: weer in selectie.

Driehonderdste voor Johan

JOHAN TEMMINK
— 300ste wedstrijd voor EHC —

HOENSBROEK — Johan Temmink speelt zondag de 300ste wedstrijd in het eerste team van EHC. Dat wordt natuurlijk een korte huldiging voor het begin van de ontmoeting EHC-SVN. Het feestje moest eerder worden uitgesteld omdat de wedstrijd destijds niet doorging.

Introductie-bijeenkomst voor trainers

MAASTRICHT — Op maandag 7 januari houdt de Gemeentelijke Sportstichting Maastricht een introduktie-bijeenkomst voor trainers van alle sportverenigingen in Maastricht. Het doel van deze bijeenkomst is om de trainers een inzicht te geven van de struktuur en de werkwijze van de Sportstichting.

Daarnaast zullen enkele interessante films vertoond worden o.a. een film over medische sportbegeleiding. Aan het eind van de avond zal een discussie worden gehouden, waaraan een forum zal deelnemen, dat samengesteld is uit deskundigen uit de sportwereld. Deze introductieavond vindt plaats in het restaurant van de Sporthal Geusselt en begint om 20.00 uur.

Kerstvakantie met sport in Belfort en Geusselt

MAASTRICHT — De Gemeentelijke Sportstichting organiseert tijdens de kerstvakantie weer verschillende sporttoernooien voor de basisscholen en de scholen van het voortgezet onderwijs te Maastricht.
Ook de docenten van de scholen van het voortgezet onderwijs komen in actie. Voor de eerste maal hebben niet minder dan 15 scholen ingeschreven met een docententeam voor het volleybaltoernooi. Het programma ziet er als volgt uit:

Basisscholen
Donderdag 27 december: judo-instuif in de Sporthal Belfort van 9.00-13.00 uur. Vrijdag 28 december: zaalhandbal in de Sporthal Belfort van 9.00-17.00 uur.

Voortgezet onderwijs:
Woensdag 2 januari: volleybal (docte geven van deustruktuur en de 17.00 uur. Donderdag 3 januari: volleybal in de Sporthal Belfort en in de sporthal Geusselt van 9.00-17.30 uur. Vrijdag 4 januari: zaalhandbal in de Sporthal Belfort en in de sporthal Geusselt van 9.00-17.00 uur. Aan de volleybalwedstrijden nemen in de diverse poules 53 teams deel. Aan de zaalhandbalwedstrijden 39 teams, terwijl voor de judo-instuif plm. 200 judoka's hebben ingeschreven.

22 geslaagden ABO-cursus

MAASTRICHT — In de Sporthal Geusselt zijn de examens afgenomen van de A.B.O.-cursus, die de Gemeentelijke Sportstichting Maastricht in samenwerking met de Nederlandse Katholieke Sportfederatie heeft georganiseerd. Het doel van deze opleiding is de cursisten voor te bereiden op het volgen van een opleiding voor sporttechnisch kader en voor jeugdsportleider.
Aan dit examen werd deelgenomen door 22 kandidaten van negen verschillende takken van sport. Alle kandidaten slaagden.

Boete voor Giel Haenen

BEEK — Heer-trainer Giel Haenen is door de KNVB beboet met een bedrag van 25 gulden, terwijl hij tevens een berisping kreeg. Haenen zei na de door zijn ploeg met 1—0 verloren wedstrijd tegen SVN tot scheidsrechter Van Rooy: „SVN speelde met twaalf man". Dit was voor de arbiter aanleiding om dit aan de KNVB te rapporteren.

Giel Haenen: berisping en boete van f 25.-.

schakend limburg

SITTARD — In de strijd om de clubkampioenschappen van GESS viel de grote verrassing te noteren in groep twee. Koploper W. Soons incasseerde een nederlaag tegen P. Slijpen. Deze laatste rukte op naar de tweede plaats, terwijl W. Soons terug viel naar de vierde plaats. De nieuwe leider in deze groep is nu G. Drenth, die een overwinning boekte tegen J. Stroeken.

In de eerste groep kwam koploper M. Simon remise overeen met J. Beukelman. De grootste sprong maakte hier P. Titselaar die door een overwinning op F. Soons van de zevende naar de vierde plaats klom.

De uitslagen in groep I waren: J. Beukelman-M. Simon ½—½, J. Renet-ir. W. Drent ½—½, P. Titselaar-F. Soons 1—0, H. Duysters-drs. J. C. van de Bergh afg., E. Fleischmann-P. van Nassau 0—1, F. Hanssen-L Dekker afg., M. Kupers-G. Pothuizen ½—½, J. de Burlett-W. Stevens 0—1, R. de Boer-C. van de Moesdijk 1—0.

In groep II waren de uitslagen: P. Slijpen-W. Soons 1—0, G. Drenth-J. Stroeken 1—0, B. Hagedoren-Th. Saat 0—1, T. Vorselen-B. Verstraeten 1—0, F. van Hoogstraten-W. Meuffels 0—1, R. Bakker-M. Vanderfeestem 0—1, R. Koster-M. Scholten - 1—0, J. de Bruijns-J. Hendriksen 1—0, J. Sonnemans-Jos Daelmans 1—0, B. Hermans-J. Zwart 1—0, D. Haalman-R. Roebroek 1—0, H. Fonteijn-A. Storcken 0—1, D. Kauwenberg- R. Teuwisse 0—1. R. Douven-Joh. Daelmans afg., J. Ritzen-L. Titselaar 0—1 en J. Pelzers-F. Janssen 0—1.

De stand in groep I: 1. Simon 261½, 2. Van Steenbergen 209, 3. Beukelman 209, 4. Titselaar 208½, 5. drs. Ten Berge 207, 6. Ir. Drent 199, 7. Renet 197, 8. Drs. Van de Bergh 161, 9. F. Soons 152, 10. Van Nassau 142½.

Stand groep II: 1. Drenth 565, 2. Slijpen 523, 3. Saat 507, 4. W. Soons 505½, 5 Bruining 461, 6. Stroeken 457, 7. Voerselen 442, 8. Hagedoren 413½, 9. Meuffels 391, 10. Vanderfeestem 373½.

KOK-toernooi zaalvoetbal

SCHAESBERG — De drie Schaesbergse voetbalverenigingen Kolonia, RKONS en de Kakertse Boys organiseren in sporthal de Baneberg gezamenlijk een kerstzaalvoetbaltoernooi voor jeugdspelers van deze verenigingen. Dit toernooi gaat zondag om 14.30 uur onder de naam KOK-toernooi van start voor de jeugdspelers van 6-12 jaar. Donderdag 27 december wordt het toernooi voortgezet met wedstrijden voor jongens van 12-14 jaar en wel van 14.00 tot 17.00 uur. De oudere jeugd tot en met de leeftijd van 18 jaar komt tenslotte op vrijdag 28 december aan bod en wel van 13.00 tot 17.00 uur. Voor iedere groep zijn aparte prijzen beschikbaar gesteld. De beste vereniging ontvangt de wethouder Muldersbeker. Drie scheidsrechters arbitreren de reeks wedstrijden die 2x15 minuten duren. De prijsuitreiking is vrijdag 28 december om 17.00 uur door wethouder Mulders.

Zege Limburgs damteam op NS

GELEEN — In Geleen werd voor de vijfde keer een wedstrijd gespeeld tussen de teams van de Nederlandse Spoorwegen en de Provinciale Limburgse Dambond. Deze wedstrijd eindigde eveneens voor de vijfde maal in een overwinning voor het Limburgse team.

Na ruim een uur spelen nam de LDB de leiding via een winstpartij van J. Simon (Sittard) tegen G. Vonck, maar direct kwam de stand weer in evenwicht door de overwinning van v.d. Ploeg tegen W. Siemonsma (Geleen), waarna de twee partijen A. Poelstra (Geulle)-L. Damen en Y. Hartman (Heerlen)-G. Scheffers in remise eindigden 4—4. De LDB nam weer een voorsprong 6—4 door de winstpartij van W. C. Maertzdorf (Schaesberg)-M. Thimister, waarna ook de twee partijen P. Kuijpers (Geleen)-D. de Boer en E. Elbertsen (Treebeek)-J. Berghuis remise werden 8—6.

De stand kwam nog in evenwicht door de overwinning van T. Sprink tegen H. Soons (Geleen), maar J. Nuijten (Venlo), M. Brouns (Kerkrade) en J. Jehae (Geleen) behaalden achtereenvolgens overwinningen tegen M. Wijnstekers, G. Janssen en P. Jansen, waarna de laatste partij A. Noyens (Venray)-J. Steenhuizen nog remise werd. Eindstand 15—9.

In de strijd om het damkampioenschap van Heerlen incasseerde koploper J. v.d. Borst een onverwachte nederlaag tegen H. Heunen, waardoor de spanning aan de top weer terug is.

De verdere uitslagen zijn: E. Willemsen-J. Lewkowicz 0—2, Jac. v.d. Borst-J. Heijnen 2—0, W. Kalsbeek-P. v.d. Sluis 0—2, P. Cornelissen-J. Sons 0—2, W. C. Maertzdorf-J. Zwiers 2—0 en H. Wiersma-J. Fluitsma 0—2.

De stand aan kop is: J. v.d. Borst 8—12, Jac. v.d. Borst 7—11, H. Heunen 7—11.

Belangrijke duels bij zaalhandbal

Van onze zaalhandbalmedewerker

GELEEN — Het handbalprogramma voor het komend weekend biedt het publiek vele mogelijkheden om belangrijke duels te gaan zien. Alle hoofdklasseploegen komen in aktie. Zondagmiddag speelt Sittardia thuis tegen AMC Niloc, terwijl V. en L. in Eindhoven Stratum Meteoor ontmoet.

Ook bij de dames staat er het een en ander te gebeuren. In Sittard krijgt DVO koploper Mora Swift op bezoek, terwijl de Sittardia dames naar Kwintsheul bij den Haag reizen om bij het laag geplaatste Quintus de punten weg te halen.

SITTARDIA-AMC NILOC
Sittardia moet zondagmiddag in Sittard tegen hekkesluiter AMC Niloc operren. Voor Jo Maas is dit een opereren. Voor Jo Maas is dit een jongere spelers wat meer ervaring te laten opdoen. „We zullen echter ondanks alles toch moeten uitkijken. Want elke ploeg die tegen ons speelt komt met een extra prikkel in het veld. Desondanks wordt dit een Sittardia zege".

DVO-MORA SWIFT
Onmiddellijk na afloop van de herenwedstrijd Sittardia-AMC Niloc volgt de Limburgse derby bij de dames DVO-Mora Swift. Met deze eerste confrontatie tussen deze twee ploegen sluiten beide ploegen dit jaar af. Op papier is het ongeslagen Swift natuurlijk het sterkste. Toch wordt dit voor DVO trainer Harrie Jeurissen geen aanleiding om met zijn ploeg afbraakhandbal te gaan spelen. „Onze ploeg gaat onbevangen de wedstrijd tegemoet. We zouden natuurlijk kunnen proberen de spelverdeelster van Swift uit te schakelen. Maar wij willen ons publiek goed handbal voorzetten. Dit laatste is voor ons belangrijker dan het resultaat".
Belangrijk voor DVO is ook het feit, dat zijn beide topspeelsters volledig fit uit Joegoslavië zijn teruggekeerd, met name Truus Hendriks die lange tijd last had van een blessure is weer volledig hersteld.

STRATUM METEOOR-VLUG EN LENIG
Zondagmiddag moet V en L de altijd moeilijke uitwedstrijd tegen het Eindhovense Stratum Meteoor tot een goed einde brengen. Deze ploeg leed twee weken geleden een verpletterende nederlaag tegen Sittardia, maar boekte ook enkele opzienbarende zeges in dit seizoen. Trainer Pim Rietbroek: „Stratum mag je nooit onderschatten. Ze spelen weliswaar niet zo'n geweldig handbal, maar ze zijn erg enthousiast. Als het eenmaal goed lukt, dan krijg je het zeker niet gemakkelijk".

QUINTUS-SITTARDIA
De dames van Sittardia, moeten op deze laatste handbalzondag van het jaar van Kwintsheul bij Den Haag. Als Sittardia zijn competitieritme niet is kwijtgeraakt door de gedwongen rust van drie weken zal deze wedstrijd zeker gewonnen moeten worden. Van belang voor Sittardia kan zeker zijn het feit, dat Nel Martens haar examen voor de S-akte met goed gevolg heeft afgelegd en nu bevrijd is van alle studiezorgen.

Kersttoernooi top tennisjeugd

door Jo Didden

SITTARD — De Sittardse tennisvereniging SLTC houdt, na het succes van vorig jaar, opnieuw een kersttoernooi voor jeugdteams met spelers van 10 tot en met 17 jaar. Er kunnen dit jaar twee keer zoveel jeugdtennissers aan meedoen als vorig jaar, omdat zowel de tennishal Carperion (4 banen) als het tenniscentrum Sittard (Boels, 2 banen) twee dagen ter beschikking staan: 27 en 28 december.

Niet minder dan 14 Limburgse tennisverenigingen nemen met minstens een jeugdteam aan het toernooi deel. In totaal verschijnen er 30 teams, 150 jongens en meisjes. Onder hen zijn, op de Maastrichtenaar Marc Albert na, alle jeugdige topspelers. Om enkele namen te noemen: Rob van Oppen van Oranje Nassau, de zusjes Dielen van TC Venlo, Jopie Bockmeulen van TC Brunssum en Monica Michiels van het Roermondse NIP.

Gespeeld worden een jongenssingle, een meisjessingle, een jongensdouble en een mixed. Jammer genoeg doet zich bij de jeugd evenals bij de senioren het gebrek aan dames voelen. Vandaar dat er — afgezien van de organisatorische problemen die dit met zich mee zou hebben gebracht — geen meisjesdouble kon worden gerealiseerd.
De wedstrijden beginnen op beide dagen om 9 uur en duren tot 18 uur.

Dit weekend

VOETBAL

Maastricht: zondag 14.30 uur, MVV-FC Den Haag
Eindhoven: zondag 14.30 uur PSV-FC Groningen
Venlo: zondag 14.30 uur FC VVV-Wageningen

WORSTELEN

Schaesberg: zaterdag 20 uur, sporthal Baneberg, Limburgse hoofdklassederby Prins Hendrik-KSV Simson.

ZAALHANDBAL

Sittard: zondag 14.10 uur, sporthal Sittard, Sittardia-AMC Niloc
Sittard: zondag 15.30 uur, sporthal Sitard, DVO-Nora Swift

VOLLEYBAL

Heerlen: zaterdag 15.30 u., sporthal Kaldeborn, Van Houten VCH-Raak SFC
Schaesberg: zaterdag 16 uur, sporthal Baneberg, P. en P.-BSV
Nieuwenhagen: zaterdag 16.30 uur, sporthal, SDO-Hesperus.

GEWICHTHEFFEN

Maastricht: zaterdag 20 uur, nieuwe gymnastiekzaal, Prestantstraat, Caberg. Atlas Maastricht contra KSV Helios Simpelveld.

CIJFERS COMPETITIE SPORTSCHUTTERS

HEERLEN — De recente uitslagen in de competitie van de Nederlandse Bond voor Sportschutters zijn:

Hoofdklasse pluim: SVT-RIA 821—809, Juliana-RWB '27 807—827, Prins-Trefpunt 803—821, Sparta-Missers 811—829, Lambertus-Robin Hood 2 806—817, Robin Hood-Hubertus N 845—804.

Eerste klasse A pluim: Valk-Juliana 2 800—786, SVK-Excellent 814—801, Prins Hendrik-SVT 2 805—805, Hubertus E-Lambertus 2 814—804, Missers 2-SVE 811—791.

Eerste klasse B pluim: Op de Kamp-Hattrick 780—789, SVK 2-Cauberg 799—809, SVT 3-Prins 2 793—781, Willem Tell-Sparta 2 791—790, Robin Hood 3-SCA 799—793, Brigid-Leeuw 800—793, Prins 2-Robin Hood 3 798—797.

Tweede klasse A pluim: SVV-Glück Auf 756—795, Trefpunt 2-Treffers 784—800, Juliana 3-Wilhelmina 738—799, Kerkrade '73-RIA 2 781—796, Luck Raek-Hubertus E 2 786—791.

Tweede klasse B pluim: Oud Römpe-Merkelbeek 780—776, SVE 2-Juliana 4 781—759, Glück Auf 2-Valk 2 785—795, Diana '58-Robin Hood 4 778—786, Leeuw 2-Brigid 2 792—783, Excellent 2-Winchester 757—772.

Derde klasse A pluim: RIA 3-SVK 3 778—773, SVD-Oud Römpe 2 795—776, Sparta 3-Missers 3 781—758, Brigid 3-RKWBCM 742—758, Hubertus E3-Fortuna '72 783—804.

Derde klasse B pluim: Hattrick 2-Valk 3 785—785, Prins 3-SVT 4 768—760, Oud Römpe 3-Excellent 3 749—768, Wilhelmina 2-Glück Auf 3 758—771.

Vierde klasse A pluim: Willem Tell 2-RWB '27 2 764—788, RKWBCM 2-Phoenix 2 744—794, Merkelbeek 2-SVD 2 765—756, Fortuna '72 2-Prins Hendrik 2 701—740, Hubertus N 2-Leeuw 3 759—751.

Vierde klasse B pluim: Op de Kamp 3-Mik Boys 2 735—748, RKWBCM 4-Kerkrade '73 2 707—762, Kerkrade '73 3-Oud Römpe 4 724—722, Mik Boys-Wilhelmina 3 786—717, Wilhelmina 4-RKWBCM 3 298—732.
Hoofdklasse kogel: Roda-Roda 2 1043—1020, Trefpunt-ESVS 1037—996, Musketiers-RWB '66 1025—1050, Hubertus-Missers 1075—1006, SVH-Hubertus 2 1006—973.
Eerste klasse kogel: Diana '58-SVH 2 966—975, SVT-Trefpunt 2 920—874, Roda 3-Courage 956—970, Valken-Musketiers 2 862—925, Wilhelmina-Lambertus 688—928.
Tweede klasse kogel: ESVS 2-Valken 2 894—869, RWB '66 2-SVT 2 887—801, EHSV-EHSV 2 915—887.

Programma Afdeling Limburg-KNVB voor zondag

WEST
EERSTE KLASSE
Rapid 3-Haslou 3
Bunde 2-UVC 2
Jabeek-OVCS
Havantia 2-VVD
Slekker B 2-PSV 3
VVB-Vlodrop
Thorn 2-Laar 2
EVV 2-Swift 2
Megacles 3-DESM 2

TWEEDE KLASSE
Schimmert 2-Hulsb 3
IASON 2-Amicitas 2
Amstenr. 2-Minor 3
Sweijkh B 2-Limb. 3
De Ster 4-Sanderb 2
GVCG 3-Stadbroek 2
Dieteren 2-Obbicht 2
Holtum 2-Urmondia 2
Limbr. 2-Susteren 3
DVO 4-RIOS 3
Putbroek-Linne 3

DERDE KLASSE
Armada 3-Buchten 2
De Ster 5-Born 4
OVCS 4-IVS 3

DAMESVOETBAL
Armada-MVC
Maurits-Sanderbout
Egge 2-Sittard
OVCS-FC Ria
Amelie-Voerend.

JEUGDVOETBAL
Geleen a1-Minor a1
Rapid a1-VVL a1
EHC a1-Limb. a1
Roda JC a1-MVV a1
MKC a1-Heerlen a1
FSC a1-Lindenh a1

Gemeente Wijlre

Bekendmaking

Wij brengen ter openbare kennis dat de gemeentesecretarie Wijlre op 24, 27, 28 en 31 december 1973 voor het publiek

gesloten zal zijn.

Voor zaken de burgerlijke stand betreffende zal de secretarie op voornoemde vier dagen geopend zijn tussen 11.00 en 12.00 uur voormiddag en zo nodig bereikbaar zijn volgens aankondiging aan het gemeentehuis.

Gemeentesecretaris van Wijlre
J. H. Lemmens

STICHTING ALGEMEEN ZIEKENFOND VOOR DE MIJNSTREEK, A.Z.M., STICHTING VOLKSGEZONDHEIDSZORG V.G.Z.,
bijkantoor Heerlen,
Akerstraat 27, Heerlen
Mauritslaan 55, Geleen

Onze kantoren te Heerlen en Geleen zijn op maandag 24 december en op maandag 31 december a.s. de gehele dag

GESLOTEN

Op donderdag 27 december en vrijdag 28 december a.s. zijn onze kantoren — evenals op andere werkdagen — geopend van 8.30—12.00 uur en van 13.15—16.45 uur.

Willemstr. 97-99
HEERLEN
045 - 716340

LIMATIC

HET GROOTST GESORTEERDE VERHUURBEDRIJF VAN NEDERLAND

Steeds met recht van koop en VOOR DE GEHELE DUUR van de overeenkomst VOLLEDIGE SERVICE. voor U dus nooit extra onkosten!!

DUUR!! WELNEE. U huurt reeds vanaf **een gulden per dag.**

Wasautomaten, koelkast, diepvriezer, centrifuge, droger, stofzuiger, televisie, radiomeubel, bankstel, huiskamer, slaapkamer, keukenstoelen, verlichting, salontafels, enz., enz.

Alle antenne-, schakel- en wasautomaten-onderdelen voor installateurs en doe-het-zelvers is bij Limatic steeds voorradig.

● EEN EIGEN SERVICEDIENST en ● EEN EIGEN FINANCIERING

J. H. G. FRISSEN
direktie
04406—13538

H. NEVEN
verkoper
04461—1234

P. CERFONTAINE
magazijnmeester
04406—40082

T. LEMMENS
chef-werkplaats
04459—542

W. TILLIE
machines,
tuin en park
045—715038

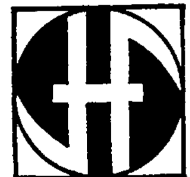

H. DRESSEN
boekhouder
04493—2276

MECH. BEDRIJF FRISSEN B.V. TE HOUTHEM

MET ZIJN 18 MEDEWERKERS

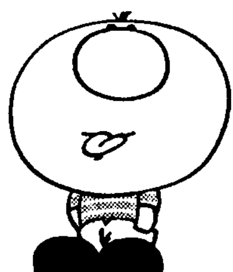

wenst alle clientèle prettige Kerstdagen, gelukkig Nieuwjaar en veel sukses in 1974

'n Kritisch mens weet wat hij leest.

Omdat wij ons een eigen mening permitteren en u er ook een heeft, hoeft u niet alles van ons voor zoete koek te slikken. Juist dát maakt van u méér dan zomaar een krantenlezer: u bent kritisch, wat zeker blijkt uit de keuze van uw krant.

Limburgs Dagblad
'n fijne krant

KERSTKADO'S

TRIUMPH

KOFFER-SCHRIJF-MACHINES
v.a. f 142,–

ELECTRISCHE TELMACHINES
v.a. f 299,–

ELECTRON. POCKET REKENMACHINES
v.a. f 170,70

PARKER BALPEN
v.a. f 7,50
incl. BTW

SEDUS STOELEN
de enige gezondheidsdraaistoel, geheel verstelbaar
v.a. f 180,–

GELDKISTEN
met binnenbak
v.a. f 13,90

SLEUTELKASTJE
v.a. f 22,–

(Prijzen zijn excl. BTW)

leufkens-dubois bv

heerlen,	maastricht,	venlo,
emmaplein 4	gr. gracht 43	lomstraat 41
tel. 045-712655	tel. 043-14308	tel. 077-15789

Wij zijn de snelgroeiende Nederlandse vestiging van een internationaal groothandelsbedrijf op het gebied van bevestigingsmaterialen en chemische artikelen. Wij zoeken een

administratieve medewerker

Leeftijd: circa 22 jaar, dienstplicht vervuld hebbend. Opleiding: MAVO-niveau plus enige ervaring met doorschrijfboekhouding. Bij voorkeur in het bezit van praktijkdiploma boekhouden of studerend hiervoor.

Voor de juiste man biedt ons bedrijf ruime perspectieven. Schriftelijke sollicitaties te richten aan: BERNER PRODUKTEN B.V., Postbus 9 te HEERLEN.

Goeie tip, goeie vaders:

Sluit geen levensverzekering vóór u weet wat Concordia biedt

Want u moet weten, dat Concordia geen winstprincipe kent. Wel een winstuitkering tot de volle 100% en vanaf het eerste polisjaar. Laat u eens door ons voorlichten.

CONCORDIA

Raadpleeg uw vertrouwensman:

A. J. G. Bemelmans
Past. Greymansstraat 14
SCHINVELD

HORN DISCOUNT MAGAZIJN
OPENINGSFEEST

groot voordeelfeest ter gelegenheid van de opening van het nieuwe keukencentrum in heerlen

Horn hijst de vlag in top

PM Horn Zn is en blijft goedkoper dan anderen met gegarandeerd goede service.

DUAL stereo platenspeler met boxen HS 39
van 695,= voor **496,=**

SHARP stereocombinatie. Tuner, versterker, platenspeler cassettedeck met boxen, 2 x 10 watt van 1498,—
FEESTPRIJS **988,–**

BLAUPUNKT stereo tuner versterker 2x10w. met boxen van 539,=
FEESTPRIJS.......... **368,=**

BLAUPUNKT autoradio solingen hobby, speelklaar met luidspreker en montagemateriaal
van 169,=
FEESTPRIJS .... **98,=**

BLAUPUNKT autoradio ludwigshafen hobby, FM,MG, speelklaar met luidspreker en montagemateriaal met gratis antenne
van 292,=
FEESTPRIJS .... **198,=**

PORTABLE radio FM, lichtnet + batt.
van 178,=
FEESTPRIJS........ **85,=**

AKAI stereo tape deck 4000 DS. van 878,=
FEESTPRIJS **658,=**

AFWASAUTOMAAT
2 sproeiarmen met ontharder, autom. zeep toevoer
van 1098,= voor **595,=**

ELEKTRISCHE KOLOMRADIATOR
2000 W.
van 208,— voor **128,–**

ZANUSSI / NAONIS koelkast inhoud 200 liter kastmodel 2 sterren
van 599,= voor **329,=**

PHILIPS kleuren t.v. 110° all transistor 67cm. beeld
van 2548,=
FEESTPRIJS........ **1985,=**

NORDMENDE kleuren t.v. 110° 67cm groot beeld 8 tiptoetsen
van 2748,= voor....... **1995,=**

TELETON draagbare kleuren t.v. all transistor
van 1578,=
FEESTPRIJS........ **1188,=**

GRAETS kleuren t.v. met 7 voorkeurtoetsen
van 2498,=
FEESTPRIJS........ **1495,=**

SIEMENS stofzuiger
van 158,= voor **109,=**

PHILIPS draaitop stofzuiger
van 182,= voor **147,=**

HORN DISCOUNT MAGAZIJN
OPENINGSFEEST

Deze feestaanbiedingen gelden in ál onze winkels!
Kleuren T.V.'s ook leverbaar met 3 jaar volledige garantie, dus 3 jaar zonder voorrijkosten, materiaalkosten en arbeidsloon

Bezoek ook onze speciale keukenshowrooms in:

HEERLEN	SITTARD	WEERT
Akerstraat 14	Kennedysingel 1	Dr. Schaepmanstr. 27
tel. 710254	tel. 2088	tel. 37530

AANRECHT met bovenblad 170 cm. breed
van 448,= voor **295,=**
ook verkrijgbaar in 150, 180, 200, 220 cm. breed

AFZUIGKAP
van 329,=
voor **159,=**

BOVENKAST - 50cm breed ook verkrijgbaar in 60, 120cm
van 98,=
FEESTPRIJS........ **55,=**

KOMPLETE KEUKEN bestaande uit: aanrecht met bovenblad en ingebouwde afvalemmer, servieskast, bovenbouw voorzien van open rek en ingebouwde afzuigkap.
van 1900,= voor **938,=**

INDESIT volautomaat EUROPA
van 598,= voor **388,=**

MIELE wasautomaat type 430
van 1475,= voor **1095,=**

A.E.G. volautomaat
van 785,= voor **495,=**

DROOGAUTOMAAT
van 485,= voor **295,=**

CENTRIFUGE
van 168,= voor **119,=**

premiums

Auto-stofzuiger van 75,– voor **25,=**

STEREO hoofdtelefoon van 39,= voor **9,=**

Elektrische keukenklok met kookwekker van 69,– voor **25,=**

Geldig bij aankoop van hoofdartikel.

SITTARD	MAASTRICHT	SITTARD	HEERLEN	WEERT
Geerweg 9	Muntstraat 13	Paardestraat 69	Stationstraat 12	Dr. Schaepmanstr. 27
tel. 6346	tel. 18222	tel. 6057	tel. 716937	tel. 37530
HOENSBROEK	**ROERMOND**	**SITTARD**	**MAASTRICHT**	
Kouvenderstraat 90	Neerstraat 1-3	Stationstraat 31	Fort Willemweg 16	
tel. 214144	tel. 16349	tel. 2526	tel. 19068	

PM HORN ZN

DISCOUNT MAGAZIJN MAASTRICHT
Fort Willemweg 16 tel. 043-19068

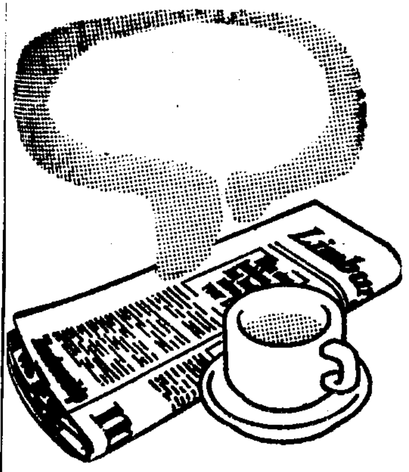
DISCOUNT MAGAZIJN SITTARD
Geerweg 9 tel. 04490-6346

DISCOUNT MAGAZIJN WEERT
Dr. Schaepmanstraat 27 tel. 37530

imburgs agblad voor ittard en eleen

Zaterdag 22 december 1973

EEK — BERG a.d. MAAS — BORN — BUCHTEN — DIETEREN — EINIGHAUSEN — ELSLOO — GELEEN — GENHOUT — GREVENBICHT — GUTTECOVEN — HOLTUM — ILLIKHOVEN — KERENSHEIDE — LIMBRICHT — MEERS
MUNSTERGELEEN — NEERBEEK — NIEUWSTADT — OBBICHT EN PAPENHOVEN — PUTH — ROOSTEREN — SCHINNEN — SITTARD — SPAUBEEK — STEIN — SUSTEREN — SWEIKHUIZEN — URMOND

Spreuk (108)

● De heer Beckers uit Beek geeft allen die in 1973 hebben gevochten voor inspraak een advies mee: „Inspraak zonder inzicht geeft een uitspraak zonder uitzicht..."

Spreuk (109)

● Hoebeer uit Schinnen komt vandaag weer met een spreuk, die we nu plaatsen vanwege zijn actueel karakter. Het gaat over politiek in Sittard: „Als Thei eens een tijdje uit de keuken blijft, komt er straks weer een goed recept uit."

Spreuk (110)

● N. N. uit Sittard heeft staande de raadsvergadering de volgende spreuk geproduceerd en voor deze kolom bestemd. De naam van de maker moet geheim blijven. Hij zei: „De olie is het raadslid L'Ortye boven het hoofd gestegen".

Politiekjes (1)

● Spreuk nummer 110 heeft enige uitleg nodig voor diegenen die niet life aanwezig waren bij de raadsvergadering in Sittard. Raadslid L'Ortye, anders een man die vrij rustig de zaal binnenstapt, bleek donderdagavond ter receptie te zijn geweest. Wat daar exact door een edelachtbare keelgat was gegoten, bleef in het midden, **echter niet dat de heer L'Ortye bijzonder luidruchtig zijn aanwezigheid wereldkundig maakte.** Zijn afkeer of instemming met bepaalde zaken moet af en toe tot op de Kennedysingel te horen zijn geweest. De heer L'Ortye probeerde in zijn niet alledaagse toestand nog staande de vergadering een briefje van honderd gulden klein te maken, hetgeen jammerlijk mislukte. Niet eenieder bleek dit zakgeld op zak te hebben.

Politiekjes (2)

● Overigens was de alcohol er oorzaak van dat de kandidatuur van het raadslid L'Ortye voor de commissie grondzaken ijlings werd ingetrokken. Dit intrekken had (via gefluister) echter zoveel verwarring teweeg gebracht in kringen van kasteleins, Sittard 70 en fractie Gerrits-Hochstenbach, dat diverse afspraken in het water vielen en de stemmingen wat anders uitvielen als gepland.

Politiekjes (3)

● Achteraf zijn de misverstanden een weinig opgehelderd, maar fractievoorzitter Simons van Sittard 70 bleef ontroostbaar. Er waren blunders gemaakt op een moment dat eindelijk de oppositie de lakens had kunnen gaan uitdelen in de Sittardse raad. Nu wist Groot-Sittard de schade te beperken en bovendien nog een commissiezetel (sportzaken) in de wacht te slepen. Oppositie-voeren is gemakkelijk, maar plotseling in de meerderheid zijn, geeft problemen". Gerrits senior, die netjes was voorgeschreven op wie gestemd diende te worden, verscheurde woest zijn briefje na het debacle. „Dat zijn je vrienden...", liet hij duidelijk boos weten.

Het Limburgs Dagblad voor Sittard en Geleen is de plaatselijke en regionale editie van het Limburgs Dagblad voor het gebied Sittard-Geleen en omstreken.

Uitgave:
Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. te Heerlen.

Hoofdredacteur:
Pierre Huyskens

Editiechef-redactie:
C. J. Lommers

Kantoren:
Sittard: Molenbeekstraat 5, tel. 04490 - 5577.

Geleen: Markt 3, tel. 04494 - 6868.

Begroting van Munstergeleen sluit precies

MUNSTERGELEEN — B. en W. van Munstergeleen zijn er in geslaagd een sluitende begroting op de raadstafel te leggen. Maar daar houdt het ook mee op. „Over reëel sluitend durven wij niet spreken", aldus het college in de aanbiedingsbrief, „daar de post onvoorziene uitgaven slechts f 25.787,86 bedraagt, welk bedrag nauwelijks ruimte biedt voor het doen van investeringen"

Geen enkele reden tot optimisme dus, concluderen B. en W. Althans niet zonder belastingverhoging. Als er onrendabele investeringen moeten worden gedaan kan het eigen belastinggebied uitkomst bieden.

Aan het begin van de raadsperiode, die in september 1974 eindigt, heeft de raad een investeringsschema opgesteld. Krachtens dit programma werd in vier jaar tijd ruim 12 miljoen gulden geïnvesteerd. Maar alles is nog niet af. Van het schema resteren nog een sporthal, de tribune van het hoofdsportveld, aanleg van kinderspeelplaatsen, de verbindingsweg Munstergeleen-Wintraak, de reconstructie Sittarderweg-Houbeneindstraat, verbetering van de Watersleijerweg, aanleg van riolering in de Overstraat, 't overstort Geleenstraat, de aanschaf van 'n vrachtwagen, woningbouw en groenvoorziening. Om al deze werken nog te kunnen uitvoeren moet de belastingcapaciteit van 68.000 gulden worden aangesproken. Als men de minimum-normen aanhoudt, kunnen de volgende opbrengsten nog worden verkregen: straatbelasting 14.000 gulden, rioolheffingen 21.000 gulden, opcenten personele belasting 12.000 en reinigingsrechten 21.000 gulden. Op de exploitatie van de reinigingsdienst zit voor 1974 een geraamd tekort van f 4.231,25. Wil men dit wegwerken, dan moeten de reinigingsrechten met ongeveer drie gulden worden verhoogd. De raad mag er zich bij de behandeling van de begroting over uitspreken.

„Utopia" start in nieuwe opzet

ELSLOO — Na een sluiting van twee maanden heeft het jongerencentrum Utopia van Elsloo gisteravond zijn poorten weer geopend. Begonnen werd met een informatie-avond over de „nieuwe opzet". Zoals bekend, heeft het bestuur van dit centrum zich beraden over een nieuwe aanpak om zodoende een einde te maken aan de „dancing-imago".

Op het programma voor de komende dagen staat onder meer: heden, zaterdag: ontmoetingsavond met muziek en teevee, aanvang 20 uur. Zondag, eveneens ontmoetingsavond terwijl maandag en dinsdag het centrum in verband met de kerst gesloten is. Woensdagochtend wordt vervolgd met een Frühschoppen om 10.30 uur. Woensdagavond wordt er weer een ontmoetingsavond gehouden. Donderdag wordt een excursie gemaakt naar Heerlen. Onder leiding van Nic Tummers zal vooral de sociale woningbouw in die plaats worden bekeken. Het vertrek vindt plaats om 10 uur. Belangstellenden kunnen zich hiervoor opgeven in het centrum. De kosten bedragen f 1,—. Vrijdagochtend wordt er vanaf 10 uur gesport in de sporthal, waarna vrijdagavond om 20 uur een optreden volgt van Kayak in het Maaslandcentrum.

Geen 'dubbele' baatbelasting

SITTARD — De raad van Sittard heeft bij het debat rond de vaststelling van de baatbelasting voor de panden aan en bij de nieuwe Promenade de gang van zaken rond de baatbelasting Haspelsestraat niet vergeten. Diverse raadsleden wezen op het feit dat de panden Close en De Ree onder twee baatbelastingen gaan vallen. Men vroeg clementie bij het college van B. en W.

Mr. Frans Heuts wees erop dat het formeel niet mogelijk is in de ene verordening toestanden vallend onder de ander te betrekken. „Maar tezijnertijd zullen we op de materie van Haspelsestraat wel terugkomen," aldus het raadslid. Ook burgemeester Dassen wees erop dat het inbouwen van bepaalde afwijkende omstandigheden in de verordening niet mogelijk is omdat anders de hele verordening wel eens nietig zou kunnen zijn. Van vrijwel alle raadsfracties was er gisteren tevredenheid over de snelle en goede uitvoering van project.

Kerstviering in De Boerderij

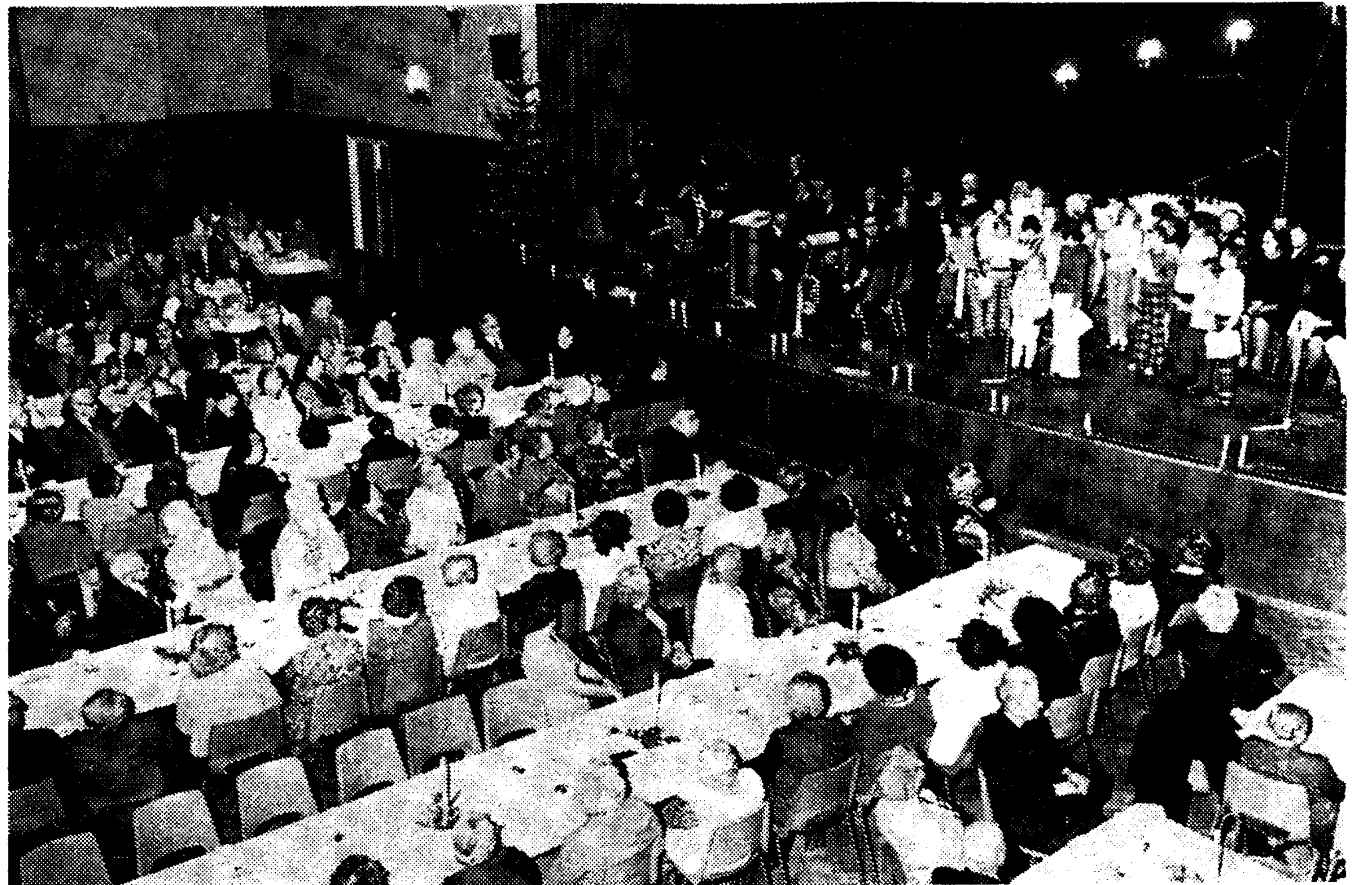
GELEEN — Het jongerencentrum De Boerderij in Geleen heeft voor woensdag 26 december een kerstviering georganiseerd, die om 10 uur begint. Het programma start met een ontvangst in de filmzaal, waarna een misviering volgt.

Daarna worden films gedraaid waarover gediscussieerd kan worden. Onder meer worden vertoond de films „Flower Power" en „A Test of Violence". Om 12 uur wordt er een koffietafel gegeven met originele kerststol. Om 14 uur volgt er in de grote zaal een optreden van de groep „Discrimination". De entree bedraagt f 1,—. In de pauze zal porodist Wim Houben optreden met zijn nieuw orgeltje. Deze parodist zal de aanwezigen ook bezig houden van 17 tot 18 uur. Om 19 uur is er in de grote zaal een disco-special, die onderbroken wordt voor de vertoning van enkele popfilms en voor een optreden van Wim Houben. Ook hiervoor bedraagt de entree f 1,—. Om 23 uur wordt de viering besloten.

POLITIE SERVICE

SITTARD/GELEEN — De „racebaan" tussen Geleen en Sittard is regelmatig werkterrein van de beide politiekorpsen als het gaat om het indammen van snelheidsovertreders. De politie heeft enkele dagen geleden hulp gekregen. Op de in- of uitvalswegen naar de racebaan staan borden die aangeven dat er radar-controles worden uitgevoerd. Deze „service" is meegenomen, alleen moest er nog bijstaan wannéér die controles zijn. De politiekorpsen krijgen overigens voor hun werkzaamheden binnenkort de beste apparatuur.

Het Leger des Heils bood bejaarden kerstavond aan

GELEEN — Het Leger des Heils hield donderdagavond in de grote zaal van de Hanenhof een kerstviering voor bejaarden uit de Westelijke Mijnstreek. Voor deze avond, die onder leiding stond van kapitein Poppema, heeft een groot aantal medewerkers zich belangeloos ingezet.

Na een welkomstwoord door candidaat van Houten traden voor de bejaarden op de zangbrigade uit Treebeek, het muziekkorps, het jeugdkoor, het vrouwenkoor en de toneelgroep van het Leger des Heils. Tezamen zorgden zij voor een stemmig kerstprogramma. Met inbegrip van de medewerkers namen ongeveer 350 mensen aan de viering deel. Na afloop kregen de bejaarden nog een pakketje mee naar huis. Zuster Timothea van de Agnetenberg in Sittard sprak tot slot een hartelijk dankwoord. Het Rode Kruis was ter assitentie aanwezig hetgeen bijzonder op prijs werd gesteld.

Per bakfiets naar zieken

GELEEN — Kandidaat Van Houten van het Leger des Heils zat vrijdag even in de klem. Hij moest 200 kerststukjes en cadeautjes naar zieken vervoeren zonder over vervoer te beschikken. Direkteur Hermans van Publieke Werken, die op veel dingen raad weet, bracht ook hier de oplossing. Aan een auto had de heer Van Houten niets omdat hij niet over een rijbewijs beschikt en er wegens de drukte ook geen chauffeur bij de hand was. Hem werd van gemeentewege daarom een energiesparende bakfiets ter beschikking gesteld. Het kost de heer Van Houten wel wat zweet, maar met deze gemeentelijke bemiddeling krijgen alle zieken op tijd hun attentie.

Kerstgave voor pater Montforts

GELEEN — De leerlingen van de technische school te Geleen zijn met hun actie voor het schoolproject van de Geleense missionaris pater Montforts al royaal over de helft van het streefbedrag.

Dat betekent, dat men pater Montforts als kerstgave een voorlopig bedrag van 5000 gulden kan overmaken. Inmiddels heeft directeur Duijvestijn de trekking van de loterij verricht, waarbij de hoofdprijzen vielen op de nummers 588, 2210, 1238, 2115 en 1462. De actie gaat echter door en de bankrekering blijft open. Wie er wat op wil storten, kan dit doen op gironummer 103.76.71 van de Rabobank te Lutterade met vermelding van rekeningnummer 17.065.01.000 „Actie Don Bosco". Don Bosco is de naam van het

Etalageruit aan diggelen

VAALS — In de nacht van woensdag op donderdag is bij winkelier D. aan de Tentstraat in Vaals een etalageruit ingegooid. Tot nu toe is niet bekend of er iets wordt vermist. In de etalage stonden diverse elektrische apparaturen. Van de daders ontbreekt elk spoor.

MAASTRICHT — In Maastricht is woensdag de auto van 'n Duitse arts gestolen. De wagen, een Ford Capri, kenteken AC—JZ—74, stond geparkeerd aan de Tongersestraat. Hij behoort toe aan dr. Schroeder uit Aken.

overigens ....

*is het alarmnummer voor brandmeldingen van Beek sedert 20 december 1333 ● verzoeken B. en W. alle inzaten dit in hun telefoongids te wijzigen ● kunt u dit het beste onmiddellijk doen, zodat u weet waar u moet wezen als er met kerstmis een boom in de fik zou slaan ● vindt het gebruikelijke koffieconcert in het Asta-cultuurcentrum zondag geen doorgang ● voert de toneelgroep „Ons Genoegen" op tweede kerstdag om 20.30 uur in ditzelfde Asta-centrum het komische spel „De Blauwe diamant" op ● wordt het koffieconcert zondag 30 december in Beek verzorgd door het kamerkoor Cantus Mundi, onder leiding van Peter Eyckenboom ● kunnen in het gemeentehuis te Geleen vanaf donderdag 27 december aanvraagformulieren worden afgehaald voor toewijzing van extra benzine ● geldt dit niet voor ritten in het kader van het woon-werkverkeer ● **dienen aanvragen voor bestel- en vrachtauto's naargelang het laadvermogen bij de Kamer van Koophandel of de Rijksverkeersinspectie te worden ingediend ● wordt er onder auspiciën van het gemeentebestuur op 1 januari van 11 tot 12.30 uur nieuwjaarsreceptie** gehouden in het gemeenschapshuis in Munstergeleen.*

EXPOSITIES

ELSLOO

MAASLANDCENTRUM
Schilderijen van Jos Muris, olieverven en tekeningen van Patrick Creijghton, olieverven van Ineke Smeets.

MAASTRICHT

GALERIE VIVI
Keramiek van Hein Severens en Ton van de Rooten, grafiek van Jos van Wunnik. Dag. van 10-18 uur, zondag van 14-18 uur

GALERIE DANDER
Prenten van Marc Smeets, dag. van 10-17 uur.

BONNEFANTENMUSEUM
Maastricht zoals het is en zoals het had kunnen zijn, expositie van Jos Muris en Angie Timmers. Van 20 nov. t.m. 6 jan. '74. Stadsstructuren, kleurenlino's van Akke Asins, t.m. 6 jan. van 10-17 uur, za. en zo. van 14-17 uur.

DEJONG-BERGERS
Schilderijen en tekeningen van Hans van Zummeren, van 7 t.m. 29 dec.

VALKENBURG

DE FRANSCHE MOLEN
Getekend en geschreven werk van Paul Haimon. Tot 1 januari dag. van 15 - 20 uur. Eerste Kerstdag van 14 - 21 uur.

HEERLEN

RAADHUIS
Schilderijen en gouaches van Ans Wortel.

GALERIE DE BOOM
Werk van verschillende kunstenaars van 6 dec. t.m. 22 dec. Donderdag van 18-20 uur, vrijdags van 18-20 uur, zaterdags van 14-18 uur.

GALERIE SEF CLEMENT
Geerstraat
Open Huis expositie met werk van Sef Clement, Poolse grafiek, werk van chinese kunstenaars.

BRUNSSUM

DE GALERIJ
Verkoopexpositie m.m.v. 28 kunstenaars. Van 1 tot en met 23 december, dag. van 15.30-20 uur. Op maandag 10 en 17 december gesloten.

EYGELSHOVEN

SOCIO-PROJECT
Schilderijen, aquarellen, tekeningen van Pierre Janssen, t.m. 3 januari, van 15 tot 21 uur. Eerste kerstdag en nieuwjaar gesloten.

HULSBERG

GALERIJ 'T BOEREHÖFKE
Schilderijen en gouaches van Libbe Venema, keramiek Frans Wiltie, tot 22 dec. dag. van 17-21 uur. 's maandags gesloten.

SIMPELVELD

JEUGDCENTRUM
Schilderijen en tekeningen van schilder Jan Thissen. Vrijdag van 19 tot 21 uur. Zaterdag van 18 tot 22 uur en zondag van 14 tot 21 uur.

BIOSCOPEN

SITTARD

Forumtheater: Blauwe bonen voor twee binken, vrij. t.m. zo. dag. om 20.30 uur, zo. 18 en 20.30 uur, eerste en tweede kerstdag om 20.30 uur, 14 jr.

GELEEN

Roxytheater: mash, do. t.m. zo dag. om 20.30 uur, zo. 18 en 20.30 uur, eerste kerstdag om 20.30 uur, tweede kerstdag om 18 en 20.45 uur, do. 20.45 uur, 14 jr. Venus in bont, nachtvoorstelling za. 23 uur, 18 jr. Walt Disney's: The aristocats, zo. en tweede kerstdag matinee om 15 uur, a.l.

Studio Anders: Angela, do. t.m. zo. dag. om 20.45 uur, zo. 18 en 20.45 uur, eerste kerstdag 20.45 uur, tweede kerstdag 18 en 20.45 uur, do. 20.45 uur, 18 jr.

MAASTRICHT

Midi: The Graduate, dag. 16.15, 18.30 en 21 uur, 1e kerstdag alleen 21 uur. Ten days wonder, nachtvoorstelling za. en zo. 23.30 uur Wonderland, dag. 14 uur, alleen 1e kerstdag niet.

Festival: De Hollandse toer, dag. 18.30 en 20.30 uur, a.l. Pinoccio, jeugdvoorstelling za. 14 uur a.l.

Palace I: Slippertjesschool voor huisvrouwen, dag. 14 16 18 20 en 22 uur, 18 jr.

Palace II: The wrath of god, dag. 14.15, 16.15, 18.15 en 20.15 uur, 18 jr.

Studio: What, dag. 15 en 21 uur, 18 jr.

Royal I: De maagdelijke heks, dag. 14.30 16.30 18.45 en 21 uur 18 jr. Sexpoesen, nachtvoorstelling vrij. en za. 23 uur, 18 jr.

Royal II: Dat we toffe jongens zijn, dag. 14 16 18.15 en 20.30 uur, a.l. Family life, nachtvoorstelling vrij. en za. 22.30 uur 18 jr. Winnetou groot opperhoofd, jeugdvoorstelling za. en wo. 14 uur.

Mabi: The graduate dag. 16.15 18.30 en 21 uur, eerste kerstdag 21 uur, 18 jr. Ten days wonder, nachtvoorstelling za. en zo. 23.30 uur, 18 jr. Wonderland, dag. 14 uur, eerste kerstdag geen voorstelling a.l.

Kerstviering in Beek

BEEK — De Beeker zanggroep The Questions houdt zondagavond een grootse kerstviering in het Asta-cultuurcentrum. Aan deze viering werken verder mee het kinderkoor „Kluis" uit Geleen, de voordrachtskunstenaar Sjef Nijsten en het Koperensemble van de Beeker St. Caeciliaharmonie. De bijeenkomst, die voor iedereen toegankelijk is, begint om 20 uur. Het programma zal duren tot 22 uur. Voor en na de pauze zullen telkens een vijftiental nummers ten gehore worden gebracht. Op bovenstaande foto, die genomen is in de Christus Koningkerk in Geleen, zijn de medewerkers bezig aan de laatste repetitie.

Geleen vervangt de nieuwjaarsreceptie

GELEEN — Aangezien de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie van de burgemeester van Geleen geleidelijk aan is verworden tot een verplicht nummer voor besturen van instellingen, organisaties, verenigingen en zich daartoe geroepen gevoelde notabelen, gaat men het in de Waereldstad over een andere boeg gooien. De nieuwjaarsreceptie wordt afgeschaft en vervangen door een ongedwongen ontmoetingsbijeenkomst op vrijdag 4 januari tussen zeven en half negen in de raadzaal van het gemeentehuis. Van gemeentewege wordt gezorgd voor een drankje en een muziekje. B. en W. zullen in het begin van de ontmoeting nog even bij elkaar blijven voor degenen, die behoefte hebben aan een handje, maar zich daarna onder de bezoekers mengen in de hoop daarmee iets te kunnen bijdragen aan een beter contact tussen burgerij en bestuur. Voor deze avond is elke Geleendenaar uitgenodigd.

Pie Schmitz wordt herdacht met tentoonstelling

GELEEN — Onder auspiciën van de Culturele Commissie voor de gemeente Geleen wordt vrijdag 28 december om 20 uur in de grote zaal van de Hanenhof te Geleen een herdenkingstentoonstelling geopend van werken van de enkele jaren geleden overleden kunstenaars Pie Schmitz. Pastoor J. H. Römkens uit Ransdaal, vroeger kapelaan aan de Augustinusparochie en zelf een driftig schilder, zal een inleiding houden. De expositie duurt tot en met 13 januari. Ze is dagelijks geopend van 15 tot 20 uur. De toegang is gratis.

Beek stelt een vast reinigingsrecht in

BEEK — Op 28 december zal de raad van Beek de behandeling van de gemeentebegroting 1974 afwerken. Daarbij zal hij ook moeten beslissen over een tweetal met de begroting samenhangende collegevoorstellen. B. en W. stellen voor de bouwterreinbelasting met ingang van 1 januari 1974 af te schaffen.

Zij stellen ten tweede voor de bestaande regeling tot heffing van reinigingsrechten per plastic vuilniszak in te voeren. De verkoopprijs in de winkel van de plastic huisvuilzakken zal daarna tien cent bedragen.

De al of niet bestaande oliecrisis speelt ook in Beek door. Gezien de moeilijke en onoverzichtelijke situatie, waarin ons land verkeert ,achten B. en W. een verdere planning op lange termijn dan wat hierover al in de toelichting op de begroting staat, niet verantwoord. Vanwege de Nederlandse Hartstichting is in Beek een Coopèrbaan afgeleverd. B. en W. willen die baan nabij het verkennersgebouw OOShaka leggen. Dat kan pas in het voorjaar gebeuren.

Susteren droomt van een sporthal

SUSTEREN — In Susteren werd de openingszet verricht van het politieke schaakspel dat moet leiden tot de bouw van een sporthal in deze gemeente. Tijdens de behandeling van de begroting verklaarde wethouder Masthoff donderdag: „Wij zijn nog lang niet waar wij wezen moeten, maar het begin is er in ieder geval".

De sporthal van Susteren (een maquette hiervan werd donderdag aan de gemeenteraad getoond) wordt zodanig van constructie dat hij door middel van vouwwanden in drie zaaltjes kan worden verdeeld, die elle tegelijk gebruikt kunnen worden. De afmetingen zullen 42 bij 32 meter bedragen. Mogelijkheden om het complex op langere termijn met een zwembad en instructiebad uit te breiden zijn aanwezig. Zowel burgemeester Van Goethem als wethouder Masthoff wezen er gisteren met nadruk op dat de al getroffen voorbereidingen voor de bouw van de sporthal geen al te hoge verwachtingen mogen oproepen.

Muzikanten in de kerstnacht

BERG AAN DE MAAS — De Holzbergermuzikanten van de harmonie St. Jozef gaan in de kerstnacht tussen kwart voor elf en kwart voor twaalf op alle hoeken en straten van het dorp de tapitoe blazen. De muzikanten luisteren eerste kerstdag om negen uur de viering in de kerk op.

Geleen begint in '75 met onroerend-goedbelasting

GELEEN — De gemeenteraad van Geleen heeft donderdagavond met algemene stemmen de verordening op de onroerend-goedbelasting goedgekeurd. De verordening wordt van kracht op 1 januari 1975. Het tussenliggende jaar is nodig omdat de minister een jaar tijd nodig heeft voor de beoordeling ervan en omdat de gemeente een uitgebreide schattingsactie op touw moet zetten, waarvoor extra personeel zal worden aangetrokken.

Het invoeren van een onroerend-goedbelasting betekent, dat per 1 januari 1975 de grondbelasting, de personele belasting en de wegonderhoudsbelasting zullen vervallen. Ze worden vervangen door een heffing, die is gebaseerd op de waarde in het economisch verkeer van het onroerend goed. Zowel huurders als eigenaren van woningen zullen krachtens de verordening worden aangeslagen. In de verordening zijn als tarieven opgenomen voor huurders f 3.55 per 3000 gulden economische waarde, voor eigenaren f 5.05 per 3000 gulden economische waarde en voor eigenaren, die tevens gebruiker zijn, de som van deze bedragen, dus f 8.60 per 3000 gulden economische waarde. Hetgeen hierop neerkomt, dat als een woning in het economische verkeer 21.000 gulden waard is men zevenmaal de genoemde bedragen moet betalen. Men verwacht van deze nieuwe belasting een opbrengst van rond 2.264.220 gulden. In het algemeen blijft de belastingdruk voor de inwoners van Geleen gelijk, zij het dat de een mogelijk wat minder, de ander misschien iets meer zal gaan betalen.

Raadslid Meyers:

Kritiek op woningbeleid in Elsloo

ELSLOO — Het raadslid Meyers van Elsloo heeft zich donderdagavond tijdens de raadsvergadering fel verzet tegen de bouw van een tiental woningwetwoningen door de woningvereniging in de Rembrandtstraat. De heer Meyers is van mening dat het beleid dat momenteel wordt gevoerd op het gebied van de sociale woningbouw allesbehalve sociaal is. „De huur van deze woningen is thans geraamd op maximaal 315,05 per maand. Achteraf zal, zoals dat in het verleden zo vaak is gebeurd, blijken dat deze raming te laag is.

Dan komen de huurders voor de onaangename verrassing te staan, dat hun huren schrikbarend worden opgetrokken. We kunnen dan wel weer met huursubsidies gaan schermen, maar daar bouwen we geen woningwetwoningen voor. Om de woningen betaalbaar te maken, moeten we meer startsubsidie verlenen, in plaats van de enorme bedragen die we nu uitgeven aan huursubsidies", aldus de heer Meyers.

Genoemd raadslid stond echter alleen in zijn protest. De overige leden ondersteunden zelfs nog een voorstel van de heer Wagemans om B. en W. de bevoegdheid te geven ook in Meers grondaankopen te doen voor de bouw van woningwetwoningen.

Tijdens deze vergadering kwam ook de renovatie van de basisschool in Meers aan de orde. Besloten werd hiervoor een krediet ad. f 222.982.— beschikbaar te stellen. Enige kritiek leverde de raad op het feit, dat voor de uitbreiding van het gemeentehuis nogmaals een krediet van f 79.000.— gevraagd werd. „Destijds hebben we hiervoor al f 140.000.— neergeteld.

Toen werd ons verzekerd dat dit bedrag voldoende zou zijn. Achteraf blijkt dat deze som met nog eens zestig procent verhoogd dient te worden", aldus de heren Wagemans en Hendrix.

Burgemeester Schutgens legde uit dat van een verhoging van zestig procent in het geheel geen sprake was. Slechts f 15.000.— zijn nog nodig voor de uitbreiding. Het overige bedrag dient ter aanpassing van het oude gedeelte", aldus de burgervader.

Gouden paar in Spaubeek

SPAUBEEK — Zaterdag 29 december vieren de heer en mevrouw Waltmans-Meijers uit Hobbelrade-Spaubeek hun gouden huwelijksfeest. De viering wordt 's middags om 3 uur ingezet met een eucharistieviering in de Laurentiuskerk, waar hun huwelijk 50 jaar geleden door pastoor Beckers werd ingezegend. Daarna vertrekken de jubilarissen naar Klimmen waar zij bij hun zoon Wil in café-restaurant Waltmans aan de Klimmenderstraat van 6 tot 7 uur recipiëren.

Jacq. Waltmans werd op 16 maart 1903 in Meerssen geboren nadat zijn vrouw Lies Meijers al op 25 oktober 1901 in Spaubeek het levenslicht had aanschouwd. Uit hun huwelijk werden zeven kinderen geboren, drie dochters en vier zoons, die gezamenlijk voor tien kleinkinderen zorgden. De gouden bruidegom heeft vanaf zijn 16e jaar tot aan zijn pensionering in 1959 bij de Staatsmijnen gewerkt, waar hij de laatste tien jaar van zijn dienstverband meesterhouwer was. Ruim 32 jaar was hij lid van de plaatselijke schutterij Sint Laurentius en zijn vrije tijd wijdde hij aan de duivensport, tuinieren en zijn hobby voor kanaries en wildzangvogels. Lies bestuurde al die jaren als een ponte huisvrouw haar huishouden. Beiden zijn nog zo vitaal, dat men erop rekent over tien jaar weer feest te kunnen vieren.

WEEKEND-AGENDA

DOKTER

SITTARD: Zaterdag dr. Osse, tel. 3550. Zondag dr. Kessen, tel. 3339, eerste kerstdag dr. Snijders, tel. 2151 en tweede kerstdag dr. Hack, tel. 3600.

Geleen-Oost: Dr. Bakker, tel. 3584, eerste kerstdag dr. Sirre, tel. 3825 en tweede kerstdag dr. Ramakers tel. 3414.

Geleen-West: Dr. Thomassen, tel. 2256, eerste kerstdag dr. V. Sambeek, tel. 3430, en tweede kerstdag dr. Kayser tel. 3717

Born-Grevenbicht: Dr. Baks, tel. 04498-1728. Van maandag 18 tot woensdag 8 uur dr. Duysers, tel. 04497-302 en van woensdag 8 tot donderdag 8 uur dr. Baks, tel. 04498-1728.

Stein-Urmond: dr. Van Ansem, tel. 1382. Gedurende de kerstdagen dr. Niel, tel. 1327.

Beek: Dr. Crombach, tel. 1496. Gedurende de kerstdagen eveneens dr. Crombach

Spaubeek: Van vrijdag 20 tot maandag 8 uur dr. Tolk, tel. 04493-1438 en van maandag 20 tot donderdag 8 uur dr. Aarts, tel. 04404-215

Schinnen: In geval van nood eigen huisarts bellen

TANDARTS

Geleen e.o.: Dr. Schols, Rijksweg C 95 Geleen tel. 3753

Born e.o.: Dr. Droge, Buckxstraat 14 Born tel. 04498 - 1780 gedurende de kerstdagen.

Geleen e.o.: Dr. Litjens, Kluis 66, Geleen tel. 04494-3154

Munstergeleen e.o.: Dr. Rutten, Kerkstraat 2, Munstergeleen, Kerkstraat 2, Munstergeleen tel. 04490-2793.

AMBULANCE

Ongevallen- en gezondheidsdienst Westelijke Mijnstreek Geleen tel. 04494-2222.

APOTHEEK

Geleen: Apotheek Lindenheuvel, Anjelierstraat 18, tel. 2212.

Beek: Apotheek Bloemen, Marktstraat 6, Beek tel. 1421.

Sittard: Apotheek Timmers, Limbrichterstraat 68, tel. 2432. Bovengenoemde apotheken zijn ook geopend gedurende de kerstdagen

GROENE KRUIS

Geleen-Oirsbeek-Spaubeek: Zr. Kloeck, Havenstraat 3 Berg aan de Maas tel. 04495-1789. Gedurende de kerstdagen. Eerste kerstdag zr. Bock, Trijpelsplein 4 Munstergeleen tel. 04490-2943, tweede kerstdag Zr. Cuneria, Geenstraat 30 Geleen tel. 04494-5820.

Stein-Elsloo-Urmond: Zr. Hoogers-Meurders, Nieuwstraat 7, Beek. tel. 04402-2978. Gedurende de beide kerstdagen zr. Meuwissen-Heesakkers M. de Ruyterstraat 31, Elsloo tel. 04402-2928.

VERLOSKUNDIGE

Geleen: Mevr. Schlossels-Mesters, tel. 5853 b.g.g. 3577 en mevr. Donners-Beltgens tel. 3484. Eerste kerstdag mevr. Donners-Beltgens, tel. 3484 en mevr. V.d. Leeuw-Snik tel. 3729. Tweede kerstdag mevr. V.d. Leeuw-Snik tel. 3729 en mevr. Schlossels-Mesters tel. 5853 b.g.g. 3577.

AKTIE MOEDERS VOOR MOEDERS

Sittard: Mevr. A. Huynen, Vrangendael 57, tel. 3475.

Geleen: Mej. De Loo Raadhuisstraat 2, tel. 2960.

Stein-Elsloo: Mevr. Rijst, Sanderbuutlaan 48, Stein, tel. 04495-2001.

BABYSIT

Sittard: Mevr. Adriaans, Relindisstraat 1 Sittard, tel. 04490-3520

KERK

VRIJ KATHOLIEKE KERK Spaubeek: Holstraat 4 dienst om 11 uur

LEGER DES HEILS

Geleen: Groenstraat 95, maandag 24 december (kerstnacht) gezamenlijke dienst in de Ned. Herv. Kerk aan de Parklaan met medewerking van het Leger des Heilsmuziekkorps. Aanvang 23.30 uur. Eerste kerstdag morgenwijding om 6.00 uur. 10.30 uur kerstheiligingsdienst onder leiding van kadet J. Ringelberg. Tweede kerstdag gezamenlijke dienst in de congreszaal in Treebeek. Aanstaande zondag worden de diensten gehouden in het gebouw in de Groenstraat om 10 en om 17 uur.

Beker worst bekroond

BEEK — Slagerij Jean Diederen heeft tijdens een grote slagerswedstrijd in Utrecht met diverse worstsoorten vijf maal een gouden en tweemaal een zilveren medaille gewonnen. Het is vooral een fraai succes voor Leon Pluis, die in de worstkeuken van de slagerij de scepter zwaait.

EXAMENS

—AMSTERDAM — Aan de universiteit van Amsterdam is geslaagd voor het examen m.o.b. scheikunde mevrouw M. L. Wanders-Van Breukelen Geleen.

VAN PLAATS TOT PLAATS

Sittard

— Het Sint Petruskoor luistert de eucharistievieringen in de kerstijd in de hoofdparochie op met een zeer gevarieerd programma. Dit zal onder meer bestaan uit meerstemmige kerstliederen van Nederlandse, Duitse, Franse en Engelse oorsprong.

— De SLTC organiseert in de overdekte tennishallen Carperion en Boels op 27 en 28 december een groot tenniskersttoernooi voor Limburgse jeugdverenigingen. Niet minder dan dertig teams van veertien verenigingen zullen aan dit toernooi deelnemen. De wedstrijden zijn dagelijks tussen 9 en 18 uur gratis te bezoeken.

— Het jongerenkoor Gojo Sittard zal in de kerstnacht om 24 uur een nachtmis verzorgen in het Kelderke aan de Rijksweg-Zuid. Het thema van de dienst luidt: „Licht en donker". Jongeren, maar ook ouders zijn van harte welkom om samen deze nachtmis te vieren. Na de dienst is er gelegenheid om bij een kopje koffie een gezellig praatje te maken.

— In de parochiekerk in Sanderbout zijn vrijetijdsschilders in actie geweest. Op zeer deskundige wijze hebben ze de zuilengalerij en de sacristie van misdienaars en priester een verfje gegeven. Vaardige handen hebben het aanschijn van de kerk echt opgevrolijkt en dat juist voor de feestdagen.

— Het zaalhockeyprogramma voor het aanstaande weekend is als volgt: zaterdag 22 december speelt Sittard hier tegen Weert om 13.30 uur in de sporthal aan de Zwienswei. Zondag 23 december spelen twee herenteams uit en wel tegen Heerlen en tegen Maastricht. Ook twee dames hockeyteams van de hockeyclub Sittard spelen uit namelijk tegen Tegelen en tegen Venlo 2. Nu de veldhockeycompetitie stil ligt is de zaalhockeycompetitie een pracht gelegenheid om in vorm te blijven

— De gemeentelijke diensten zijn op maandag 24 en maandag 31 december gesloten. Alleen het bureau van de burgerlijke stand is op beide dagen vanaf 10 tot 11 uur geopend, doch uitsluitend voor het doen van aangiften van geboorte en overlijden.

— Sound '70, het jongerenkoor uit Sittard heeft het met de kerstdagen zeer druk. Op eerste kerstdag wordt de nachtmis in de Sint Pauluskerk in het Limbrichterveld opgeluisterd. Op 26 december om 11.30 uur treedt het koor op tijdens de eucharistieviering in de hoofdparochiekerk van Sittard. Tevens zullen in de week tussen kerstmis en nieuwjaar nog verschillende optredens van bejaarden en vrouwenverenigingen door Sound '70 muzikaal worden opgeluisterd zowel in Sittard als daarbuiten. De leiding van het koor is in handen van P. Hillen en H. van Weert.

— Het jongerenkoor onder leiding van dirigent M. Schreurs zal op zondag 23 december de kerst-in in de Schakel aan Tuddernderweg muzikaal opluisteren. Deze kerst-in is georganiseerd door de jongerenvereniging Yellow-Belly. Alle jongeren en andere belangstellenden zijn zondagavond van harte welkom in de Schakel om 20 uur.

Sanderbout

— Zaterdag 5 januari zal het Sittards Mannenkoor om 19.00 uur de eucharistieviering opluisteren in de parochiekerk van Sanderbout.

— In Sanderbout is een jongerenkoor „in de maak". Er hebben zich reeds dertig jongens en meisjes gemeld voor dit koor en dit aantal zal zeker nog toenemen. Het zijn niet allemaal zangers en zangeressen, maar ook muzikanten en zelfs tekstschrijvers. Met de repetities is men reeds begonnen. Deze vinden plaats op maandagavond van 19.30 tot 21.00 uur in de Open Haard alwaar men zich tevens als lid kan aanmelden.

— Tijdens de ledenvergadering van de ouderevereniging van Sanderbout werd mevrouw H. Bovendeaard-Van Burink wonende Anjelierstraat 36 Sanderbout tot secretaresse gekozen van de ouderevereniging van Sanderbout als opvolgster van de aftredende secretaris de heer J. Gooren.

Limbricht

— Bij de trekking van de grote carnavalsloterij van de carnavalsvereniging De Daole vielen de hoofdprijzen op de nummers 1205, 6984, 934 en 6174.

Grevenbicht

— Voetballiefhebbers die belangstelling hebben voor het boek „De leer van Piet Keizer" kunnen een exemplaar bestellen bij de secretaris van Armada, de heer R. Mertens, Boulevard 30. De kostprijs bedraagt f 1,- per boek. De dames van de voetbalclub zullen kerstkaarten huis-aan-huis te koop aanbieden. De opbrengst is bestemd voor de verenigingskas. De verkoop start in het weekend.

— Vandaag, zaterdag, houdt de PDV De Luchtsport de laatste hoktentoonstelling in verenigingslokaal Het Trefpunt. De duivenmelkers dienen hun duiven om 19 uur in te zetten. Na afloop wordt de hoktentoonstellingskampioen 1973 bekend gemaakt.

— Het gemeentehuis is op maandag 24 december voor het publiek gesloten. Op donderdag 27, vrijdag 28 en maandag 31 december is de secretarie normaal geopend.

— Traditiegetrouw zullen de muzikanten van Daag en Nach in de kerstnacht op diverse plaatsen in het dorp kerstmuziek ten gehore brengen.

— De centrale geestelijke nooddienst voor priesters in Born, Buchten, Grevenbicht en Obbicht wordt in de week van 23 tot en met 29 december waargenomen door de pastoor van Obbicht, telefoon 04497-271. Zuster Van de Hoogen verzorgt in het weekend de Groene Kruisdiensten. Zij is telefonisch bereikbaar onder nummer 04490-9244.

— De heer N. Tholen, lid van de plaatselijke vrijwillige brandweer, veroverde tijdens de brandweerexamens de wisselbeker, geschonken door wethouder F. Reijnen, omdat hij het hoogste aantal punten wist te behalen. De jury bestond uit de heren Zeelenberg (Stein), Korff (Sittard), Frissen en V.d. Lee (Maastricht). De diploma's zullen op een later tijdstip worden uitgereikt. De brandweerlieden maken vandaag, zaterdag, het jaarlijkse uitstapje. De brandweer van Sittard neemt dan de wacht over.

— Op 1 januari 1974 (nieuwjaarsdag) zal de gebruikelijke nieuwjaarsreceptie gehouden in het gemeenschapshuis. Burgemeester Loefen, pastoor Terhorst en dominee V.d. Ende bieden dan gelegenheid om nieuwjaarswensen aan te bieden. De receptie duurt van kwart vóór twaalf tot half een.

Born

— Op het kruispunt Julianaweg, Graaf van Loonstraat en Sluisweg verleende de autobestuurder T. uit Buchten geen voorrang aan G. uit Holtum. Een flink samentreffen van beide voertuigen bracht grote materiële schade met zich mee, maar wonder boven wonder geen persoonlijke letsels.

— De heer Oph. uit Holtum kwam tot de ontdekking dat uit zijn op het Marktplein geparkeerde auto een partijtje rookwaren was ontvreemd en zijn wagen een stuk geslagen ruit telde. De politie meent een spoor gevonden te hebben.

— In de namiddag van kerstdag vindt om half vijf in onze parochiekerk een kerstviering plaats, waaraan onder meer meewerken enkele leden van harmonie L'Union, enige solisten, een organist en declamatrices. Een programma ligt in de kerk klaar.

— Het bestuur van het Bornse Jongerenkoor '70 kreeg de vererende invitatie om vanavond, zaterdag, in het programma van de ROZ in de studio te willen optreden. Een afvaardiging van een vijftiental leden-medewerkers heeft het verzoek aanvaard. Men verwacht naast een interview een presentatie van de door het koor uitgebrachte langspeelplaat.

— Op de eerste kerstdag zal de kerk geopend zijn van 15 tot 18 uur. Men kan dan — ouders met kinderen — de prachtig verzorgde kerststal komen bekijken en wat bidden.

— De centrale weekdienst voor priesters in de parochies Born, Buchten, Grevenbicht en Obbicht wordt in de week van 23 tot 30 december a.s. waargenomen door pastoor J. Kuypers, Willibrordusiaan Obbicht tel. 04497-271.

— De leden van Neptunus dienen er rekening mee te houden dat tussen kerstmis en nieuwjaar geen zwemmen is. De volgende gelegenheid tot zwemmen is gesteld op donderdag 3 januari 1974 om half zes. Er wordt een reserveleidster gevraagd voor de buurt Graetheide. Men kan zich melden bij de heer Knoors, Bosstraat 1.

— Burgemeester mr. J. Onland en mevrouw M. Onland-Schiphorst zullen op nieuwjaarsdag ten gemeentehuize recipiëren van 11.30 tot 12.30 uur.

Beek

— In de Lieve-Vrouwekerk vindt maandag 24 december om 22 uur met als thema kerstmis een bijzondere viering van de kerstnachtmis door en voor jongeren plaats. De liturgie en de teksten zijn speciaal gericht tot de opgroeiende jeugd. De hele viering is op de gemoedsgesteldheid van de jeugd en de eigentijdse beleving van het jong zijn afgestemd. De samenstellers, die onder leiding van kapelaan Coumans hun best hebben gedaan om deze viering te doen aanspreken hebben getracht het eigene van de jeugd te verbinden met het gebeuren in de kerstnacht zoveel eeuwen geleden.

Stein

— Tijdens de kerkdiensten in de Martinusparochie op maandag om 21.30 en 24 uur zal het Martinuskerkkoor onder leiding van Peter Eijkenboom de Krönungsmesse van Mozart uitvoeren. Het koor wordt niet zoals gebruikelijk aan het orgel, maar aan de piano begeleid. Dit gebeurt door Giel Vossen. Solistische medewerking verlenen Sanne Piepers, alt, Gertie Vossen, sopraan, J. Bos, bas en Sef Peters, tenor. Voor het begin van de mis zingt het koor enkele moderne kerstliederen meerstemmig. Tijdens de viering zal dirigent Peter Eijkenboom als solist het lied „Leise rieselt der Schnee" zingen. De eigenlijke dienst begint met het „Stille nacht", dat na elke strofe voor een korte voordracht wordt onderbroken. Aan het einde van de dienst voert het Martinuskoor „Die Himmel erzählen" uit Haydens „Schöpfung" uit.

Susteren

— Burgemeester A. van Goethem houdt op 1 januari van 12 tot 12.45 uur nieuwjaarsreceptie in het gemeentehuis.

— De door de jongeren gehouden collecte voor de slachtoffers in Chili heeft f 408,50 opgebracht.

— Het gemengd kerkelijk zangkoor van de Amelbergaparochie geeft op eerste kerstdag een uitvoering (waarbij ook volkszang ten gehore wordt gebracht) in de kerk. De uitvoering begint om 16 uur.

Liefdesverklaring op hoog niveau

Van onze verslaggever

ROERMOND — Wat vrijdag voor veel Limburgers een vraagteken-in-de-lucht bleef, was voor een groep bruilfotsgasten in Roermond geen geheim. Met een reclamesleep „Agnes ik hou van jou" steeg een vliegtuigje vrijdagmorgen op de Zuidlimburgse luchthaven op om koers te zetten naar Roermond. Hoog in de lucht met grote letters onderstreepte de Roermondse fotograaf Peter van Loenen daar zo zijn warme genegenheid voor de vrouw met wie hij even tevoren in het huwelijksbootje was gestapt.

Regionale raad stuurt nota naar regering

Van onze verslaggever

HEERLEN — Einde januari 1974 zal de Regionale Raad voor de Arbeidsmarkt een nota over de werkgelegenheid in Limburg sturen naar de ministerraad. In de nota zullen de verplaatsing van rijksdiensten, de bouw van de achtste, de terugloop van de pendel naar Duitsland en de herstructurering behandeld worden.

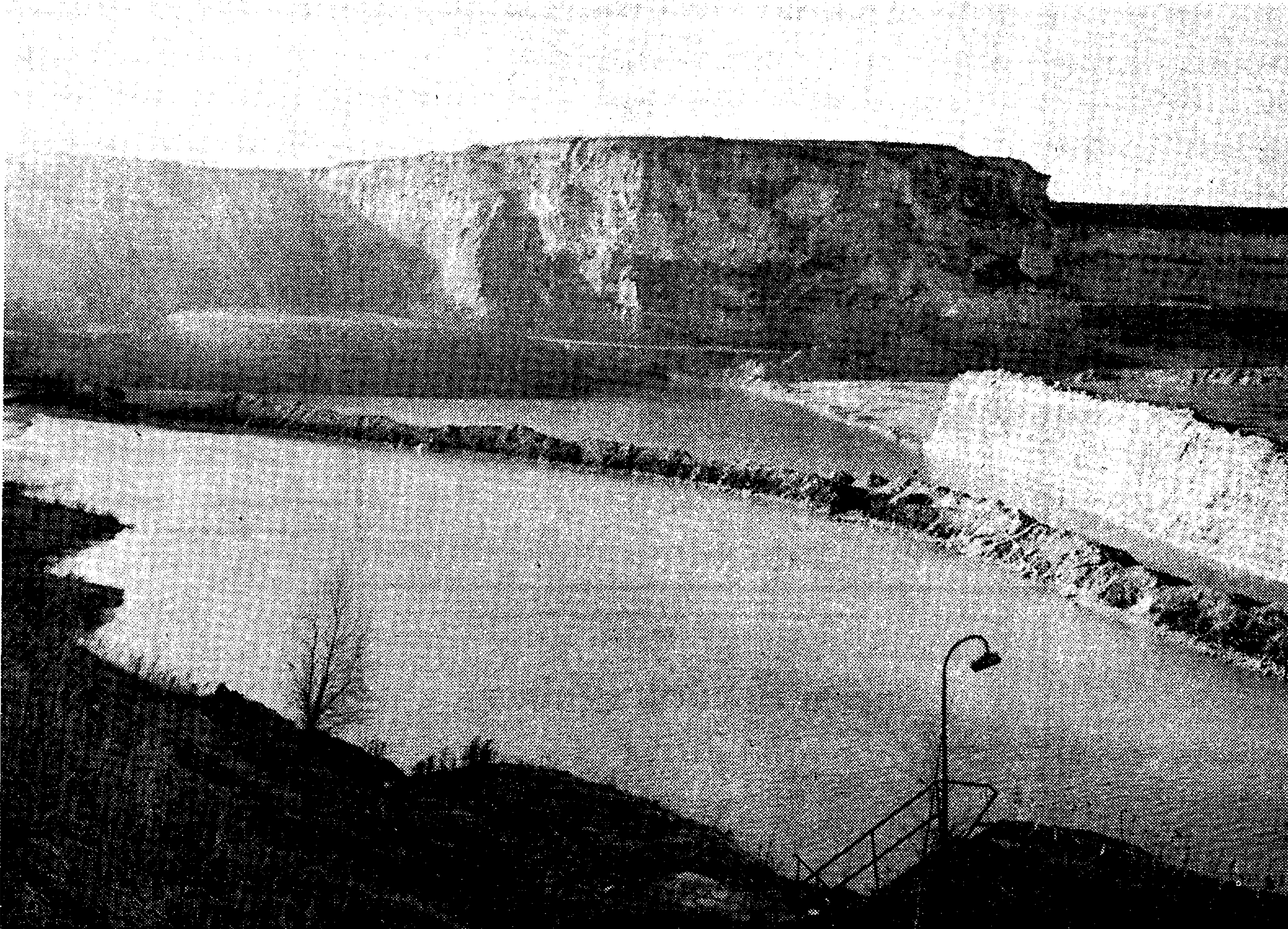
Over veertien dagen wordt begonnen met het samenstellen van de nota. De regionale raad besloot tijdens zijn vergadering van donderdag om de ontwikkelingen in Limburg te inventariseren en in een nota samen te vatten.

Zes weken cel voor inrijden op ex-echtgenote

MAASTRICHT — Conform de eis van de officier van justitie heeft de rechtbank in Maastricht de 51-jarige J. H. uit Stein veroordeeld tot zes weken gevangenisstraf met aftrek van voorarrest wegens poging tot zware mishandeling.

De man was op 5 juli op de Bosscherweg in Maastricht op zijn gewezen echtgenote ingereden. Tijdens de zitting twee weken geleden had de officier het optreden van de man betiteld als een „wanhoopsdaad".

✦ Sint Pietersberg-meer ✦

MAASTRICHT — Deze foto toont wat nog weinigen hebben gezien: het ENCI-meer in Maastricht. Door de aanwezigheid van het grondwater heeft het meer zich zelf gecreëerd na de mergelafgraving van de St. Pietersberg. Dit natuurmeer, prachtig blauw door het heldere water, zal 65 hectaren groot worden. Het gehele recreatiegebied, waarvan dit meer deel zal uitmaken, krijgt een omvang van 145 hectaren. Reeds nu heeft de ENCI er zwanen uitgezet. Ook vele wilde eenden hebben er al hun toevlucht gezocht. Aan de oevers van het meer komt een zandstrand voor zonnebaden, aanlegsteigers voor zeilscheepjes en er worden over het hele terrein wandelpaden aangelegd. Sommige krijthellingen blijven zichtbaar, zodat de oorspronkelijke fauna er zich kan herstellen. De natuur zal een handje meegeholpen worden door de aanplant van bomen en heesters.

In 1992, als de concessietermijn afloopt, en de afgraving van de St. Pietersberg zal zijn voltooid, wordt het recreatiegebied aan de provincie overgedragen. Het publiek zal echter niet zolang hoeven te wachten, want tevoren zullen al grote delen toegankelijk zijn. Op dit moment is dat het geval voor het gedeelte tussen de hoeven Zonneberg en Lichtenberg en een gedeelte tussen de Luikerweg en het ENCI-bos. De ENCI zal het hele recreatieproject financieren.

In LD-puzzelactie

Bijna anderhalf miljoen bereikt

HEERLEN — Ondanks de algehele bezuiniging heeft puzzel 13 ten bate van het Nederlands Astma Fonds 90.600 gulden opgebracht. Het totale bedrag is daardoor gestegen tot 1.491.482 gulden, zodat de kapitale som van anderhalf miljoen bijna is bereikt. Het grote leger puzzelaar(sters) heeft dus buitengewoon zijn best gedaan om het lot van het groot aantal Nederlandse CARA-patiënten te verlichten.

Maar... we gaan door. Vandaag publiceren wij puzzel 15 met als geweldige hoofdprijs een Austin 2200 Saloon, een prachtige 4-deurs wagen met een 6-cylinder motor. De waarde ervan bedraagt maar liefst f 13.685. Als extra prijs prijkt er nog een Mini 1000 Special de Luxe op de lijst. En wat te zeggen van het meubilair ter waarde van f 3000 en het servies ter waarde van f 1000? Het is echter maar een bescheiden greep uit het pakket van 52 prijzen, die ditmaal in de wacht gesleept kunnen worden.

Puzzelaars en puzzelaarsters, gebruik de komende feestdagen om uw geluk te beproeven. Laat de CARA-patiënten niet stikken. Vergeet hen vooral niet tijdens de kerstdagen.

Slaapkamer in Vaals uitgebrand

VAALS — Vrijdagmiddag is bij de familie B. in de Beatrixstraat in Vaals brand uitgebroken in de slaapkamer. De inboedel brandde geheel uit. De schade is vermoedlijk ontstaan door kortsluiting. Op het ogenblik dat de brand uitbrak was de familie afwezig. De Vaalser brandweer kwam op tijd om uitbreiding van de brand te voorkomen. De verzekering dekt de schade.

Officiële mededelingen

GEMEENTE VOERENDAAL

OPHALEN HUISVUIL

Burgemeester en wethouders van Voerendaal maken bekend, dat i.v.m. de Kersldagen en Nieuwjaarsdag de ophaling van huisvuil in plaats van op dinsdag 25 december 1973 en dinsdag 1 januari 1974 zal plaatsvinden op maandag 24 december 1973 en maandag 31 december 1973.

Voerendaal, 22 december 1973

Burgemeester en Wethouders van Voerendaal,
J. W. H. Sieben, burgemeester
Ch. H. Geelen, secretaris

GEMEENTE BRUNSSUM

OPHALEN HUISVUIL

Het ophalen van het huisvuil in de Kerstweek en in de week waarin Nieuwjaar valt is als volgt geregeld:
De maandag- en donderdagroute wordt op donderdag gereden en de dinsdag- en vrijdagroute wordt op vrijdag gereden.

De Direkteur van Gemeentewerken

GEMEENTE HEERLEN

BEKENDMAKING

Het gemeentebestuur van Heerlen maakt bekend, dat de gemeentelijke kantoren en diensten **op de maandagen 24 en 31 december 1973** gesloten zullen zijn, met dien verstande, dat:

1. de Burgerlijke Stand op beide dagen geopend zal zijn **van 9.00 tot 12.00 uur,** evenwel uitsluitend voor het doen van aangiften van geboorten en overlijden;
2. de Storingsdienst van de Gemeentebedrijven normaal bereikbaar is onder nummer 717111;
3. het Openbaar Slachthuis eveneens gesloten is op beide dagen;
4. **op maandag 24 december** geen huisvuil zal worden opgehaald, doch de containerdienst gehandhaafd blijft;

op donderdag 27 december het **grof-huisvuil en het huisvuil** wordt opgehaald in **Noord I en II;**
op vrijdag 28 december het **huisvuil** wordt opgehaald in **Zuid III en IV;**
op maandag 31 december het ophalen van huisvuil vervalt, doch de containerdienst gehandhaafd blijft;
op 1 januari 1974 eveneens het ophalen van **huisvuil** vervalt; dit wordt op woensdag 2 januari opgehaald in **Noord I en II;**
op donderdag 3 januari het **grof-vuil en het huisvuil** wordt opgehaald in **Zuid III;**
op vrijdag 4 januari het **grof-huisvuil en het huisvuil** wordt opgehaald in **Zuid IV.**

Heerlen, 19 december 1973

Burgemeester en wethouders van Heerlen,
De burgemeester,
w.g. drs. F. J. W. Gijzels
De secretaris,
w.g. H. M. I. Goltstein

OFFICIELE PUBLIKATIE

Aanmelding handelaren in aardolieprodukten

Het ministerie van Economische Zaken deelt het volgende mede: Het is gebleken dat de handelaren in benzine, petroleum, gasolie of stookolie, die in 1972 tenminste 150 m3 aan verbruikers hebben afgeleverd, zich nog niet allen hebben aangemeld. Daar niet melden voor betrokkenen kan leiden tot stagnatie bij de bevoorrading, worden deze handelaren aangeraden zich met spoed aan te melden. Daarvoor moeten zij een formulier BA 31 gebruiken, dat bij de Kamers van Koophandel en Fabrieken verkrijgbaar is. Deze aanmelding behoeft niet door de pompstations te geschieden.

BRANDSTOFFENVOORZIENING BLIJFT ONZEKER

Investeringsplan van DSM wordt opnieuw bestudeerd

HEERLEN — DSM heeft het vijfjarenplan, dat was opgesteld voor de investeringen, teruggenomen. Een door de hoofddirectie ingestelde commissie bestudeert wat er in 1974 nog geïnvesteerd kan worden. DSM verwacht dat er volgend jaar enkel uitgaven zullen worden gedaan voor onderhoudswerken. Wel worden de lopende projecten zoals de uitbreiding van de pvc-produktie, de ABS fabriek, de polyetheenfabriek en de polypropeenfabriek normaal afgewerkt. DSM verwacht dat de 420 miljoen die waren gereserveerd voor investeringen in 1974 niet opgebruikt zullen worden.

Deze verwachting van DSM is weergegeven in een enquête die het Financieel Dagblad heeft ingesteld onder het bedrijfsleven in Nederland. Gevraagd werd naar de investeringsverwachting voor het komende jaar.

Ook de verwachtingen voor 1973 zijn bij DSM niet uitgekomen. Aangekondigd was dat voor 330 miljoen geïnvesteerd zou worden, waarvan 160 miljoen in Zuid-Limburg. In feite is slechts tweehonderd miljoen geïnvesteerd waarvan negentig miljoen in Zuid-Limburg. Dat de investeringen zijn achter gebleven bij de verwachting is volgens DSM te wijten aan een groot aantal factoren zoals de milieueisen en de bouwdepressie in Duitsland. Zo is de fabriek van Rigips niet gebouwd. Niet alleen DSM voorziet voor 1974 een daling in de investeringen als gevolg van de olierantsoenering, ook andere chemische ondernemingen zien het komende jaar met enige zorg tegemoet. Bij ruim twintig van de grootste investeerders blijkt grote onzekerheid te bestaan. ESSO weigert zelfs een verwachting uit te spreken evenals Dow Chemical. AKZO zegt dat in verband met de grote onzekerheden rond de grondstoffenvoorziening op dit moment geen enkele raming kan worden gemaakt.

Stichting opgericht Overleg Limburgse Ziekenfondsen

HEERLEN — De besturen van de Limburgse ziekenfondsen hebben de stichting Overleg van Limburgse Ziekenfondsen in het leven geroepen. Dit is een instutionalisering van het reeds enige jaren bestaande overleg van de fondsen. De stichting, die statutair in Sittard is gevestigd, zal binnenkort haar kantoor hebben aan de Gringelstraat 19 te Heerlen. Van elk der ziekenfondsen hebben één bestuurslid en de directeur zitting in het stichtingsbestuur.

Volgens de statuten stelt de stichting zich ten doel te bevorderen dat de ziekenfondsen hun taak als orgaan in het kader van de gezondheidszorg en als uitvoeringsorgaan in onderlinge samenwerking optimaal verrichten. Dit doel tracht de stichting te bereiken onder meer door over alle daarvoor in aanmerking komende onderwerpen in goede verstandhouding onderling overleg te plegen. Voorts zal alle aandacht geschonken worden aan 't handhaven van goede verstandhoudingen en aan overleg met personen en instellingen die op het terrein van de gezondheidszorg werkzaam zijn. Aan de voorlichting van de ruim 750.000 verzekerden zal bijzondere zorg worden besteed.

Ziekteverzuim bij ENCI in 1973 weer gestegen

MAASTRICHT — In het jaaroverzicht van de Enci maakte algemeen directeur Ir. Gadiot bekend dat het ziekteverzuim per man van 20.4 in 1972 tot 21.8 in 1973 was gestegen. De door het pensioenfonds verstrekte hypotheken bedroeg 2 miljoen, waarvoor de Enci garant moet blijven en 4 procent subsidie geeft, dit is ca. f 80.000 per jaar meer. Deze ontwikkeling vervult le Enci met zorg omdat dergelijke méérkosten niet verantwoord zijn op een moment waarop de resultaten verminderen.

De overheid stelt strenge regels op voor de prijsbeheersing. De lonen mogen maar voor 1/3 worden doorberekend in de prijs van het cement en wanneer er geen efficiencyverbeteringen zijn en die zijn er momenteel weinig, moet de winst achteruit gaan en moeten wij de tering naar de nering zetten.

„Er moet dus een verandering in deze regeling komen. Wij zullen stelselmatig moeten nagaan waar wij geld kunnen besparen in al onze iutgaven, zonder natuurlijk de continuïteit en de kwaliteit van onze produkten in gevaar te brengen", aldus ir. Gadiot.

De klinkerproduktie bedraagt 2.090.000 ton en is 35.000 ton minder dan het budget d.i. 18.6 procent. De cementverzending wordt 2.240.000 ton en blijft 110.000 ton ca. 5 procent achter op het budget. De heer Gadiot zei dat de oorzaken voor deze achteruitgang, het afnemen van de vraag naar onverpakt cement was. Er werd meer verpakt cement met auto's afgehaald waardoor lange wachttijden waren ontstaan, hetgeen niet bevorderlijk was voor de service. Wat het financiële resultaat betreft moest de heer Gadiot mededelen dat dit onder de prognose ligt en ook onder het resutaat van verleden jaar.

Geldboete voor wapenverzamelaar

MAASTRICHT — De rechtbank te Maastricht heeft gisteren de 73-jarige in Vaals wonende Belg H. H. wegens verboden wapenbezit veroordeeld tot een geldboete van duizend gulden of 25 dagen hechtenis.

Voorts vonniste de rechtbank tot „onttrekking aan het verkeer" van alle bij hem thuis gevonden wapens (8 pistolen). De ex-wapensmid had twee weken voor de rechtbank volmondig verklaard dat hij een verwoed wapenverzamelaar is.

Onderscheiding voor voorzitter Océ-groep

VENLO — Tijdens een bijeenkomst waarop de heer Th.P.W. Sanders, directie-voorzitter van de Océ-groep afscheid nam van zijn medewerkers, heeft de burgemeester van Venlo, drs. Th.J.M. Gijsen de heer Sanders de versierselen uitgereikt behorende bij zijn benoeming tot officier in de orde van Oranje Nassau.

De heer Sanders treedt, zoals bekend, met ingang van 1 januari af als directie-voorzitter van Océ-Van der Grinten NV en Océ-Nederland BV, waar hij 45 jaar werkzaam is geweest. Hij blijft als commissaris aan Océ-Van de Grinten verbonden.

Benoemingen bij Banque de Paris

HEERLEN — Met ingang van 1 januari 1974 zijn tot onder-directeuren van de Banque de Paris en des Pays Bas NV benoemd de heren drs. Th. J. Hintzen, directeur van het kantoor in Den Haag en drs. A. P. M. Brans, districtsdirecteur van de vestigingen in Limburg. Drs. Brans zal zich gaan bezighouden met de coördinatie van alle vestigingen van de bank beneden de grote rivieren.

Van Wijk (PSP) stelt weer vragen over Kavinksbos

Van onze redacteur in Den Haag

DEN HAAG — Het Eerste-Kamerlid Van Wijk (PSP) heeft opnieuw schriftelijke vragen gesteld aan de ministers van Volkshuisvesting en van justitie over de huizen in Kavinksbos te Susteren. Hij wil met name dat in zijn eerder gestelde vragen over deze zaak ook uitdrukkelijk duidelijkheid wordt gegeven over de handeling met het huis op nummer een van de familie Halmans.

Volgens de heer Van Wijk is dit huis toegezegd aan de buurman. Dat gebeurde op een moment dat de familie Halmans niet thuis was. Later zou aan de familie Halmans zijn gezegd dat ze hun eigen huis toch konden kopen, terwijl tegen de buurman zou zijn volgehouden dat hij het huis kreeg. De heer Van Wijk wil de zaak goed uitgezocht zien.

Fietser (51) gedood door vrachtwagen

NIEUWSTADT — De 51-jarige fietser L. Vaessen uit Susteren raakte vrijdagmorgen, toen hij op de Susterweg in Nieuwstadt werd geschept door een vrachtwagen, dermate ernstig gewond dat hij ter plaatse overleed.

Het ongeluk gebeurde om 7.30 uur. De vrachtwagenchauffeur — van R. uit Susteren — heeft de fietser die hij van achteren naderde, door nog onbekende oorzaak te laat opgemerkt.

Nieuwjaarsreceptie van de gouverneur

MAASTRICHT — De commissaris van de koningin in Limburg mr. dr. Ch. van Rooy en zijn echtgenote houden dinsdag 1 januari in het gouvernement in Maastricht van 12.30 tot 13.30 uur Nieuwjaarsreieptie.

GEMEENTE MAASTRICHT

HUISVUIL-OPHAALDIENST IN DE KERSTWEEK

De Hoofddirecteur van Openbare Werken van de gemeente Maastricht maakt het volgende bekend:

De huisvuilophaaldienst van maandag 24 december zal normaal plaatsvinden.

De huisvuilophaaldienst van dinsdag 25 december wordt verplaatst naar donderdag 27 december.

De huisvuilophaaldienst van woensdag 26 december wordt verplaatst naar vrijdag 28 december.

De huisvuilophaaldienst van donderdag 27 december wordt verplaatst naar zaterdag 29 december.

Voor Borgharen en Itteren geldt, dat de huisvuilophaaldienst wordt verplaatst van dinsdag 25 december naar donderdag 27 december.

De Hoofddirecteur vnd.
Drs. J. J. J. van de Venne

x

Wij verloven ons op 1e Kerstdag

Ans Winkens
en
Peter Verwijlen

Joost v. Vondelstraat 83
Kerkraderweg 47
Heerlen

Getrouwd:

Mr. C. M. J. Hoenkamp
en
Marlies Mazgon

Heerlen, 21 december 1973

Op zaterdag 29 december 1973 hopen wij de dag te herdenken van ons

50-jarig huwelijksfeest

Op deze dag beginnen wij om 15 uur met een dankdienst in de St. Cunibertuskerk te Wahlwiller.

Verder geven wij gelegenheid tot feliciteren van 18.30 uur tot 20.00 uur.

Adres van de dag:
Hotel Savelkoul, Oude Baan 1, Wahlwiller

Familie A. H. PELZER
E. PELZER-HANSSEN
kinderen en kleinkinderen

Wahlwiller, december 1973
Rijksweg 26

---

† Bedroefd geven wij u kennis dat na gesterkt te zijn door de H. Sacramenten der Zieken, op de leeftijd van 48 jaar in het Groot Ziekengasthuis is overleden, mijn lieve vrouw en onze zorgzame moeder

Elsa Antonia Lenssen-Van de Sande

W. A. Lenssen
Sjeng
Tein
Anneber
Stan
Jet
El
Wil
Bé
May

's Hertogenbosch, 20 december 1973.
Vierde Hambaken 1.

De plechtige H. Mis van Requiem zal worden opgedragen maandag 24 december om 11.30 uur in de parochiekerk van San Salvator te Orthen, waarna de begrafenis op het R.K. kerkhof aldaar.

Bijeenkomst voor de begrafenis maandag 24 december om 11.20 uur in de parochiekerk.

Bezoek in de rouwkapel van het Groot Ziekengasthuis, ingang Burg. Loeffplein van 14.30-16.00 uur en van 18.30-19.30 uur.

Gelegenheid tot condoleren na de begrafenis in café van Eech, Ketsheuvel 7.

---

† In de liefde en vrede van Christus is heden, toch vrij plotseling, van ons heengegaan, voorzien van het H. Oliesel, in de leeftijd van 76 jaar, mijn innig-geliefde man, onze goede en zorgzame vader, schoonvader, grootvader, overgrootvader, broer, zwager, oom en neef

Henricus Ignatius Gijbels

echtgenoot van
SOPHIA MARIA BROK

Wij vragen een gebed voor zijn zielerust.

De bedroefde familie:
Mevr. S. M. Gijbels
kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen
Familie Gijbels
Familie Brok

Hoensbroek, 19 december 1974
Schuttersweg 6

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op maandag 24 december a.s. om 10 uur in de parochiekerk van de H. Moeder der Armen te Mariagewanden-Hoensbroek, gevolgd door de begrafenis op de centrale begraafplaats aan de Randweg. Bijeenkomst en gelegenheid tot condoleren om 9.45 uur aan voornoemde kerk.

Heden zaterdag tijdens de avondmis van 19 uur wordt er voor zijn zielerust gebeden.

Vader is opgebaard in het uitvaartcentrum Hoensbroek, Hoofdstraat 100. Bezoekuren van 14—15 uur en van 19—20 uur. Zondag alleen van 14—16 uur.

Voor vervoer naar de begraafplaats is gezorgd.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

† Heden overleed tot onze diepe droefheid, na een geduldig gedragen lijden, voorzien van het H. Sacrament der zieken, in de leeftijd van 44 jaar, mijn lieve vrouw, onze goede en zorgzame moeder, grootmoeder, dochter, zuster, tante en nicht

Dientje Langenberg

echtgenote van
BEN HORSMANS

Wij bevelen haar ziel in uw gebeden aan.

Klimmen: B. Horsmans
Astrid en verloofde J. v.d. Laar
Ingrid Vaessen-Horsmans
J. Vaessen en kind
Jean
Nicole
Familie Langenberg
Familie Horsmans

Klimmen, 20 december 1973
Stationsstraat 5

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op maandag 24 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Remigius te Klimmen. Gelegenheid tot condoleren vanaf 10.15 uur in voornoemde kerk.
Rozenkransgebed zondagavond om 19.00 uur in bovengenoemde kerk.

Daar het ons onmogelijk is iedereen persoonlijk te bedanken willen wij langs deze weg U onze hartelijke dank betuigen voor uw blijken van belangstelling en deelneming bij het plotseling overlijden en de begrafenis van onze vader en grootvader

Giel Kroonen

Kinderen Kroonen

Kerkrade, december 1973

De plechtige zeswekendienst zal plaatshebben heden zaterdag 22 december om 11.00 uur in de hoofdparochiekerk van de H. Lambertus te Kerkrade-centrum.

J. T. Chênevert
tandarts te Schaesberg
afwezig tot 2 januari

Verloofd:

Ineke Sampers
en
Leonard van der Maas

2e Kerstdag 1973

Roermond, Minderbroederssingel 42
Bergen op Zoom, Zuid Zijde Zoom 22
(Geen ontvangdag)

Met grote vreugde geven wij kennis van de geboorte van onze dochter

JOLANDA

dochter van
H. Lempers en
E. Lempers-Kleynen
Paul

Heerlen, Nieuwhuisstraat 5
21 december 1973

Tijd.: St. Elisabethkliniek, Zandweg, Heerlen, kamer 22.

---

† Heden overleed tot onze diepe droefheid, na een langdurige ziekte, voorzien van het H. Sacrament der zieken, in de ouderdom van 82 jaar, in St. Josephziekenkliniek te Spaubeek, onze dierbare moeder, schoonmoeder, grootmoeder, overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Anna Maria Gertrud Groten

weduwe van
MATHIJS JOSEPH LATASTER

De bedroefde familie:
Vaals: E. Bovendeert-Lataster
J. Bovendeert en kinderen
Kerkrade: J. Lataster
J. Lataster-Verstappen, kinderen en kleinkind
Kinderen en kleinkinderen Lataster
Familie Groten
Familie Lataster

Kerkrade, 20 december 1973
Corr.-adres: Schleidenstraat 51, Kerkrade

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op maandag 24 december a.s. om 10 uur in de parochiekerk van de H. Lambertus te Kerkrade.
Bijeenkomst in voornoemde kerk om 9.30 uur, alwaar gelegenheid is tot condoleren.
Daarna begrafenis op de algemene begraafplaats Hambos te Kerkrade.
Gebeden van de overledene tijdens de mis op zaterdag 22 december.

---

† Na een kortstondige ziekte ging heden van ons heen, voorzien van het Sacrament der zieken, in de ouderdom van 62 jaar, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Alexander Simays

echtgenoot van
MARIA MARTIN

Wij vragen een gebed voor zijn zielerust.

De bedroefde familie:
Geleen: M. Simays-Martin
Margriet Lambrichts-Simays
Jacques Lambrichts
Claudia - Saskia
Familie Simays
Familie Martin

Geleen, 20 december 1973
Dr. Ariënsstraat 24

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis op het r.k. kerkhof te Oud-Geleen, zal plaats hebben maandag 24 december a.s. om 11.00 uur in de rectoraatskerk van het H. Hart (Paterskerk) te Geleen.
Bijeenkomst en gelegenheid tot condoleren in de kerk vanaf 10.45 uur.
De overledene zal worden herdacht heden zaterdag tijdens de avondmis van 19.00 uur, in bovengenoemde kerk.
Bezoek rouwkapel ziekenhuis Sittard, dagelijks van 11.00 tot 12.00 uur en van 14.30 tot 15.30 uur.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

† Heden overleed tot onze diepe droefheid, voorzien van het H. Sacrament der zieken, op de leeftijd van ruim 75 jaar, mijn lieve en onvergetelijke zus, onze lieve tante en nicht

[illegible] S[illegible]

Wij vragen een aandachtig gebed voor haar zielerust.

Limbricht: Betsy Salden
" Resie Salden
Schaesberg: Kinderen Tillmanns-Salden
Familie Salden

Limbricht, 20 december 1973
Michiels van Kessenichstraat 1

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaats hebben maandag 24 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van St. Salvius te Limbricht.
Bijeenkomst: Michiels van Kessenichstraat 1, alwaar gelegenheid tot condoleren vanaf 9.45 uur.
De overledene zal worden herdacht heden zaterdag tijdens de avondmis van 19 uur.
Zondag a.s. om 15.00 uur rozenkransgebed in bovengenoemde kerk.
Bezoek: Rouwkapel Ziekenhuis Sittard dagelijks van 11.00 tot 12.00 en van 14.30 tot 15.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

† Heden overleed tot onze diepe droefheid, ten gevolge van een noodlottig ongeval, voorzien van het H. Oliesel, in de ouderdom van 51 jaar, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, broer, zwager, oom en neef

Leonardus Wilhelmus Vaessen

echtgenoot van
ADRIANA MARIA ANNA STEMKENS

Wij vragen een gebed voor zijn zielerust.

De bedroefde familie:
Susteren: A. M. A. Vaessen-Stemkens
Herkenbosch: Annie Klütsch-Vaessen
Bertie Klütsch
Echt: Gertie Roeters-Vaessen
Prosper Roeters
Susteren: Wilma
Susteren: Leon
Familie Vaessen
Familie Stemkens

Susteren, 21 december 1973
Molenlaan 50

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben maandag 24 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Amelberga te Susteren. Bijeenkomst en gelegenheid tot condoleren in de kerk vanaf 10.10 uur.
De overledene zal worden herdacht tijdens de avondmis van 19 uur in bovengenoemde kerk.
Bezoek rouwkapel ziekenhuis Sittard dagelijks van 11 tot 12 uur en van 14.30 tot 15.30 uur.

Diep getroffen en getroost door de vele blijken van deelneming, H.H. Missen en bloemen, ondervonden bij het zo plotseling heengaan en begrafenis van mijn onvergetelijke echtgenoot en zorgzame vader

Leonard Hubert Stijnen

zeggen wij u allen van ganser harte dank.

Mevr. Stijnen-Goessens
en kinderen

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op maandag 24 december 1973 's avonds om 20.30 uur in de parochiekerk van de H. Laurentius te Spaubeek.

De eerste jaardienst voor onze geliefde zoon, broer, zwager, oom en neef

André J. H. Sips

zal plaatshebben op woensdag 26 december a.s. (2de Kerstdag) om 12.15 uur n.m. in de St. Pancratiuskerk te Heerlen.

Tot deelneming aan deze plechtigheid nodigen wij u gaarne uit.

Familie Jac. Sips

Heerlen, december 1973
Burgem. van Grunsvenplein 33

---

†

In vrede met Christus is heden, op onverwacht van ons heengegaan, gesterkt door het Sacrament der Zieken, op de leeftijd van 61 jaar, mijn lieve vrouw, onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster en tante

Virginie van den Hoff

echtgenote van
Emile Vorage

Heerlen: E. Vorage
Heerlen: José Klinkers-Vorage
Leo Klinkers
Esther en Karen
Schaesberg: Rob. Vorage
Vivian Vorage-Smeelen
Eveline en Raoul
Heerlen: Sjef Vorage
Margriet Vorage-Beex
Mark
Heerlen: Pierre Vorage
Miriam Vorage-Kalse
Heerlen: Emile Vorage
Marianne Vorage-Beckers
Heerlen: Harrie Vorage
Yvonne Vorage-v. d. Wildenberg
Familie van den Hoff
Familie Vorage

Heerlen, 20 december 1973
Sofiaweg 5

Wij nodigen u uit om samen met ons de plechtige eucharistie te vieren op maandag 24 december a.s. om 11 uur in de parochiekerk van het H. Hart te Schandelen-Heerlen, waarna begrafenis op de begraafplaats Akerstraat.
Gelegenheid tot condoleren vanaf 10.40 uur in de kerk.
Heden wordt voor haar gebeden in de mis van 19 uur.
Bezoek rouwkapel De Weverziekenhuis Heerlen van 16 tot 17 uur.
Voor vervoer van kerk naar begraafplaats en terug is gezorgd.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

Heden overleed, zeer onverwacht te Arnhem, mijn lieve man en vader, schoonvader, broer, zwager en oom

Lucien Hendrik Feldker

echtgenoot van
Hermina Last

op de leeftijd van 65 jaar.

In dankbare herinnering:
H. Feldker-Last
H. L. Feldker
T. D. P. M. Feldker-Grent
P. de Vries
A. J. A. de Vries-Hollanders
en Rob
Familie Feldker
Familie Last

Brunssum, 20 december 1973
Händelstraat 30

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op maandag 24 december a.s. om 13 uur in het crematorium te Dieren, Imboslaan 6, aula I.

---

† Het heeft God behaagd in zijn oneindige goedheid en wijsheid, voorzien van de Sacramenten der Zieken tot zich te nemen, in de leeftijd van 59 jaar, mijn zorgzame echtgenote, onze moeder, schoonmoeder, tante, zuster en schoonzuster

Magdalena Mathilde Hubertina Janssen

echtgenote van
CASPAR JOSEPH STIJNS

Hoensbroek: C. J. Stijns
Nuth: Gerty Steens-Stijns
John Steens
Johnny, Roger, Annette
Karlshöfen, Duitsland: Leo Stijns
Karin Stijns-Blanken
Nuth: Marleen v. Geenen-Stijns
Ewald v. Geenen
Michel - Patrick
Familie Stijns
Familie Janssen

Hoensbroek, 21 december 1973
Julianastraat 96

De plechtige uitvaartdienst zal plaats hebben op maandag 24 december a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van Christus Koning te Hoensbroek Zuid, waarna begrafenis op de centrale begraafplaats aan de Randweg.
Bijeenkomst en gelegenheid tot condoleren vanaf 10.15 uur in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum. Bezoek van 14-15 uur en van 17.30-18.30 uur.
Zaterdagavond tijdens de Eucharistieviering van 19 uur zal er voor haar zielerust worden gebeden in voornoemde kerk.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

---

† In de liefde van Christus is heden, geheel onverwacht, van ons heengegaan, voorzien van de H. Sacramenten der zieken, in de leeftijd van ruim 63 jaar, mijn innig-geliefde echtgenoot, onze lieve en zorgzame vader, schoonvader, broer, behuwdbroer, oom en neef

Johannes Hubertus Hanssen

echtgenoot van
ELISABETH DIEDEREN

Wij vragen een gebed voor zijn zielerust.

De diepbedroefde familie:
Nuth: Mevr. E. Hanssen-Diederen
Nuth: E. M. L. Custers-Hanssen
J. W. Custers
Familie Hanssen
Familie Diederen

Nuth, 20 december 1973
Corr.-adres: Hunnecum 20, Nuth

De plechtige Eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis zal plaatshebben op maandag 24 december a.s. om 12 uur in de parochiekerk van St. Bavo te Nuth.
Bijeenkomst aan de kerk te Nuth om 11.30 uur, waar gelegenheid is tot condoleren van 11.30 tot 12 uur.
De dierbare overledene is opgebaard in het Uitvaartcentrum, Hoofdstraat 100 te Hoensbroek; bezoekuren van 14 tot 15 uur en van 19 tot 20 uur. Zondag van 14 tot 15 uur.
Rozenkransgebed zaterdagavond om 18.45 uur in voornoemde kerk.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

† In de liefde en vrede van Christus is heden, na een noodlottig ongeval te Heerlen, van ons heengegaan, in de leeftijd van 36 jaar, onze lieve zoon, broer, behuwdbroer, oom en neef

Hubertus Muytjens

Wij vragen een gebed voor zijn zielerust.

De diepbedroefde familie:
Wijnandsrade: J. H. Muytjens
M. E. Muytjens-Hollanders
Ubachsberg: L. G. Muytjens
M. Muytjens-Knarren
Noorbeek: A. L. Bellefroid-Muytjens
W. J. Bellefroid en kinderen
Simpelveld: M. H. Muytjens
A. Muytjens-Crombach en kind
Wijnandsrade: Wed. M. H. Adriaans-Muytjens en kinderen
Wijnandsrade: H. P. E. Thomassen-Muytjens
A. J. M. Thomassen en kinderen

Wijnandsrade, 20 december 1973
Correspondentieadres: Rhodestraat 17, Wijnandsrade

De plechtige Eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op maandag 24 december a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Stephanus te Wijnandsrade.
Bijeenkomst aan de kerk te Wijnandsrade om 9.30 uur, waar gelegenheid is te condoleren van 9.30 tot 10.00 uur.
De dierbare overledene is opgebaard in het Uitvaartcentrum, Hoofdstraat 100 te Hoensbroek.
Rozenkransgebed hedenavond om 18.00 uur in voornoemde kerk.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Dr. Th. J. B. de Goede
plastisch chirurg
te Sittard
afwezig
van 22-12-1973 tot 2-1-1974.

---

† Heden overleed geheel onverwacht, voorzien van het H. Sacrament der Zieken, in de leeftijd van 48 jaar, mijn lieve man, onze zorgzame vader, zoon, groot- en schoonvader, schoonzoon en neef

Frederik Antoon Schoonhoven

echtgenoot van
SOPHIA HELENA LANGENDOEN

De bedroefde familie:
Brunssum: S. H. Schoonhoven-Langendoen
Groesbeek: J. M. van Dooren-Schoonhoven
G. van Dooren en kinderen
Elisabeth, Johanna, Leendert
Familie Schoonhoven
Familie Langendoen
en overige familie

Brunssum, 21 december 1973
Hoofdbroekerweg 28

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben maandag 24 december a.s. om 10 uur in de Vincentius à Paulokerk te Rumpen, waarna de begrafenis op de r.k. begraafplaats aldaar. Bijeenkomst en gelegenheid tot condoleren aan voornoemde kerk om 9.45 uur.
Zondagavond om 18 uur zal er voor de zielerust van de overledene worden gebeden in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het ziekenhuis te Brunssum. Gelegenheid tot bezoek van 14 tot 15 uur en van 17.30 tot 18.30 uur, zondag van 17.30 tot 18.30 uur.

---

† Hiermede vervullen wij de droeve plicht u ervan in kennis te stellen, dat heden ten gevolge van een noodlottig ongeval van ons is heengegaan, in de leeftijd van 51 jaar, onze dierbare broer, zwager, oom en neef

Karel Pelzer

Wij bevelen de overledene in uw gebed aan.

Schaesberg: M. Boymans-Pelzer
M. Boymans
Maastricht: L. Pelzer, pr.

Schaesberg, 20 december 1973
Corr.adres: M. Boymans, Brugstraat 30, Schaesberg

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaats vinden op maandag 24 december a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van Maria Hulp der Christenen te Nieuwenhagen.
Bijeenkomst aan de kerk, alwaar vanaf 9.45 uur gelegenheid is tot condoleren.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

---

† Bedroefd, maar ook dankbaar voor het vele goede dat wij van haar mochten ontvangen delen wij u mede, dat God heden tot Zich genomen heeft, vrij plotseling, voorzien van de H.H. Sacramenten der Zieken, in de leeftijd van 69 jaar, mijn geliefde echtgenote en onze zorgzame moeder, schoonmoeder, grootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Maria Catharina Bertha Schijns

echtgenote van
JAN WILLEM HAMERS

Ubachsberg: J. W. Hamers
J. Hamers
L. Hamers-Willems
W. Hamers
M. Notten-Hamers
H. Notten, Karen en Wim
Kinderen Hamers
Leon en Renate
Familie Schijns
Familie Hamers

Ubachsberg, 20 december 1973
Kerkstraat 18

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben op maandag 24 december a.s. om 11 uur in de parochiekerk van St. Bernardus te Ubachsberg, waarna begrafenis op het r.k. kerkhof aldaar. Bijeenkomst aan voormelde kerk, alwaar gelegenheid tot condoleren vanaf 10.30 uur.
Hedenavond om 18.45 uur rozenkransgebed in voornoemde parochiekerk.
De dierbare overledene is opgebaard in de chapelle ardente van de Begrafenisver. „Voerendaal" te Ubachsberg.
Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

De plechtige eerste jaardienst voor mijn echtgenoot, vader en opa

August Kamoen

zal plaats hebben op zondag 23 december a.s. om 9.30 uur in de parochiekerk van St. Joseph-Arbeider te Meerssen-West.

Wed. L. M. Kamoen-Demas
en kinderen

Meerssen, december 1973.

Heden overleed nog vrij plotseling, gesterkt door de H.H. Sacramenten der Zieken, op 87-jarige leeftijd, mijn lieve moeder, onze goede moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Anna Palstra

echtgenote van
Jacob Tekstra

De bedroefde familie:
Nuth: J. Tekstra
Nieuwenhagen: A. M. Kremers-Tekstra
J. J. Kremers en kinderen
Nuth: E. J. Tekstra
E. H. L. Tekstra-Cremers en kinderen
Bangui (Centr. Afrika): A. F. Tekstra (Broeder Clemens)
Nuth: M. Th. Cremers-Tekstra
L. N. Cremers en kinderen
Hulsberg: Paul en Gerda

Nuth, 21 december 1973
corr.-adres: Donatusstraat 24, Nuth

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op maandag 24 december a.s. om 15 uur in de parochiekerk van St. Bavo te Nuth. Bijeenkomst aan de kerk te Nuth om 14.30 uur, waar gelegenheid is tot condoleren.
De overledene is opgebaard in het Uitvaartcentrum, Hoofdstraat 100, Hoensbroek. Bezoekuren van 14 tot 15 uur en van 19 tot 20 uur, zondag bezoekuren van 14 tot 15 uur.
Rozenkransgebed hedenavond om 18.45 uur in voornoemde kerk.

Enige en algemene kennisgeving.

De plechtige eerste jaardienst voor mijn lieve echtgenote en onze moeder, wijlen

Gerda Bost-Bröcheler

zal plaatshebben 2de Kerstdag, 26 december a.s., om 10.30 uur in de kerk van O.L. Vrouw van Lourdes te Gracht-Spekholzerheide. Wij verzoeken u deze te willen bijwonen.

A. Bost en kinderen

Kerkrade-West, december 1973

Met dankbaarheid voor alles wat zij voor ons is geweest, geven wij kennis van het heengaan, na geduldig lijden, van onze moeder, grootmoeder en overgrootmoeder

Hendrikje van Dam

weduwe van
HENDRIK FEIJER

in de leeftijd van 76 jaar.

Alkmaar: Familie H. Feijer-Nieuwland
Hulsberg: Familie G. Feijer-Zwier
Papendrecht: Familie Ph. Feijer-Wierda
Sittard: Familie G. Ullenbroek-Feijer
Heerlen: Familie C. Feijer-Simmer
Klein- en achterkleinkinderen

Sittard, 21 december 1973
Corr.adres: G. Ullenbroek, P. de Hooghstr. 8, Sittard

De rouwdienst wordt gehouden op maandag 24 december a.s. om 12.30 uur in de Ned. Herv. Kerk, Gruizenstraat 3 te Sittard. Aansluitend zal de teraardebestelling plaats vinden op de Ned. Herv. begraafplaats aan de Wilhelminastraat te Sittard.
De overledene ligt opgebaard in de rouwkapel van de St. Janskliniek-Geleen. Bezoek dagelijks van 16.30-17.30 uur.

De plechtige tweede jaardienst voor mijn dierbare echtgenoot en vader

Kasper Joseph Giesen

zal plaatshebben op 1e Kerstdag 25 december a.s. om 9 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Spekholzerheide.

Mevr. A. M. J. W. Giesen-Ossen,
kinderen en kleinkinderen

Spekholzerheide, december 1973

De plechtige eerste jaardienst voor mijn onvergetelijke echtgenoot en onze vader en grootvader

Harry Hoonings

zal worden gehouden op woensdag 26 december, 2e Kerstdag, om 10 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand te Lindenheuvel-Geleen.

Mevr. Hoonings-van der Broeck
kinderen en kleinkinderen

G. Habers
tandarts,
Hoensbroek
van 22 dec. tot 1 jan. geen praktijk

Drs. P. W. Hertog
Brunssum
donderdag 27 dec.,
vrijdag 28 dec.,
woensdag 2 jan.
afwezig
Spoedgevallen worden waargenomen door de plaatselijke collegae.

Afwezig
K. J. Hanje
arts
t.m. 5 januari
Waarnemers: Th. Bögels arts en J. Luger, arts. - Na 5 jan. spreekuur volgens afspraak.

Tandarts G. Duif
afwezig van 22 dec. tot 2 jan.

Heerlerheide
H. A. Quaedvlieg
tandarts
afwezig t.m. 1 januari

Tandarts de Wever
Heerlen
geen praktijk tot 2 jan. '74

Afwezig van 24 dec. tot 7 jan. a.s.
J. G. MOUS
arts
Waarnemers de artsen Baileux, Dagevos, Diederen, Heiligers. Vanaf 27 dec. Dr. Logister; na 1 jan. ook Dr. Widdershoven.

J. C. F. Bouman
tandarts
Hoensbroek
afwezig t.m. 11 januari

Pool bijstand-rechercheurs boekte duidelijke successen

KERKRADE — De Regionale Recherchebijstandspool van het arrondissement Maastricht is geen Vliegende Brigade en geen Mordkommission. De 24 leden van deze pool zijn geen superspeurders, die met de oplossing van het misdrijf in hun hoofd en het afgewerkte proces-verbaal in hun binnenzak naar de plaats van het delict wandelen. „Het zijn gewone all round rechercheurs, die hun vak kennen en enthousiasme in een team samenwerken", aldus de poolleider W. M. van Kerkhof, plaatsvervangend commissaris van de Kerkraadse gemeentepolitie.

Ongeveer twee jaar geleden werd de regionale recherchebijstandspool in het leven geroepen. De basisgedachte was, dat de korpssterkte van de politie in een aantal gevallen niet groot genoeg is om meteen effectief aan een onderzoek te beginnen. In artikel 59 van de politiewet wordt de procureur-generaal de mogelijkheid gegeven om in zaken van zeer ernstig karakter een schaalvergroting toe te passen: een bundeling van de bekwaamheden binnen een bepaald gebied. Deze mogelijkheid heeft geleid tot de vorming van zo'n pool in het arrondissement Maastricht en één in het arrondissement Roermond.

Bij de oprichting kreeg de pool als taak bijstand te verlenen in ernstige gevallen: moord, overval, ernstige sexuele misdrijven. In niet al deze gevallen zal de pool ingeschakeld worden. Voorwaarde is dat een aanhouding van de dader op korte termijn niet verwacht wordt of dat het onderzoek zeer arbeidsintensief zal worden.

Viermaal

De recherchebijstandspool van het arrondissement Maastricht is tot nu toe viermaal in actie gekomen: eenmaal voor een moord, tweemaal voor een doodslag en eenmaal voor een roofoverval. Dat wil niet zeggen dat de 24 leden voor de rest van de tijd ergens rustig zitten af te wachten tot er iets gebeurt. Zij draaien normaal hun diensten als rechercheurs van rijks- en gemeentepolitiekorpsen. In noodgevallen moeten zij hun werk laten liggen om hun aandeel in de pool te leveren.

De vier acties zijn voor de poolleider W. van Kerkhof niet voldoende om te spreken over een succesformule. Heel voorzichtig formuleert hij: „De ervaring is, dat het eerste snelle optreden van meerdere vakmensen effectief is". In dit soort zaken valt moeilijk te zeggen of een onderzoek niet even snel rond gekomen zou zijn zonder de bijstand van de pool.

„Bij de wurging van de kasteleinse in Kerkrade-West heeft de pool zijn nut bewezen", meent de heer Van Kerkhof. „We begonnen praktisch zonder informatie of aanwijzingen. We beschikten alleen over het lichaam van een dode vrouw, waar praktisch niets over bekend was en een gebroken armbandje met naamplaatje. De vrouw woonde pas veertien dagen in Kerkrade, de zaak had nog geen vaste klanten en niemand in de buurt wist veel over de vrouw te vertellen. Op dat moment heb je behoefte aan veel ervaren rechercheurs. Mensen die weten hoe je iemand moet benaderen, die de antwoorden van getuigen op de juiste manier kunnen vertalen".

POOLLEIDER W. VAN KERKHOF
... all round vakmensen ...

Aarzeling

Omstreeks half negen die bewuste avond werden verschillende leden van de pool gewaarschuwd. Nog geen half uur later waren ze aanwezig. Hun eerste taak gold zoveel mogelijk feiten over café, kasteleinse en publiek te verzamelen om de uitgangsbasis voor het onderzoek te verbreden. „De eerste aanzet tot de oplossing kwam van een koppel rechercheurs, dat in Kerkrade niet bekend was. Zij voelden door hun ervaring aan, dat iemand uit de buurt die in verband met de zaak gehoord werd, niet alles vertelde.

Dit leidde tot de opsporing van de man die eerst als belangrijke getuige beschouwd werd, maar enkele uren later de dader bleek te zijn. Een minder getroutineerde rechercheur zou de aarzeling van de getuige waarschijnlijk niet gemerkt hebben", veronderstelt de poolleider.

De heer Van Kerkhof noemt het een gelukkige zaak, dat de pool geen specialistische Mordkommission is: „Daar zijn ze expert op het gebied van moorden. In andere zaken zijn ze weinig bekend. Ze kunnen alleen in moordzaken ingezet worden. De poolleden zijn op alle gebied thuis, hebben meer informatie en kunnen daardoor eerder bijdragen tot een snelle oplossing". De effectiviteit hangt af van teamwork en inzet. Dat teamwork is noodzakelijk omdat vaak een plaatselijk rechercheur samen met een collega van elders op pad gezet worden. Aangezien het meestal interessante zaken betreft, is dat enthousiasme altijd aanwezig. „Dat enthousiasme blijft zelfs als een adjudant een vuilnisvat voorzichtig leeghaalt op zoek naar aanwijzingen".

Snel opgelost

De vier zaken waarin de pool geassisteerd heeft zijn allemaal snel opgelost. Het valt niet te zeggen of dat een verdienste van deze groep is. Het is wel nuttig voor deze ploeg, die zijn bestaansrecht nog waar moest maken. Er valt nog geen zinnig woord te zeggen over een toekomstige ontwikkeling. Mogelijk zal deze leiden naar een groep die vaker ingezet zal worden.

Dit zal echter ten koste gaan van de korpsen, die dan steeds vaker hun vakmensen aan andere korpsen moeten uitlenen. De ontwikkeling zal in sterke mate afhangen van de toekomstige structuur van de Nederlandse politie.

Bananen-boxer bestrijdt geruchten

Volop kerstbomen en niet te duur

● Bananen-boxer Harie Vroegop met zijn handel.

door Breur Loffeld

MAASTRICHT — Aan het Volksplein in Maastricht rijdt een kerstboom weg. Voor de prijs van een tientje is hij van eigenaar verwisseld. Bij een wat nauwkeuriger beschouwing van het tafereel blijkt dat het kerstsieraad wordt voortbewogen door een „lelijke eend", waarvan de bestuurder zich in een dennen-oerwoud moet wanen. „Mooi boompje", zegt de vrouw van Harie Vroegop, de bananenboxer, het gevaarte van meer dan drie en een halve meter nakijkend. „Ja, de mensen zeiden dat het was om een zaal mee te versieren. Voor een goed doel, zogezegd......".

Harie Vroegop zelf ziet het nauwelijks. Hij is wat verbitterd. Niet terneergeslagen, integendeel, want er zit een zeer strijdlustig lichtje in zijn ogen. „Ik ben sterk van plan om te stoppen met die kerstbomen", zegt hij nogal plotseling. Bij de belasting beweren ze namelijk dat ik in 1971 voor 100.000 gulden kerstbomen verkocht zou hebben. Nou, dat is nogal wat. Daar zou je een half jaar voor nodig hebben om die in België te kappen en ze dan naar hier te brengen. Ze weten niet wat ze zeggen. 100.000 gulden aan kerstbomen. In één jaar. En nu willen ze me 46.000 gulden belasting laten betalen maar dat bestaat in de hele wereld niet. Ik ben overal gegevens aan het verzamelen. In heel België haal ik de kwitanties over dat jaar op. En dan naar de rechtbank. Asjeblieft".

Niet over rozen

Het pad van de heer Vroegop (51) gaat, als men zijn levensgeschiedenis uit zijn eigen mond verneemt, niet direct over rozen. Wel over dennenaalden. Half augustus begint voor hem en zijn gezin het kerstseizoen. Men kapt, of beter gezegd, men zaagt de bomen zelf. Men dunt de bossen uit, want lukraak kappen is er niet bij. In eigen wagens komen ze dan naar Nederland. Er zou overigens een boekwerk te vullen zijn met de belevenissen die kappen en vervoeren met zich mee brengen.

De Vroegop's „doen" nu al 31 jaren in kerstbomen. Heel klein begonnen op de markt is deze hobby van de heer Vroegop uitgegroeid tot een goeie handel. Maar het blijft een hobby, ook al zijn de werkdagen nou niet direct acht-urig.

Afslachten

„En de moeilijke tijden van nu? De crisis waarin we leven? Heeft die ook zijn weerslag op de negotie in kerstbomen? „Welnee, dit jaar heb ik in Maastricht, laten we zeggen zo'n 7 à 8.000 dennen verkocht. En ik sta alleen in Maastricht. Op vier plaatsen in de stad".

Bij navraag blijken de prijzen voor kerstbomen dit jaar niet hoger te zijn dan andere jaren. **De bananen-boxer: „Dat is allemaal maar iets wat „ze" vertellen. „Die" gaan naar de grens,** kopen daar 50 of 100 boompjes en gooien zich daar op de markt bij neer. Ze tellen dan 10, 12 of wel 20 gulden voor een kerstboom. Ze slachten de mensen af en dat is helemaal niet nodig. Nu moet ik er wel bij vertellen dat wij alles zelf doen. Met eigen volk kappen, zagen, halen en verkopen. Wij staan ook van 's morgens 4 tot 's avonds 11 paraat en kunnen de bomen goedkoper aan de man brengen. Komt iemand bij me voor een kerstboom, dan gaat hij wel niet zonder kerstboom weg. Daar sta ik voor in. Ik begin bij 4 gulden en als zo iemand dan zegt: Ik heb maar 3 gulden bij me, dan bekijk ik die man eens en denk, ach het is ook maar een arme werkman, vooruit maar. De ouden van dagen vraag ik een gulden voor een boompje. Ik ken de mensen. Als er een arme mieter bij me komt, dan krijgt hij zijn boompje.

De bananen-boxer zegt geen noemenswaardige concurrentie te hebben op kerstboom-gebied. „Maar ja, loop eens naar elders in de stad. Daar beginnen ze je te vertellen dat alles zo enorm veel duurder geworden is, de olie, het vervoer en vervolgens worden dan de kerstbomen voor 50 procent meer dan verleden jaar verkocht. Ze maken de mensen gek door te vertellen dat alles zo veel duurder geworden is. Niks van waar".
Zijn er minder kerstbomen dan verleden jaar?
„Welnee".
Zijn ze dan duurder dan in 1972?
„Niet noemenswaard, vijftig cent misschien".
Loopt de zaak lekker
„Gaat wel. Ik mopper niet".

Goeie boterham

En vraagt men zich af of Harie Vroegop nou echt alleen maar zo'n goeiige man is, zoals uit een gesprekje tussen neus en lippen door naar voren komt, dan is dat antwoord: nee.

De bananen-boxer is een harde zakenman, helemaal van onderop begonnen. Zijn vrouw en kinderen hebben nu een behoorlijk-goeie boterham. Hij kent het handels-vak door en door. Hij kent bovendien de mensen. En tenslotte heeft hij aan den lijve ondervonden wat armoe is. Daarom is hij menselijk.

Maar die belastingaffaire zit hem hoog.

Mijnmuseum definitief in Valkenburg

VALKENBURG — Het nationale ondergrondse mijnmuseum komt nu definitief naar Valkenburg. Donderdag werd de overeenkomst getekend tussen de Stichting Mijnmuseum en de Steenkolenmijn Valkenburg B.V. Dat betekent in feite dat de Stichting Mijnmuseum in de gangen van de huidige steenkolenmijn een geheel nieuw ondergrondse mijngedeelte inricht. Inmiddels is al met de bouw van het ondergrondse museum begonnen.

De gezamenlijke steenkolenmijnen in Limburg hebben reeds een kostbare verzameling mijnmateriaal ter beschikking gesteld om in Valkenburg onder te brengen. Bovendien is een ploeg ervaren mijnwerkers bezig de nieuwe steenkolenmijn uit te rusten naar de laatste stand van de techniek in de Limburgse mijnbouw. De overeenkomst tussen Mijnmuseum en Steenkolenmijn Valkenburg houdt ondermeer in dat de Stichting Mijnmuseum op zich heeft genomen dat de mijn op een wetenschappelijk verantwoorde wijze wordt ingericht en bovendien dat de stichting er in de toekomst voor zorgt dat de collectie uitgebreid wordt.

Het ondergrondse mijnmuseum zal worden geëxploiteerd door de huidige steenkolenmijn Valkenburg. Nog vóór Pasen van volgend jaar zullen de belangrijkste gedeelten van de nieuwe mijn gerealiseerd zijn. Dat wil zeggen dat er dan een laadplaats, aan- en afvoergalerijen en enkele pijlers zijn gebouwd die bovendien uitgerust zijn met de gebruikelijke zware mijnattributen. De Steenkolenmijn Valkenburg richt bovendien in de mijn een ondergronds restaurant in. De overeenkomst tussen de Stichting Mijnmuseum en de Steenkolenmijn Valkenburg werd, ten overstaan van notaris prof. Luyten ondergronds getekend in een van de gangen van de mijn. Ir. Raedts, voorzitter van de Stichting Mijnmuseum, noemde dit een unieke gebeurtenis.

De winnares van de puzzel van vorige week is **Mevrouw A. M. Pansters-Coenen, Schoolstraat 7, Nuth.**

Onder de inzenders van een goede oplossing van de puzzel van vandaag wordt een boeken- of platenbon ter waarde van f 25.- verloot.

Inzendingen **uitsluitend** per briefkaart, die ons uiterlijk woensdag bereiken moeten, sturen aan Redaktiesekretariaat, Limburgs Dagblad, Nobelstraat 21, Heerlen.

soort antilope / daarna		vr.munt / opschudding			schikken		knevel / langdurig getwist		beroep / studeren	geleend goed			pl. a. d. Dedemsvaart / bezinksel
v. boven nauw toelopend gl. vat					gekheid / haremdienares					roem / bijwoord			
muzieknoot / klaar			rangschikken / oor(E)									godsdienst	
						geestkracht / lawaai							
							meisjesnaam / verzet			plaats in Noord-Brabant / bedeesd			
jaarboekje		nachthemd		hete vulkaanstof					huid				opzet
stuk hout			ooievaar / bergplaats						plaats in Noord-Holland				
				plaaggeest				slee / positieve elektrode			middelb. onderw. / bijb. figuur		
				peperstruik / vis					laatstleden			knorrepot	
koortswerend middel		wegpakken / ogenblik							watervogel				
jongensnaam					Oriënt Express	Evangelische Omroep / niet even			snel				
par exemple / oud en lekker			windrichting						edel		Romanum Imperium		
							telwoord				klasse		

oplossing van zaterdag

```
e oe
eensgezindheid
telen negende
eggen aai r oe
beet badgast r
lr ar veteren
neerdalen nasi
gnoe er ss ls
e olm t n na
en dartelen e
aha a ontberen
eter ot eek
bios krioelen
dl genezen de
```

Oplossing van gisteren

```
b n om sg
efficientie
slagerij ene
pater e r r
pit rilling
mee isa b el
gr aeolis e
de a sos k
leger r oor
italie arno
one baldakijn
gnoe iemand
```

VERMAKELIJKHEDEN

VERMAKELIJKHEDEN

Helle, onder de pannen van Nuth en in een landplooi richting valkenburg. Met zijn **handjevol huizen vraag je je af waarom het nog een eigen naam heeft. Kleiner dan een gehucht en bijna verscholen in het** kreupelhout is het een dwerg onder de kabouterdorpjes. Langs een half holle weg omlaag en op het einde een bocht. Nog lang geen tien huizen bij elkaar. De meeste **zijn boerenhoeven of geweest. Eén is bewoond door de kunstenaar van Soest, wiens werken internationale bekendheid genieten. Hij heeft Helle vaker gevangen in zijn portretten.** Flitsende en vinnige dromen van kleur en lijn. Het zijn de kraaien, de koeien en biggen, de kippen en de boeren, **de huizen en het land die hij uit**drukte in een snelle vlucht van verf op linnen.

Bouwen mag je hier niet meer, restaureren wel. En dat gebeurt hier, gelukkig. Die dit doen, zijn zij die vluchten voor het eenheidstenen huis en hier hun plekje ge**vonden hebben.**

En in de koudste winter kunnen zij luisteren naar het klare gefluister van de kleine beek die nooit bevriest omdat ze zo snel stroomt.

Weihnachtsoratorium in Bethlehem

BACH: Weihnachtsoratorium. Hans Buchhierl (jongenssopraan), Andreas Stein (jongensalt), Theo Altmeyer (tenor), Barry McDaniel (bariton), Tölzer Knabenchor, Collegium Aureum op originele instrumenten onder leiding van Gerhard Schmidt-Gaden. BASF 59. 21749-3 (3 LP's) — f 59,—.

Nog enige maanden geleden op deze plaats de Philips-opname van dit oratorium, waarbij ik o.a. op de bronnen die Bach aanboorde ben ingegaan. Nu dan een geheel andere uitvoering. Geen middelgroot modern gemensureerd orkestapparaat, maar het Collegium Aureum dat we binnenkort nog tegenkomen wanneer een artikel over origineel gestemde opnamen verschijnt. Bach had in Leipzig bij de première de beschikking over eenzelfde soort bezetting (alleen technisch zoals we weten beslist verre de mindere). Momenteel wordt er bij veel uitvoeringen uit vroegere eeuwen en speciaal bij Bach zorgvuldig gezocht naar de juiste klankkleur. In Wenen door o.a. de formatie van Harnocourt (die met de Wiener Sängerknaben een veel minder geslaagde uitvoering van dit kerststuk op Telefunken vast liet leggen) en in Duitsland door het Collegium Aureum. Onze landgenoot Leonhardt is ook een van de belangrijke musici die zich voor deze originaliteit bekommeren. Het hangt ditmaal van uw instelling af waar uw keuze zal liggen: bij Jochum of Schmidt-Gaden.

Deze BASF heeft een zeldzaam verfijnde, stemmingsvolle kleur met de puurheid van de Tölzer solisten (de meerdere van de Weners, zeker als Stein) en de formidabele mannensolisten Altmeyer en McDaniel. De koorklank is bijzonder doorzichtig, de opvatting puntig zonder scherp te zijn, in-muzikaal en Schmidt-Gaden, de vaste leider van dit koor, weet ook het orkest in deze in de oude — lage — kamertoon van grote expressiviteit te laten zijn ondanks de veel kleinere bezetting dan Jochums Beierse formaties waren. Daar in Bachs tijd — zoals ook vóór de laatste wereldoorlog — de vrouwestemmen in koren verboden waren, werkte Bach met jongens die uiteraard een veel kortere opleiding en ervaring hadden en hebben, immers de stem muteert op een moment dat 'n ,volwassen' solist zijn carrière eerst begint. Dat alles meegerekend mag van een geweldige prestatie door de Tölzer — die ook bij Jochum het koor ondersteunden — gesproken worden. BASF heeft voor een geweldig transparante, warme opname gezorgd, waarbij de klankkleur van het orkest èn koor en solisten schitterend overkomen zodat ik deze beslist billijk geprijsde set van harte aanbeveel.

CHRISTMAS IN BETHLEHEM. Opname van kerstdienst in de Basilica van de Grotto in Bethlehem m.m.v. de Schola Cantorum van het Heilig Land. CBS 65 261 — f 17.50.

Dit is een geweldige plaat voor deze kersttijd. Voor hen die er eens op 25 december geweest zijn, maar óók voor de velen die er nooit waren. Hier een indrukwekkend eenvoudige kerstdienst, die alle plechtigheid en verhevenheid van de oude mis heeft, die de sfeer ademt van rust en vrede zoals men zich die zou wensen in de hele wereld. Die zonder opsmuk door CBS werd vastgelegd en omwikkeld werd met een schitterend album met toepasselijke tekst en vele grote en kleine kleurenfoto's. Een album dat op zich al een heerlijk bezit is. Na de klokken van Bethlehem de Gregoriaanse uitnodigingsgezangen, het Jesu, Redemptor omnium, de introitus en de psalm. Dan heft de priester, hier mgr. Beltritti, Latijns Patriarch van Jeruzalem, het "Te Deum Laudamus" aan en begint het misoffer. Men heeft de dienst inclusief de lezingen vastgelegd en de losse gezangen zijn uit een der missen van Perosi ("Missa I Pontificalis" als ik het wel heb. Daartussendoor kerstliederen, niet te veel, maar wel het "Silet Nox" (Stille Nacht) en aan het einde het Adeste Fideles.

Zulk een plaat, die ook nog de processie naar de Geboortegrot bevat, onderstreept nog eens het belang van dit medium. Juist in een tijd dat het Midden-Oosten een bron van krijg en gevaar oplevert is in ditzelfde gebied een kleine plaats, Bethlehem geheten. het centrale punt van de roep om vrede. Een LP die natuurlijk met kerstmis maar ook buiten die tijd een boodschap bevat.

Voor hen die liever dichter bij huis blijven, de bekende, vooral het Heerlens mannenkoor St. Pancratius dat met veel gevoel Nederlandse, kerstliederen door voor sfeer en fraaie balans op Artone BDE-1755 (f 8.90) zingt. Maar de grote aandacht vraag ik voor de reportage uit Bethlehem.

HANS C. M. VAN ROOY

• De vlucht naar Egypte, een beeldengroep uit de kerk. Een door eenvoud en puurheid van expressie boeiend werkstuk.

WINNAARS PUZZEL 13

De gevraagde oplossing van puzzel 13, ten bate van het Nederlands Astma Fonds, luidt in willekeurige volgorde: windroer — assegaai — tomahawk — ponjaard

De prijzen werden gewonnen door:

MINI 1000: Mevr. H. M. Smit-Lausberg, Eksterstraat 36, Hilversum.

F 3000,- DECO-meubilair: Johns. v.d. Kaaden, Piersonstraat 9, Maassluis.
Sauna: Mevr. M. van de Hooven, Debijenweg 276, Rotterdam.
Thomas-servies: J. J. Schakel, 2e Beukenlaan 21, Apeldoorn.
Lenco-platenspeler: M. Post, Lierstraat 39, IJmuiden.
Bauer-projector: Mw. A. de Rost-Driehuys, Jo. Israelskade 122 A'dam.
Peugeot-bromfiets: M. van den Engel, Billitonl. flat 78, Vlaardingen.

Carnielli-roei-hometrainer: E. Lemmens, Molenstraat 15, Roosteren.

BK-pannenset: G. M. de Korver. Gijzenveltplantsoen 3, IJmuiden.
Neveba-hobbyset f 90,-: J. v.d. Hoek. Lorentzstraat 52, IJmuiden.
Neveba-hobbyset f 8,50: A. Postmaten Brinke, Laurens Reaell. 40, Haarlem.
Moulinex-mes: J. van der Wal, Eikstraat 2, Leerdam.
Mondial-tickets: C. H. Buikema-v.d. Hoef, Gorechtkade 52A Groningen.
AaBe-pakket: Mej. A. G. de Waal, v. Reigersbergenstraat 87 2e Amsterdam.
Irisette-pakket: Mevr. Duyshart-Wortman, Tussen de Hoven 2, Oosterwolde.
Bosch-wasemkap: J. van den Belt-v. Vliet. L. v. Clingendael 26, Den Haag.
Batavus-fiets: R. J. van de Bijl-van den Burg, Zuiderkruis 666, Veenendaal.
Bon Hollenkamp f 250,-: M. Hoffmans-v. Vliet. Koekstraat 66. Den Haag.
Impala-stofzuiger: J. Th. Sloos. Waldeck Pyrmontsingel 81, Nijmegen.
Pierre Cardin-horloge: Mej. A. Schnetz. Gr. v. Prinstererstraat 30-2 A'dam. Oude Grote Beveisborg-Klaver, Heng. Esstraat 7 Hengelo.
Norma-matras: T. de Waard. Kromme Mijdrechtstraat 21, IJmuiden.
Briljantring van Jos Inden: Mw. K. Plankman Bolman. Senecastraat 50. Adam.
Inventum-koffiemachine: P. C. Teunisse, R. Kochlaan 378, Haarlem.

Linker-deken: John. Hoek, Altaarstraat 67, Schinnen.

Hooghoudt-jenever: E. R. ter Borg. Sw. v. Zuylenweg 14. Utrecht.

Paar Hush Puppies: M. Goeman-Claussens, Moltweg 32, Schaesberg; P.

Schaft-Zechner. 't Wuiver 2b, Wijdenberg.
Bon Désirée f 100.-: H. M. la Brujeere, Ambachtsherenl. 1598. Zoetermeer.
Cheque f 100,- Sperwerverbond: M. J. v.d. Meer Geskes, Willebrordusl. 45. Sassenheim.
Cheque f 100.- ..4 - 6": J. P. Kok. v. Kr. van Veenl. 29. Hilversum.

Pakket Tiger Plastic: J. H. H. Knapen, Akerstr. N. 114, H'broek.

Reliëf-globe: L. L. Louwerse, Postbus 191, Den Helder.
Shiseido-pakket: A. v.d. Dungen, Tidorestr. 12 3e, As.-O.
Remington-scheerapparaat: S. C. Weber-v.d. Broek, Gentsestr. 157 Scheveningen.
Remington-hairstyler: H. Kormelink. Albertl. 27 Nunspeet.
Remington-wekker: H. A. P. Coenen. Peppelschans 18. Leiderdorp.
Dierenatlas Reader's Digest: S. A. C. de Smit. Margrietsingel 12. Barendrecht.
Bonf f 50.- Hermans: W. M. Vrijburg. J. v. Lennepstr. 26. Asd.
Sleepland-voetendekentje: Drs. J. P. M. Cox. Orchideestraat 6. Leende.
Tufton-tapijtje: H. C. Trijn vd. Pligt. Spaarnrijkstr. 52 Haarlem: G. Meppen, Dorpsweg 23. Ransdorp.

Satino-pakket: A. Haagmans, Nieuweweg 90, Valkenburg (L).

Römertopf-braadschotel: J. G. H. C. Tuinder, Breitnerstr. 6, Arnhem.
Puzzelwoordenboek: J. K. Buffing. A. Frankl. 255, Purmerend.
EHBO-reiskussen: C. D. v. Zuyndam. A. Paulownastr. 11. Geldermalsen.
Blitzhacker-groentesnijder: H. Kinds, Planetenl. 61. Apeldoorn.
Granini-vruchtendrank: Mevr. Otto-Bodewes. voorstr. 19a. Wijk aan Zee.
Melitta-koffiefilter: T. Berendsen. Handelsstr. 5a. Terborg: A. van Wijk.-v. Heutschstr. 9a Den Haag.
Giemme-autowashandschoen: W. P. Wulfinghoff. Narcisstr. 24. Noordwijk.
Pakket-EFSI-toys: N. Schellvis-Hop. St. Odulfstr. 9. Wijk aan Zee.

De prijzen worden door de betreffende firma's aan de winnaars toegezonden.

PLEM WEL ZUINIG, MAAR ZONDER ZORGEN:

Geen stroomgebrek in Limburg

B[illegible] — Op de vraag: wat merkt de PLEM mo-men[illegible] van de energiecrisis in Nederland, zegt ir. M. He[illegible] het beirijfsvoering van het Limburgse elektriciteits[illegible]drijf na een nauwelijks merkbare aarzeling: „Z[illegible]als niets".

[illegible] stroomt normaal toe de „bijzeten voorraad" [illegible] is nog niet aangebroken, de winter houdt zich [illegible] is voor de stroomvoorziening in Limburg op dit [illegible] aan de lucht.

[illegible] wel een **vuiltje aan** [illegible] wanneer het gaat [illegible] en het aardgas [illegible] van Groningen moet [illegible] kan de centrale [illegible] 14 dagen voort. Op olie.

En dan? Is de olie[illegible] Komt er dan geen [illegible] aanvoer in de opslagtanks van de PLEM? Ir. [illegible]: „Nog afgezien van wat de oliemaatschappijen in Nederland kunnen: olie — ook geraffineerde brandstof — is overal te koop en wij zijn vrij om te kopen waar wij willen. Maar de vraag is dan: wat gaat het kosten? Men moet niet gering denken over de prijzen die thans op de vrije oliemarkt spelen". Wat dat betekent is duidelijk: op elke f 2,50 die brandstof per ton in prijs wordt verhoogd, moet de kilowattuurprijs van de PLEM met een tiende cent omhoog. Nu al lagen de brandstofprijzen over 1973 gemiddeld 25 pct. hoger dan in 1972. Waar de tarieven achteraf worden doorberekend, zal de consument dat nog in 1974 stellig merken.

De PLEM leverde in het laatste verslagjaar (exclusief interne verliezen) 3.089 miljoen kilowattuur (3.089 MWh). Daarvan namen — om enkele cijfers te noemen — contractgemeenten [illegible] 837, kleinverbruikers elders 704, Naamloze Chemie 557, cement- en keramische industrieën 354 en overige industrieën buiten de papiernijverheid 365 MWh af. Ieder jaar vertoont de afname een stijging met ongeveer 10 procent. In 7 à 8 jaar moet derhalve de produktie worden verdubbeld. Met het oog daarop is momenteel bij Maasbracht een tweede centrale in aanbouw — een aanbouw die anders dan hardnekkige en zelfs gepubliceerde geruchten willen — gewoon doorgaat: Maasbracht moet in 1977 kunnen draaien.

PLEM-Buggenum kan op gas werken en op olie. Momenteel staat één ketel op olie bij, maar slechts op een laag pitje — af, zoals men in Buggenum [illegible] gas gestookt. Het PLEM-jaarcontract met de Gasunie voorziet in levering van 138.000 kubieke meter maximaal gemiddeld per uur. Daarvan moet de Gasunie 66.000 m3 te allen tijde leveren: de rest — 72.000 m3 — is „afschakelbaar". Dat wil zeggen: de Gasunie heeft bedongen, dat bij temperaturen onder nul, de PLEM deze 72.000 m3 niet opneemt en voor het equivalent overgaat op olie. Dit beding is gemaakt om de gasvoorziening van de particuliere huishoudens (kiermaal) zowel als de centrale nodig heeft [illegible]

In de huidige winter is nog niet éénmaal afgeschakeld behoeven te worden. Eénmaal is een voorbericht om af te schakelen uitgegaan. Het werd na 12 uur ingetrokken. Er is dus geen enkele pijn geweest. Toch is de PLEM blij met het feit, dat Limburg voor ruim 8 pct. op zijn stroomverbruik heeft bezuinigd. Tenslotte hoeft de voorraad olie er niet doorgejaagd te worden, ook al wordt die voorraad nog altijd continu aangevuld en al is er op dit moment nog olie zat te krijgen, overal. Want al levert de winter '73-'74 dan geen problemen, de toekomst is onzeker. Ir. Heikens: „Je kunt over de schok van dit moment denken hoe je wilt, een feit is dat men wereldwijd toch aan het begin van een energiecrisis staan. We zullen eraan moeten wennen, dat we minder moeten, ook met stroomverbruik". Vandaar, dat hij wijst naar wat de PLEM zelf al heeft gedaan: het stroomverbruik in Buggenum terugbrengen tot de helft. Om alvast een beetje te wennen.

● *De PLEM-centrale bij avond, met [illegible]*

JUWELEN-DIEFSTAL OPGELOST

[illegible] heeft **de gemeentepolitie van** [illegible] **28-jarige man aangehou-den** [illegible] **diefstal van een tableau** [illegible] **berreringen ter waar-de** [illegible] **halden heeft be-kend.**

[illegible]

Verkoopster bestolen

[illegible] Zat nog toe onbeken-den hebben donderdag de toilettas [illegible] van een 19-jarige verkoop-ster [illegible]. De tas werd ont-[illegible] waarin zij werkte. [illegible] en sleutelbos, toilet-[illegible] een bedrag van f 120.—

GEMEENTE KERKRADE

Nieuwjaarsreceptie

[illegible] 1974 van 11.30 tot 12.30 [illegible]

Mens moet minder medicijnen gebruiken

DEN HAAG — Wie ziek is gaat naar de dokter. Wie erg ziek is, laat die man komen. In beide gevallen verwacht de zieke (of zijn omgeving) dat de dokter iets doet: er moet in gesneden worden, of er moet een specialist aan te pas komen, of er moet een recept gegeven worden voor een pilletje. Wie alleen de boodschap krijgt: je ziekte is ongevaarlijk, het gaat vanzelf over, heeft vaak het gevoel onnodig de dokter lastig te hebben gevallen. Een recept is het bewijs: u bent echt ziek.

De zieke verwacht nog om een andere reden een geneesmiddel. Hij heeft over allerlei gevaarlijke ziekten gelezen en hoe die op wonderbaarlijke wijze genezen zijn door nieuwe pillen. Als hij het zelf niet heeft gelezen, dan zijn familie wel, of de buren. Iedere zieke meent, dat hij zo'n ernstige kwaal heeft en dat hem onrecht wordt aangedaan als hij niet krachtige geneesmiddelen krijgt.

Het gevolg is dat er op de arts druk wordt uitgeoefend om krachtige geneesmiddelen voor te schrijven. Als het een goede dokter is doet hij dat niet. Maar niet alle dokters zijn goede dokters. Het gevolg is dat krachtige geneesmiddelen worden voorgeschreven ook waar het niet nodig is.

Vaak kan een uitleg helpen waarom geen krachtige geneesmiddelen gebruikt moeten worden. Bijvoorbeeld: keelontstekingen ontstaan wanneer de mens niet voldoende afweerkracht heeft tegen een soort ziektekiemen. Er vindt een mobilisatie van afweer plaats. Die geeft keelpijn, gezwollen amandelen met witte stippen en koorts. Na een paar dagen blijkt de afweer voldoende, de zieke wordt beter, de ziekte verdwijnt. Van de ziektekiemen is niets meer te bespeuren. Een complicatie van het mobiliseren en toch tekort schieten kan zijn dat er bij de amandelen een abces ontstaat.

Tegen de ziektekiemen die aanwezig waren bij het ontstaan van de keelontsteking is een afweermiddel, penicilline. Dat afweermiddel helpt niet de afweer van de mens groter te maken: de ziekte wordt er niet door bekort. Evenmin wordt de kans een abces te krijgen verminderd. Dus: geen penicilline bij gewone keelontstekingen.

Wel bij ongewone: de roodvonk. Dat is een keelontsteking, veroorzaakt door een [illegible] van de ziektekiem van de gewone keelontsteking. De afweer tegen die beestjes schiet bij de meeste mensen tekort. het is een besmettelijke ziekte met vlekken op de huid, die na een dag of wat gaan vervellen. Die roodvonk is niet schadelijk, wel de gevolgen ervan: nierziekten, aandoeningen van hartkleppen.

Die gevolgen komen minder vaak voor, als een tijdlang penicilline wordt gegeven bij roodvonk. Daarom is het geven van penicilline in die gevallen nuttig, ondanks het gevaar ervan. Want dat is vaak wel aanwezig.

Krachtige geneesmiddelen hebben bijwerkingen, zoals dat in doktersstaal heet. Normale mensen zeggen: sommige mensen kunnen er niet tegen, ze worden erdoor vergiftigd. Die vergiftiging kan ze aan het randje van de dood in het ziekenhuis doen belanden, geheel onverwacht voor dokter en zieke.

Natuurlijk had de dokter die krachtige geneesmiddelen niet moeten geven, geen penicilline bij een keelontsteking. Hij doet het nog te vaak. Dat stamt nog uit de tijd toen die penicilline in gebruik kwam, namelijk vlak na de Tweede Wereldoorlog. De mensen zijn eraan gewend geraakt. Nu moeten we terug vanwege die bijwerkingen, vergiftigingen. Terug naar veel minder geneesmiddelen. Want ook geneesmiddelen die vroeger onschadelijk geacht werden, blijken hun vergiftigingen te kennen.

Terug is moeilijk. Voor dokters en hun zieken. Een mens is maar een mens.

Boris Bouricius, arts

gezondheid

Jeugdlandschapsdag "Limburgs Landschap"

VENLO — Op 28 december organiseert de Stichting het Limburgs Landschap de inmiddels tot een traditie geworden jeugdlandschapsdag voor studenten aan de pedagogische akademies in Limburg

Deze [illegible] jaar voor de twaalfde keer georganiseerd. In het [illegible] landschap zijn [illegible] uitgezet van ongeveer [illegible] km lengte [illegible] van deze routes leidt naar het Exnpaviljoen in Bunde, waar na afloop voor de deelnemers [illegible] klaar staat.

Wandeling 1 gaat over het [illegible], de Bergse Hei, Geulhemmerberg en de Dellen. Wandeling 2 voert langs Calvariënberg, Eikenvoort, de Vliek, Hunnerven, Kasen, Lochterveld en Bunderbos.

Wandeling 3 [illegible] vanuit Elsloo door het kasteelpark, het Lage en Hoge Bos en het Amnenbosch.

Per route wandelen twee natuurgidsen mee die onderweg tekst en uitleg zullen geven.

Voor nadere inlichtingen kan men zich wenden tot Stichting Het Limburgs Landschap, de heer A. Verstraelen, Pannaismolen-Vijverhofstraat Venlo, tel. 077-17868.

Pancratius geeft 3 kerstconcerten

HEERLEN — Door het koninklijk Heerlens mannenkoor St. Pancratius zal in de kerstweek een drietal kerstuitvoeringen worden gegeven. Op zondag 23 december geeft het koor op uitnodiging van het Epens kinderkoor een concert in de St. Pauluskerk te Epen onder leiding van de heer Fr. Hermans en met Jean Lardinois aan het orgel. Samen met het kinderkoor zal onder meer Psalm 150 van Cesar Franck worden uitgevoerd.

[illegible]

Nieuwe hoofdredacteur "Waarheid en Leven"

[illegible]

Symposion op HTP-Heerlen

HEERLEN — [illegible]

en andere meer behoudende [illegible]

Veemarkt Den Bosch

DEN BOSCH — [illegible]

Dienstregeling "De Valk"

[illegible]

OFFERMANS FINANCIEEL BEMIDDELINGS BUREAU B.V.

BERG a.d. MAAS No. 344

Te koop te Berg a.d. Maas aan de Julianastraat gelegen winkel-woonhuis met c.v., werkplaats, oprit en grote tuin. Tot. opp. plm. 1200 m2. Direkt te aanvaarden. Vraagprijs ƒ 79.000,— k.k.

MAASTRICHT No. 384

In dichtbewoonde buurt te Maastricht bieden wij u te huur aan een winkel met kelder en magazijnruimte. Tot. opp. winkel 200 m2 en magazijn idem 200 m2. Zeer geschikt voor showroom etc. Direkt te aanvaarden. Huurprijs ƒ 1.000,— per maand.

GELEEN No. 398

Te koop te Geleen aan de Rijksweg-Zuid een ruim woonhuis met c.v. Tevens geschikt als zakenpand. Aan de achterzijde met auto bereikbaar. Totale grondopp. 900 m2. Vrij te aanvaarden maart 1974. Vraagprijs ƒ 110.000,— k.k.

GELEEN No. 387

Te koop te Geleen aan de H. Hermanslaan 35 mooi gelegen flat-app. Bevat mooie woonkamer met parketvloer, luxe keuken en badkamer, 3 slaapkamers en kelder. De woon- en slaapruimten bevinden zich op de parterre. Benevens garage en twee bergingen. Zeer geschikt voor ouder echtpaar. Vraagprijs ƒ 85.000,— k.k.

BOCHOLTZ No. 404

Gem. Bocholtz Baanheide, te koop, landelijk gelegen ruime woning met c.v., garage en div. stallen met achterliggend weiland. Groot ruim 6000 m2. Vraagprijs ƒ 105.000,—. Direct vrij te aanvaarden.

NIEUWSTADT No. 394

Nieuwstadt is een plaats in opkomst, gelegen nabij autowegen en DAF-fabriek. Wij bieden hier te huur aan een mooi vrijstaand nieuw landhuis met c.v. en 4 slaapkamers, badkamer met ligbad en 2e toilet, garage met berging. Huurprijs ƒ 500,— per maand. Te aanvaarden 15 december 1973.

STEIN No. 401

Stein te koop: mooi gelegen halfvrijst. woning met c.v. Ind.: woonkamer, keuken, 3 slaapkam., badkamer met douche en wastafel. Garage: 7 x 3.50. Tot. grondopp. 310 m2. Te aanvaarden in overleg. Vraagprijs ƒ 66.500,— k.k.

GEULLE No. 395

Te koop te Geulle landelijk op heuvel gelegen ged. begroeid terrein met fraai uitzicht, groot bijna 4.000 m2. Het is bijzonder geschikt als geldbelegging en te gebruiken als dagrecreatie. Dit terrein is te voet (of met auto) te bereiken vanaf de Hussenbergstraat. Tussen huisno. 3 en 5 plm. 200 via veldweg. Aan het einde links. Prijs ƒ 19.500,— k.k.

GELEEN No. 397

Aan de Mauritslaan kunnen wij u een ruim vrijstaand hoekpand te huur aanbieden. Het pand is door zijn ligging zeer geschikt als kantoor advocaten en/of artsen groepspraktijk. Huurprijs ƒ 1.000,- per maand. Direct te aanvaarden.

GELEEN No. 388

Te koop te Geleen op goede stand halfvrijst. woning Het pand is geheel verbouwd en voorzien van c.v. Ind.: woonkamer met open haard en ged. natuurst. vloer, opp. plm. 44 m2, 6 slaapkamers, keuken, berging, badkamer met douche, div. wastafels en garage. De fraaie besloten tuin ligt op de zuidkant. Tot. opp. 425 m2. Te aanvaarden 15 jan. 1974. Vraagprijs ƒ 89.000,— k.k.

INL.: RIJKSWEG-ZUID 170 GELEEN TEL. 04494-5658 KANTOORUREN MAANDAG t/m VRIJDAG 8.30-17.30 UUR ZATERDAG VAN 8.30-12.00 UUR

NOTARIS M. H. M. KREIJN te BRUNSSUM

zal op woensdag 2 januari 1974 om 3.00 uur n.m. precies in Hotel-Restaurant Plasier, Wilhelminaplein 17 te Schinveld, publiek verkopen:

I. Gemeente Merkelbeek

bouwland a.d. Groeneweg sectie C nr. 380, groot 30 are;

II. Gemeente Schinveld

kavel 1: dennenbos aan Leiffenderveen, sectie B nr. 2188, groot 11 are;
kavel 2: bouwland aan Bootsketnbe, sectie B nr. 1894, groot 14.90 are;
kavel 3: bouwland a.h. Munster, sectie B nr. 1597, groot 14.10 are;
kavel 4: bouwland a.d. Voorsten Boschweg, sectie B nr. 1598, groot 8.80 are;
kavel 5: de massa van de kavels 2, 3 en 4;
kavel 6: bouwland a.d. Kuilbeweg, sectie B nr. 604, groot 9 are;
kavel 7: bouwland a.d. Hoek, sectie B nr. 451, groot 7 are;
kavel 8: bouwland a.d. Siepeweg, sectie B nr. 3197, groot 12.20 are;
kavel 9: hakhout a.d. Bovenste Heide, sectie B nr. 3020, groot 5.80 are;
kavel 10: bouwland a.d. Heinenberg, sectie B nr. 381, groot 14.20 are;
kavel 11: bouwland a.d. Heinenberg, sectie B nr. 382, groot 10.40 are;
kavel 12: de massa van kavels 10 en 11;
kavel 13: bouwland a.d. Bovenste Heide, sectie B nr. 1821 groot 13.15 are;
kavel 14: hooiland i.h. Broek, sectie A nr. 5212 groot 21.20 are;
kavel 15: bouwland a.d. Voorsten Boschweg, sectie B nr. 2346 groot 9.10 are.

Gemelde percelen zijn onmiddellijk vrij van pacht te aanvaarden op de dag van de betaling van de koopsommen, welke betaling uiterlijk op 4 februari 1974 dient te geschieden.

Nadere inlichtingen ten kantore van genoemde notaris, Op de Vaard 7 (tel. 045-251284). x

---

Wij voeren de meest begeerde!

De Nederlandse huisvrouw vindt de ALNO aanbouwkeuken de meest begeerlijke. De keuken met de beproefde scharnieren en zwenkdeuren, de perfekte kwaliteit van elk onderdeel. Bezoekt u ons eens. Onze service: planning – advies – planning – levering – montage. Alles in één hand.

ALNO

KEUKENINFORMATIE-CENTRUM LIMBURG

MAASTRICHT, Stationstraat 29, tel. 043-23735
GELEEN, Rijksweg Nrd. 74-82, tel. 04494-4289
NIEUWSTADT, Haagstraat 7, tel. 04490-1588
BUCHTEN Spoorstraat 2 tel. 04498-1288

---

anno 1680

TE HUUR

tegen zeer gunstige condities

CAFÉ-BAR 'HET PARAPLUUKE' te Kerkrade

Enig kapitaal en vestigingspapieren gewenst.

Inlichtingen:
B.V. Gulpener Bierbrouwerij, Distilleerderij en Azijnfabriek, Rijksweg 16, Gulpen. Telefoon 04450-1956, toestel 21.

GULPENER

TE KOOP

AMSTENRADE
Vrijstaand herenhuis, bwj. '35, met grote tuin (2211 m2) en nieuw bungalowtje, met gar., c.v.-gas. Inh. ca. 500 m3. Aanv. 3 mnd. Kooppr. f 135.000,—.

BOCHOLTZ
Halfvrijst. herenhuis met prachtige grote tuin, gar., c.v.-gas, bwj. '63. Opp. 670 m2. Inh. 425 m3. Aanv. in overleg. Kooppr. f 110.000,—.

BRUNSSUM
Halfvrijst. herenhuis met aangel. tuin, gar., c.v.-gas, voll. stoffering. Opp. ca. 400 m2. Inh. 450 m3. Aanv. 4 mnd. Bwj. '57. Kooppr. f 86.000,—.
Geh. verbouwd halfvrijst. woonhuis met gar., c.v.-gas. Indeling zeer riant. Aanv. 3 mnd. Kooppr. f 127.500,—.
2 ruwbouw woningen aan de Maastrichterstraat. Prijs op aanvr. verkrijgbaar.

EYGELSHOVEN
Halfvrijst. herenhuis, bwj. '60 met c.v., gar., aangel. tuin, op zeer goede stand. Aanv. direkt. Inh. ca. 500 m3. Kooppr. f 110.000,—.

HEERLEN
Tussenwoning met berging, tuin, bwj. ± 32. Inh. 400 m3. Momenteel verhuurd. Kooppr. f 43.750,—.
Tussenwoning met c.v.-gas, bwj. '54, nabij centrum. Vraagpr. f 55.000,—. Aanv. direkt.
Nog te bouwen luxe vrijstaande bungalow met gar., c.v., vrij uitzicht achterzijde, gelegen op zeer goede stand in de Brk. Opp. 1100 m2. Inh. 800 m3. Kooppr. f 228.500,—.

HOENSBROEK
Vrijstaand herenhuis met bedrijfsruimte. bwj. '60. Opp. 520 m2. Inh. ca. 700 m3. Vraagpr. f 147.500,—.

HULSBERG
Halfvrijst. herenhuis met c.v.-gas, gar., bwj. '65. Opp. ca. 500 m2. Inh. 425 m3. Aanv. direkt. Kooppr. f 75.000,—.

KERKRADE
Beleggingspand a.d. Zonstr. hoek Pr. Hendrikstraat. Momenteel verh. v. f 5000,— p.j. Inh. 1000 m3. Kooppr. f 48.500,—.
Gemoderniseerd woonhuis met c.v.-gas (tussenwoning). Opp. 140 m2. Inh. 300 m3. Aanv. direkt. Kooppr. f [illegible]

KLIMMEN
Vrijstaande semi-bungalow, bwj. '72 met c.v.-gas, gar., grote aangel. tuin blijvend panoramisch uitzicht achterzijde. Opp. 1590 m2. Inh. 700 m3. Aanv. 3 mnd. Vraagpr. f 275.000,—.

Wij wensen u een prettig Kerstfeest en een voorspoedig 1974

NUTH
8000 m2 industriegrond met parkeergelegenheid. Aanv. direkt. Kooppr. f 120.000,—.

OIRSBEEK
100 m2 nieuwbouw bedrijfsruimte. Aanv. direkt. Vraagpr. f 47.500,—.
Halfvrijst. midd.woh. met c.v.-gas, gar., bwj. '69. Opp. 200 m2. Inh. 325 m3. Aanv. direkt. Vraagpr. f 72.500,—.

SIMPELVELD-HULS
Halfvrijst. woonh. met c.v.-gas, gar., bwj. '67. Opp. 387 m2. Inh. 400 m3. Aanv. 6 mnd. Mooi aangel. tuin. Vraagpr. f 86.500,—.

HEERLEN TE HUUR
Herenhuis met c.v.-gas, bwj. '33, ook geschikt als kantoorpand. Aanv. direkt. Huurpr. f 375,— p. mnd.

's zaterdags geopend van 10 – 12 uur.

roermond geleen eindhoven

peters

makelaardij onroerend goed & projektontwikkeling
geleen, rijksweg n. 136, tel. (04494) - 8181 - 8188

Parketvloeren......
GER BLOEMEN
APOLLOLAAN 2, Tel. 045—311106
NIEUWENHAGEN
Alle houtsoorten, vanaf f 31,— per m2 incl. B.T.W., leggen en verzegelen. — Direct leverbaar. x

---

Te koop in Heerlen-Zuid: riante woning

3½ jaar oud.

Indeling: RUIME HAL met schoonmetselwerk wanden en marmeren vloer, TOILET met fontein. GROTE KEUKEN, modern ingericht met ingebouwd electrisch fornuis, ijskast en afzuigkap, aansluitingen voor wasmachine en vaatwasmachine en droogautomaat, WOONKAMER (800 x 450) met parketvloer, vloerconvectoren en deur naar betegeld terras, ruime KELDER en aparte C.V.-KELDER (aardgas). BENEDENVERDIEPING is voorzien van hardhouten deuren, hardhouten trap naar bovenverdieping: 4 GROTE SLAAPKAMERS waarvan één met vaste wastafel (w. en k.) en één met balkon aan de voorzijde, overloop met parket, RUIME BADKAMER met ligbad, 2e TOILET en vaste wastafel. Voor- en achtertuin, grote GARAGE.

Het gehele huis is voorzien van vele stopcontacten en is royaal betegeld. Aanvaarding begin 1974.

Vraagprijs ƒ 118.000,— k.k.

Inlichtingen: Penners & Schoenmakers, makelaardij B.V., Laanderstraat 27, Heerlen, tel. 045-716930.

Door automatisering van onze administratie en reorganisatie in ons bedrijf hebben wij

TIJD, KANTOORRUIMTE, PERSONEEL EN INVENTARIS BESCHIKBAAR

Onze Besloten Vennootschappen houden zich bezig met diverse dienstverlenende branches en hebben vestigingen in enkele grotere plaatsen in Zuid-Limburg.

In verband met bovenstaande redenen kunnen wij u hier enkele kantoorkamers verhuren op de meeste filialen voorzien van C.V., maar ook hebben wij personeel aan te bieden om zelfs eventueel een volledige dagtaak voor u te verrichten.

Wij kunnen u dus helpen aan een goed ingericht kantoor met secretaresse voor uw belangenbehartiging bijvoorbeeld tegen een vaste jaarvergoeding. (Of uurkostenvergoeding). Wellicht is dit de oplossing voor uw bedrijf, vereniging of stichting.

Heeft u alleen behoefte om uw boekhouding te laten verzorgen, ook dat kan aangezien wij nog voldoende overcapaciteit hebben in onze apparatuur.

Onze concurrentie behoeft dit niet te weten, vandaar dat u kontakt met ons kunt opnemen onder nummer 0174 L.D. Heerlen, maar u krijgt zeker bericht van ons.

Ter overname gevraagd

LEVENSMIDDELENBEDRIJF SUPERMARKT/Z.B.

Min. omzet f 12-15.000,— per week met uitbreidingsmogelijkheid. Pand met woonruimte moet kunnen worden gehuurd. Brieven onder nummer 0172 LD Heerlen.

Ter overname aangeboden CAFé-BAR

MOOIE, EXCLUSIEVE, GOEDLOPENDE ZAAK.

[illegible] omgeving van Geleen.

Alléén serieuze kandidaten gelieven te reflecteren.
Brieven ond. no. G 2668 L.D. Geleen.

Gaat u uw woning verkopen?

neemt u dan eens kontakt op met ons kantoor, want voor deskundig en betrouwbaar advies aangaande koop-verkoop, huur-verhuur, hypotheken, assurantiën - uw bemiddelaar:

B.B.W.

Hoofdstraat 9, Amstenrade, Telefoon 04492-1301
Onroerende goederen - Hypotheken - Assurantiën

GELDLENINGEN

Langlopende leningen voor iedereen die in bezit is van eigen huis, aflossing t.m. 120 mnd. termijnen, alle financieringen en P.L. t.m. 36 mnd. termijnen. b.v.:

Langlopende leningen	Financieringen en P.L.
v.a. f 3.000 t.m. f 100.000	v.a. f 1.000 t.m. f 100.000
	f 2.500,— afl. p.m. f 85,—
f 5.000,— afl. p.m. f 71,—	f 3.000,— afl. p.m. f 100,—
f 6.000,— afl. p.m. f 86,—	f 4.000,— afl. p.m. f 130,—
f 7.000,— afl. p.m. f 100,—	f 5.000,— afl. p.m. f 147,—
f 8.000,— afl. p.m. f 114,—	f 6.000,— afl. p.m. f 176,—
f 9.000,— afl. p.m. f 129,—	f 7.000,— afl. p.m. f 205,—

Wij verstrekken ook tussenliggende en hogere bedragen. Bij overlijden wordt restant schuld kwijtgescholden. Aan rijks-, prov.- of gem.-ambtenaren verstrekken wij P.L. tot f 20.000,— max. duur 48 mnd.

Bij aankoop van een nieuwe auto verstrekken wij leningen zonder aanbetaling met een max. looptijd van 48 maanden. Geheimhouding verzekerd en zeer snelle afwerking.

Bij een evt. aanvraag of realisering van een crediet brengen wij U geen kosten in rekening.

Assurantiekantoor H. M. Geurts
Nieuwstraat 22-24, Hoensbroek
telefoon 045 - 211668 x

TE KOOP IN GELEEN – NABIJ ZIEKENHUIS –

gunstig gelegen, prima onderhouden

DRIVE-IN WONING

met garage en c.v. (gas).

Indeling: entree — garage — toilet — kantoor-slaapkamer;
1e verd.: keuken — grote woonkamer met balkon;
2e verd.: 3 slaapkamers — badkamer met ligbad en 2e toilet.
Aanvaarding: Eventueel direct.
Koopprijs: Nader overeen te komen. Eventueel ook te huur voor ƒ 450,— per maand.
Inlichtingen: 7 x

L. H. NICOLAI
MAKELAARDIJ B.V.
Stationsstraat 20
Maastricht
Telefoon 043-17888

Limagas nv Heerlen

Aan onze verbruikers

Vooruitlopend op een persoonlijke mededeling, welke elke verbruiker tegelijk met de eerstvolgende voorschotberekening over 1974 zal worden toegezonden, brengen wij U ter kennis, onderstaande tariefswijziging welke per 1 januari 1974 zal ingaan.

oud

tarief	afname per jaar in m3	vastrecht per jaar in guldens	prijs per m3 in ct
1	van 1 t.m. 300	18,—	25
2	van 301 t.m. 600	33,—	20
3	van 601 t.m. 2100	93,—	10
4	van 2101 t.m. 170.000	135,—	8

nieuw

tarief	afname per jaar in m3	vastrecht per jaar in guldens	prijs per m3 in ct
1	van 1 t.m. 300	18,—	26
2	van 301 t.m. 600	33,—	21
3	van 601 t.m. 2100	93,—	11
4	vanaf 30.000	243,—	10,5

ROLLADEN
MAGNEY K.G.
Klosterstraat 115
Tel. 02405-3655
Würselen (Duitsland)

— Rolluiken in kunststof
— Markiezen en zonneschermen
— Dakvensters in aluminium

Vertegenwoordiger:
D. ORTMANNS
Sougnezstraat 16
Tel. 04442-2195
SIMPELVELD.
Dagelijks vanaf 17.00 uur.
Zaterdags de gehele dag.

GROOTHANDEL IN:

BLECHER-BETONMOLENS
LESCHA-BETONMOLENS
90 - 125 - 150 - 210 - 300 ltr.

VERHUUR:
bouwliften 220 V, 380 V en benzine,
betonmolens, haakse slijpmachines, electr. boorhamers

gebruikte haakse slijpmachines 4.500-8.500 toeren

WIJ LEVEREN OOK
Betonmolens
Bouwliften
Bouwkranen
Stucadoorsliften
Kruiwagens
Heteluchtkanonnen

A. J. HOLLANDERS

Bouwmachines - Handelsonderneming
RIDDER HOENSTRAAT 157, HOENSBROEK
TEL. 045—214192

VERKOOP - VERHUUR - REPARATIE

Schrijf 's iemand
Bel 's iemand
Bezoek 's iemand
Praat 's met iemand

Kerstmis 1973 in Susteren

Dit jaar hebben wij ook bijzonder fraaie kerstmenu's tegen billijke prijzen.
Voor inlichtingen en reserveringen tel. 04499—1242.

Hotel Restaurant In der Peerdshaom
Winkelstraat 5, Susteren

---

tvc GEEFT U REEDS SINDS JAREN:
LEVENSLANGE GARANTIE
op zowel arbeidsloon als voorrijdkosten!!

PHILIPS

PHILIPS kleuren-televisie (X.22K.201) 56 cm met 110° beeldbuis. Met TVC-Service ƒ 2.395,— (inruil mogelijk).

KOOP VEILIG: KOOP MET TVC-SERVICE!
1½ jaar volledige garantie en daarna uitsluitend eventuele materiaalkosten dus nooit voorrijdkosten of arbeidsloon!

Te koop gevraagd

Wegens overplaatsing van diverse rijksdiensten naar Zuid-Limburg zijn wij door verscheidene hogere funktionarissen belast met de opdracht de huisvesting van hen te verzorgen. IN DE PRIJSKLASSE VAN ƒ 125.000,— TOT ƒ 200.000,— ZOEKEN WIJ WOONHUIZEN, LANDHUIZEN EN VILLA'S IN EEN STRAAL VAN 10 KM OM HEERLEN.

Uw aanbiedingen worden verwacht:

Stienstra Heerlen B.V.
[illegible], Heerlen,
tel. 045 - [illegible]
Stienstra Maastricht B.V.
[illegible] 35
Maastricht
tel. 043 - [illegible]

BELGISCHE ARDENNEN (Francorchamps)

ZEER MOOI STUK GROND voor weekendhuisjes, 4.000 m2, bouwzone, mogelijkheid van verkaveling.

Makelaarskantoor Henri Nyssen
Montzen, Chaussée de Liège 17 A. Tel. 09—32.87.55278. x

Te koop in Meerssen

riante omgeving en stand

een halfvrijstaand landhuis

C.v.-aardgas, mooi aangelegde siertuin, centrale t.v.-antenne. Indeling: begane grond: ruime doorzonkamer 3.80x8.00 m, hal, garderobe, marmer vloer en mahonie-lambri t/m verdieping, keuken, w.c. (betegeld), voorraadkelder, garage/berging 3.50x7.00 m.
Verdieping: 4 slaapkamers, badkamer geheel betegeld, ruime beschoten zolder.

Vraagprijs ƒ 96.000,— k.k.
Vrij te aanvaarden maart/april 1974

Inlichtingen tel. 04403 - 3489.

LAAT ZE NIET STIKKEN.....

Puzzel mee voor het Nederlands Astma Fonds

★ WEEKPRIJZEN ★

Twee auto's voor Kerstpuzzel

Ter gelegenheid van de komende feestdagen — met veel vrije tijd om te puzzelen — zijn er twee automobielen als prijzen beschikbaar. Wij rekenen er op dat het puzzelleger zich niet onbetuigd zal laten en vele extra kaarten zal inzenden nu er o.a. twee auto's zijn te winnen.

De eerste is een AUSTIN 2200 SALOON, een prachtige 6-cilinder, 4-deurs automobiel, met tal van extra-veiligheidsvoorzieningen, waarde f 13.685, een geschenk van BRITISH LEYLAND NEDERLAND, Gouda.

De tweede is een MINI 1000 Special-de Luxe, de race- en rallywinnaar, ter waarde van f 6.550, eveneens beschikbaar gesteld door BRITISH LEYLAND NEDERLAND, Gouda.

Voor f 3.000 DECO-meubilair naar keuze, uit de systemen DECO of ROYAL, DECO-twenmeubelen of DECO-kwadraatzitmeubelen, geschonken door B.V. Meubelfabriek DECO, Varsseveld.

Een THOMAS-servies, model SCANDIC, decor „Trend", met vlam- en ovenvaste schalen, die op iedere warmtebron gebruikt kunnen worden, waarde f 1.000, geschonken door THOMAS BENELUX B.V., Maastricht.

Een LENCO L 85 elektronische HiFi-platenspeler, met ingebouwd GOLDRING magneto-dynamisch stereo-element, waarde f 999, een geschenk van NAHO B.V., Amsterdam.

Een voorjaarsreis per vliegtuig voor 2 personen naar Londen of Parijs, waarde f 600,—, beschikbaar gesteld door REISBUREAU MONDIAL Amsterdam, Diemen, Weesp.

TWEE PRIJZEN: Een PIERRE CARDIN horloge PC 106 en PC 114, waarde f 223, ter beschikking gesteld door de TROEVAJJE SJOPS Leidsehage.

Een RÖMERTOPF ovenbraadschotel voor het braden zonder vet, waarde f 36,65, geschonken door R. P. DERMA B.V., Hoofddorp.

Een LINKER eenpersoons elektrische deken, waarde f 125, geschonken door LINKER, Lisse.

Een PEUGEOT-bromfiets voor de boodschappen en de vrije tijd, waarde f 600, ter beschikking gesteld door MAGNEET Handelsonderneming B.V., Weesp.

EXTRA-PRIJS

De Newyorkse arts Yehuda Nir heeft bewondering voor de houding van het Nederlandse volk ten opzichte van Israel. Hij laat het niet bij deze bewondering en stelt een cheque van 50 dollar beschikbaar om iemand in staat te stellen een fiets te kopen. Deze cheque iseen extra-prijs voor deze kerstpuzzel.

Een IRISETTE-pakket (warme donsdeken met ... en kussen met bijpassende sloop), waarde f 300, een geschenk van CLAUSHUIS-BEUTH en Co., Naarden.

Een PASSAN TWIN, de deelbare meeneem-fiets die in vrijwel elke autokoffer past, waarde f 274, geschonken door BATAVUS INTERCYCLE B.V., Heerenveen

Een CADEAUBON voor kleding naar keuze ter waarde van f 250 in alle zaken van HOLLENKAMP, een geschenk van HOLLENKAMP, Amsterdam.

ROLLS ROYCE of f 100.000,-

Hier is de droomauto: de ROLLS ROYCE SILVER SHADOW, de hoofdprijs van onze puzzelcompetitie ten bate van het Nederlands Astma Fonds. „This Best Car of the World", OF f 100.000.- netto in contanten, kunt u voor één gulden winnen en is een geschenk van HESSING'S AUTOBEDRIJVEN, De Bilt, DE GROOTSTE IMPORTEUR VAN DE AMERIKAANSE AUTOMOBIELEN in Nederland.

Een karton GRANINI vruchtendrank, waarde f 21,94, een geschenk van MELITTA NEDERLAND N.V., Bussum.

Een GROENSELJANTRING ter waarde van f 180, een geschenk van Joo Inden juweliers Kalverstraat 51, Amsterdam.

Een NEVEDA Soedan hobbyset voor het borduren of knopen van een wandkleed dessin nr. 7381, waarde f 90, een geschenk van de LEIDSCHE WOLSPINNERIJ N.V., Leiden.

Een UTERMÖHLEN reisverbandkussen, met alles wat u onverhoopt bij een ongeval nodig zou hebben, waarde f 18,95, geschonken door Kon. UTERMÖHLEN, Amsterdam.

Een REMINGTON SUPER 600 Hairstyler voor het snel drogen van haar, waarde f 69,50, een geschenk van SPERRY RAND HOLLAND, Amsterdam.

Een NORMA FOAM BRILLANT matras (maat 90x190 cm), waarde f 194, geschonken door de NORMA MATRASSENFABRIEK B.V., Boxmeer.

Voor f 500 een SLAAPKAMER-PAKKET AaBe-dekens en stoffen, een geschenk van de Kon. AaBe Wollenstoffen- en Dekenfabrieken B.V., Tilburg.

Een CHEQUE ter waarde van f 100, geschonken door de gezamenlijke SPERWER-winkeliers in Nederland.

Een CARNIELLI SKIFF roeimachine met hydraulische weerstandpomp voor het variëren van de oefeningen, waarde f 425,

Een READER'S DIGEST dierenatlas, waarin u op safari door het dierenrijk gaat, waarde f 69,96, een geschenk van Uitgeversmij. THE READER'S DIGEST N.V., Amsterdam.

Voor het kansspel van deze puzzelcompetitie heeft de Staatssecretaris van Justitie op 18 juli 1973 aan het Nederlands Astma Fonds te Leusden vergunning verleend onder No. LO 670/092/140.

Een SLEEPLAND elektrische voetendeken, speciaal voor mensen met koude voeten, waarde f 49,95, een geschenk van MARTEX HOLLAND, Haarlem.

TWEE PRIJZEN: Een MELITTA Makrolon koffiefilter met kan, waarde f 11,95, geschonken door MELITTA NEDERLAND N.V., Bussum.

Een pakket TIGER PLASTICS huishoudelijke artikelen, waarde f 100, een geschenk van PLASTIC VARIA B.V., Geldrop.

Een NEVEDA Soedan hobbyset voor het borduren of knopen van een wandkleed dessin nr. 7382, waarde f 81,50, geschonken door de LEIDSCHE WOLSPINNERIJ N.V., Leiden.

Een MOULINEX elektrisch mes met twee roestvrij stalen, zelfslijpende messen, waarde f 45, een geschenk van MOULINEX B.V., Rotterdam.

Een BLITZHACKER de groentesnijder, die probleemloos o.a. uw uien hakt, waarde f 16, geschonken door de firma R. MARCHANT, Rhenen.

Een BAUER geluidsprojector T 16, met 5 Watt versterker en vario objectief, waarde f 866, geschonken door WILLEM VAN RIJN B.V., Amsterdam.

Een Remington F2 scheerapparaat met twee scheerbladen, waarde f 99,50, geschonken door SPERRY RAND HOLLAND, Amsterdam.

Een IMPALA SWINGTOP-stofzuiger met roterende slangkoppeling en grote stofinhoud, waarde f 239, geschonken door de VERENIGDE FAM FABRIEKEN B.V., Maarssen.

Een vijfdelige BK DOREE of DUKAAT roestvrijstalen kookset met bruine vuurvaste grepen, waarde f 254, geschonken door FAVEKA B.V., Dieren.

Een pakket SHISEIDO cosmeticaprodukten ter waarde van f 100, een geschenk van ... NEY B.V., Amersfoort.

TWEE PRIJZEN: Een cadeaubon ter waarde van f 60 voor de aankoop van een paar HUSH PUPPIES, de gemakkelijke schoenen om zo op weg te lopen, geschonken door WOLVERINE WORLD WIDE B.V., Dongen.

Een CHEQUE van f 100, geschonken door de Zelfbedieningszaken en Supermarkten „4=6", waar de klant nog koning is.

★ HOOFDPRIJZEN ★

Onze Puzzelcompetitie ten bate van het Nederlands Astma Fonds telt 26 opgaven, die wekelijks des zaterdags worden gepubliceerd.

Om te kunnen meedingen naar de hoofdprijzen van Puzzel 26 moet men niet alleen de oplossing van Puzzel 26 inzenden, maar daarbij tevens opgeven het totaal aantal letters N uit alle puzzeldiagrammen, één getal dus.

Hier zijn de hoofdprijzen van Puzzel 26:

1. Een Rolls Royce Silver Shadow, plus een jaar benzine, een jaar Wegenbelasting en een jaar All Risk Verzekering of f 100.000 netto in contanten.

2. Een Fort vakantiebungalow te bouwen op een plaats naar keuze, of 50.000 gulden netto in kontanten.

3. twee vliegtickets Amsterdam-Tokio v.v. van de Japan Air Lines plus f 2500 zakgeld, totale waarde van deze prijs f 12.700.

4. Voor f 6000 meubilair te kiezen uit wandmeubelen systeem DECO of ROYAL. DECO-twenmeubelen en DECO-kwadraatmeubelen.

Win THOMAS-serviezen

Een van de vele prijzen, voor één gulden elke 14 dagen te winnen in onze puzzelactie, is dit 12-persoons eetservies met fonduepan enz. van vlamvast porselein, ontwerp Hertha Bengtson, plus bijbehorend 12-persoons glasservies, totale waarde duizend gulden, een geschenk van THOMAS BENELUX B.V., Maastricht.

Een PAKKET met 10 flessen gedistilleerd, waarde f 120, een geschenk van Distilleerderij- en Wijnhandel Hooghoudt, Groningen.

Een CADEAUBON van f 100 voor aankoop van kleding, geschonken door Modehuis Désirée, Postjesweg 106, Amsterdam.

TWEE PRIJZEN: Een TUFTON-tapijtje, type „Comtessa", dat zo in de wasmachine kan, waarde f 47,50, geschonken door de TUFTON TAPIJTENFABRIEK, Krommenie.

Een pakket SATINO-sanitaire papierwaren met als extra een frotté badlaken, waarde f 45, een geschenk van Papierfabriek GEBR. VAN HOUTUM B.V., Swalmen.

Een verlichte GLOBE met opliggend reliëf voor de gebergten, waarde f 100, geschonken door de EERSTE NEDERLANDSCHE GLOBE INDUSTRIE, Zwolle.

Een volautomatische INVENTUM koffiefilter, waarde f 125,- een geschenk van de Kon. Fabriek INVENTUM, Bilthoven.

Win een GLOBE

Deze verlichte GLOBE, waarde f 100, met opliggend reliëf voor de gebergten, kunt u elke week voor één gulden in onze puzzelactie ten bate van het Nederlands Astma Fonds winnen en is geschonken door DE EERSTE NEDERLANDSCHE GLOBE INDUSTRIE, Zwolle.

Graag ZO inzenden

Oplossingen moeten worden ingezonden per BRIEFKAART aan:

Puzzelactie
Postbus 300,
Sittard;

per POSTGIRO aan:

Puzzelactie
Postgiro 601530

en dienen uiterlijk woensdag over een week in ons bezit te zijn.

Oplossingen die later binnenkomen, doen niet mee aan de prijstrekking die wordt verricht door notaris N.M. Posch te Amsterdam.

Om te kunnen meedingen naar de uitgeloofde prijzen moet op de briefkaart, behalve het gewone porto, ten minste één gulden aan geldige Nederlandse postzegels zijn geplakt of per giro ten minste één gulden zijn overgemaakt ten bate van het werk van het Nederlands Astma Fonds.

Men mag zoveel oplossingen inzenden als men wil: hoe meer oplossingen men inzendt, hoe meer kans men heeft op een prijs en des te meer komt er ten goede aan het doel van deze actie.

Iedereen mag aan deze actie deelnemen, men behoeft dus geen abonnee te zijn.

De oplossingen van alle 26 puzzels zijn gedeponeerd bij notaris N.M. Posch te Amsterdam en deze oplossingen, alsmede het daarin voorkomende aantal letters N zijn bindend.

PUZZELCOMPETITIE 15

In de uitstekende randvakjes van deze kruiswoordpuzzel ontstaan bij juiste oplossing vanzelf de namen van vier stoffen, die men boven en onder van links naar rechts kan lezen en links en rechts van boven naar onderen. Alleen de namen van deze vier stoffen moeten als oplossing worden ingezonden op een BRIEFKAART (NIET PER BRIEF), welke naast het gewone porto van 30 cent is overgefrankeerd met ten minste één gulden aan geldige Nederlandse postzegels. Men adressere zijn briefkaarten aldus:

PUZZELACTIE
Postbus 300
SITTARD

OF uw oplossing op het girobiljet zenden naar het girokantoor Zie kader: OOK PER GIRO.

Om te kunnen meedingen naar de hoofdprijzen van de laatste opgave (No. 26), moet niet alleen de oplossing van puzzel 26 worden ingezonden, maar moet tevens worden opgegeven het totaal aantal letters N uit alle 26 puzzeldiagrammen. Men telle derhalve alle letters N zeer nauwkeurig en voor alle zekerheid beware men alle puzzeldiagrammen.

HORIZONTAAL:

vrucht; bergweide; alom; gril; strop; bar; soort hond; bovendien; kortschrift; steen; niets; soort gas; rijksdienst (afk.); soort heuvel; minnegod; boom; kleurstof; plaats in N.-Brabant; bekende vulkaan; 41 zwijn; doen ophouden; uniek; 48 voordat; 49 vulkaanprodukt; 51 slingeren; 53 struisvogel; 55 vis; 57 nauw; 58 gehoorzaal; 60 klein deeltje; 61 open plek in bos; 63 enthousiasme; 65 wagen; 67 paal; 68 oosterse titel; 69 lichaamsdeel; 71 keur, bloem; 74 liefkozing; 75 coupon; 77 tijdperk; 78 vlaktemaat; 80 erg; 81 cycloop; 82 meisjesnaam (afk.); 83 gezicht (ongunstig)

VERTIKAAL:

1 vogel; 2 vaartuig; 3 gek; 4 hotelklant; 5 het zij zo; 6 vis; 7 gelofte; 8 plaats in N.O.-polder; 10 klein kind; 13 kledingstuk; 16 Sovjetunie (afk.); 18 melkvet; 21 ceremonie; 23 soort vesting; 26 ...; 28 kus; 30 gesloten; 32 winkelier (in wild); 33 groente; 34 vervolgens; 36 glazen bolletje; 38 plaats in Drenthe; 40 mist; 42 bijgerecht; 44 telwoord; 45 achting; 47 hulptaal; 50 plas; 51 dierenverblijf; 52 persoonsaanduiding; 54 tam; 56 woning; 59 verbond; 61 eiergerecht; 62 emmer; 64 ladder; 66 soort steen; 70 schenkgerei; 72 verlichtingsartikel; 73 buigzaam; 74 voorzetsel; 76 stoot; 77 ik; 79 etcetera (afk.); 80 verenbont

52 Tickets voor de strijd om het wereldkampioenschap voetbal

Verschuyls PUZZELENCYCLOPEDIE, Nederlands grootste puzzelwoordenboek, met meer dan een half miljoen woorden en veel gevraagde rubrieken, waarde f 29,90, geschonken door Uitgeverij LUITINGH B.V., Laren.

OOK PER GIRO

Zo doet men mee per giro: Men schrijve de gevraagde oplossing (4 woorden) onder het hoofd „Mededelingen" (Postgiro).

Puzzelactie Postgiro 601530

Giro-overschrijvingen moeten uiterlijk twee dagen na de puzzelopgave (van zaterdag), des maandagavond worden gepost.

Men mag zoveel oplossingen inzenden als men wil, maar elke oplossing op een apart girobiljet.

Een collectie van 55 EFSI-TOYS metalen autominiaturen van puur Nederlands fabrikaat, waarde f 87,70, geschonken door WORLD PRESENT B.V., Roermond.

Een CADEAUBON van f 50 voor aanschaf van een paar schoenen (maat 29 tot en met 53) of lederwaren naar keuze in de speciaalzaak van HERMANS SCHOENEN B.V., Utrecht.

Een GIEMME autowashandschoen, gevoerd met rubber, waarde f 10,95, een geschenk van de firma G. VAN AMERSFOORT, Zeist.

Een BOSCH elektrische wasemkap DUH 16, met drie snelheden, waarde f 311, een geschenk van WILLEM VAN RIJN B.V., Amsterdam.

Een REMINGTON DECOR 24 elektrische wekker in moderne boutique-stijl, waarde f 54,40, geschonken door SPERRY RAND HOLLAND, Amsterdam.

★ EXTRA-PRIJZEN ★

Iedereen die een goede oplossing van Puzzel 26 inzendt met of zonder het (juiste) aantal letters N, dingt mee naar de volgende prijzen:

1. Een Austin 2200 Saloon, een prachtige 6 cilinder, 4-deurs automobiel met tal van extra veiligheidsvoorzieningen, waarde f 13.685.

2. Een Neckermann-vliegreis Amsterdam-Bangkok v.v. voor twee personen plus f 500 zakgeld, totale waarde van deze prijs f 3500.

3. Een beleggingsrekening ter waarde van duizend gulden, geschonken door F. VAN LANSCHOT, Bankiers, 's-Hertogenbosch.

4. Een beleggingsrekening ter waarde van vijfhonderd gulden, geschonken door F. VAN LANSCHOT, Bankiers, 's-Hertogenbosch.

26 PRIJZEN: 2 tickets voor de strijd om het wereldkampioenschap voetbal.

HUIZEN grond hypotheek

Wie een huis koopt, wil weten waar hij aan toe is. Daarom introduceert Kantoor Ruijters een garantiecertificaat voor nieuwbouwhuizen.

Weten waar men aan toe is.
Juist, zegt Kantoor Ruijters. Als koper heeft u recht op duidelijkheid en zekerheid.
En een verkoper heeft wel degelijk verplichtingen, waar hij zich aan te houden [illegible]
zaken zwart op wit in een garantiecertificaat.
Zo'n certificaat krijgt u als koper bij elke door Kantoor Ruijters ontwikkelde nieuwe woning, die na 1 januari 1974 in aanbouw wordt genomen.

Waarop krijgt u garantie?

De garantie, die zeer uitgebreid is en slechts een eigen risico kent van f 150,-, betreft bijvoorbeeld: het metselwerk, de dragende constructies, de daken, het timmerwerk, het schilderwerk, het tegelwerk, de afwerkvloeren, de toevoerleidingen, de afvoersystemen, het stukadoorswerk, de centrale verwarming, het hang- en sluitwerk, de sanitaire installaties en de materialen.

Wie een nieuw huis koopt, wil weten waar hij aan toe is. Een garantiecertificaat geeft hem die zekerheid.

DRS.RUIJTERS
projektontwikkeling
makelaardij onroerend goed
sittard-venlo-eindhoven

Sittard/Stationsplein 1/Telefoon 04490 9151*

In deze speciale kerstbijlage:

Limburgs Dagblad

Golda Meir

De tragedie van deze Israelische premier is, dat zij haar eigen land als het sterkste in het Midden-Oosten beschouwt en tegelijk het gevoel heeft alleen te staan in een vijandige wereld. Golda Meir zou wat dit betreft de verpersoonlijking van het gettotrauma genoemd kunnen worden. Daarom schreef drs. Jaap van Wesel van haar een profiel op

Pagina 2

Geen probleem

In een exclusief interview met de hoofdredacteur van het Limburgs Dagblad hebben de bisschoppen mgr. dr. A. Simonis van Rotterdam en mgr. dr. J. Gijsen van Roermond een zeer oorspronkelijke visie gegeven op het kerstgebeuren. Vanuit de wetenschappen, waarin zij gedocteerd zijn (mgr. Simonis in de exegese of bijbeluitleg, en mgr. Gijsen in kerk- en bijbelhistorie) hebben zij de feitelijke aannemelijkheid van de 'kerstevangelien' en de historische waarde van de omstandigheden rond Jezus' geboorte trachten te schetsen. Het interview is te vinden op

Pagina 2 en 3

Margit Schramm

Miljoenen kennen deze diva van de Duitse operette van grammofoonplaat en televisie. In een exclusief interview met Harrie Cremers filosofeert zij bijvoorbeeld als volgt: „Dat de operette blijft bestaan, daar geloof ik heilig in. Alleen merk ik een verdere verschraling aan het arsenaal van zangers en zangeressen." Idealiste Margit Schramm vertelt veel interessants op

Pagina 4

Jan de Lichte

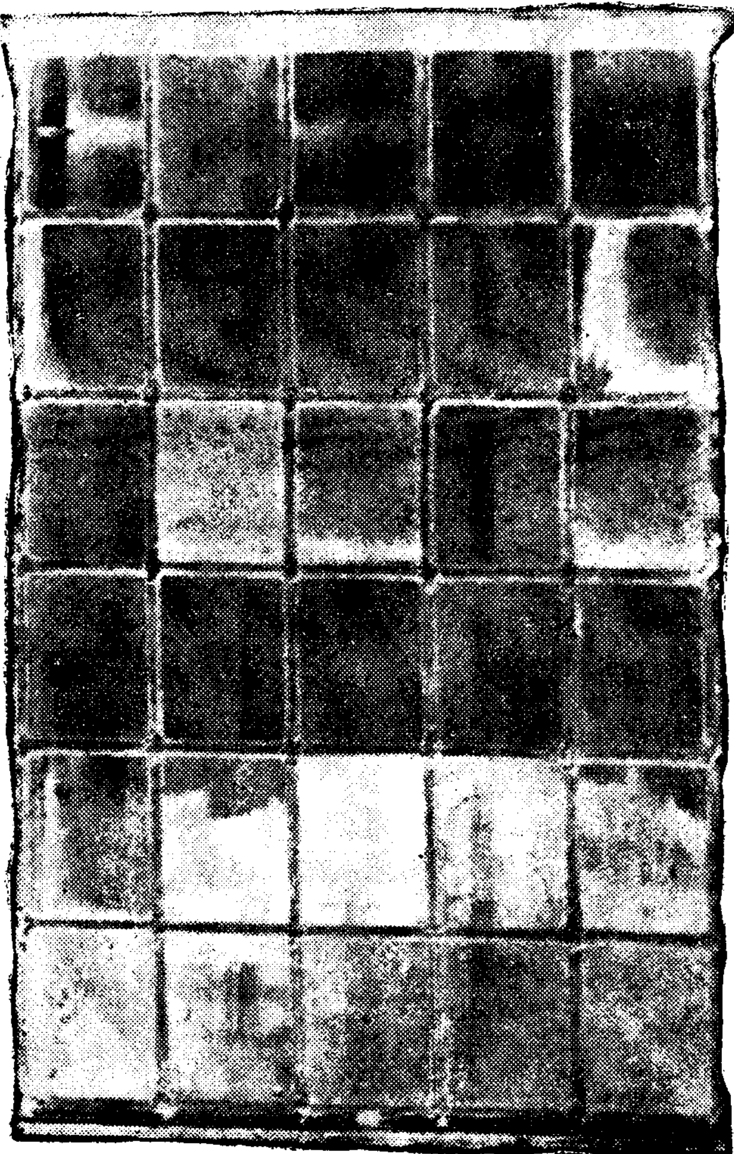
Louis Paul Boon schreef speciaal voor het Limburgs Dagblad een ongewoon kerstverhaal over de ware geschiedenis der bende van Jan de Lichte. Op de markt van Aalst werden in een lange route 200 mensen aan de galg opgehangen, geradbraakt, gebrandmerkt, gegeseld of naar de galeien gestuurd. Louis Paul Boon schreef dit verhaal „omdat alles twee eeuwen geleden zorgvuldig in de doofpot werd gestopt en ik dit verhaal zie alseen soort eerherstel."

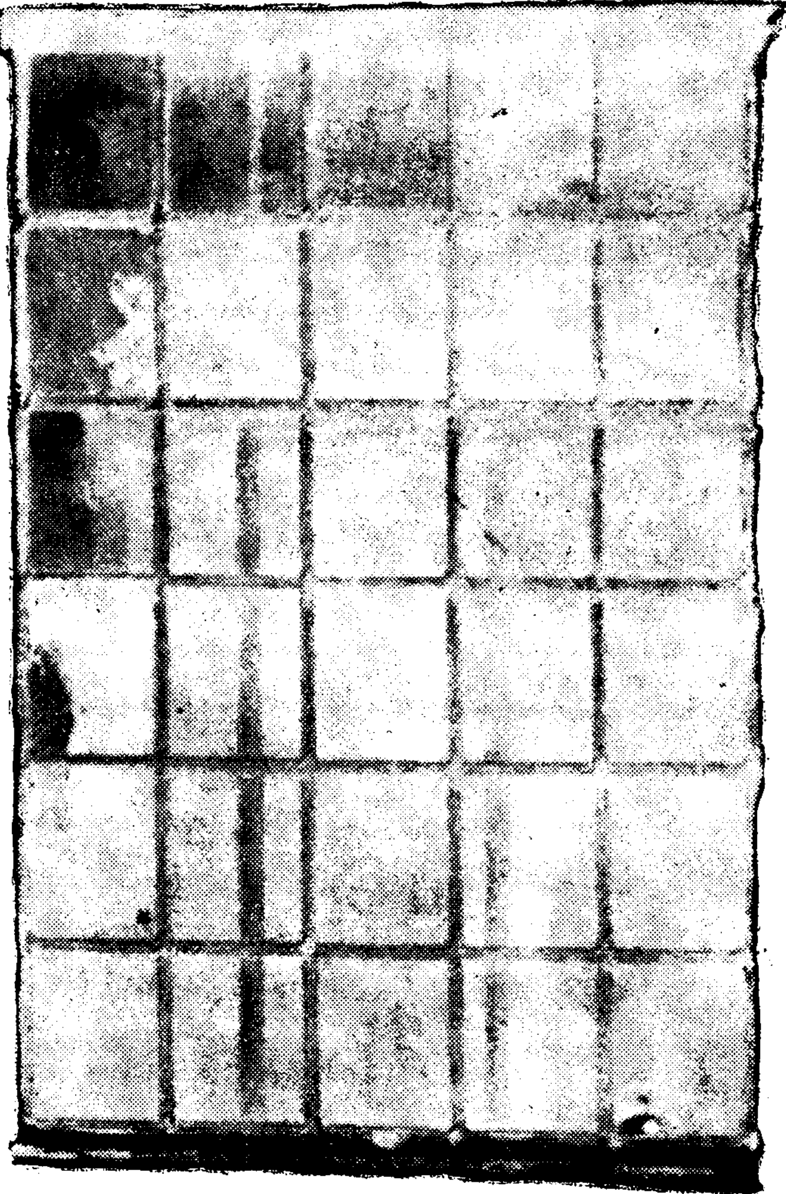
Pagina 5

Kinderkerst

Een pagina vol nuttige tips voor een mooie kerstboom, kleertjes voor de pop en kerstengeltjes. Chrisje van de Stene houdt de kinderen een paar uurtjes bezig op

Pagina 6

Tekeningen Karel Gerrits / Grafische vormgeving Lex van Soest / Eindredaktie Walter Padberg

Reunie Rapid JC

In Kerkrade kwam op initiatief van het Limburgs Dagblad de kampioensploeg van Rapid JC bij elkaar om onder het genot van een glas wijn herinneringen uit te wisselen. De beschrijving van deze voor alle oud-spelers onvergetelijke avond staat op

Pagina 7

De Kerstbedelaar

Paul Haimon schreef voor de kerstbijlage een legende over de Kerstbedelaar, terwijl Mathurin zich opnieuw te buiten ging aan de gastronomie. Dit alles werd door Will Lebens gecompleteerd met een dierenverhaal. Als vanouds op de

Boerenkoolpagina

De pater en het Kind

Kerstmis, het feest van de Vrede. Maar hoevelen hebben niet om duizenden verschillende redenen de onvrede in hun hart? Op dit thema is de korte vertelling van John Weber over de pater en het kind gebaseerd.

Pagina 9

HTP in Limburg

Martin Jansen schreef een serie verhalen over het functioneren van de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat in Heerlen. Opmerkelijke uitspraken van studenten zijn te vinden in zijn eerste verhaal op

Pagina 10

Hubert Cuypers

Tenslotte schreef Jan Schouten een portret van de legendarische musicus Hubert Cuypers. Zelf zegt hij daarover: „Ik heb gepoogd bij het herdenken van de honderdste geboortedag van Hubert Cuypers, de Limburgse Amsterdammer nog eens geheel in herinnering te brengen bij die generaties, die de uitstraling van deze fijnbesnaarde kunstenaarsziel hebben ondervonden en de meester hebben bewonderd."

Pagina 11

Lex van Soest

De vormgever van deze kerstbijlage is de jonge in Duitsland afgestudeerde ontwerper Lex van Soest uit Sittard. Met zijn werk heeft hij een extra accent willen geven aan deze bijzondere bijlage zonder dat daarbij de relatie met de krant als geheel werd verstoord.

Golda Meir

Grootmoeder op de televisie, de onderwijzeres in het parlement en generaal in de oorlog. Dat is misschien de beste omschrijving van Golda Meir, Israels 76 jaar oude premier. In 1968 trad zij terug als de secretaris-generaal van de Arbeiderspartij. Zij had de hereniging van de drie sociale partijen tot stand gebracht, na eindeloos geduldig onderhandelen, manipuleren, en trad terug vanwege haar zwakke gezondheidstoestand. Maar in februari 1969 stierf premier Esjkol. Golda Meir werd als premier gekozen, als compromis tussen de aartsrivalen Allon en Dajan.

Vrouw van het jaar

De ziekelijke vrouw van 72 bleek zich te ontwikkelen tot een zeer energieke werkster, dag en nacht in de weer. Naarmate zij het drukker kreeg, de problemen ingewikkelder werden en de tegenstand die zij ondervond groter, scheen haar gezondheid vooruit te gaan.

Tijdens de Jom-Kippoeroorlog en daarna wordt zij gerespecteerd om haar geweldige uithoudingsvermogen en vervloekt vanwege het falen van haar politiek. Zij heeft zichtbaar onder de oorlog geleden. Zij is een zeer emotionele vrouw, iemand die zich werkelijk alle reacties op Israel die niet naar haar zin zijn, persoonlijk aantrekt.

De grootmoeder Golda Meir ging naar het vliegveld Lod om de eerste krijgsgevangenen uit Egypte te begroeten en zij huilde en omhelsde de soldaten. „Iedere soldaat die valt, beschouw ik als een kind van mezelf", had ze op een persconferentie in de oorlog gezegd. En zo voelt ze het ook werkelijk.

Het was Golda Meir persoonlijk die tijdens de oorlog de opdracht gaf geen riskante operatie te ondernemen, rustig aan te doen en zoveel mogelijk levens van soldaten te sparen. Dat was na de eerste grote verliezen. Het was ook Golda Meir zelf die het oorlogskabinet leidde, met onder zich Dajan, Allon en Galili. Zij was meestal in Tel Aviv, bij haar zoon, en 20 uur per dag in de weer. En met alle beslissingen die zij moest nemen voortdurend bezorgd over het lot van haar kleinkinderen aan het front. Opgelucht als iedere grootmoeder als ze hoorde dat de kleinkinderen hadden opgebeld of een kaartje hadden gestuurd.

Golda Meir, de onderwijzeres. In Milwaukee, waar zij is opgegroeid, heeft zij voor de klas gestaan. Als ze niet in de politiek was gegaan, dan had ze onderwijzeres willen blijven, zegt ze zelf. En dat is ook te merken aan haar belerende manier van discussiëren. Zij behandelt de Knesset als een klas kinderen. Wacht bij de repliek, als oppositieleider Begin zich omdraait naar een collega om een paar woorden te wisselen, tot Begin weer „oplet". Als de schooljongen weer netjes in zijn bank zit, gaat zij door. Valt uit tegen een Knesset-lid dat scherpe en volgens haar onpassende opmerkingen maakt. „Je moet je schamen", zegt ze dan en het onbreekt er nog maar aan dat dat Knesset-lid dan in de hoek moet staan.

Die onderwijzersmentaliteit heeft te maken met haar geloof in eigen gelijk. Dat voor honderd procent gelijk hebben laat weinig ruimte over voor discussie. Wat Golda denkt, dat gebeurt. Want Golda tegenspreken is niet zo'n eenvoudige zaak. Zij heeft in het persoonlijke contact een bijzonder grote overredingskracht, door de simpelheid van haar redenering, door haar onderwijzerachtige en grootmoederachtige aanpak van zaken van: nou moet je eens goed naar oma luisteren. Soms gaat ze hierin te ver, leidt het tot zelfoverschatting. Vrijwel het hele kabinet had tegen Golda gezegd: ga niet naar Kreisky, de Oostenrijkse bondskanselier. Die man heeft besloten dat het doorgangskamp voor Russische Joden in Schoenau dichtgaat, en daar blijft hij bij. Nee, Golda geloofde dat zij hem in een persoonlijk gesprek om zou kunnen praten. Dat lukte niet en zij kwam zeer geïrriteerd terug naar Tel Aviv.

Hetzelfde met Kissinger en Heath. Golda heeft de naam dat zij de enige is in Israel die „knows how to handle Nixon". Zij moest naar Washington om Kissinger van zijn voor Israel nadelige vredesinitiatief af te brengen. Maar Kissinger bleek niet gevoelig voor Golda's persoonlijkheid, evenmin als een week later de Engelse premier Heath zich liet ompraten.

Golda is een vrouw van uitgesproken sym- en antipathieën. Naar mensen die zij niet mag, kan ze ook niet luisteren en zij kunnen nooit een belangrijke rol spelen. Eban mag ze niet. Daarom is Eban ook volledig buitenspel gezet. Golda zelf behandelt de betrekkingen met Amerika en heeft dan ook niet voor de schijn Eban nodig als zij direct na de oorlog naar Washington gaat. Veel liever neemt zij haar vertrouwensman, generaal Yariv, mee.

Ook Rabin, Israels voormalige stafchef en ambassadeur in Washington, mag zij niet. Niet Rabin werd daarom, toen de oorlog scheef liep, aan de generale staf toegevoegd, maar Bar Lev, Rabins opvolger als opperbevelhebber. Andere mensen die haar vertrouwen hebben: Dajan en vooral Galili, de man achter de schermen in het Israelische kabinet.

Golda Meir is geen ambitieuze vrouw die persoonlijke macht en roem nastreeft. Zij stelt zich in dienst in de eerste plaats van haar partij, de Arbeiderspartij. Dat is een stuk van haar zelf. Wie aan de partij komt, komt aan haar. Vandaar dat zij ook niet kan verdragen dat partijleden in het openbaar kritiek uiten op de partijlijn. Dat heeft te maken met haar Oosteuropese achtergrond.

Golda is in Rusland geboren. Jiddisch is haar moedertaal, al kwam zij op achtjarige leeftijd naar Amerika. Zij heeft de Oosteuropees-Joodse mentaliteit. Het leed van de Joden in Oost-Europa, van de pogroms is voor haar een levende werkelijkheid. Tegelijk leeft zij ook in de Oosteuropese begrippen van democratie. Het is niet zo wonderlijk dat de structuur van de Israelische Arbeiderspartij zoveel lijkt op die van de Russische communistische partij; dat Golda persoonlijk zo emotioneel betrokken is bij de emigratie van Russische Joden. Als zij met Brezjnev discussieert, dan spreekt zij vanuit een zelfde wereld, al heeft zij dan een andere weg ingeslagen. Maar het Russische is en blijft duidelijk merkbaar: in haar opvattingen over democratie, over partijdiscipline en loyaliteit aan de partij en ook in de politiek: de veilige-grenzenpolitiek van Golda Meir is in feite niets anders dan een Russische vertaling van de bufferstaten-politiek van Stalin.

Golda's Joods-Russische achtergrond merk je bij vrijwel elke gelegenheid waar zij het woord voert. Zij begint te praten over het heden, over de problemen van vandaag maar gaat direct terug naar het verleden. Ze trekt vergelijkingen met de problemen van het Joodse volk in 1920, of tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dat maakt haar zoals veel grootmoeders, niet altijd bijzonder geschikt om een frisse kijk te hebben op actuele vraagstukken, vooral in het sociale vlak.

Israel is een immigrantenstaat met een politieke Oosteuropese bovenlaag. Mensen die niet het minste begrip hebben voor oriëntaalse Joden met een Arabische cultuur of Arabieren. Een goede Jood blijft voor Golda, al is dat onbewust, iemand die Jiddisch spreekt en die „gefillte Fisch" eet. De Zwarte Panters noemt ze daarom „stoute kinderen".

Naast de grote bewondering en populariteit, die zij voor de oorlog tenminste genoot, wordt zij in wijde kring ook verafschuwd als een koppig en verouderd verschijnsel dat Israel politiek en sociaal naar de verdoemenis brengt. Speciaal jonge intellectuelen kunnen maar weinig begrip en waardering voor haar opbrengen en Golda maakt het daar ook wel naar. Een voorbeeld: januari 1971, een groep Israelische professoren spreekt haar bezorgdheid uit over de Israelische buitenlandse politiek en stuurt daarover een open brief naar Golda. Golda is razend. Zij weigert met de professoren te spreken en nodigt wel snel een groepje tegenschrijvers uit die haar politiek prijzen.

Haar overtuiging van eigen gelijk gaat samen met een zeer scherp ontwikkeld gevoel anderen niet te willen kwetsen, voor zover dat zich tenminste in haar eigen wereld afspeelt. Golda rookt gemiddeld drie pakjes sigaretten per dag, maar bij kabinetszittingen op zaterdag laat zij haar sigaretten thuis om haar religieuze collega's niet voor het hoofd te stoten.

Ook het wantrouwen van de getto-Jood tegenover de buitenwereld draagt Golda met zich mee. Het heeft een belangrijke rol gespeeld in Israels politiek. Golda was bang voor ieder vredesinitiatief. Zij plaatste ieder vredesinitiatief tussen aanhalingstekens, want altijd vreesde zij kwade trouw van de wereld, dat het er uiteindelijk op neer zou komen dat Israel verkocht en verraden werd — zoals het Joodse volk in de hele geschiedenis verkocht en verraden is. Dat leidde tot een politiek van starheid, onbuigzaamheid, de overtuiging dat handhaving van de status quo te prefereren is boven ieder risico van initiatieven dat weer nieuwe risico's met zich meebrengt.

De tragedie van de premier is dat zij Israel als het sterkste land in het Midden-Oosten beschouwt en tegelijk het gevoel heeft alleen te staan in een vijandige wereld, zwak en weerloos te zijn. Golda is wat dit betreft wat men de verpersoonlijking van het gettotrauma zou kunnen noemen. Op politiek niveau heeft dit tot gemiste kansen geleid.

Drs. Jaap van Wesel

Een Grote

„Als bisschop ontbreekt mij de tijd de wetenschap der exegese bij te houden", zei mgr. dr. A. Simonis, exegeet van professie, toen hij een aantal vragen over de omstandigheden rond Jezus' Geboorte kreeg voorgelegd. Het was duidelijk dat het de Rotterdamse bisschop speet nauwelijks meer met „dat prachtige vak" van de bijbelverklaring wetenschappelijk bezig te kunnen zijn. Ook mgr. dr. J. Gijsen, kerkhistoricus van zijn vak, liet enig heimwee blijken naar de onbekommerde jaren waarin hij met zijn geliefde studie bezig was. Maar evenmin als in mgr. Simonis de exegeet zich verloochend heeft, is in mgr. Gijsen de kerkhistoricus onder de zwaarte van het bisschopsambt verloren gegaan. Met duidelijk genoegen hebben zij meegewerkt aan de hier afgedrukte verfijning en verklaring van gebeurtenissen en personen die rond de Geboorte van Jezus een rol hebben gespeeld.

Aan mgr. Simonis, exegeet, en mgr. Gijsen, bijbelhistoricus, heeft het Limburgs Dagblad de volgende vragen voorgelegd met betrekking tot de omstandigheden en personen rond de Geboorte van Jezus:

Welke historische en politieke waarde moet worden toegeschreven aan de volkstelling die in het jaar van Jezus' Geboorte zou hebben plaatsgevonden? Hoe was die volkstelling georganiseerd? Hadden de Romeinen er enige notie van dat in het kader van hun volkstelling een Bijzonder Kind werd geboren?

Wie was Herodes en welke „koninklijke rechten" had hij?

Zijn de Wijzen uit het Oosten historische figuren?

Jezus werd geboren uit een Maagd. Hoe staat U daar tegenover?

Wat is Uw commentaar bij de os en de ezel in de stal?

Is de explosieve situatie in het Midden-Oosten op een of andere wijze vanuit de bijbel verklaarbaar? Is Jeruzalem onvervreemdbaar Joods bezit?

Over de vragen

MGR. SIMONIS: „U stelt mij deze vragen omdat ik volgens u exegeet ben. Ik heb inderdaad exegese gestudeerd en beoefend, maar ik ben geen vakexegeet. Als bisschop ontbreekt mij de tijd om die wetenschap bij te houden — en dat vind ik jammer. Alle uren die ik voor studie en lezen beschikbaar heb, moet ik besteden aan het verwerken van rapporten, artikelen en notulen. Toch ga ik graag op uw vragen in. Ik vind ze interessant en ben er nieuwsgierig naar waarom ze worden gesteld.

Ze gaan namelijk wezenlijk terug naar de historie. En dat is, gezien de heersende opvattingen eigenlijk ongewoon. Het is een kwaal van deze tijd, dat men weliswaar spreekt over onze heils-historie, maar dat men tegelijk a-historisch is gaan denken. Men gooit de banden met het verleden los, ofschoon we door dat verleden zijn bepaald. We leven in relatie met ons verleden, maar men schenkt daar te weinig aandacht aan. Ook aan de toekomst, die men al te veel als een utopie beschouwt, wordt niet meer vanuit het verleden gedacht. Men wenst zich te behelpen met het Blote Nu.

Deze vragen willen een historisch-gewaarborgd antwoord. Ze tasten naar het f e i t van Jezus' Geboorte. Een onloochenbaar feit, bewijsbaar met de gegevens die Mattheus en Lucas ons, ieder op hun eigen wijze, aanreiken. Jezus is geboren. Hij is geen Mythe. Was hij ook de Messias en de Zoon Gods? is vervolgens het cruciale punt. Als het om die vraag gaat, zijn er in de exegese twee richtingen te onderscheiden.

Simplistisch gezegd, wil het Nieuwe Testament aantonen dat Jezus de Messias is, omtrent wie in het Oude Testament zoveel is voorspeld. De ene exegetische trend houdt het er op dat de Nieuw-Testamentische verhalen zijn uitgevonden om de Oud-Testamenische profetieën aan een vervulling te helpen. Een voorbeeld: de vlucht naar Egypte is historisch gesproken aanvechtbaar omdat er geen historische verificatie mogelijk is. Toch wordt zij in het Nieuwe Testament vermeld. Daarbij verwijzen de denkers van deze richting min of meer triomfantelijk naar Ozé (Hosea) 11: „Uit Egypte heb ik mijn Zoon geroepen" — waarmee men een bewijs meent te hebben voor het feit dat Nieuw-Testamentische „verdichtsels" de Schrift moeten bekrachtigen. Vanuit deze theorie zou men de Zoon Gods inderdaad tot een mythe kunnen maken.

Maar de andere richting in de exegese neemt aan dat de berichten en verhalen in het Nieuwe Testament inderdaad op feiten berusten of kunnen berusten. Bij deze interpretatie roept men de geschiedenis te hulp; de historicus moet zijn garanties geven omtrent de zekerheid of de aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid van het gerapporteerde. Met de elkaar aanvullende wetenschappen van historie en exegese komt men tot zeer boeiende ontdekkingen, vooral ook omdat de historici andere dan bijbelse bronnen hanteren. In ieder geval is komen vast te staan, dat de „kindsheids-evangelieën" van Mattheus en Lucas een literair genre vormen, dat niet in alle opzichten historie in de moderne zin wil geven. Niet al het vermelde is zo gebeurd. Wat betreft de geboorte van Jezus zijn duidelijk paralellen met de geboorte van Mozes aanwijsbaar. Toch doen deze verdichtsels weinig af aan wat er als historisch zeker of historisch gezien aannemelijk overblijft omtrent het f e i t der geboorte van Christus.

Veel is te verifiëren. En dan is er Het Geloof. De gelovige Christen neemt aan dat Jezus geboren is uit een maagdelijke vrouw. Het is in ieder geval waar dat Mattheus en Lucas daaromtrent onafhankelijk van elkaar berichten. Het gegeven stamt dus uit twee aparte bronnen. Het is ook waar dat het Geloof in die maagdelijke geboorte het erfgoed is van de allereerste christenheid. Het is altijd, de eeuwen door, beleden. En de Kerk heeft het als te geloven voorgehouden: wij mógen die maagdelijke geboorte aanvaarden met ons Geloof. Wat de Wijzen uit het Oosten betreft zijn we vrijer. Daaruit kan men overigens, zoals sommige exegeten doen, niet concluderen dat je met de bijbel álle kanten uit kunt. Je kunt er véél kanten mee uit, maar dat is heel iets anders. Een vooringenomen standpunt in de exegese is gevaarlijk: er zijn er die vinden dat de wonderen de wereld uit zijn en dat dus de maagdelijke geboorte van Jezus een mystificatie is en dat Maria en Jozef wel degelijk gemeenschap hebben gehad. Maar waarom zouden de wonderen de wereld uit zijn? Als God gewild heeft dat zijn Zoon Mens zou worden, waarom zou Hij voor dat bijzondere geval die menswording niet op eclatante wijze laten geschieden?"

Over de volkstelling

MGR. SIMONIS: „Die volkstelling is onloochenbaar. Het staat ook vast dat keizer Augustus er een heeft laten houden ten tijde van Jezus' Geboorte. Lang voor Augustus bediende de Romeinse administratie zich van volkstellingen om lijsten van burgers en senaatslijsten te kunnen opmaken en vooral natuurlijk om het fiscale apparaat lucratief te kunnen laten draaien. Dat de volkstelling op gezette tijden werd toegepast is bekend uit Romeinse geschriften over Egypte, Gallië en Apimea in Syrië. Lucas 2, 1 - 14 is wat dit betreft historisch correct: er werd voor het grondgebied van Herodes „en terwijl Quirinus landvoogd van Syrië" was, inderdaad zo'n volkstelling verordonneerd."

Doorlezen volgende pagina

Vreugde en Géén Groot Probleem

Een exclusief interview met mgr. dr. A. Simonis en mgr. dr. J. Gijsen

Reproductie (met toestemming van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten in Brussel) van „De volkstelling in Bethlehem". schilderij van Pieter Brueghel Den Ouden.

MGR. GIJSEN: „Toen in de vorige eeuw de tendens ontstond de kerkgeschiedenis te profaniseren en louter te zien als geschiedenis van controleerbare feiten, werd ook Jezus' leven op deze basis beschreven. Naast de Heilige Schrift werd met name het werk van Flavius Josephus belangrijk. Als het om Jezus' openbaar optreden en Zijn dood gaat, wordt zelfs Tacitus interessant, ofschoon hij hierover maar zeer summier heeft gerapporteerd. Uit een en ander is echter vast te stellen, dat de Romeinen niets geweten hebben van Jezus' geboorte.

De „volkstelling" van Augustus is géén volkstelling geweest, zoals wij deze in onze dagen kennen. Het was een „inschrijving" ten bate van kadaster en belasting. Ze moet hebben plaats gevonden in het jaar 6 voordat de christelijke jaartelling begint. Die inschrijving paste in het politieke beeld dier dagen: Julius Caesar was dood; Octavianus, zijn erfgenaam, wist na veel strijd en moeite alle delen van het Romeinse Rijk vast in handen te krijgen.

Eenmaal „Augustus" geworden, pacificeerde hij alle gebieden en organiseerde er het bestuur, administratief en economisch. Daarom moesten ook in Palestina de bewoners hun bezittingen en hun rechten op goederen en baten laten registreren. Hoogstwaarschijnlijk sloten de Romeinen, wat de Joden betreft, aan bij het traditionele Joodse stammen- en geslachtenpatroon. Dit voerde Maria en Josef als nazaten van David naar Bethlehem. Het reizen van Galilea naar Judea zal niet veel buitengewone problemen hebben opgeleverd, omdat de gelovige en tempelgetrouwe Galileërs toch gewend waren één of tweemaal per jaar naar Jeruzalem op te trekken. Het was een voordeel, dat de tocht in december ondernomen werd — dat is voor het Midden-Oosten géén koude maand; het vriest niet, er is geen sneeuw, tenzij op hoge bergen; het is zelfs goed reisweer — beter in ieder geval dan in de zomer, wanneer het te heet is om uitvoerig op stap te gaan.

Wat het in gang zetten van de inschrijvingen betreft, dit is waarschijnlijk per koerier de mensen aangezegd. Wanneer zulk een koerier te paard — in Galilea waren paarden niet talrijk — in een dorp als Nazareth aankwam, is vermoedelijk de hele bevolking uitgelopen om te horen wat hij te melden had. Het effect van zo'n keizerlijke boodschapper kunnen we vergelijken met wat het binnenrijden van een auto in een gehucht, in de jaren twintig van onze eeuw, kon bewerken. En toen de mensen eenmaal begrepen hadden, waar het om ging — het veilig stellen van hun bezittingen en rechten — was het voor hen niet zo bezwaarlijk zich voor te bereiden op de noodzakelijke reis."

„Jozef en Maria van de stam David, gingen dus ook op reis. Hun voertuig was een ezel. Hun aankomst in Bethlehem en het plaatsgebrek in de herberg vindt de historicus treffend uitgebeeld in het schilderij van Pieter Breughel, die overigens de locatie van een middeleeuws Vlaams dorp gebruikt. Maar het is historisch heel zuiver gedaan. Ik kan me althans voorstellen, dat Jozef en Maria als kleine luyden een beetje beduusd tegen de drukte in Betlehem hebben aangekeken. Het plaatselijke horecawezen beleefde een gouden tijd en het reserveerde het beschikbare logies uiteraard voor de mensen die de indruk wekten behoorlijk te kunnen betalen. Het is zeer wel denkbaar dat Jozef en Maria ook niet terecht konden bij familie. Ik herinner mij dat hoteliers en pensionhouders in Valkenburg ook liever geen familie over de vloer hadden in het hoogseizoen. Het nederige echtpaar is tenslotte in Betlehem terechtgekomen in een stal. Maar ook die situatie had niets met discriminatie te maken.

De behuizingen bestonden uit twee delen — het woonhuis en annex de stal. Kreeg men bezoek, dan mochten de gasten het woon- en slaaphuis hebben en trokken de gastheren zich terug tussen de dieren. Op het adres waar Jozef en Maria uiteindelijk terecht kwamen, even buiten de gemeentegrens, aan de rand van het open veld, had men het woongedeelte waarschijnlijk reeds afgestaan aan eerder aangekomen stamgenoten. Jozef heeft zich vermoedelijk helemaal niet displaced gevoeld toen hij met zijn zwangere verloofde in het hooi van de stal moest slapen."

„Toen Jezus geboren moest worden, is er ongetwijfeld heel wat opschudding geweest. De herders, een uitermate hartelijk volkje, hebben ongetwijfeld krachtig van hun belangstelling blijk gegeven toen een vrouw, die van zover gekomen was, in de stal moest bevallen. Zij zijn nieuwsgierig naar de boreling komen kijken en hebben wellicht hun diensten aangeboden. Zeker hebben zij de gebeurtenis doorverteld: het was in hun eentonige leventje een opmerkelijk incident dat een reizigster in Bethlehem bevallen moest. Wat de Engelen betreft die boven de stal door de evangelist zijn gesignaleerd, wordt de historicus beducht. Voor dat verschijnsel heeft hij geen verklaring. Hij schrijft het hooguit toe aan de behoefte die Lucas en Mattheus hadden om de Schrift in vervulling te doen gaan, en aan hun streven de komst van de Verlosser te duiden. Historisch interessant is wel, dat het „geloofsklimaat" der joden in die dagen vervuld was van de Verwachting: de Messias zou wel eens aanstaande kunnen zijn, nu na de Babylonische ballingschap de „Heilige Rest" der joodse stammen was terug gekeerd in het Beloofde Land, nu Judea en Galilea het onvervreemdbare bezit leken van de nazaten van de voornaamste Zonen van Jacob, nu een heerschappij der Romeinen zich deed gelden en nu zelfs de sterren schenen te zeggen, dat de Heerser over de eind-tijd zich in Betlehem zou manifesteren. Maar de orthodoxe joden hebben de presentatie van de Messias — een kind uit nederige ouders, heel gewoon geboren in het kader van een volkstelling en in een zo nietig dorp als Betlehem — niet kunnen evalueren als de vervulling der Grote Belofte. De Messias moest toch op andere wijze komen, meenden zij — uit de woestijn of misschien wel in een figuur als die van Joannes De Doper, die zo spectaculair was dat men hem van bevoegde joodse zijde vroeg of hij het was Die komen moest. De geboorte van Jezus in Bethlehem beantwoordde niet aan het joodse verwachtingspatroon".

Over Herodes

MGR. GIJSEN: „Herodes ofwel Herodes de Grote — zo genoemd omdat hij de Tempel van Jeruzalem had doen herbouwen en daarmee streefde naar een warme plaats in het hart van het joodse volk — was geen rasjood. Hij was van de overkant van de Jordaan, een Transjordaniër, die het aan de Romeinen te danken had dat hij koning van Judea werd. Hij was een bonvivant — een feestneus — als men wil. Hij paste in het politiek beleid van de Romeinen die hun heerschappij over de toenmalige wereld probeerden te waarborgen door zoveel mogelijk aan te sluiten op bestaande tradities en door zoveel mogelijk gebruik te maken van plaatselijke vorsten, die min of meer hoorden bij het volk, en die toch „kneedbaar" waren. Herodes was een van deze veredelde stromannen. Hij had overigens niets te vertellen over buitenlandse politiek, defensie en financiën. Maar dat interesseerde hem niet, omdat hij een waarlijk vorstelijk salaris genoot. De historicus kan hem echter niet verantwoordelijk stellen voor de hem toegeschreven kindermoord. Voor de authenticiteit van die „pogrom" is buiten het Nieuwe Testament geen bevestiging te vinden".

MGR. SIMONIS: „Ten tijde van Jezus' Geboorte — van 73 tot 4 jaar vóór Christus — regeerde Herodes De Grote. Regerend over de Joden, was hij toch geen Jood, maar een Idumeëer, telg van het Idumeïsche vorstenhuis, dat van de Romeinen macht had gekregen over Joods gebied. Macht was voor Herodes het enige ideaal; hij streefde er hartstochtelijk naar en ruimde letterlijk iedereen op, die hem mogelijkerwijs kon dwarsbomen. Hij vermoordde zijn tweede vrouw Marianne, haar moeder Alexandra, en drie zonen — één hunner, Antipater, — 5 dagen voor hij zelf stierf. Gezien zijn moorddadige machtwellust, kan Herodes best zoiets als de kindermoord van Betlehem hebben ontketend. Benaderd door de Wijzen uit het Oosten en van hen vernemend, dat er wellicht een koning was geboren in Bethlehem, kan hij opdracht hebben gegeven alle jongetjes onder 1 jaar (hij hoorde van Jezus' Geboorte wellicht pas een half jaar na datum) in Bethlehem te vermoorden. Als dat gebeurd is, behoeft het nog geen grote slachtpartij te zijn geweest. Bethlehem was maar een dorpje en er waren wellicht niet veel jongetjes van de leeftijd die Herodes verontrustte. Iedere moord is afschuwelijk, zeker iedere kindermoord. Maar het is onwaarschijnlijk dat het bloedbad de afmetingen had die de christelijke overlevering ervan heeft gemaakt. Ik wil maar zeggen: die kindermoord kan best gebeurd zijn. Het is in ieder geval moeilijk te bewijzen, dat hij *niet* heeft plaatsgevonden. Overigens zou deze progrom kunnen aantonen dat Herodes volledige wetgevende en administratieve macht had onder Romeins bewind. De bloedige jacht op het kind is nooit door de Romeinen verordonneerd.

Over de wijzen uit het oosten

MGR. GIJSEN: „Flavius Josephus gewaagt van geen Wijzen. Dat sterrenwichelaars van de kanten van Bagdad een reis Bethlehemwaarts hebben ondernomen teneinde aldaar een bijzondere ster te kunnen zien, is geenszins uitgesloten. Feit is ook dat hemelverschijnselen een invloed op de loop der geschiedenis werd toegekend. Ridicuul is dat niet, zoals de enorme vlucht van de huidige astrologie aantoont. Maanstanden en getijden worden nog van belang geacht voor bepaalde gebeurtenissen en het is heus zo lang niet geleden dat onze vroedvrouwen bij een bevalling nog rekenden met de stand van de maan. Als er Wijzen uit het Oosten bij de jonge Jezus zijn geweest, dan is het historisch aannemelijk dat zij goud, wierook en mirre aanboden: dat waren de koningstekenen".

MGR. SIMONIS: „Het is met de Wijzen uit het Oosten een wonderlijke zaak. Goed, we behoeven niet te geloven dat zij naar Bethlehem kwamen, maar het is ook niet onaannemelijk dat zij met eerbied en ontzag naar Jezus zijn getogen. De Ster van Bethlehem, die zij volgden, kan zeer wel het verschijnsel zijn geweest van de — wetenschappelijk vaststaande — conjunctie der planeten Jupiter en Saturnus in het sterrenbeeld van de Vis. Die conjunctie was door de sterrenwichelaars voorspeld — ook al niets ongewoons: het actuele verschijnsel Kohoutek zo goed als vele astronomische verschijnselen zijn voorspelbaar. En men wist toen reeds veel van de astronomie. Het is dus zeker niet uitgesloten dat in het jaar 6 of 7 vóór Christus, toen die conjunctie der planeten aanstaande was, een drietal Oosterse astrologen richting Bethlehem ging. Des te meer omdat men in de sterren iets bijzonders zag: daarin zagen de Ouden de tekenen, de uitvoerders zelfs, van goddelijke bevelen. Sterren werden met engelen gelijkgesteld. Belangrijk is ook dat Jupiter werd beschouwd als de ster van de wereldheerser, dat de Vis het eindtijd-teken was en dat Saturnus gold als de ster van Palestina. Die gegevens tesamen zouden voor Oosterse sterrenwichelaars hebben kunnen betekenen: dat in dát jaar in Palestina de heerser over de eindtijd geboren werd. Dat kunnen die Wijzen aan Herodes hebben meegedeeld, toen zij het spoor van de Ster van Bethlehem een tijdlang bijster waren. De Drie Wijzen zijn heidenen geweest, zo kan men veronderstellen, maar toch ook weer niet zo heidens, dat zij Jezus in Wie zij de Heerser over de Eindtijd herkend kunnen hebben, niet in diep ontzag hebben aanbeden en geëerd met de koningstekenen".

Over de os en de ezel

MGR. SIMONIS: „Opmerkelijk omtrent de dieren in de stal van Bethlehem, is dat de os en ezel waarschijnlijk niet present zijn geweest. Dat hun aanwezigheid door de evangelist wordt gemeld, is wellicht te danken aan zijn ijver om te refereren aan de Schrift en met name aan Jesaja Iste hoofdstuk, waar staat: „Een os (rund) kent zijn eigenaar en een ezel de krib van zijn Meester, maar Israel heeft geen begrip, mijn volk geen inzicht".

Over het Midden-Oosten

MGR. SIMONIS: „Ik waag mij liever niet aan een vergelijking tussen het Midden-Oosten in Jezus' tijd en het Midden-Oosten nu. Wel weten wij vanuit ons Geloof, dat Israel een mysterieus lot beschoren is. En wat Jeruzalem betreft, zou een geïnternationaliseerde status een billijke oplossing lijken, omdat zowel christenen, joden als Arabieren er hun heilige plaatsen hebben. Het is echter bekend dat de Joden met deze oplossing grote moeite hebben".

MGR. GIJSEN: „De bijbelse joden waren het zwerven gewend. Maar na de Babylonische ballingschap verlangden zij een vreedzame vestiging in het Beloofde Land. Het is alsof de joden van nu na hun Babylon in de 20ste eeuw en na de gesel van het nazidom opnieuw krachtig en zelfs onverzoenlijk het Beloofde Land, de staat Israel opeisen, binnen een veilige begrenzing. Hun vasthouden aan de Hoogten van Golan en aan de Sinai lijkt me geen agressieve gril: het rijk van David destijds strekte zich uit tot en met Golan en tot en met de Sinai. De klaagmuur en de stad Jeruzalem zullen zij om zeer diep gefundeerde redenen nooit willen prijsgeven, want in de Muur is hen een rest gebleven van de Tempel, waarmee hun voorvaderen zich intens verbonden wisten. Dat Golda Meir aarzelt of misschien wel weigert over „de" bezette gebieden te onderhandelen in ruil voor de vrede, kán wellicht worden toegeschreven aan de orthodoxe joden die er op basis hunner Schriften aan vasthouden. De strook van Gaza is van minder belang: daar woonden destijds de Filistijnen, een volk van zeevaarders, misschien verwant aan de Indo-Germanen meer dan aan de Semieten. De Filistijnen leefden met de rug naar de zee en waren nogal agressief, als zij zich in het defensief voelden gedrongen. En de Palestijnen van nu, hét lastige pièce de milieu van het Midden-Oosten? Wel, misschien hebben zij een vage verwantschap met de Kanaänieten, de oorspronkelijke bewoners van Kanaän, het aan de Joden Beloofde Land. Ook zij, de bewoners van Kanaän, waren landbouwers. De Joden trokken er binnen, als herders en vestigden zich er, met referte aan de belofte van Jaweh. Maar het volk van Israel had er nogal te lijden van de welgestelde Arabische kooplui en handelaren, die van Syrië naar Egypte en vice versa trokken — rijke mensen die het Israelitische herdersvolk overbluften, onder de voet liepen en met een minderwaardigheidscomplex opscheepten, dat in de loop der eeuwen zijn uitwerking niet heeft gemist. Die Arabieren gaven destijds de joden al de indruk dat zij in Kanaän maar in „geleend land" vertoefden, waarop de joden reageerden met het heffen van tol. Daarmee trachtten zij op hun beurt te suggereren dat zij er wel degelijk terecht woonden. De oorspronkelijke Kanaanieten hadden met de Arabische kooplui veel minder problemen, omdat zij tot ruilhandel in staat waren en voor Oosterse goederen leeftocht konden aanbieden. Wellicht ligt in die oud-testamentische situatie een verklaring temeer van de huidige moeilijkheden in het Midden-Oosten. Als men daar de tegenstellingen tussen mohammedanisme en jodendom bij rekent, is men geneigd het Midden-Oosten tot een eeuwig vraagstuk te verklaren".

Over de Blijde Boodschap

MGR. SIMONIS:

„Hoe men 't ook beschouwt, de beste benadering blijft toch die volgens Mattheus 1, 18 : de Engel stelt Joseph gerust, want Maria „zal een zoon baren en gij zult hem de naam Jezus geven. Want Hij is het die zijn volk zal redden van de zonden". Jezus staat voor Jesjoua, hetgeen betekent: Jahweh redt. En de Engel boodschapte, volgens Lucas 2, aan de herders „grote vreugde die voor geheel het volk zal zijn". Hij verkondigde niet een Groot Probleem. Dat hebben wij ervan gemaakt, met onze rationalistische inslag. Waarom houden wij het er niet op dat Jezus zijn volk zal verlossen van het kwaad? Dat is toch een grote vreugde?"

Pierre Huyskens

"Mijn vader zei: Margit jij wordt nooit een zangeres, je rookt te veel!"

HILVERSUM, kerstmis

Margit Schramm (39) is niet alleen een van de beste operette-sterren van deze tijd. Ze is ook een alleraardigste en charmante gastvrouw. Toen ik even voor de kerst een afspraak maakte voor dit interview, zei ze: „U bent van harte welkom in mijn villa te Naurod in de Taunus. Tenminste als u geen bezwaar heeft tegen de aanwezigheid van mijn man Fritz en de kinderen Andreas (12) en Manuela (10). Even later dan zegt de „diva van de Duitse operette": „Zeg, ik heb er niet bij stil gestaan. Maar vanuit Limburg moet u zeker 1000 kilometer vice-versa rijden. Da's te gek. Ik kom wel naar u toe. Tezelfdertijd wanneer ik in Hilversum moet zijn voor opnamen".

Miljoenen kennen Margit Schramm van de televisie en van de grammofoonplaat. Zeker in Limburg, waar de operette nog steeds grote populariteit geniet, is de gevierde maar alleszins bescheiden ster geen onbekende. Trouwens ook Limburg is Margit Schramm niet onbekend. Geografisch gezien, want zij aanschouwde het levenslicht in Dortmund. En net zoals iedereen in Limburg weet waar deze stad, Aken, Keulen, Essen en Bonn liggen, zo weet ook de Westfaalse Margit Schramm waar Roermond, Venlo, Sittard, Maastricht, Kerkrade en Heerlen liggen.

★ Zingen en roken

In het Hilversumse hotel Gooiland treffen we ons. Iedereen is verbaasd wanneer Margit ons in bijna perfect Nederlands verwelkomt met: „Hallo, hoe gaat het?".
Daarna. De eerste kop koffie moet nog arriveren wanneer Duitslands' triomferende operette-ster al drie sigaretten-peuken heeft uitgedrukt. Veel roken, is dat wel goed voor de stem?, vraag ik.
Margit Schramm: „Ze zeggen van niet. Maar ik heb er me tot nu toe niets van aangetrokken. Kwalijke uitwerkingen heb ik niet bemerkt want m'n stem heeft me tot nu toe niet in de steek gelaten. Maar dat ik te veel rook, dat staat vast. Op m'n twintigste zei mijn vader: kind, jij rukt het nooit. Je wordt geen zangeres, maar een kettingrookster! U nog een sigaretje?"
Maar tegen de verwachting in werd Margit Schramm wel een zangeres. En wat voor een! Miljoenen platen waarop zij, Rudolf Schock (thans in mindere mate), Heinz Hoppe, Anneliese Rothenberger en vele anderen zingen, gaan maandelijks over de toonbank. Meerdere malen werd Margit Schramm onderscheiden. Bijvoorbeeld in 1968 en in 1969 met „der goldene Bildschirm". Kijkers van het wekelijkse ZDF-Sonntagskonzert treffen haar regelmatig aan als een van de gasten. En ook in programma's waarin het ernstige accent minder domineert, zoals bijvoorbeeld een Peter Alexander-show, is zij vaak te gast.
In de rij van bekende namen in het onbegrensde operetteland (Robert Stolz, Franz Léhar, Nico Dostal, enzovoort) is Margit Schramm één van de weinigen die niet afkomstig zijn uit klassieke operette-steden als Wenen en Budapest.

MARGIT SCHRAMM tijdens een van de honderden TV-uitzendingen die zij tot nu toe achter de rug heeft.

★ Opera

Margit Schramm: „Westfalen geldt nou niet bepaald als een operette-land, ook al slaat men die muziek daar hoog aan. Ik begon mijn loopbaan eigenlijk bij de opera. In Saarbrücken en in Koblenz. Ik herinner me nog goed hoe ik voor de eerste maal op de planken stond als Lucieta in Wolf-Ferraris komische opera „Die vier Grobiane". De volgende stap was die van Giulietta in „Hofmanns Erzählungen". Mijn eerste operette-aria's zong ik eigenlijk in „Clivia" van Nico Dostal".

Margit Schramm hield opera en operette in evenwicht. Beiden waren en zijn haar nog steeds lief, getuige de vele platen die van haar in omloop zijn. En wat dit betreft: opera's als „Don Carlos" en „Margarethe" zijn haar net zo bekend als operettes als „Die lustige Witwe", „Der Zigeunerbaron" en „Die Fledermaus".
Margit Schramm is télé-geniek vanwege de televisie. Plankenkoorts en zenuwen spelen haar nauwelijks parten. Met hoeveel camera's tegelijkertijd men ook op haar „inrijdt" zoals dat in tv-kringen heet. Margit doet het niets.
„En toch", zo vervolgt ze, „zijn er wel eens van die gebeurtenissen dat ik niet weet waar ik het moet zoeken. Zo herinner ik me een uitvoering van „Die Krönungsmesse" van Mozart in de plaats waar ik nu woon. U moet weten mijn zoontje zingt bij Die Limburger Domknaben. Daar vonden ze het een aardige gedachte om én moeder én zoon te laten optreden. Nou, ik heb me nog nooit zo zenuwachtig gevoeld. Gek hé, terwijl ik er goed van doordrongen ben dat via de TV miljoenen mensen naar me kijken. Het kwam door de aanwezigheid van m'n zoontje".

MARGIT SCHRAMM

"Noem mij maar een idealiste"

★ Hobby

Ik vraag Margit Schramm waarom we de laatste tijd zo weinig meer horen van Rudolf Schock — overigens ook geboren in Westfalen, Duisburg.
Margit: „Met Rudolf heb ik heel wat duetten in mijn leven gezongen. Hij woont nu in een plaatsje in Beieren, bij München. Ach, hij heeft het niet meer nodig. Rudolf is multimiljonair".
Dit antwoord nodigt uit om te vragen: en jij, Margit?
„Dat vind ik een goeie, zeg. Maar vooruit. Nou miljonair ben ik nog niet, maar wél welgesteld. Ja, welgesteld da's het juiste woord".
En dan: „Ach, eigenlijk heb ik het niet nodig om te zingen. Mijn man (naam: Fritz Seidler) is directeur van een rijksdienst in de Bondsrepubliek. Zingen is gewoon mijn hobby. En dat ik daardoor wat populairder ben dan anderen, nou dat is dan meegenomen. Noem mij maar een idealiste!"
Ondanks haar grote populariteit is Margit Schramm pas sedert 1968 op tournee. Vooral in Duitsland. Maar ook in ons land kent ze bijna alle schouwburgzalen.

★ Limburg

„De Hollanders zijn een gul publiek. De Limburgers trouwens ook. Ik heb al vaker gemerkt dat ze daar meer „in" zijn voor de operette. In Valkenburg schijnt een hele operette-kring te zitten. Robert Stolz — vorige week stond ik nog samen met hem in Berlijn op de planken — komt vaak naar jullie in Limburg".

Wanneer we het over haar optreden in ons land hebben, wendt het gesprek zich bijna automatisch op de artiesten die Nederland aan de Duitse TV levert.

Rudi Carrell: „Een fijne jongen. Bij ons in Duitsland zijn ze dol op hem. (In het Hollands): „D'r Rudi ken wel wat daarvan".

Seth Gaaikema: „Onbegrijpelijk hoe ze die bij onze TV hebben kunnen nemen. Had u de pers bij ons eens moeten lezen over zijn laatste show".

Johnny en Rijk: „Ook al zo'n onbegrijpelijke zaak. Aan „spasz durch zwei" (destijds) vond niemand iets".

Corry Brokken: „Ja, wat doet die tegenwoordig eigenlijk nog. Je hoort nooit meer iets van haar. Wel een echte lady, maar een succes? Neen, dat kan ik niet zeggen".
Maar er zijn ook Nederlandse zangers en zangeressen die Margit Schramm bijzonder waardeert.
„Neem nou bijvoorbeeld zo'n Anton de Ridder. Enfin, die treedt meer in Duitsland dan in Nederland op. En dan John van Kesteren. Gewoon in de wieg gelegd voor de operette. Ik moet hem trouwens dadelijk even een briefje schrijven met de groeten. Doe ik altijd wanneer ik in Nederland ben. Ja, en dan Christine Deutekom. Gewoonweg klasse wat die presteert".

...achter de kaptafel...

★ Toekomst

Over de toekomst van de operette doet Margit Schramm bedenkelijk. „Dat de operette blijft bestaan daar geloof ik heilig in. Alleen merk ik een verdere verschraling van het arsenaal aan zangers en zangeressen in dit genre op. Rudolf Schock, Heinz Hoppe en ga maar door. Allemaal grootheden in hun tijd. Maar wie volgt hen op?
Bovendien wordt er steeds meer geïmproviseerd met teksten en muziek. Toegegeven: bij operette moet franje en show zijn. Het is iets romantisch, het moet een sprookje blijven. Maar ik heb een hekel aan wezenlijke vervalsing. En dat gebeurt tegenwoordig meer en meer. Over één ding ben ik echter optimistisch: ik zie steeds meer jonge mensen naar de schouwburg komen. Dat is een goed teken".

★ Eigen TV-programma

Margit Schramm is twintig jaar „in het vak". Aan ophouden denkt ze voorlopig zeker niet. „Maar tot m'n vijfenzestigste zingen? Nou dat geloof ik niet. Ik doe het graag. Daar niet van. Maar de medaille heeft twee kanten. En de slechte daarvan is voor mij dat ik erg weinig thuis ben. Mijn man is ook veel onderweg. Het gebeurt vaker dan eens per week dat ik bijvoorbeeld in Hamburg zit en hij in München. Dan hebben we alleen maar telefonisch contact".
Omdat de onderhandelingen met het ZDF in Mainz nog gaande zijn kan Margit Schramm weinig zeggen over het eigen TV-programma dat zij voor het tweede net van de Duitse televisie gaat verzorgen. „Het wordt in ieder geval een periodiek programma waarin ik als gastvrouwe optreedt. Men heeft de eerste uitzendingen in 1974 gepland".

...in de kleedkamer...

...in gesprek met LD's showpagina-redakteur in het Hilversumse hotel „Gooiland"...

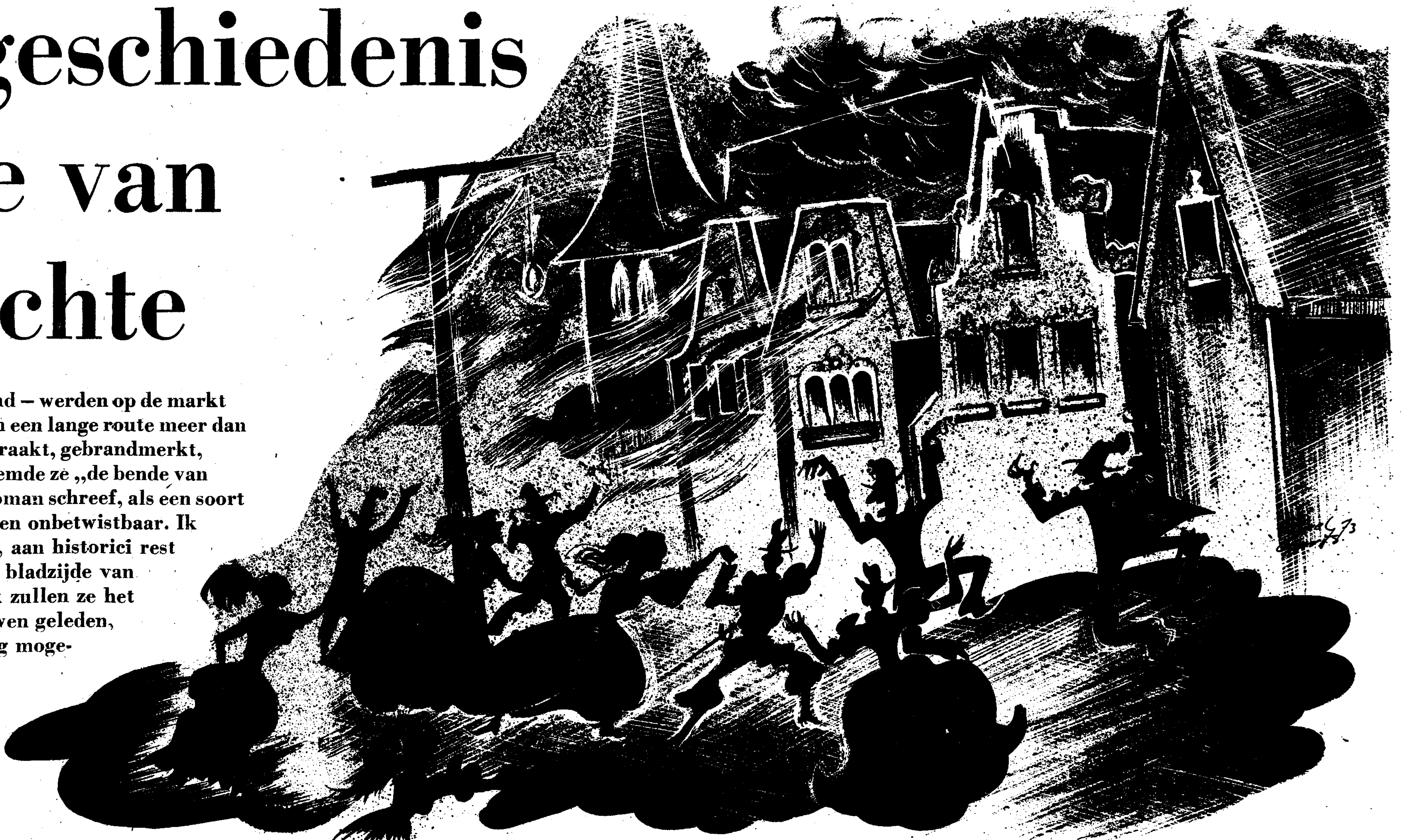

★ Weihnachten

Aan de vooravond van kerstmis staat het voor Margit Schramm vast dat men bij wijze van spreken haar een miljoen kan bieden voor een uitvoering. „Maar dat gaat dan in ieder geval niet door, want met de kerst wil ik thuisblijven. Kerstmis is voor ons Duitsers de hoogste feestdag van het jaar".
Behalve zingen en schilderen (ook een hobby van Margit), kookt ze graag. „Vleesgerechten. Daar zijn ze bij ons thuis dol op. En dan lekker gekruid. Wat pittig met een goed wijntje erbij. De kinderen zeggen wel eens: Die Mutti hat gekocht, es ist scharf. Klopt. Maar ze eten me wel het laatste stuk vlees onder m'n neus weg. Frohe Weihnachten, zalig kerstmis!"

Harrie Cremers

De ware geschiedenis der bende van Jan de Lichte

Van 14 oktober tot 24 december – kerstavond – werden op de markt van het stadje Aalst, in Oost-Vlaanderen, in een lange route meer dan 200 mensen aan de galg opgehangen, geradbraakt, gebrandmerkt, gegeseld of naar de galeien gestuurd. Men noemde ze „de bende van Jan de Lichte". Alhoewel ik hierover een roman schreef, als een soort eerherstelling zijn en blijven de feiten echt en onbetwistbaar. Ik tracht hier deze naakte feiten weer te geven, aan historici rest de taak dit alles verder uit te pluizen en een bladzijde van onze geschiedenis te herschrijven. Makkelijk zullen ze het niet hebben, want het gebeurde nu twee eeuwen geleden, in het jaar 1748, en alles werd zo zorgvuldig mogelijk in de doofpot gestopt.

Er blijven alleen de vonnissen over, die in het oud-Vlaams zijn opgesteld: „Omdat gij, Jan de Lichte, zoon van Tjeef de Lichte en Elizabeth de Schepper, geboren te Velzere en woonachtig zoals ge zegt te Hundelgem, gestolen, gebrand en gemoord hebt, veroordelen we u om op het schavot geradbraakt te worden". Meer dan 200 mensen, in totaal 268, ondergingen hetzelfde lot en het lijkt me tijd geworden voor deze lieden eerherstel te vragen. Ik neem aan dat zij gemoord en gebrand hebben, maar onder hen die in scha en schande op de markt van Aalst naar het schavot werden gebracht, bevond zich een aantal zwangere vrouwen, bevonden zich vrouwtjes van rond de 70 jaar, bevonden zich kinderen van twaalf, dertien, veertien jaar. Misschien ben ik een onnozelaard, maar naar mijn begrip kunnen dit niet allemaal schurken en bandieten geweest zijn.

Het was, voor zover ik het meen te zien, de opstand van het proletariaat van de 18e eeuw. Het waren de hongerlijders, de minbedeelden, de sukkels, die de vermetele moed hadden op te staan tegen de toen heersende onrechtvaardigheid. Het was meteen ook de opstand tegen de vreemde bezetter, de soldaten van de Franse koning Lodewijk de Veertiende, de man die ons uithongerde om zijn koninklijke hoeren met juwelen te omhangen. En zoals het steeds gebeurt, hij werd hierin geholpen door de collaborateurs, de zakkenvullers, wielers geweten gesust werd door het schenken van fortuinen, gronden, landerijen, kastelen en decoraties.

Op de markt van Aalst werden deze opstandelingen, „de bende van Jan de Lichte" vermoord. Ja, vermoord, want dat is het ware woord, ook al noemt men het nog steeds „veroordeeld". Ze werden uitgeroeid, doodgetrapt alsof het kakkerlakken waren.

Vlaanderen 1748

Leest men de geschiedenis van andere benden, dan zien we dat ze eenzame boerenhoeven hebben aangevallen, dat ze ergens op een eenzame plaats een reiziger, of zelfs de postkoets hebben overvallen. Leest men de vonnissen van de „bende van Jan de Lichte", dan zien we dat ze kerken en kastelen zijn binnengedrongen, bij pastoors en bij notabelen hebben geroofd, gevechten hebben geleverd met de Franse bezettende soldaten, en tot in de stad Aalst binnendrongen om een van de voornaamste straten in vuur en vlam te zetten.

Doch laten we beginnen met het begin en in het kort de tijd van 1748 te schetsen, een tijd van honger en tekort, van oorlog en vreemde troepen die het land doortrokken, de oogst vernielend, handel en nijverheid lam leggend. Voor zover men het nog kan nagaan liepen er langs de wegen van Brussel naar Gent zowat 36.000 bedelaars en landlopers. De haven van Antwerpen was gesloten, de bedrijven van Brussels kantwerk vielen stil. Men vond geen werk, geen brood en door het in brand steken van de armoedige houten huisjes zelfs geen woonruimte meer. Deze hongerige werklozen liepen het land af. Ze zochten hun gading als een bende spreeuwen. Ze sliepen ergens in een gracht, in de bossen, in hutten die ze zelf ergens aan een verlaten uitkant met takken, blaren of een versleten deken hadden opgebouwd.

De hongerige en van God verlaten kantwerksters boden zichzelf aan de vreemde soldaten aan, voor een stuk brood, voor wat soep. De landlopers en bedelaars, mannen en vrouwen, paarden onder elkaar als onwetende dieren en een massa kinderen werden geboren waarvoor men geen voedsel had en die men ergens te vinden legde. En hierbij moet met nadruk gezegd: toen men de „bende van Jan de Lichte" veroordeelde, wisten heel wat van deze sukkels niet eens „waar ze geboren waren, hoe oud ze waren of welke naam ze droegen". Ze hadden slechts een toenaam en konden de rechters slechts zeggen „ongeveer zo of zo oud te zijn" en „gelóófden ergens daar of daar geboren te zijn". En dit is geen grapje van mijn kant, het is naakte ware werkelijkheid geweest in het Vlaanderen van de 18e eeuw.

Daar men zeer zware straffen begon uit te delen op het te vinden leggen van kinderen, verdronk men ze. Het magistraat van Antwerpen stelde een man aan, wiens taak het was elke dag verdronken kinderen uit de Schelde op te halen. En zoals gezegd, ondertussen was het oorlog. Wij leefden onder een Oostenrijkse bezetting, maar de legers van de Franse koning Lodewijk de Veertiende drongen ons land binnen. De Oostenrijkers kregen hulp van de Nederlanders, en waar men ook ging, hoorde men wapengekletter, zag men dorpen in brand staan en hingen lijken aan de galgen.

De mensen in Vlaanderen hadden jarenlang onder het Spaanse schrikbewind geleefd en honderden, duizenden, onder hen waren uitgemoord en op de brandstapels gebracht. Daarna was het Oostenrijkse bewind gekomen en kon men een ietsje vrijer ademen. Maar de Franse koning Lodewijk de Veertiende liet zijn troepen binnenrukken: opnieuw werden de dorpen in brand gestoken, de oogst vernield, handel en nijverheid lam gelegd. In de omgeving van Aalst is een plaats die in de loop der eeuwen zo menigmaal in brand werd gestoken dat ze nu nog steeds officieel de naam Asse draagt: wie deze gemeente bezocht zag er alleen maar as.

De wegen in Vlaanderen waren ondertussen zó slecht, dat de vechtende legers zich er niet van konden bedienen. Men gebruikte de bevaarbare waterlopen, om met platte boten munitie en kanonnen te vervoeren. Hierdoor gebeurde het, dat de Franse troepen langs de Schelde binnenrukten en de Oostenrijkse en Hollandse troepen langs de Maas binnenrukten. Op die manier kon men oorlog blijven voeren tot in het jaar Nul.

De Fransen hadden ook een geniaal systeem bedacht [illegible] ter beteugening te krijgen. In elk dorp dat ze veroverden moest het nodige voedsel en geld geleverd, plus een aantal jonge mannen om hun boten te trekken. Men spreekt soms van de „boottrekkers van de Wolga". Welnu, hier waren het de boottrekkers van de Schelde. Deze jonge mannen werden in allerhaast in een versleten en slechtpassend uniform van Franse soldaat gestoken - wie was er reeds in gestorven? - en met een riem over de schouder werden ze met slagen en stompen in gang gezet.

Zo gauw ze er kans toe zagen, tijdens het plunderen en in brand steken van weer een ander dorp, of bij nacht en duisternis, gingen ze aan de haal en verborgen ze zich diep in de bossen. Ja, daar leefden ze dan, zich verbergend, zich schuil houdend, honger lijdend. Jammer genoeg konden ze niet leven en blijven leven van wat bosbessen, van een gestroopt wild konijntje. Hoe diep en donker de bossen toen ook nog waren, bij nacht moesten ze te voorschijn komen om ergens aan een hoeve wat mondvoorraad te vragen. En als ze dit niet kregen het met geweld te ontnemen.

Hun namen zouden we nooit gekend hebben, moesten ze niet tot de „bende van Jan de Lichte" hebben behoord en door het Franse gerecht op de markt van Aalst geradbraakt en gehangen zijn geworden.

Geradbraakt

Als allereerste die op 7 oktober 1748 op de markt van Aalst werd geradbraakt was Simon Ysenbaert. Hij zei „te veronderstellen zowat 30 jaar te zijn" en werd beschuldigd zich met het mes verdedigd te hebben tegen twee soldaten van het Franse leger. Voor deze feiten werd hij veroordeeld tot het radbraken: met een ijzeren staaf werden hem armen, benen, billen, lendenen stukgeslagen, om hem zo op het rad te laten liggen „tot God het believen zou hem te laten leven".

Na Simon Ysenbaert kwamen in de namiddag, ter afwisseling, Pieter van de Putte en Josef Le Houcke het schavot beklimmen om er gehangen te worden. De volgende ochtend kwam Adriaan Vagenende aan de beurt, „oud omtrent de 32 jaar", die eveneens aan de galg werd gehangen. Maar omdat hij ook nog in een kerk al het overbodige goud- en zilverwerk had weggenomen moest hij in zijn hemd driemaal rond de kerk om vergiffenis te vragen aan God-Almachtig.

Diezelfde dag verscheen ook nog de familie Meulebroeck: moeder Marie met haar 22-jarige zoon Jozef en 19-jarige dochter Marie-Anne. De zoon werd in het bijzijn van de moeder en de zuster aan de galg opgeknoopt, daarna werden moeder en dochter het bovenlijf ontbloot - tot genoegen van de notabelen - en gegeseld met scherpe roeden tot het bloed te voorschijn kwam, om uiteindelijk ook nog gebrandmerkt te worden.

Het spijt me in dit kort bestek niet iedereens naam te kunnen geven, maar er waren ook nog Jozef van de Maele, Francies van den Haute (of Van den Abeele, want de jongen wist niet hoe hij heette), Lieven Faviel en Pieter De Cock, die niet wist waar hij geboren was of hoe hij heette en algemeen als De Knopmaker werd aangesproken.

En uiteindelijk, na vele anderen, was er de hele familie De Lichte. Op het schavot kwamen ze allen: 23-jarige Jan de Lichte, zijn vader Josef de Lichte, zijn moeder Elizabeth de Schepper, zijn vrouw Maria van Dorpe (ze was 29 jaar en zwanger), zijn tante Livina de Lichte, zijn oom Pieter de Lichte, de vrouw van Pieter de Lichte, zijn kozijn Johannes de Schepper. De hele familie werd daar gemarteld, gegeseld, gebrandmerkt, opgehangen, of (zoals zijn vrouw Maria van Dorpe) alleen maar verbannen omdat ze toevallig, en ongelukkigerwijs voor het gerecht, zwanger was.

Het is mogelijk dat deze hele familie niet tot de braafste van het hele land behoorde, maar het feit dat ze helemaal moest worden uitgeroeid, geeft toch stof tot nadenken.

EEN ONGEWOON KERSTVERHAAL

Vrouwen van de "bende"

Meer dan 200 mensen werden op de markt van Aalst veroordeeld en onder hen waren vele vrouwen. Het was de 27-jarige Judoca Spruytte, de vrouw of het lief van Lieven Faviel, de man die tegen Franse soldaten had gevochten. Zij werd met scherpe roeden gegeseld, gebrandmerkt met de letter V - voleuse, dievegge - en verbannen.

Het was Johanna Moreels, die niet wist waar zij geboren was of hoe zij heette en verdacht werd een Franse soldaat te hebben neergestoken met een mes. Wij weten niet of het was om zich te verdedigen, maar zij werd gegeseld en verbannen. Volgde dan de 23-jarige Anne Marie de Clerck, veroordeeld om het lief te zijn van Simon Ysenbaert, die reeds geradbraakt was om tegen de vijandelijke troepen gevochten te hebben. Maar omdat zij zwanger was, werd het geselen achterwege gelaten. Johanna Tange werd gegeseld omdat zij 14 of 15 cent had gestolen. Johanna van Dorpe werd niet gegeseld omdat ze eveneens zwanger was. Livina Sonneville, 50 jaar oud, die haar man had zien ophangen, werd gegeseld en gebrandmerkt.

En verder was er Marianneke Bleeker, 15 jaar, die samen met haar moeder uit honger een stuk vlees had gestolen. En ondanks dat ze nog een kind mocht worden genoemd werd ook zij - tot groot vermaak van de notabelen - ontkleed, gegeseld en gebrandmerkt. Ach, er komt geen eind aan de lange rij sukkels: vrouwen van 20 tot 30 jaar, kinderen van 14 tot 16 jaar, vrouwtjes van 60 tot 70 jaar. Vrouwen die maar meeliepen en een brood stalen, of gewoon het lief of de vrouw van een veroordeelde waren en zwanger waren. Dit was het voornaamste deel van de „bende van Jan de Lichte".

Ze werden het bovenlijf ontbloot - in de 20e eeuw oordeelt men minachtend over een schrijver, die het in liefde en bewondering over de tieten van een meisje heeft - en ze werden gegeseld tot het bloed te voorschijn kwam. Ze werden daarna met een gloeiend ijzer gebrandmerkt en verbannen. Waarheen? Naar een ander deel van ons land, waar ze zich opnieuw voor een brood vreemde soldaten hadden te geven.

Uit Gelderland

Er moet ook nog een andere groep behandeld, die eveneens op de markt van Aalst het schavot beklom en hierdoor onafscheidelijk aan „de bende van Jan de Lichte" verbonden blijft. Bij de namen van vele mannen, vrouwen en kinderen, wordt vermeld dat zij zijn „komende uit Gelderland". Ik weet niet of het Gelderlandse drama in Nederlandse boeken is vermeld, maar ook daar zwierven daklozen rond, die als „bedelaars en landlopers" werden vermeld. En toen kwam een pastoor of een dominee op het idee aan deze landloperij een einde te stellen: met hulp van de staat werd een fabriek opgericht waar landlopers te werk konden worden gesteld.

Helaas, een fabriek uit de 17e eeuw. Een vuile, donkere, smerige gevangenis, waarin men veertien uur per dag opgesloten zat, alleen voor de schamele kost en zonder loon. En omdat niemand zin had zich daarin te laten opsluiten, werd een klopjacht gehouden en dreef men ze met de bajonet op het geweer de fabriek-gevangenis in. Zij die konden ontsnappen liepen, zover hun benen ze konden dragen, de grens over. Ze kwamen jammer genoeg in Vlaanderen terecht. En hier konden ze alleen maar de bende landlopers en bedelaars groter maken. Ze sloten zich aan bij de „bende van Jan de Lichte" en werden met de bende veroordeeld.

Het waren, Marie Hendrickx, bijgenaamd Jooskens Mie en haar iets oudere zuster Christina Hendrickx, die niet wist hoe oud ze was. Het was Catherina de Vries, die twee keer een echtgenoot zag opgehangen worden, de eerste keer in Ieper, de tweede keer in Gent. Ik noem ze niet allen op, historici moeten maar hun namen achterhalen. Maar al deze vrouwen, uit Gelderland komend, werden in Vlaanderen niet begrepen. Men zei over hen, dat ze „Bargoens" spraken. Ze werden, samen met onze Vlaamse vrouwen, het bovenlijf ontbloot, gegeseld en gebrandmerkt.

Kastelen

Wat is nu de „bende van Jan de Lichte" ten laste gelegd? Als voornaamste feiten staan er de verwoesting van een paar kastelen vermeld. Het hoe en waarom kunnen we slechts gissen. Het was oorlog, de Fransen drongen ons land binnen en de Hollanders kwamen de Oostenrijkers te hulp. De Franse soldaten waren langs de Schelde ons land binnengerukt. De Oostenrijkers echter, geholpen door de Hollanders, probeerden hen staande te houden. Dit gebeurde aan de Schelde, ter hoogte van Petegem-aan-de-Leie.

En wat zien we nu? Een hele hoop „bendeleden" waren van Petegem-aan-de-Leie. Ze zijn meestal veroordeeld geworden als helers. En hieruit kunnen we reeds vermoeden, dat de „bende" al wat zij bij de Fransen konden buit maken naar Petegem brachten, naar de Oostenrijkers en de Hollanders toe. We kunnen ook eruit vermoeden, dat velen aan de Fransen wilden ontsnappen, om de Leie over te steken en zich bij de Oostenrijkers en Hollanders te vervoegen.

Een ander tekenend detail: het kasteel te Zulte, door hen geplunderd en in brand gestoken, was in 1748 gebouwd. En dit met uitkijk op de Leie. Met andere woorden, het was een soort fort, door de Fransen in allerhaast gebouwd om in de eerste plaats tegenstand te bieden aan Oostenrijkers en Hollanders, en in tweede plaats om te dienen als grenscontrole voor hen die probeerden te ontsnappen.

Voor het plunderen en in brand steken van dit kasteel werden veroordeeld: Simon Ysenbaert (die reeds gevechten had geleverd met de Fransen), de zigeuners Emmanuel en Ferdinand Hendrickx, komende uit Gelderland, en verder Gabriel Vandercruyssen en Jan de Lichte zelf, met nog een aantal mannen die onbekend zijn gebleven. Er is ook een drama gebeurd tijdens die overval: het meisje Marie-Anne de Smet werd met messteken en pistoolschoten afgemaakt. En misschien wel omdat zij een Frans soldatenhoertje was en de geplande aanval verraden had. Ook hiervoor zijn Jan de Lichte en zijn eeuwige metgezel Adriaan Vagenende veroordeeld geworden.

Verraad?

Nog vele mooie heldendaden en helaas ook smerige schurkenstreken kunnen omtrent „de bende van Jan de Lichte" aangehaald. Want men weet het dat vaak in tijden van oorlog en tekort, in elke mens zich een heilige en een smeerlap verborgen.

Toch moet de rol van de kinderen aangehaald. Zij blijken steeds „schildwacht" te hebben gestaan als ergens werd ingebroken, of ze werden gebruikt om door een smal raampje naar binnen te dringen en de poort te openen. Wat de vele vrouwen betrof, hun taak bestond er voornamelijk in, dagen op voorhand de te plunderen huizen en kastelen te verkennen, alle bijzonderheden in het hoofd op te nemen en de mannen op de hoogte te brengen. Onder hen hebben zich bijzonder verdienstelijk gemaakt: het 14-jarige bedelaarsmeisje Marie-Anneke Bleecker en het 25-jarige zigeunermeisje Sara.

Er is niet alleen ingebroken, er is ook gebrand en gemoord. We moeten de „bende" niet mooier maken dan ze is. En er is vooral gestoken met messen, gemoord met pistolen onder elkaar. Wie zal het drama van verraad - want dat moet het geweest zijn - nog weten te achterhalen? Zijn er Franse spionnen onder hen geslopen? Heeft men hier of daar een sukkel weten aan te houden en door martelingen tot bekentenissen en verraad kunnen dwingen? Het soldatenhoertje Marie-Anne de Smet werd door Jan de Lichte met een mes doorstoken en Vagenende kreeg bevel haar ook nog door de kop te schieten.

Jan de Lichte heeft daarna ook nog, samen met zijn vriend Jan de Vriese, de drie bendeleden Gillan van der Elst, Pieter van de Putte en Francies Geenst achtervolgd. Van der Elst werd vermoord, Van de Putte en Geenst konden ontsnappen, elk reeds met een kogel in de rug. Het belette niet dat beiden op de markt van Aalst werden gebracht, en ondanks die kogel in de rug aan de galg werden opgeknoopt. Dit alles gebeurde de allerlaatste dagen, toen men een grote klopjacht was begonnen en de Franse soldaten alles en iedereen die verdacht werd in de gevangenis wierpen.

De klopjacht

We naderen het einde van het drama van de „bende van Jan de Lichte". De grote klopjacht werd door het Franse leger gehouden op 28 september 1748. Alle wegen werden afgezet, in alle huizen waar men „verdachte elementen" wist wonen werd binnengedrongen, en iedereen die niet kon bewijzen met de Fransen te heulen, werd aangehouden.

De hele „bende" werd naar Aalst overgebracht en in de kelders onder het belfort opgesloten. Het waren in totaal 155 mannen en 60 vrouwen en kinderen. Toch wisten er nog een hele hoop te ontkomen en zijn die ofwel langs Petegem de Leie kunnen oversteken, of langs Dendermonde naar Antwerpen weten te vluchten.

De processen duurden van 7 oktober tot 24 december. En telkens als iemand onder hen bij marteling bekende, werd die op het schavot gebracht en geradbraakt, of opgehangen, of gebrandmerkt en naar de galeien gestuurd. Voor één ding echter moet speciale aandacht gevraagd: zij die als beulen en rechters optraden en de vonnissen ondertekenden, waren allen hogere Franse officieren met adellijke namen. Heel onderaan prijkt ook nog een Vlaamse naam: Pycke. Hij blijkt een door de Fransen aangestelde soort „Quisling" te zijn geweest.

Tot 24 december, de vooravond van kerstdag, is op de markt van Aalst gemoord, gehangen, geradbraakt, gegeseld en gebrandmerkt. Het werd trouwens hoog tijd: de Oostenrijkers daagden op en naderden de stad. In de oude kronieken is het nog terug te vinden: terwijl men de laatste leden van de „bende" aan de galg ophing, beschoten de Oostenrijkers reeds de stad. Met kerstdag vielen ze de stad binnen en werden ze met bloemen en vlaggetjes ontvangen, alsof ze echt „bevrijders" waren.

Het is die kerstdag 1748 feest geweest in Aalst, doch nooit ofte nimmer is de geschiedenis van de „bende van Jan de Lichte" herzien geworden. Nog steeds, meer dan 200 jaar later, spreekt men over hen als over een „dieven- en moordenaarsbende". Het lijkt me stilaan tijd geworden om deze bladzijde van onze geschiedenis te herzien, en eerherstel te brengen aan hen - ook al hebben zij gestolen, gebrand en gemoord - die hun leven gegeven hebben in de strijd tegen onrecht en verdrukking.

Een „ongewoon kerstverhaal" noemde ik het, en dat is het ook. Niet alles loopt zo mooi af met kerstdag, als men het wil doen geloven.

Louis Paul Boon

KERSTMIS: Een feest van licht

In het begin van de winter, als de dagen kort zijn en het soms nauwelijks echt licht wordt, als we om vier uur al de lamp aansteken, dan vieren we het feest van kerstmis. Bij ieder feest hoort blijheid en licht. Maar met kerstmis is dat licht bijznnder: niet zomaar véél licht, geen groot licht, maar van dat gezellige, gedempte licht. Licht dat stil maakt. Licht dat warm en sfeervol is. Gekleurd licht dat als kleine warme plekjes in het donker is, en dat weerkaatst wordt in de ogen van vrolijke, vriendelijk mensen. Het licht van kerstmis moet een beetje lijken op sterren aan een donkerblauwe hemel die naar elkaar knipogen. Daarom zijn er lichtjes in de boom. De grote lamp blijft uit.

● Er staan kaarsen op tafel. Vind je kaarslicht ook zo mooi? Het beweegt. Het vlammetje leeft. Kijk, het lijkt wel of het even naar jou knikt. En het geeft zo'n móói licht: zo zacht en warm, met een krans van blijdschap erom heen. Als je in de ogen van de mensen rond de tafel kijkt, zie je daar overal kleine, flakkerende vlammetjes, net alsof die ogen lachen!

● Zorg voor véél kaarsen met kerstmis. Als je vader of moeder een cadeau wil geven, geef dan een mooie kaars: een ronde of een dikke vierkante, een kerstmanntjes-kaars of een paar hele dunne rechte. Er zijn verschrikkelijk veel kaarsen in de winkels, kijk maar eens goed. Een dikke kaars kun je op een leuk bordje op tafel zetten. Op de rand van het bordje maak je een versiering van kleine stukjes groen en rozenbottels (zoek eens in de tuin) of andere rode bolletjes. Je kunt bijvoorbeeld best een paar balletjes rode boetseerklei of rood papier gebruiken. Plak ze even vast op het groen. Doe wat spuitsneeuw over de takjes en bind er voorzichtig een heel klein strikje in. Je kunt ook een mooi lint om de voet van de kaars doen met een grote strik. Gebruik er bijvoorbeeld je eigen haarlint voor of pak gewoon een reep leuke bonte stof uit de naaimand. Op een donkere kaars kun je figuurtjes met spuitsneeuw maken. De figuurtjes (rondjes, sterretjes, engeltjes) knip je eerst uit papier. Maak ze een beetje vochtig en druk ze op de kaars.

Dan spuiten (heel even maar, let op de richting en pas vooral op je ogen!) en de figuurtjes eraf halen. Die figuurtjes vallen er ook vanzelf af als ze weer droog zijn. Een heel gewone witte kaars kun je opvrolijken met een leuk plaatje, dat je uit een tijdschrift, reclamefolder of uit cadeaupapier knipt. Gewoon plaksel is goed. Je kunt een kaars ook een mooi „kraagje" van crepepapier of gekleurd karton geven. Doe het bijvoorbeeld zo: een reepje crepe-papier vouw je dubbel, aan de vouwkant knip je het zo in dat er een leuk kartelrandje komt. Dan rol je het reepje om de kaars, plakt het einde vast en haalt de franje nog een beetje uit elkaar. Of: een stukje gekleurd karton (b.v. vouwkarton) in vieren vouwen als een zakdoek. Aan de buitenkant een leuke figuur knippen (een ster, bloem, rondje) in het midden (dit is bij de vouwpunt) even inknippen. Openvouwen. Het ingeknipte midden kun je gemakkelijk over de kaars schuiven. Versier de rand nog met wat plakkertjes of verf.

● Maar natuurlijk zijn er veel meer mogelijkheden: plak kralen op een kaars, draai een kralensnoertje om de voet van de kaars heen, maak een kandelaartje van boetseerklei, steek de kaars met allerlei kerst-dingetjes in een prop boetseerklei. Beschilder een fles en zet daar een kaars in of... maak zelf een kaars. Daarvoor smelt je alle oude kaarsstompjes, die je in huis kunt vinden bij elkaar in een oud pannetje of een leeg blik. Hou het voorzichtig warm. De grootste kaarsenstomp bewaar je. Zoek een leuk potje, een gekleurd glaasje, een vaasje of een oud kopje. De kaarsestomp even met de onderkant boven een vlam houden en dan vlug in het kopje of potje vastplakken. Nu voorzichtig telkens een beetje van het gesmolten vet in het potje gieten. Niet alles ineens, want dan gaat de kaars smelten of „zwemmen". Laat dus steeds een laagje vet hard worden voor je bijgiet. Let op dat het katoenen draadje — de pit van de kaars — er bovenuit blijft steken. Zo kun je ook een nieuwe kaars maken van een stukje katoengaren en gesmolten kaarsvet, maar daarbij heb je wel hulp nodig, hoor!

Gezellig bijeen met de kerst: Vrede in huis

Vrede moet je zelf maken. Dat is een ding dat zeker is. Je kunt niet zeggen: *zij* zijn het schuld, *zij* zijn onvriendelijk, *zij* zijn ongegezellig. Gezelligheid begint altijd bij jezelf. Iemand moet ermee beginnen. Doe dat zelf. Zeg gewoon: mamma, ik wil je helpen dat kerstmis fijn wordt. En doé het. Of: geef je broertje of je zusje iets van jezelf waar je al zolang ruzie om had, waar hij of zij jaloers om is. Geef het gewoon. Vrede is niet: wachten tot de ander weer „goed" is, vrede is iets doen, van je zelf uit. Vrede moet je zelf maken.

Zo maar een cadeautje onder de boom leggen, omdat de ander het doet, is nog geen goedheid. Lieve wensjes zeggen is niet genoeg. Als je een gezelschapsspelletje doet met het hele gezin met kerstmis, dan moet je nu eens niet boos weglopen als je verliest: bijt een keer op je tanden en zeg: het is maar een spelletje. Lach erbij en kerstmis is gezellig!

Vroeger geloofden de mensen heel vast, dat wensjes en cadeautjes van kinderen met kerstmis een heel jaar geluk brachten. Daarom schreven de kinderen op school prachtig versierde wensbrieven om thuis op te zeggen. Maar weet je eigenlijk, dat een vriendelijk kind in huis echt geluk brengt? Je vader en moeder zullen stralen als je met kerstmis niet moppert bij het afwassen of niet per se je zin wil hebben. Probeer het eens. Als je eenmaal begonnen bent, valt het reuze mee. Iedereen wordt vrolijker, vriendelijker, en is vrede in huis en het begon bij jou! Vrolijk Kerstfeest!

Kerstmis een heel oud feest

Heel lang geleden in een stal in Bethlehem werd Jezus geboren. En dát is iets om nú nog blij om te zijn. Daarom vieren we de verjaardag van Jezus nog altijd. Dat gebeurt niet in alle landen op dezelfde manier, maar wel overal even vrolijk en blij. Op school heb je misschien weleens horen vertellen over Sint Franciscus. Deze was een vriend van alle dieren en planten. Hij praatte met de vissen, en de herten en reeën kwamen vaak op bezoek in zijn hutje in het bos. Nu hield Franciscus, die in Assisië in Italië woonde, ook erg veel van mensen, vooral van kinderen. Hij vertelde hun graag over zijn vrienden de vissen, de konijnen en de bloemen, maar ook over Jezus die met de vogels sprak en over het water liep.

Op 25 december wilde Franciscus de kinderen eens verrassen en daarom bouwde hij in het bos een stal van palen en stro. In een krib, gevuld met hooi, legde hij een pop en toen riep hij alle dieren om op bezoek te komen in de stal: De haasjes, de konijntjes, de herten en reeën, de vogels en de kleine veldmuisjes, allemaal kwamen ze naar het stalletje van Sint Franciscus. En Franciscus praatte met hun over de stal in Bethlehem, over de engeltjes die zongen en de os en de ezel die het kindje warmden met hun adem. En de dieren luisterden ademloos. Franciscus zei dat ze gerust nog wat konden blijven en dat ze niet bang hoefden te zijn voor de mensen die hij nu ging halen. Franciscus nodigde in het dorp Assisië alle mensen, ook de kinderen, uit om in zijn stal het kindje te bezoeken. Ze wisten wel dat ze de goede man konden vertrouwen en dus liepen ze mee om het kerstkind te zien. De pop leek net een echt kindje en de dieren waren zo eerbiedig dat de mensen er ook stil van werden. Allemaal luisterden ze gespannen naar wat Franciscus vertelde. Ook al kenden ze de geschiedenis van Bethlehem van buiten, hier in deze wondermooie, vredige stal leek het allemaal nieuw. Toen het verhaal uit was zongen en dansten de mensen samen met de grote mensen- en dierenvriend van blijdschap dat Jezus geboren was.

Van die dag af werden er in Italië met Kerstmis kribjes en stalletjes in de kerk gebouwd, zodat de mensen beter konden begrijpen wat de priester vertelde. De mensen zongen er ook de eerste kerstliedjes. Maar de mensen wilden ook thuis wel zo'n mooie stal met een kindje erin. Ze maakten mooie bedjes van stro en legden er een pop in of ze sneden mooie houten beeldjes van Maria en Jozef met hun kindje. De kinderen mochten erbij dansen en zingen, want dat doen vooral Italiaanse kinderen graag.

Babypop

In de zusterkloosters vierde men vroeger het Kerstfeest op een leuke manier: Een babypop kreeg een prachtig lang wit jurkje aan. In de Kerstnacht werd dat "kindje" door de zusters om beurten in de armen gewiegd. Terwijl het kindje zachtjes schommelde in de armen van één zuster, zongen ze samen héél blije, rustige liedjes uit liefde voor het kind dat Jezus was.

Heel veel jaren later vierde men in ons land óók Kerstmis met een kerststal in de kamer. Vóór die tijd gingen de mensen in de Kerstnacht naar buiten om in de vrieskou op de rand van hun waterput te gaan staan. In hun hand hadden ze een kersthoorn, een soort blaasinstrument met maar heel weinig tonen, en ze bliezen wat ze konden om er een geluid uit te krijgen dat ver over de velden te horen was. Van overal, van alle ver uit elkaar liggende huizen hoorde je dan het hoorngeschal als teken dat Jezus geboren was. De mensen geloofden toen nog dat er dan wonderlijke dingen gebeurden. Ze vertelden dat op dat moment het water in de beken en putten in wijn veranderde. De dieren vierden ook Kerstmis: Paarden en koeien praatten mensentaal met elkaar, de schapen knielden in de weide zoals lang vóór hun de schapen in de stal van Bethlehem deden. De bijen begonnen in hun korven te zoemen en sommige planten, zoals de Vlierboom en de Roos van Jericho begonnen opeens te bloeien.

Klokken

Onder de grond begonnen klokken heel zachtjes te luiden en alle mensen gingen dan weer naar binnen om er gezellig bij elkaar te zijn en van het pas geslachte varken te eten.

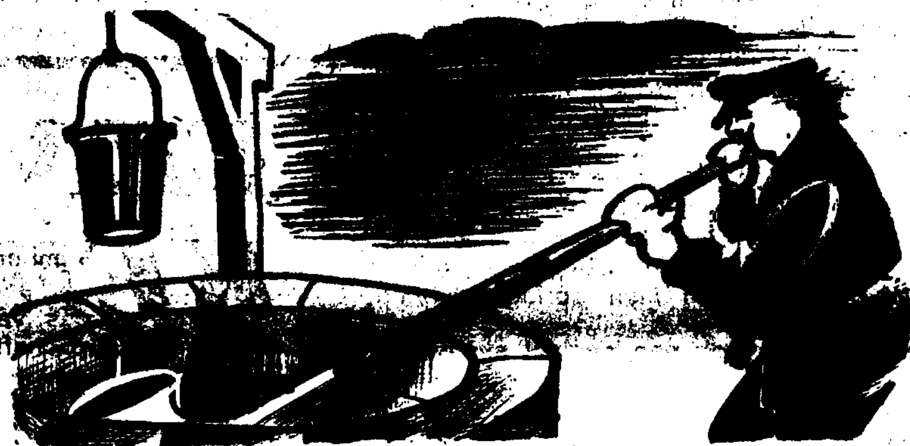
In Engeland vieren de mensen met Kerstmis een beetje Sinterklaas: bij de kinderen komt dan "Father Christmas" (Vadertje Kerstmis) op bezoek. Hij komt met een slee, getrokken door rendieren en versierd met vrolijk rinkelende belletjes. De Engelse kindertjes liggen 's nachts héél stil in hun bedjes te luisteren of ze de belletjes al horen aankomen. Het Kerstmannetje ziet er bijna uit als Sinterklaas, met een rood en wit pak en een lange baard. In plaats van een mijter draagt hij een muts. Zoals wij onze schoentjes klaarzetten voor Sinterklaas, zo hangen Engelse kinderen in de Kerstnacht hun kousje bij de schoorsteen om er kadootjes in te krijgen.

Takken

Zij versieren hun huis heel mooi met groene takken van mistletoe en hulst. Aan de hulsttakken moeten rode besjes zitten, want — zeggen ze — héél vroeger waren die besjes wit, maar toen Jezus stierf aan het kruis werden die besjes opeens rood van zijn bloed.

De Franse kinderen noemen hun Kerstman "Père Noël" en in Duitsland zeggen ze tegen de "Weihnachtsmann" ook wel "Sankta Klaus".

Als je in school al geschiedenisles krijgt, heb je misschien de naam Luther al gehoord. Anders vraag je maar eens aan de meester of de juffrouw. Wel, die meneer Luther, die wilde geen beelden in de kerk. Hij vond dat die teveel op afgodsbeelden leken. Daarom mocht er ook geen kerststal met beeldjes in de kerk. Tóch wilde hij de mensen Kerstmis laten vieren, daarom zette hij midden in de kerk een mooie, groene, geurige denneboom. Hij vond het zo mooi dat zo'n boom nog groen is in de winter, net of hij altijd blijft leven. Christus, zei hij, geeft ons het eeuwige leven en die groene boom is er een teken voor, een teken van leven in de donkere, kale wintertijd. Deze meneer Luther woonde in Duitsland en zo kwam het dat de Duitse kindertjes het eerst een prachtig versierde kerstboom in de kamer hadden, met lichtjes erin en alles wat vrolijk maakt.

Denneboom

Nu versieren wij ook een denneboom in de kamer, want we vonden dat best mooi en deden het na. Zo ongeveer is het ook in Amerika gegaan. In dat land wonen mensen uit de hele wereld bij elkaar: Engelsen, Duitsers, Nederlanders, Spanjaarden, Chinezen, Afrikanen en noem maar op. Natuurlijk wilden de mensen daar ook Kerstmis vieren op 25 december, precies zoals ze het thuis gedaan hadden. Ze keken daarbij een beetje van elkaar af. Dus de Nederlanders lieten óók de Kerstman — die in Amerika — "Santa Claus" heet — bij hun kindertjes komen en de Duitsers zongen ook kerstliedjes, net als de Engelsen.

Het gekke was dat er op 25 december in Amerika al altijd een feest was. Dat was het feest van het licht, van de zon. In sommige delen van Amerika is het met Kerstmis al bijna lente en dat vierden de mensen daar met véél, heel veel licht. Zo komt het dat in Amerika het Kerstfeest een héél groot feest is, een dubbel feest eigenlijk. Daarbij worden kerstbomen versierd, de Kerstman brengt kadootjes, ze zingen liedjes en wat heel belangrijk is: ze maken er licht, véél licht, fonteinen van licht, bomen van licht, slingers van licht: overal, op de bruggen, in de straten, in de huizen en de tuinen. Kerstmis is in Amerika een geweldig feest van licht.

Belletjes

In Noorwegen hebben de mensen altijd een witte Kerst. Ze kunnen er echt met sleeën rijden, die getrokken worden door rendieren en met belletjes behangen zijn. En dat doen ze dan ook. Want na een rustig feest thuis, gaan de mensen daar bij alle familie en kennissen op bezoek. Op tweede Kerstdag trekken ze van de een naar de ander en zijn blij en vrolijk met elkaar.

Met Kerstmis mag er in Noorwegen niemand alleen zijn: mensen die alléén Kerstmis vieren, bestaan er niet. Eenzame mensen worden allemaal ergens uitgenodigd, zelfs door vreemden. Want Kerstmis is in Noorwegen een feest van gastvrijheid en liefde, van vrede met alle mensen. En dat laatste is het eigenlijk overal waar het Kerstfeest gevierd wordt: Een feest van liefde, gezelligheid en vrede met elkaar.

Chrisje van de Stene

Je lievelingspop is een kerstkind

In het grote verhaal op deze pagina kun je lezen, hoe de zusters vroeger een pop als kerstkindje gebruikten. Ze kleedden die pop mooi aan, wiegden hem in hun armen en zongen er liedjes voor. Zoiets zou je thuis ook kunnen doen, vooral als je geen kerststal met beeldjes hebt. Pak je lievelingspop — een babypop is natuurlijk het „echtste" — maak er een bedje voor (daarvoor kun je best een kistje of een mandje gebruiken, Jezus had ook geen echt bedje) en zet het onder de kerstboom.

Het is natuurlijk mooi als je de pop pas in de kerstnacht in het kribje legt. Doe dat echt een beetje feestelijk: zing er liedjes bij of draai een mooie kerstplaat. Als het kindje ligt, doe je pas de lichtjes in de boom aan. Op kerstdag zelf pak je het kindje op de arm en zing je er al wiegend kerstliedjes voor. Als je broertjes of zusjes hebt, spelen jullie samen een kerstspel. Bedenk maar eens wat Jozef en Maria tegen elkaar en tegen de herders zeiden in de kerststal. En misschien willen ook pappa en mamma wel meedoen.

Als je nog meer poppen hebt kun je die met mamma's hulp verkleden als Jozef en Maria. Dat is vooral leuk als jullie met meer kinderen zijn. Dan kunnen de poppen van alle kinderen meedoen en natuurlijk maak je daarbij geen ruzie. De pop van de jongste in huis wordt dan kerstkind, ook als die er wat gehavend uitziet. Want zo hoort het nog altijd: het kleinste kind gaat met kerstmis vóór. Het is nog het dichtst bij de baby, die Jezus was.

Er is een kindeke geboren

Het kerstkind sliep in het stro. Misschien dat daarom in vele landen nog altijd mensen op stro op de grond slapen met kerstmis. Sommige mensen, vooral jongeren, willen met kerstmis net als Jezus arm zijn. Ze eten en slapen weinig. Ze denken veel aan mensen, die het slecht hebben in de wereld. Andere [illegible] en doen alles wat ze prettig vinden. Ze genieten vooral van de fijne cadeaus.

● In Duitsland en Engeland geven de mensen elkaar met kerstmis veel pakjes. En langzamerhand doet men dit in andere landen ook. Eigenlijk is het in Nederland met Sinterklaas de „geef dag", in Italië met Driekoningen en in Frankrijk met nieuwjaar. Vroeger zeiden de mensen: wie veel geeft in december zal een heel jaar lang geluk hebben en wie veel eet in december gaat een vruchtbaar jaar tegemoet: het vee zal gezond zijn en de velden zullen vol staan. Gen wonder dus dat we in december zoveel geef- en smulfeesten hebben!

● Mooi is het, dat we daarbij toch heus niet alleen aan onszelf willen denken. Mensen, die alleen zijn worden uitgenodigd. En armen krijgen smulpakketten. Dit is een gebruik dat zeker moet blijven, want geven is pas echt geven als je er niet een even mooi cadeau voor terug verwacht. In Noorwegen slapen de mensen met kerstmis op stro, niet alleen om gelijk aan elkaar te zijn, maar vooral om de bedden vrij te houden voor de gasten die zullen komen, want iedere gast is er welkom. Stro heeft in Noorwegen overigens een heel speciale betekenis. Het kan geluk en voorspoed betekenen, maar ook rampspoed. Men maakt er poppen, kruisen en andere figuren van stro die men dan buiten hangt als versiering, maar ook als teken van gastvrijheid. Misschien dat we daarom ook strofiguren in de kerstboom hangen. Je kunt die kant en klaar kopen, maar ze zijn ook heel gemakkelijk zelf te maken. Je neemt er een handjevol strosprietjes voor. Er bestaat echt sier-stro, maar het kan ook met de mooiste stukjes uit een baal gewoon stro.

● Je knipt altijd rechte, gladde stukjes tussen twee „knopen" uit en vormt er sterren in alle soorten van door ze gekruist over elkaar heen te leggen in verschillende lengten. In het midden plak je ze met een druppel velpon vast. Je kunt ook stukjes stro verschillend in lengte, naast elkaar of met de puntjes aan elkaar plakken. Puzzel er maar eens mee, dan ontdek je het zelf. Een heel dun lusje van naaigaren is genoeg om het lichte sterretje op te hangen. Het is te hopen, dat jou de sterretjes van stro geluk brengen.

Kerstmis: Vrede op aarde

Je wordt wakker
sneeuw op alle wegen
zon over alles heen
kinderen sleeën en lachen
overbuurvrouw praat weer met moeder
het klinkt als een lied
zo vrolijk, de melkboer fluit,
maar gisteren had hij kwaaie zin.
Nu is alles blij: vrien-
delijk zijn de mensen, de wereld is wit,
de kinderen juichen. Dit is:
een klein stukje vrede
vriendschap en vrolijkheid
in je eigen straat.

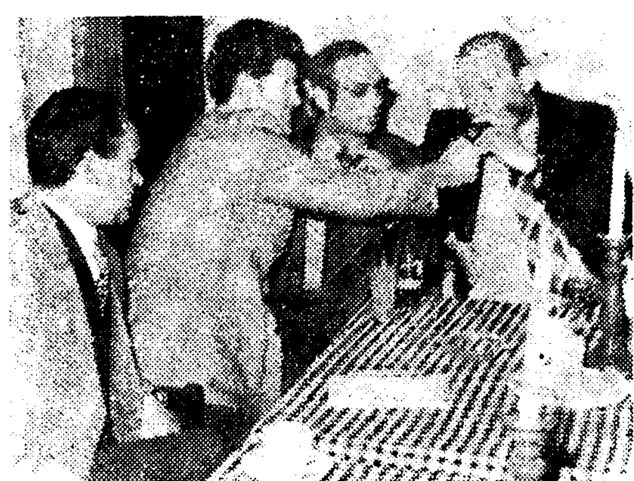
De kampioenen van 1956 — RAPID JC — De oude glorie anno 1973

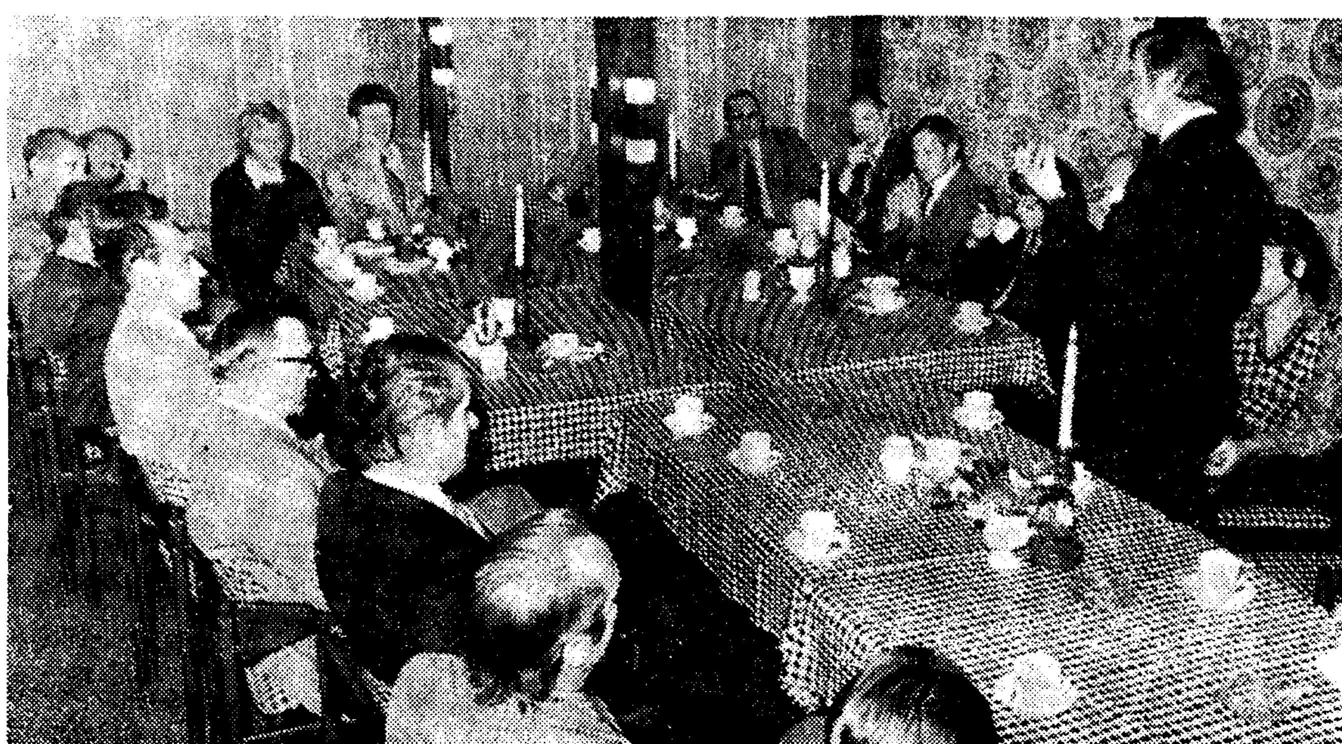
Staande van links naar rechts: Piet Strolenberg, Huub Janssen, Hub Hanneman, Wiel Smeets, Hub Bisschops en Noud van Melis. Vooraan van links naar rechts: Johan Adang, Jef Mommertz, Hein Vroomen, Wiel Coerver en Hein Schaffrath. Hein Stroucken ontbreekt op deze foto.

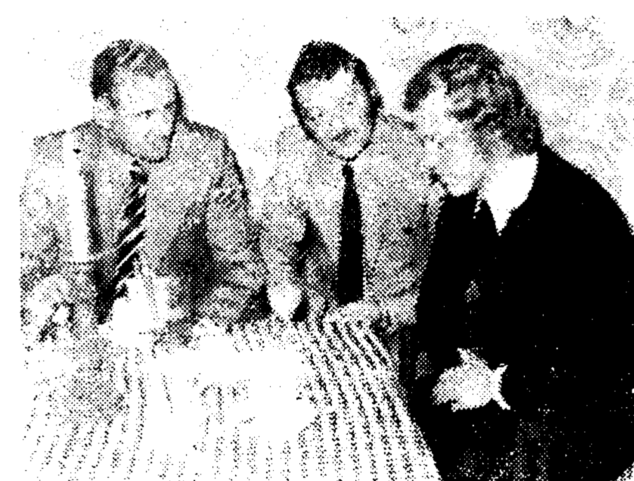
Staande van links naar rechts: Hub Bisschops, Hub Hanneman, Huub Janssen, Rainer Barwasser, Hein Stroucken, Johan Adang, Mathieu Loo en Piet Strolenberg.
Gehurkt van links naar rechts: Wiel Coerver, Wiel Smeets, Hein Vroomen, Jef Mommertz en Huub Lenz.

Na jaren weer bij elkaar, om herinneringen, ervaringen en ideeën uit te wisselen: Hein Stroucken, Johan Adang en Henny Hollink. Links LD-verslaggever Harry Muré.

Hoofdredacteur Pierre Huyskens verwelkomt de oude glorie, au grand complet verzameld op de reünie in 't Sjtriksje.

Nino Tomadesso in gesprek met Adam Fischer (links) en Huub Lenz (rechts).

Gravend in de gouden voetbalhistorie. Rainer Barwasser (rechts) in gesprek met LD's Jo Jeurissen.

foto's: Dries Linssen

Rapid JC: voetballende kompels

Elke donderdagavond, als de training ten einde was, hoorden zij gedwee de meester aan. Dan bad trainer Ludwig Veg het wekelijkse gebed voor. „Kinder, drink niet te veel; eet niet te veel ,ga vroeg naar bed. En laat zondag de bal lopen....." Wanneer Rapid JC drie dagen later de zovéélste overwinning behaald had, dan trippelde geblokte Oostenrijker Veg tevreden en glunderend door de kleedkamer en sprak — als een amen van zijn gebed — de stereotiepe woorden: „Es ist uns wieder gelungen...."

Ludwig Veg heeft Rapid JC gemáákt tot wat het, in de vijftiger jaren, werd. Een vermaard elftal, een gevreesd team. In het spel lag, uiteraard, Oostenrijkse zwier. Het spel bezat meer. Beduidend méér. Het werd gedragen door individualisten die samen de Grote Uitdaging hadden aangenomen.

Wiel Coerver bracht het zó onder woorden: „Onze instelling, onze mentaliteit was als die van de mijnwerkers. Wij waren vrienden. Wij gingen voor elkaar door het vuur. Wij spraken allemaal hetzelfde dialect. Wij kwamen bijna allemaal uit hetzelfde zuid-oost-limburgse nest. Wij bezaten de kameraadschap van de kompel, een idealisme óók dat nu niet meer bestaat."

Caspar Somers, eens Rapid JC-secretaris met een landelijke bekendheid, bewondert nu nog „zijn" mannen van destijds. „Rapid JC. Dat was negentig procent spelers en voor de rest Veg. Zonder de bereidheid der spelers zou ook Veg het elftal niet naar de hoogte gevoerd hebben die het bereikte."

En (wijlen) Viktor Havlicheck dan? De (andere) Oostenrijker die Rapid JC onder zijn hoede had toen, tijdens een memorabele beslissingswedstrijd tegen NAC, de nationale kampioenstitel veroverd werd? „Geen kwaad woord over Viktor. Maar hij was bij Rapid JC wat Stefan Kovacs bij Ajax geweest is. Hij vond een gespreid bedje."

Kaarten

„Ons elftal had karakter", getuigde Wiel Coerver. „En kwaliteit. Niemand trok die in twijfel. Wonnen wij niet op één been van 1FC Köln en Valencia, waren niet alle Nederlandse elftallen bang voor ons? Uitgezonderd misschien Sparta."

Caspar Somers viel Coerver in de rede: „Ik herinner me een wedstrijd tegen Feyenoord. Hij was al begonnen toen ik in onze kantine een stel door dik en dun gaande Feyenoordsupporters kaartend om een tafel zag zitten. Ik liep naar die Rotterdammers toe en zei: moeten jullie niet ophouden? De wedstrijd is al begonnen! Antwoordde een van die mannen: ach mijnheer, Feyenoord verliest toch...."

Tussendoortje van Hanneman: „Wij hebben nooit voor een tegenstander ontzag gehad. Niemand behoefde ons voor een wedstrijd op te peppen. Dat deden we zélf wel."

Wisseldiensten

Eens kwam Nederlands grootste oppepper van weleer, Karel Lotsy (de donderspeecher in de Vuc-tent), in Rapid JC's kleedkamer. Dat was voor de thuiswedstrijd tegen Rode Ster Belgrado. In de tweede ronde om de Europa Cup (Rapid JC lootte in de eerste ronde vrij). Wiel Coerver over Lotsy: „Weet je wat die man tegen ons zei? Jongens, jullie hebben geen kans. Alle nederlagen onder 3—0 is pure winst. Moet je nagaan! Iedereen was overtuigd dat we zwaar de boot zouden ingaan. Geloof me, iederéén. Wij waren niet speciaal voorbereid, wij gingen zomaar de wei in. Geen trainingskampen, geen afzondering. Niks van dat alles. Kon trouwens ook niet, want een stel van ons werkte in wisseldiensten op de koel. Nou, we verloren thuis met 4—3. In Belgrado werd het 2—0 voor Rode Ster. Als we nog eens hadden kunnen spelen, zouden we die Joegóslaven hebben opgevreten..."

Lever voor de hond

Reünie van Rapid JC-ers. Bijeenkomst met de sfeer van vergane glorie, van weemoed óók. Wiel Smeets: „In ons elftal zat persoonlijkheid, intelligentie. Als we wonnen kregen we veertig gulden. En tien gulden voor elke training. Niemand van ons sprak echter over centen."

Wiel Coerver: „Als wij fullprofs waren geweest, zou Rapid JC toen zijn geweest wat Ajax nu is. Een elftal vol klasse, mannen met spirit in hun body. Ze hebben tegenwoordig de mond vol over hardheid. Zij praten over de inzet van Johan Neeskens. Wij hadden Jef Mommertz, die was in alle opzichten zeker zo goed als Neeskens."

Intermezzo van Johan Adang: „Na de training kregen we lever te eten. Dat was goed voor ons, zeiden ze. Ik lustte het niet, pakte iedere keer de lever in een stuk papier en nam het mee naar huis. Ik deed er mijn hond, een fox-terrier, een groot plezier mee. Hij wist al spoedig hoe laat de trainingen ongeveer afgelopen waren. Tegen die tijd stond hij thuis al op me te wachten. Ik kon nooit meer lang wegblijven...."

Volkslied

Vroeger. Herinnering. De „quatorze juillet" van Rapid JC. Dat enorme feest in Den Bosch toen de Schaffraths, de Adangs, de Strouckens en de Strolenbergs het nationale kampioenschap behaalden. Een regen van 61 bloemstukken, 65 telegrammen, 36 geschenken en 86 schriftelijke gelukwensen daalde op Rapid JC neer. Vier maal werd het elftal gehuldigd: in Den Bosch, in Heerlen, in Spekholzerheide en in Kerkrade. Alles wat toen zuidoost Limburgs was, alles wat zich toen nauw met de koel verbonden voelde, vierde het succes van een stel voetballende kompels. Hein Schaffrath: „Wat me nu nog **helder voor de geest staat, zijn al die zingende** Limburgers in Den Bosch. Het bronsgroen eikehout bléef in de Vliert daveren....."

De score die alle twijfels wegnam

De score nam alle twijfels weg. De score (3—0) was duidelijk. Drie treffers voerden, die juli-avond 1956, Rapid JC naar het kampicenschap; tegenstander NAC onthutst en verslagen in de valavond achterlatend.

De eindfase van de competitie 1955-1956. Twee elftallen (voorsprong op achtervolgers Elinkwijk en Sparta respectievelijk 3 en 5 punten) eindigden in de race naar de titel gelijk: Rapid JC (6-4-0-2-8, 13—7) en NAC (6-4-0-2-8, 13—11). Zaterdag 14 juli 1956. Beslissingswedstrijd in stadion De Vliert. Circa 30.000 toeschouwers op de tribunes.

Terwijl scheidsrechter Hans Bronkhorst tweeëntwintig spelers, twee grensrechters, zich zèlf en, naar alle waarschijnlijkheid, duizenden anderen naar „een algemene lafenis" floot, was er nog geen enkel doelpunt gevallen. Herinnerde zich Wiel Smeets: „We maakten ons tijdens de rust niet bezorgd. We wisten bij voorbaat dat we zouden winnen....".

Drie doelpunten in de tweede helft. Twee makers: Noud van Melis en Huub Bisschops. Van Melis opende de score. Zó: 63ste minuut. Combinatie Adang-Stroucken. Voorzet naar Van Melis. Schot (lob) op doel, NAC-keeper Goedhart stond te ver voor zijn kooi. Verdediger Kees Kuys schoot toe, beroerde weliswaar met één voet de bal nog die niettemin hoog in de NAC-touwen verdween. „Eigenlijk een geluksgoal", vond Huub Hanneman.

De twee treffers van Bisschops, de „hazewind" die aan Kees Rijvers denken deed, waren vruchten van technisch kunnen zonder invloed van het fortuin. Bisschops herinneringen: „Hanneman en Van Melis combineerden haarzuiver. Van Melis schoof de bal naar mij toe, laag over de grond. Ik bevond mij schuin voor het doel. Ik weet nog dat ik, nog vóór ik in het bezit van de bal kwam, een schijnbeweging uitvoerde. Mijn directe tegenstander zette ik op het verkeerde been, haalde vervolgens mijn rechtervoet uit en knalde dat ding inéêns er in".

Vijf minuten voor het einde van die wedstrijd. Bisschops: „Weer kreeg ik de bal van Noud van Melis. Ik liep door de NAC-defensie hen, zag dat keeper Goedhart wéér te ver voor zijn doel stond en trapte in vrije schietpositie de bal zo hard ik kon weg. Hij ging er in... Ik zie de mensen nog bijna op de lijn staan, klaar om het veld in te rennen. En al die Limburgers zongen het Limburgse volkslied......"

Nino Tomadesso

Rapid JC, een kliek van persoonlijkheden

Wij stierven op het veld...

Was het vroeger allemaal zoveel beter? Werd vroeger een beter soort voetbal gespeeld?

Een objectieve vergelijking tussen vroeger en nu is niet mogelijk. De oud-kampioenen zijn nog te nauw betrokkn bij hun tijd, waarin voetbal ánders werd beleefd. Het voetbal van de „oude glorie" bevatte elementen en waarden die in het snel wijzigende sportpatroon verloren zijn gegaan. Eisen, opvattingen en mentaliteit van vandaag zijn totaal anders. „Er liggen tien werelden tussen vroeger en nu", zegt Wiel Coerver.

Wij hebben de meest markante, soms fundamentele verschillen in opvatting, zoals ze subjectief ervaren en gevoeld worden door de oud-kampioenen, op een rijtje gezet. Hun visie bevat interessant vergelijkingsmateriaal, punten van overeenkomst, ondanks hemelsbrede verschillen in benadering, maar óók adviezen en ideeën voor de voetballer van vandaag.

Wiel Smeets: „Er is een wezenlijk verschil in mentaliteit. In onze tijd was het klimaat beter geschikt om topvoetbal te spelen. Je werd overal geconfronteerd met het fenomeen voetbal. Kameraadschap werd heel groot geschreven. In de eredivisie zijn capaciteit, mentaliteit en intelligentie doorslaggevende factoren. Bij Roda JC bijvoorbeeld is een veel bredere aanpak nodig, ook op financieel terrein. Roda JC werkt te weinig naar buiten. Waarom heeft Roda JC nooit een beroep gedaan op de ervaring van een oud-Rapid JC-speler? Er zijn vier nieuwe spelers in de ploeg ingepast, waardoor een stuk kracht van vorig jaar verloren is gegaan. Het was beter geweest om één ster, een gangmaker te kopen, waardoor de totale kracht van de ploeg niet aangetast zou zijn".

Hein Vroomen: „Wij waren een kliek, een familie. Wij leefden ons uit en stierven op het veld, óók als we tegen favorieten speelden. Ik krijg pijn in mijn hart als ik zie hoe ze er tegenwoordig met de pet naar gooien. Het is net alsof het hen niet interesseert of ze betaald worden of niet. Wat wij presteerden, dat was wereldklasse. De premie die we achteraf kregen, was leuk meegenomen. Maar onder de wedstrijd dáchten we niet aan geld".

Huub Janssen: „Ik ga niet meer kijken naar voetbal. Ik ben al die jaren op stap geweest. Nu blijf ik gezellig bij de vrouw. Tien jaar geleden ben ik nog eens naar Roda geweest. Ik heb me toen zó geërgerd aan het publiek, de opmerkingen en het schelden op de spelers, dat ik besloten heb voortaan thuis te blijven. Ik had nooit geweten dat het zó erg was. Als speler op het veld hoor je die dingen gelukkig niet".

Piet Strolenberg: „Als ik naar MVV of Roda JC ga kijken, word ik keer op keer zwaar teleurgesteld, vooral door het gemis aan persoonlijkheid bij het gros van de spelers. De spelers van nu raken te vlug in paniek, er is geen variatie, het meespelen zonder bal ontbreekt, je ziet steeds aankomen wat er gaat gebeuren".

Jef Mommertz: „Ons voetbal was een mengeling van kwaliteiten. De trainers van vroeger hoefden alleen op conditie te oefenen. Wij namen zelf het initiatief. Wij waren keihard en imponerend, niet grof. Het voetbal van nu is een schaakspel. De eisen zijn anders. Een verdediger bijvoorbeeld heeft veel meer atletisch vermogen nodig".

Mathieu Loo: „Ik geloof niet dat er nog echte liefde voor de sport is. Daarom ga ik niet meer kijken naar de profs. Ik beweer niet dat er slechter wordt gespeeld. Niet harder, maar wél gemener. Dat komt door het geld dat erachter zit. Wij dreven op onze trots. Nu maakt het de spelers niets uit of ze voor Ajax of welke club óók spelen. Er is een fundamenteel verschil in mentaliteit. Als je ziet hoe Brokamp op de foto van de selectie van het Nederlands elftal staat, dan zegt me dat genoeg".

Adam Fischer: „De profs van vandaag willen zo veel mogelijk verdienen met zo weinig mogelijk inspanning. Toch vind ik het modern voetbal aantrekkelijker dan vroeger. Dat er nu defensiever wordt gespeeld, is niet waar. Kijk maar naar het systeem van de opkomende vleugelverdedigers".

Huub Lenz: „Tegenwoordig wordt alleen nog gevoetbald volgens het principe: de man of de bal. De trainers brengen de spelers die mentaliteit bij. Voor de moderne spitsspeler is er haast geen beginnen meer aan. Door de mandekking krijgt hij geen ruimte meer. In dat systeem is er veel meer conditie nodig dan vroeger".

Johan Adang: „Wij knokten voor veertig gulden tot ons het zweet in de schoenen stond. Als je nagaat wat de spelers vandaag verdienen en wat voor werk ze hebben! Ze voetballen en hebben daarnaast een hobby. Wij trainden 's avonds en zaten 's nachts onder de grond. Vandaag zie je niet meer dat een vleugelspeler op topsnelheid een eindpass geeft naar zijn collega aan de andere kant van het veld. Specifieke vleugelspelers mis je. Toch zien de mensen dat graag. Vleugelspelers die elkaar kansen toebedelen".

Hein Stroucken: „Het verschil is een kwestie van kwaliteit. Ik zeg niet dat wij ideale voetballers waren, maar een stel vleugelspelers als Adang en Hanneman hebben we toch nooit meer gezien. Als ik nu naar een Mommertz zoek, dan vind ik hem niet. Schaffrath en Strolenberg konden álles met de bal. Een ploeg heeft twee keepers. Vroeger waren dat vrienden. Nu staan ze elkaar naar het leven. Wij waren stuk voor stuk persoonlijkheden. Wij vonden elkaar blindelings".

Harry Muré

LEGENDE

De kerstbedelaar

Het kasteel lag even buiten de kom van het dorp, trots, machtig, fier, met nog twee ronde torens op de hoeken. Het zag er rijk en goed onderhouden uit, helemaal een kasteel van een rijke edelman. De bewoner ervan mocht dan ook de gronden in wijde omtrek de zijne noemen. In het verleden had het ook nog een voorburcht gehad, met gave grachten omgeven. Daarlangs stonden rijen hoge bomen waarin al vroeg in het voorjaar hele kolonies kraaien nest naast nest bouwden. De slotheer had er dan wel eens lust in om al de nestelende vogels neer te schieten.

In de voorburcht had een arbeidzame boer in achttien jaar tijds een gezond en zelfs welvarend bedrijf opgebouwd. Hij betaalde op tijd zijn pacht, stond de heer met zijn paarden en rijtuigen ten dienste zoals deze dat had bepaald, en hij zorgde er tevens voor, dat er bij feesten waaraan er op het kasteel geen gebrek was, voldoende eten en drinken werd aangevoerd. „Ik vind de heer maar een arme man", zei zijn vrouw soms. „Hij had op tijd voor een vrouw en kinderen moeten zorgen. Het is niet goed zoals hij daar leeft en zich van God of gebod iets aantrekt. Ik voel me in zijn nabijheid dikwijls niet op mijn gemak, het is soms of hij op het punt staat om mij lastig te vallen". De boer vond dat typische vrouwepraat, en bleef de slotheer dienen zoals hij dat gewend was.

Er kwam een tijd dat de slotheer vaker, terwijl niemand anders dan de knappe zeventienjarige dochter in huis was, een bezoek aan de voorburcht bracht. De boer had het eerst kreeg dat in de gaten. Hij moest wel achter zijn raam zitten uitkijken of de baan veilig voor hem was. „Je zet je weer iets in je hoofd". Als zo'n rijke man zin had in een vrouwmens, hoefde die niet te wachten op de dochter van zijn pachter. Bovendien heeft hij zijn feesten en dan is er aan mooie vrouwen geen gebrek", antwoordde de boer aan zijn vrouw toen die hem daarop attent maakte.

Op een dag kwam de slotheer de woning binnen terwijl de boer en zijn vrouw er wel waren. Zij kregen nauwelijks de tijd om een stoel voor hem aan te schuiven, toen hij de reden van zijn bezoek vertelde. Hij verzocht hen, maar ze moesten dat verzoek alstublieft niet verstaan als een smeekbede en er rekening mee houden dat het van hun heer kwam die in dit opzicht niet tegengesproken mocht worden, dat ze hun dochter ter beschikking van het kasteel zouden stellen. „Neen, heer, dat kunt u het meisje niet aandoen", zei de vrouw. „Zij hoort in die omgeving niet thuis. Het kind zou het alleen maar moeilijk krijgen". De boer was het hierin met zijn vrouw eens. „Heer, dat moet u ons niet aandoen. We hebben al de tijd dat we hier zitten, het behoorlijk met elkaar kunnen vinden. Als wij het meisje met u mee zouden laten gaan, komt er een scheve verhouding. En wat zoudt u eigenlijk willen, dat ze op het kasteel zou doen?" „Alles wat een meisje van zeventien wil doen, man", zei de slotheer bars. Het was een van de zeldzame keren dat hij door zijn pachters werd tegengesproken en dan kwam zijn ware aard boven. „Als jullie er maar aan willen denken, dat ik de heer hier ben. En als ik iets wil, dan wordt dat ook gedaan. In het geval jullie onwillig zijn, kunnen jullie je boeltje inpakken. Dan laat ik de hele doening neerhalen. Ik heb daar al eens vaker over gedacht. Die stank van de dieren en dat gluren van knechten en meiden van achter een hooihoop of vanuit een stal, heeft mij al lang gehinderd. Jullie weten nu hoe ik erover denk". Hij stampte op de vloer maar werd weer kalm toen het meisje binnenkwam. „Ah, daar is mijn Virginie", zei hij. „Ik heb je vader en moeder voorgesteld dat je op het kasteel komt wonen. Als zij daarin toestemmen, doe ik een deel van de pacht af en geef ik je ouders nog wat gebied erbij".

„U bent een slechtaard, heer", zei de boerin. De boer begon te beven om die woorden. Nu zou de heer hem wel meteen van zijn bezit jagen. Maar ook hij vond het een voorstel waarop hij als vader niet mocht ingaan. „Wij zullen nooit onze dochter afstaan voor dat wat u wilt. Waarom neemt u geen vrouw van uw stand, heer? De vrouwen lopen u na, u kunt er met uw rijkdom en uw adel aan iedere vinger tien krijgen. Waarom valt u dan een arme boerenfamilie lastig?"

„Het is neen dus. Dan moet u maar afwachten wat er gebeuren zal. Overmorgen moet u de hof ontruimd hebben. Ik laat de hele hof neerhalen op de poort na. Het kasteel komt er dan beter uit. Zo is het trouwens vroeger geweest". Hij zwaaide met de stok die hij altijd bij zich droeg als hij over de bezittingen van een zijner pachters liep en sloeg daarmee op de tafel voor hem. Het meisje liep daarop huilend de kamer uit. „Nog liever ga ik brood bedelen, dan op uw voorstel in te gaan", zei de boer en de boerin sloot zich bij hem aan. Hand in hand stonden zij aan een kant van de woonkamer, terwijl zij hun broodheer het banvonnis over hen hoorden uitspreken. „Goed, dat hebben jullie dan zelf verdiend", zei de slotheer en ging naar buiten.

Op twee dagen konden zij elders geen onderkomen vinden voor hun vee en voor hun goederen. Zij riepen hun familie te hulp, gingen om raad bij de pastoor en bij de burgemeester, maar niemand durfde de toorn van de kasteelheer te tarten. Sommigen vonden het voorstel van de slotheer voor hen zelfs een hele eer, anderen voelden wel met hen mee, maar ze konden hen hoogstens een tijdelijk thuis bieden in een bescheiden kamertje. En ze wilden het vee wel van hen overnemen maar veel geld ervoor betalen konden zij ook weer niet. De pachter bleef bij zijn besluit en verliet samen met zijn vrouw en kind de hoeve zonder nog achter zich om te kijken. Drie dagen later begonnen arbeiders van de kasteelheer met het slopen van de muren. Zij lieten niets dan enkel de poorttoren overeind. De pachter en zijn vrouw trokken met hun kind de streek uit, en niemand hoorde nog iets van ze.

Van dat moment af werd de slotheer als het ware een tiran voor zijn onderhorigen. Geen pachter kon het meer goed doen in zijn ogen, zijn jachtfeesten werden steeds luidruchtiger en hij zweepte zijn gasten op om maar zoveel mogelijk van de landerijen te verwoesten als zij er met hun paarden en meute doortrokken. Dat 's nachts werd er dikwijls feest gevierd op het kasteel, dorpelingen die het gedurfd hadden de bacchanalen van achter een struik gade te slaan, vertelden dat zij de heer zich openlijk met getrouwde vrouwen uit de buurt hadden zien afgeven, er werden godslasterlijke liederen gezongen, kruisbeelden versplinterd, heiligenbeelden in de gracht geworpen of van schunnige klederen voorzien.

Op een kerstnacht trokken de bewoners van Heythuizen in alle vroegte naar de nachtmis onder het gelui van de klokken in de dorpskerk. Het vroor en de wegen waren hard. Terwijl zij zo voortliepen zagen ze een oudere man in armoedige kleding zich voorthaasten in de richting van het kasteel. Niemand kende hem maar toch zei hij velen van hen goedendag. Zij vroegen zich even af, wie het wel kon zijn, werden dan echter voortgedreven door de kou en ze wilden ook niet als laatste in de kerk komen om gedurende de lange mooie dienst steeds maar te moeten staan. Lieden die uit de buurt kwamen waar het kasteel lag vertelden dat de burchtheer weer aan het feesten was geslagen en dat het hele kasteel in licht baadde. „Die krijgt nog wel zijn straf", zeiden ze bijna zwijgend, want iedereen vreesde de machtige man toch ook.

De eenzame vreemdeling scheen de weg in het dorp wel enigszins te kennen, hij bekeek hier en daar een huis, monkelde wat en stapte dan weer voort. Tot hij eindelijk bij de poorttoren van het kasteel was aangekomen. De deur van eikehout was zwaar bespijkerd met vierkante zwarte koppen. Hij nam de stok die hem tijdens de verre tocht tot steun was geweest en deed er drie slagen op neerkomen. Aanvankelijk werd zijn kloppen niet beantwoord, hij sloeg nog eens drie keer en toen hoorde hij dat de houten schuif van het slot werd weggehaald. Het was de slotheer zelf die hem had geopend, want deze verwachtte nog een feestganger die beloofd had de nacht van kerstmis bij hem te komen dobbelen. „Heer", zei de vreemdeling. De slotheer wilde de deur echter weer meteen sluiten toen hij zag dat hij met een soort bedelaar had te doen.

„Wat kom je hier doen. Ik ken je niet en ik wil ook niet met kerels van jouw allooi iets te maken hebben".

„Het is kerstnacht, heer. En ik zoek een onderkomen. U kunt me in deze kou toch niet achterlaten. U hebt zoveel kamers in uw kasteel, maar daar vraag ik niet om. Ik heb al genoeg aan een warm plekje, al is het maar een stal. Vroeger..." „Wat vroeger... Ik heb niets met vroeger te maken", barste de slotheer, toen hij in de stem van de bedelaar iets meende te horen dat ook hem aan vroeger herinnerde.

„In naam van Christus, heer, ik vraag slechts voor deze nacht een kort onderkomen", zei de bedelaar weer. De slotheer vond echter dat hij al lang genoeg met de vreemde indringer had gepraat en drukte hem met alle kracht die in hem was naar buiten. „Daar. Van mij mag je van honger en kou omkomen. Van jullie soort, nietsdoeners, luilakken, profiteurs zijn er nog altijd veel te veel op de wereld. En doe nu geen beroep op christelijke gevoelens bij mij, want die ken ik niet. Ik heb de kapel van mijn slot al jaren geleden laten sluiten. Dat is mijn antwoord op die leer van zachtzinnigheid en beschermen van nietsnutters", riep hij bars en met een trap stiet hij de vreemdeling van de poort over de stenen drempel naast de gracht. „God vergeve u deze schanddaad en rekene u mijn dood niet aan", zei de bedelaar nog, toen zonk hij als door een beroerte getroffen neer op de koude steen. Een doffe donder dreunde om het kasteel. De muren kraakten, het licht viel overal uit, spookgestalten liepen rond met kaarsen, gordijnen begonnen te branden. Nog een donderslag, en nog een. Toen spleet de aarde waar het kasteel gestaan had. De golven van het grachtwater sloegen op, het was of er een afgrond vol modder openging.

Ruim een uur later kwamen de kerkbezoekers vreugdig, omdat het licht van kerstmis in hun hart was opengegaan tijdens de heerlijke plechtigheid, weer langs het kasteel van Heythuizen. Zij dachten althans dat zij nog langs het kasteel liepen, maar toen zij daar waar het kasteel moest staan rond keken, was er niets meer van een kasteel te ontdekken, alleen vonden zij er nog een harde drempel. Toen zag een kind dat zich op het ijs van een poel wilde wagen opeens het levenloos lichaam van een oude man liggen.

Was dat niet de zwerver die zij waren tegengekomen toen ze straks naar de nachtmis toegingen, zo vroegen zij zich af. Jawel, die hoed en die stok kenden ze terug. Ze dachten verder en brachten de figuur van de man toen in verband met de boer die lang, lang geleden als pachter in de voorburcht van het kasteel had gewoond. Er werden oudere mensen bij de zwerver gehaald, die de trekken van zijn gezicht nagingen. Ze verwachtten een grimmige vloekende mond te vinden die was verstijfd, maar wat ze zagen was een gelaat dat als verheerlijkt sprak van een ongekend geluk. Toen ze zijn baard iets opzij streken en de nog niet zo oude trekken duidelijker naar voren kwamen, wisten sommige buurtbewoners opeens met zekerheid dat de oude pachter teruggekeerd was om zijn heer van vroeger de kans te geven op kerstdag goed te maken wat hij vroeger had misdaan. In plaats van zich te bekeren, had de goddeloze slotheer zich extra verhard in zijn boosheid en hij zelf en zijn bezittingen, het hele kasteel en alles wat erin was, werd daarop met de straf voor zijn gemeen gedrag getroffen.

Soms in de kerstnacht, als de klok twaalf uur slaat, klinkt vanuit een donkere poel nog een geluid als van een klok. Dat is, zeggen de oudste bewoners, het gelui van de klok uit de kapel van de voormalige burcht.

Zij luidt om het vergaan van het kasteel dat daar heeft gestaan. Soms is het of men in de klok de burchtheer hoort vloeken, soms ook hoort men de bedelaar zingen van geluk.

Paul Haimon

De eekhoorn

Een applaus voor de artiest van het bos: de eekhoorn. Als attributen gebruikt hij bomen. Liefst hoge dennebomen. Vele malen per dag voert hij zijn variété-nummer op. Uit vrije wil of gedwongen. Hij loopt door de bomen als de wandelaar over de zachte vloer van het bos. Veel sneller als het moet. Hij is een geboren klimmer. Een takkeloper zonder weerga. Een echte kunstenaar, die waar voor zijn geld levert. Daarom staat de mens — vooral het kind — stil als het eekhoorntje verschijnt en dol grappig de hoogte in gaat. Verdwijnt en weer verschijnt. Tot het uit hoge hoogte neerkijkt op de wereld. Op de wandelaar. In België en Nederland komt de eekhoorn nog vrij veel voor. Het diertje meet 19 cm tot 23 cm. Het heeft een lange pluimstaart van 16 cm tot 20 cm. Een staart, die vooral als roer, grote diensten bewijst. Het diertje heeft een witte buik en een rug van diverse kleuren: grijsachtig, roodbruin en zwart. Opvallend zijn de buitengewoon ontwikkelde oorpluimen. Naast ons exemplaar kennen we elders variëteiten als grijpaekhoorn, palmeekhoorn, klapperrat en vliegende eekhoorn. De voor- en achterpoten van deze laatste zijn door middel van een vlies met elkaar verbonden. Deze diertjes glijden van tak tot tak en van boom tot boom. Vandaar de naam! Overigens zullen we niemand met variëteiten vermoeien. Want tot dusver bekend, leven bijna 400 soorten eekhoorns op de aarde. Het diertje leeft vooral en het liefst in naaldbossen. Het maakt een bolvormig nest van twijgen, gras en mos. Het liefst benut hij echter een holle boom als kraamkamer. Na een draagtijd van rond 6 weken werpt het wijfje 3 tot 5 jongen. Dit kan zich in de lange vrijtijd — tussen januari en juli — wel een enkele maal herhalen. De eekhoorn is een bijzonder beweeglijk diertje, dat steeds op zoek is naar eten of oefent voor een nieuwe „show". Het went vrij spoedig aan mensen. Vooral aan kinderen, die een open hand hebben en graag een lekkernij presenteren. Na korte tijd komt het uit de hand eten. Toch zijn de leuke springertjes en fantastische klimmertjes niet zo lief en braaf als ze zich voordoen. Vaak verlaten ze de rechte weg, waarop ze noten, knoppen en zaden vinden om dingen te doen, die vooral dierenliefhebbers niet kunnen waarderen. Het eekhoorntje is een grote liefhebber van eieren. „Een ei hoort erbij" denkt hij blijkbaar. In de broedtijd probeert hij de eieren uit de vogelnestjes te rapen. We waren er in de voorbije zomer getuige van, hoe een eekhoorn zich langzaam en geruisloos voortbewoog in de richting van het nest van een paar roodborstjes. Hoog in de denneboom. Plots klonk een angstig geschreeuw. Het wijfje had de rover ontdekt en riep luidkeels om hulp. Toen kregen we het volgende onvergetelijke schouwspel. Om de beurt doken beide vogeltjes na een korte draai in de lucht op de rover neer en pikten naar zijn ogen. Nauwelijks had de eekhoorn zich voor het mannetje even in de verdediging teruggetrokken of hij moest bliksemsnel de snavel van het wijfje ontwijken. De twee vogeltjes hadden blijkbaar plezier in het bombardement, vooral toen de rover vlot de benen nam en verdween. Nog erger is, dat de eekhoorn ook graag jonge malse vogeltjes op zijn menu heeft staan. Hij plundert elk nest waar hij bij uit loopt en geen verdediging aanwezig is. Dergelijke wandaden hebben wel een smet op zijn naam geworpen. De jachtopziener bekijkt hem ook met een misprijzend oog en zegt: „Als zijn tanden lang genoeg zijn voor een jong patrijsje of een fazantenkuiken hapt hij toe". Vandaar, dat het toeziend personeel niet graag een te sterke populatie van het eekhoorntje ziet. „Van de eekhoorn houd ik het meest", schreef een oude vos eens in zijn dagboek. Het is ook nog waar. Want als de vos

DIER

een eekhoorn bemachtigt, noodt hij geen vriendin uit om met hem de maaltijd te delen. Dat is spek alleen voor zijn bek. Als twee eekhoorntjes elkaar beminnen — ook dat komt voor — voeren ze met een donkere bospartij als decor en met dennebomen als attributen een comedie op, die de toeschouwer nooit kan en zal vergeten. Het mannetje, geladen met minnevuur, zit zijn geliefde achterna die — schijnbaar angstig — vlucht voor het brute mannengeweld achter haar. Boom op. Boom af. Plots hangen beiden stil tegen een boom. Niet dezelfde boom. Het mannetje slaat met een stijve staart tegen de stam dat het „klaatsjt" door het bos. Van verre lijkt het of een beginneling van een drumband oefent. Plots gaan beiden weer in galop. De toeschouwer heeft geen ogen genoeg om de snelle wendingen te volgen. Dan zijn de artiesten verdwenen... Wij mensen hebben gelukkig een andere vorm van „verkeren". Verbeeld je...

Will Lebens

RECEPT

Allemaal alvast een zalige Kerstmis maar eet niet te veel. Wel goed. Met, ongetwijfeld, de meesten onder u betreur ook ik het dat de intimiteit van de vroegere Kerstdagen steeds meer ontaardt in een eet- en drinkfeest. Maar tenslotte is dit geen moraliserende rubriek en bovendien wordt in de meeste huishoudens het hele jaar door toch wel redelijk maat gehouden. En dan is een goed en uitgebreid Kerstmaal niet overdreven. Sinds oudsher staat gevogelte op het Kerstmenu: was het vroeger het halve gebraden kippetje de man, de laatste jaren zijn eend, gans en kalkoen sterk in opmars. De Amerikanen — kalkoenmeesters bij uitstek — hebben een waar offensief op de Europese markt ontketend en hele, halve of gedeeltelijke kalkoenen zullen ook dit jaar weer vele Nederlandse feestdiesen opluisteren.

De kalkoen is trouwens van Amerikaanse oorsprong. De beroemde Franse gastronoom Brillat-Savarin noemt het dier „het mooiste geschenk van de oude wereld aan de nieuwe ". Als voornaamste attractie legt hij uit dat de vogel eigenlijk uit zeven soorten vlees bestaat: men kan er de smaak van kalfs-, runder-, ganze-, eende-, varkens- en kippe-vlees in ontdekken met als zevende de specifieke eigen smaak. Laten we dit voor rekening van de Fransman evenals zijn bewering dat men in de vogel nog een scheut Indiaans bloed kan ontdekken: iets zachts, iets zoets, iets wilds en iets bitters, iets weeks en iets krachtigs... Volgens hem is de kalkoen tegen het einde van de 17e eeuw door Jezuïten naar Europa gebracht, andere bronnen echter willen dat de Spanjaarden de eerste kalkoenen rond 1530 in Europa introduceerden. Hoe dan ook, de kalkoen heeft de Kerstgans nog lang niet van haar oudste en eerste plaats verdrongen. De gans is wél op en top Europees. Bij de Grieken was de gans van Persephone, dochter van Zeus en Demeter, heilig. Penelope hield er een klucht van 20 ganzen op na en beroemd is het verhaal van de ganzen in het Romeinse kapitool. Zij werden daar ter ere van Juno gehouden en dit vroom gebruik leverde de Romeinen geen wind(ganze) eieren. Toen de Galliërs onder Brennus Rome binnenvielen wekten zij met hun geenater de Kapitoolbezetting die de aanval daardoor af kon slaan...

De Romeinse auteur Varro beschrijft rond honderd jaar voor Christus reeds een man die zijn boterham verdiende met de ganzenkweek, Plinius bericht van ganzelever als delicatesse en ook dat hele kudden van deze dieren van het kustengebied der Lage Landen naar Rome werden gedreven. De Germanen en Galliërs hielden er inderdaad grote massa's ganzen op na die soms, twee keer per jaar geplukt werden. De veren werden dan voor dekbedden en kussen gebruikt, de eieren met graagte en — als het zover was — de gans zelf met nog groter graagte gegeten. Zowel de gans als de kalkoen kunnen 6 tot 8 mensen verzadigen, beide vogels worden vaak gevuld met een gehaktmengsel of kastanjepuree en met rode kool of verschillende compotes geserveerd. De Zweden kennen hun St.-Maartensgans die met appelen en pruimen word gevuld en in rode wijn gaar wordt gestoofd. Diezelfde St.-Maarten die ook door ons nog wordt vereerd en met wiens feest eigenlijk de winter begint. Zoals wij komende week zullen beschrijven.

Mathurin

Het zal je kind maar wezen

De pater en het kind

In „De pater en het kind" schetst JOHN WEBER de wederwaardigheden van een niet alledaagse combinatie. De pater en het kind, beiden vanuit hun onvrede op weg naar de gelukzaligheid, die voor hen ver achter de horizon ligt. Een wat bizar kerstverhaal.

Toen het kind werd geboren lag er op het water in de doopvont een dun vrieslaagje. Enkele uren later droeg een kleine stoet de nieuwe mens het portaal van de kerk binnen en was het vliesje een dikke korst geworden. De pater keek er verbaasd naar, draaide zich op de hielen om en ging het groepje voor naar de pastorie. Hier zuiverde hij met water uit de kraan de nieuwe ziel van de erfzonde. Ik doop U, in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

De pater keek het groepje na toen het de trappen van de pastorie afdrentelde, de kou in. Hij zag hoe grote ademwolken de mensen bij iedere stap vooruit snelden, zich dun ineen vlechtend tot zij als vanzelf oplosten. Met de nieuwe mens in hun midden gingen zij langs de school, het grasveldje achter de gasfabriek over, tot zij in het warme zwart van de steeg verdwenen. Even later was het kind weer thuis, schoongewassen van de smet waarmee duizenden jaren tevoren twee andere mensen door ongehoorzaamheid zijn ziel hadden bevlekt. Toen de pater een uurtje later op bezoek ging, zijn eerste huisbezoek, lag de jongen in zijn wieg met de ogen stijf gesloten.

De stad liet zich aan de komst van deze nieuwe inwoner weinig gelegen liggen. Voor een zo alledaagse gebeurtenis had zij geen tijd. In die haven, die alle winters enkele weken dichtvroor, leken de kranen nooit stil te staan. Met de regelmaat van een metronoom zwaaiden zij heen en weer, van wal naar schip en terug en als 's avonds de donkerte het werk onmogelijk dreigde te maken, floepten plotseling de schijnwerpers aan. Het waren de kranen die het levensritme van de stad bepaalden. Stonden zij stil, dan was er iets onherstelbaars gebeurd.

Drie maanden voor het kind werd geboren was zijn vader in het ruim van een Griek gevallen. De mannen hadden zijn kromgewerkt lichaam, zo licht als een lege zak, voorzichtig opgetild en het met oneindige zorg op een paar windjacks gelegd. Hij was nog even bij kennis. Toen de pater bij hem kwam probeerde hij te lachen en zei: „Dank je wel, jongens".

De kranen hebben het werk maar even gestaakt. Het was onmogelijk het lijk langs de smalle ladder uit het ruim omhoog te brengen. Er zat niets anders op dan het gebroken lichaam op een luik te leggen en met een van de kranen naar boven te halen. De vader van het kind zwaaide majestueus de eeuwigheid in. Nog voor de ziekenauto het haventerrein had verlaten bogen de kranen al weer hun lange nekken over de ruimen. Zo was de stad waarin het kind toevallig was geboren.

De eerste jaren van zijn bestaan bestond zijn speelterrein, zoals voor alle kinderen hier, voornamelijk uit haventerrein: goederenloodsen, spoorwegemplacementen, aanlegsteigers en vlotten. De pater kende de buurt als zijn broekzak. Hij was er zelf geboren en opgegroeid. Hij had er de school van de Franse broeders gevolgd, die als een missipost lag te midden van een oerwoud van krotten. Tot zijn eigen verbazing had hij zijn zin gekregen toen hij na het seminarie had laten weten, dat hij vooral graag hier benoemd wilde worden. „Je hebt er zelf om gevraagd, ik neem aan, dat je weet waar je aan begint. Ik zal je mijn zegen geven", had de bisschop laten weten. Het kind was zijn eerste dopeling.

Het kind was zeven jaar toen zijn moeder de ouderlijke macht werd ontzegd en haar zes kinderen over een handvol adressen in het land werden verspreid. Twee jongere broertjes van de jongen zouden nooit weten wie hun vader was om de eenvoudige reden, dat hun moeder dat zelf ook niet zo precies

Kerstverhaal

had kunnen bijhouden. Samen met een van hen begon het kind op ambtelijk bevel aan een zwerftocht, die hem in drie jaar tijd in vier instituten bracht. Tot hij tenslotte, tien jaar oud, belandde in het tehuis in X.

De pater zag vanuit zijn kamer de politiewagen het hek binnenrijden. Hij bleef onwillekeurig kijken naar de politieman die uitstapte en kolossaal groot leek door het minuscule koffertje, dat hij aan één vinger uit de auto tilde. Dan kwam de jongen, tenger en tegelijk ontroerend flink, stoer van de zenuwen. De pater zag hoe hij het koffertje overnam en op de poort toeliep. „Die weet het allemaal al", dacht de pater moe — het beeld bleef als een foto zo scherp in zijn geheugen staan. Ik doop U in de naam...

Het was de stad geweest, die de pater moe had gemaakt en hem zo had gekneusd, dat de oude bisschop het nodig had gevonden in te grijpen. „Als je zelf niet weet wat goed voor je is zal ik wel voor je zorgen", had hij gezegd. „Het werk in zo'n instituut is ook belangrijk, al zal je er wat meer rust hebben. Is het geen hoogmoed van ons wanneer wij denken ergens onmisbaar te zijn en daarmee zelf willen bepalen waar wij in de Wijngaard des Heren zullen werken? Ik zal je mijn zegen geven". De pater had bedroefd zijn spullen gepakt en was afgereisd naar het instituut, een reusachtig groot huis dat aan het einde van een lange oprijlaan verscholen lag in de bossen. Zijn moeheid was er niet verdwenen.

's Avonds spraken de priester en het kind met elkaar. De oudere man was blij met de lach van herkenning die over het gezicht van de jongen trok en schrok van wat de tocht langs inrichtingen en internaten had aangericht. Hij voelde haat in zich om de beleefde antwoorden die het joch gaf, herkende de slimme slaafsheid van het internaatskind. Een golf van meelijden overspoelde hem om zoveel onrechtvaardigheid. Die nacht droomde de pater. Hij zag de jongen aan de zijkant van een goederentein hangen die juist van het havenemplacement vertrok. Plotseling was er de vuist van een rangeerder die hem in de nek greep en hem meesleurde naar de locomotief. Hij werd drie, vier ijzeren treden omhoog gesleurd en tot vlak voor het vuur onder de ketel geduwd. „Zie je dat", brulde de machinist, „nog één keer en je gaat erin".

De pater en de jongen begonnen hun vlucht de volgende dag. Zij liepen uren door de bossen tot zij moe werden en besloten te rusten. 's Middags bereikten zij de open vlakte die aan de horizon werd begrensd door de heuvels. Het kind scheen nauwelijks last te hebben van de kou die het gras wit en stijf maakte. Het stapte opgewekt naast de priester voort en praatte honderduit. 's Avonds vonden zij een verlaten hut waar zij vuur maakten en aten van het brood en de worst die zij hadden meegenomen. Toen de jongen al etend in slaap viel nam de priester zijn jas en dekte hem voor de nacht behoedzaam toe. Uren zat hij daarna voor het vuur en staarde in de vlammen.

De volgende morgen was de vlakte zo ver zij konden kijken bedekt met een flinke laag sneeuw en joeg een felle wind het stuifsel in dichte wolken voorbij. Zij besloten te wachten tot de wind zou gaan liggen. Het was al ver in de middag toen zij weer op pad konden.

De jongen ging voorop, zo nu en dan wachtend tot zijn metgezel hem had ingehaald. De priester had koorts en wankelde bij iedere stap die hij zette. Toen hij viel hielp de jongen hem overeind en nam hem bij de hand. De priester liet zich leiden als een lam en samen bereikten ze diep in de avond de spoorlijn die hier langs de voet van de heuvels kronkelt. In een huisje langs de rails waarin wat gereedschap stond, legde de jongen de priester voorzichtig op een bank. Hij veegde met de mouw van zijn jas de sneeuw uit het gezicht en de haren van de man en ging naast hem op de grond zitten.

Door de nacht trokken zij verder. De priester steunde nu zwaar op het kind, dat nauwelijks nog kans zag zichzelf staande te houden. Strompelend over de bielsen volgden zij de spoorbaan, die met twee glanzende strepen in het licht van de decembernacht de weg wees naar de lichten van het dorp. Zij lieten zich hier uitgeput neervallen op een stapel hout bij het station.

Toen de kerkgangers, na afloop van de nachtmis op weg naar huis, hen vonden was de pater al dood. De jongen huilde hartverscheurend.

John Weber

De Nederlandse historicus Presser heeft vóór in zijn boek over de ondergang van het Nederlandse jodendom een citaat afgedrukt. Het luidt: „We moeten vergeten, want wie kan leven die niet kan vergeten? Maar soms moest er één zijn, die zich herinnert". Voor het geweten van onze generaties is die ene man, die zich herinnert en niet kan vergeten: Simon Wiesenthal. Zelf als door een wonder levend uit Hitlers moordmachinerie teruggekomen, heeft hij zijn verdere leven gebruikt om de moordenaars van gisteren op te sporen en ter verantwoording te roepen. Dat mensen als Eichmann, Rajakowitsch en Murer veroordeeld konden worden is aan hem te danken.

Op 31 december 1973 viert Wiesenthal zijn 65e verjaardag. In een lang gesprek met onze Weense correspondente, An Salomonson, legt hij rekenschap af van zijn strijd voor gerechtigheid na de monsterlijkste excessen van geweld en terreur, die dit geslacht heeft moeten meemaken.

Simon Wiesenthal (65):

"De wereld heeft nog weinig geleerd"

„Als we het verleden laten rusten, dan zal het ons inhalen en verslinden. Door de massamoordenaars uit de oorlog te laten lopen, devalueren we hun slachtoffers. Wat hebben de levenden te verwachten in een land, waar de doden niet worden gerespecteerd? Reden voor optimisme heb ik niet. De wereld heeft weinig geleerd, noch van de tragedie der joden, noch van andere tragedies. Enerzijds ben ik blij dat ik over een paar dagen 65 word, anderzijds treurig. Want mijn kleinkinderen zullen voor deze ervaring een bittere prijs moeten betalen".

Vijfenzestig jaar — voor Simon Wiesenthal betekent dat een groeiende distantie, maar geen eindpunt. Aan zichzelf en een eigen leven komt hij nog steeds niet toe. Hoewel zichtbaar uitgeput van een toernee door de Verenigde Staten, waar deze herfst zijn boek over Columbus is verschenen en waar hij avond aan avond lezingen over zijn opsporingswerk heeft gehouden, is hij na thuiskomst onmiddellijk weer door het werk opgeslokt. Zijn krachten zijn niet gebroken. Zijn illusies wel.

„We spreken allemaal van moraal, maar het zijn lege woorden. Er bestaat in de politiek geen moraal. Kijk naar mijn vroegere vaderland, Polen. De geallieerden hebben terwille van Polens vrijheid en Polens onafhankelijkheid Hitler de oorlog verklaard. Wat is het resultaat? Polen is vrij noch onafhankelijk. Kijk naar de Russische an- [illegible] log tegen Finland uit „veiligheidsoverwegingen". Maar toen Israel uit minstens even overtuigende veiligheidsoverwegingen in 1967 Egypte met zijn aanval vóór was, waren de Sovjets de eersten om Israel van agressie te beschuldigen. Het kan niet duidelijk en vaak genoeg worden herhaald: De Russen hebben pas het recht van Israel te eisen dat het zijn troepen terugtrekt wanneer zij zelf eerst de door hen bezette gebieden teruggeven. Politieke moraal is een mantel die iets verhult".

Massief en onverzettelijk zit hij achter zijn bureau. Door het raam schemert wat vaal licht vanuit een luchtkoker naar binnen. Sinds 13 jaar is in dit schamele kantoor de centrale voor de opsporing van oorlogsmisdadigers gevestigd. Met niet meer dan één secretaresse dirigeert Wiesenthal van hieruit een net van medewerkers over de hele wereld. Vele duizenden namen bevat zijn archief: leden van de SS, van de Gestapo, door wier handen leven miljoenenvoudig werd uitgeblust. Honderden moordenaars zijn dank zij hem gepakt.

Zonder deze ene man zou er in Oostenrijk waarschijnlijk geen enkel nazi-proces zijn gevoerd. Honderden anderen zijn inmiddels gestorven. Maar vele honderden lopen nog vrij rond. Dat zij hun vrijheid niet kunnen genieten maar door heel Zuid-Amerika van schuilplaats naar schuilplaats moeten jagen, is eveneens aan deze ene man te danken.

Maar van dank geen sprake. De Oostenrijkers haten hem. De joden generen zich voor hem. „Iemand die zich de jager van Eichmann noemt, zouden we daar trots op moeten zijn?" vroeg mij eens een van de meest prominente joden in Wenen. De man had notabene zelf de eisen tot schadeloosstelling van zijn geloofsgenoten behandeld. Wiesenthal haalt over dit front van afkeer, tegenwerking en wraakgevoelens om hem heen zijn schouders op. „Ik ben niet alleen het slechte geweten van de nazi's, maar ook van de joden. Door mijn werk, door mijn leven herinner ik hen die geleden hebben eraan, dat het ook hun plicht was geweest om iets te doen. Maar ze hebben het niet gedaan. En als je ze erop wijst, dan zeggen ze: Nou ja, Wiesenthal doet het toch al!".

Een wonder dat hij nog leeft. Hij heeft in de lopen van een Duits fusilleerpeloton gekeken. De SS liet hem zijn eigen graf graven. Hij heeft in de dodencel gezeten. Hij heeft zijn polsen opengesneden. Iedere keer overleefde hij alleen door puur toeval. Na de oorlog stond er een hoge prijs op zijn leven. Een moordenaar overviel hem met een dolk. Talloze malen probeerden ondergrondse nazi-organisaties hem uit de weg te ruimen. Nog steeds brengt de post hem anonieme dreigbrieven, wordt zijn vrouw telefonisch met dood en verdoemenis bedreigd. Maar het doet haar niks meer. Als je bij Wiesenthal aanbelt, doet hij gewoon zelf de deur open. Hij ontvangt iedere bezoeker, ook de onaangekondigde onbekende.

Wiesenthal is allang dood met de doden. Maar hij is nog even op de wereld achtergebleven, omdat er een rekening vereffend moest worden.

„Een fanatiekeling" hoor je vaak zeggen als de mensen over Wiesenthal spreken. „De doden kan hij toch niet meer tot leven wekken. Waarom oude wonden open scheuren? Met wraak wek je alleen maar nieuwe haat op", is hun redenatie. Maar Wiesenthal wil geen wraak. Hij wil alleen gerechtigheid. Moord moet gestraft worden, wil onze samenleving zich een menselijke samenleving blijven noemen. Daarom gaat hij niet met pensioen, ook al wordt hij eind van het jaar 65. In het schamele kantoor aan de Rudolfsplatz in Wenen gaat het bepaald niet minder koortsachtig toe dan in de afgelopen 13 jaar. Brieven, telefoontjes, bezoekers, de godganse dag. Nieuwe gegevens uit oude documenten: namen, feiten, data komen binnen. Slachtoffers en getuigen van dertig jaar geleden melden zich.

Meewerken aan een proces willen ook die meestal niet, het zijn bijna zonder onderscheid gebroken mensen. Dat pakt Wiesenthal dan als volgt aan. „In 1943 had je maar één zorg aan je hoofd: te overleven", zegt hij tegen zo'n iemand. „Je had toen alles gegeven om één blik in 1973 te kunnen werpen en je beulen voor de rechter te kunnen zien staan". „Ja", zeggen de mensen dan. „En nu kun je hem daar zien staan, en ik vraag alleen maar drie dagen van je tijd", zegt Wiesenthal. Daarmee wint hij het altijd. Weliswaar zitten ze eerst urenlang te huilen, omdat ze zich alles weer voor de geest moeten halen, maar dat zit Wiesenthal dan geduldig uit. En daarna heeft hij een getuige, die voor de veroordeling van een beruchte oorlogsmisdadiger van doorslaggevende betekenis kan zijn.

[illegible] geboren om half twaalf 's avonds. De vroedvrouw schreef hem in als laatste kind van het oude jaar, zijn grootvader de volgende dag als eerste kind van het nieuwe jaar. Eenentwintig jaar later werd hij als architect-student na een vakantie in Tsjechoslowakije gearresteerd. Men beschuldigde hem van desertie, omdat hij niet op tijd in dienst was gegaan. Zijn naam kwam in twee verschillende jaarregisters voor. Als hij nu het ene jaar koos, moest hij de gevangenis in, als hij het andere jaar koos waren al zijn diploma's ongeldig, want die droegen de geboortedatum van het ene jaar. „Toen al moest ik getuigen zoeken voor iets dat meer dan 20 jaar geleden was gebeurd".

Nu de tijd zijn opsporingswerk onherroepelijk aan het afsluiten is — de oorlogsgeneraties sterven uit — zet hij de strijd met andere wapens voort. Zijn jongste boek „Zeilen der hoop" is inmiddels in negen talen verschenen. Daarin plaatst hij de genocide die aan de joden is bedreven in een historische context. De Spaanse inquisitie was geen gril van het noodlot evenmin als het duizendjarige rijk van Hitler. De moordmachines dienen volgens Wiesenthal te worden gezien als het eindprodukt van een eeuwenlange haat die systematisch is opgezweept.

Volgend jaar verschijnt zijn nieuwste boek De Frank-zegel. Het is het verhaal van een jonge Poolse, die als koerier voor het ondergrondse verzet werkte. Ze verloor haar leven door deze Frank-zegel. „Deze postzegels, met de kop van Frank, de leider van het Generaal-Gouvernement Polen erop, werden in de oorlog in grote series in Engeland vervalst en per vliegtuig boven Polen gedropt. Met deze postzegels werd propagandamateriaal tegen Hitler verspreid. De post stempelde die zegels, aannemende dat het wel in orde zou zijn als de beeltenis van Frank erop stond. Een jonge Poolse vrouw is dit noodlottig geworden. Er is geen woord fantasie bij. De geschiedenis is echt gebeurd van begin tot eind".

Waarom houdt hij er niet mee op? Waarom gaat Wiesenthal niet naar Nederland of Israël? Met 65 mag je toch wel aan een oude dag zonder haat om je heen gaan denken? „Ik ben al zo vaak door het donker heengegaan. Ik heb al zo vaak tegen mezelf gezegd: ik kan niet meer verder. Dan zie ik een beeld uit 1943. Ik werkte toen ergens in Polen met een groep joodse dwangarbeiders aan een nieuwe weg, waar elektrische leidingen moesten worden aangelegd. Die weg leidde naar een massagraf. Er kwam een groep jonge meisjes langs, jodinnen. Eén van die meisjes draaide zich om. Ze keek me aan. Die blik was een boodschap. Zij wilde zeggen: ik ben aan mijn eind toe, maar jij, als je in leven blijft, vergeet dan niet. Ik zie die blik steeds opnieuw. Het is als bij een olympische estafette. Dat joodse kind is achtergebleven maar ze heeft aan mij het vuur doorgegeven. Ik moet dat vuur verder dragen, brandende houden, zolang ik leef".

An Salomonson

serie

HTP: van groot seminarie tot opmerkelijke pastorale opleiding

In 1963, tien jaar geleden dus, waren er in Nederland 48 verschillende studiehuizen voor opleiding van zielzorgers. 383 professoren zorgden voor het onderricht van 1929 groot-seminaristen. Er waren instituten bij waar één docent stond voor gemiddeld 3,4 studenten. Toen bleek dat het aantal priesterstudenten steeds verder en steeds sneller terugliep, heeft het PINK (Pastoraal Instituut voor de Nederlandse Kerkprovincie) een plan ontworpen om te komen tot een reorganisatie van alle hogere priesteropleidingen. De oude situatie was niet meer te handhaven, omdat de kosten onverantwoord hoog werden. Denk aan de eigen huizen, de eigen bibliotheken.

De docenten werden vaak met veel andere funkties belast en het wetenschappelijk niveau op de seminaries zakte.

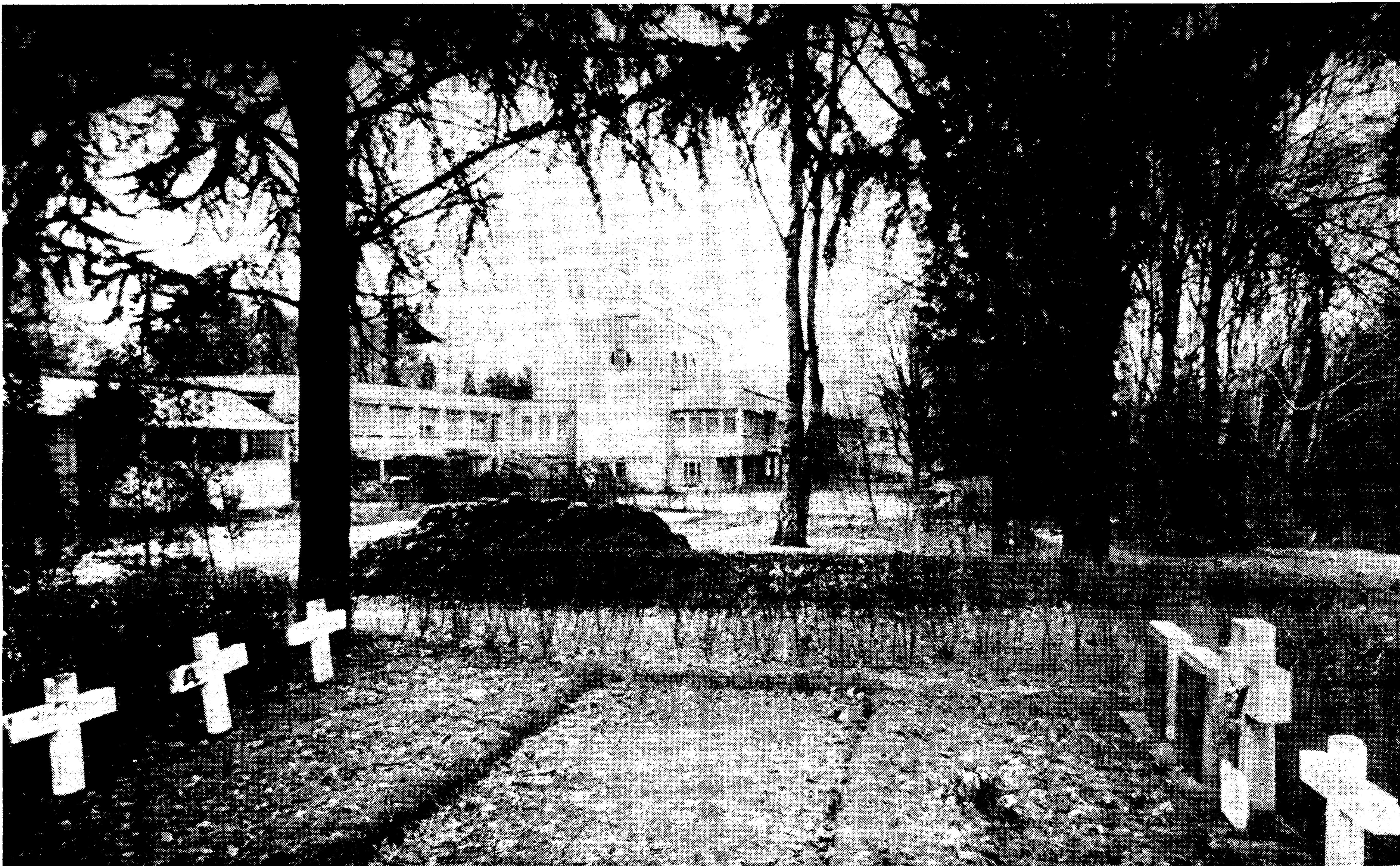
Door onderlinge fusies zijn er uit de 48 groot-seminaries zeven nieuwe theologische hogescholen ontstaan. In Zuid-Limburg hebben de paters van Wittem, de paters van de Cauberg in Valkenburg en de paters van Aalbeek en Cadier en Keer samen met het bisdom Roermond de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat opgericht. Dr. P. van de Baar, nu deken van Roermond, was de eerste rector en hij opende op 13 september 1966 officieel de nieuwe school, die was gevestigd in het filosoficum van het bisdom Roermond op de Molenberg in Heerlen.

Intussen was het aantal priesterstudenten verder gedaald, zodat er in de eerste jaren van de HTP maar ruim honderd studenten waren. En omdat in dezelfde tijd ook alle klein-seminaries, op één na, bij gebrek aan belangstelling, bij de jeugd werden opgeheven, raakte in korte tijd de stroom van seminaristen opgedroogd. Een nieuwe generatie van theologie-studenten diende zich aan en in de laatste jaren zijn er telkens 30 tot 40 jongens en meisjes die aan hun HTP-studie beginnen.

Wie nu aan de eerstejaars van de HTP vraagt, waarom zij op die school zitten, kan rekenen op zeer uiteenlopende antwoorden. De groep die aan de studie begint met de uitdrukkelijke bedoeling om later priester te worden is maar zeer klein. De meesten studeren theologie en komen pas in het verloop van de jaren tot een keuze. Er zijn er een behoorlijk aantal die pastoraal werk willen doen binnen een kerkelijk verband, dus in dienst van een bisschop, maar er zijn er even goed, die hun toekomst zien in pastorale taken buiten de kerkelijke instituten, bijvoorbeeld in het vormingswerk, in de gezondheidszorg, binnen maatschappelijk werk.

En een steeds groter wordende groep komt naar de HTP niet om er opgeleid te worden voor een beroep, maar wel om hun eigen geloofs- en levensvragen te verhelderen. Zij hebben vaak al een beroep of een maatschappelijke taak en hebben behoefte om daarbij theologie te studeren, zich te verdiepen in vragen van geloof en leven. Er zijn b.v. een stuk of vier huismoeders met kinderen, die om deze reden regelmatig naar de Oliemolenstraat komen.

Rector J. Bosch: „Dit is een hele ontwikkeling geweest. Het is niet zo, dat de HTP maar willekeurig besloten heeft om ook niet-priesterstudenten aan te nemen. We konden niet anders. Als we twee aparte instituten hadden moeten maken, één voor priesterstudenten en één voor niet-priester-studenten, dan waren ze allebei te klein geweest. Dat zou ook niet leefbaar zijn geweest". Het is dus duidelijk, dat de HTP niet bestaat en dat de studenten van de HTP niet op één hoop gegooid kunnen worden.

De HTP in Heerlen

Wat is dat?
Wat leeft er?

De HTP is een doodgewone school, een instelling die volgens het boekje „streeft naar een pastorale beroepsopleiding op akademisch niveau". De 167 studenten kunnen er volgens het naambordje theologie en pastoraat leren. Ze kunnen er colleges lopen en diploma's halen. Uit de belastingpot wordt het onderwijs bekostigd, net als bij elke andere school. Je kunt de hogeschool het beste vergelijken met een theologische fakulteit, zoals bijna elke universiteit in Nederland er een heeft. De fakulteit van Heerlen heeft alleen de naam wat meer praktisch gericht te zijn. Er staan in november 1973 125 mannen ingeschreven en 25 vrouwen. Misschien ligt het percentage dames wat lager dan op een andere universiteit, maar verder lijkt ook dat niets bijzonders.

Maar waarom wordt er dan toch zoveel gepraat over die hogeschool van Heerlen? Waarom is er dan vanaf haar ontstaan in 1965 al gedonder rond de school op de Molenberg? Een waarom voelen zoveel mensen zich persoonlijk en emotioneel betrokken bij wat er op de HTP gebeurd? Lees bij bijvoorbeeld de ingezonden brieven maar eens die in augustus en september de kranten in Limburg overstroomden. Ook de bekendste scheldnaam voor de school, „rode hogeschool", geeft aan, dat er wel veel gekletst wordt maar dat het hier en daar ontbreekt aan feiten en doodnormale informatie over de instelling en de gang van zaken op Limburgs enige hogeschool.

Het is een late namiddag, als ik voor de eerste keer na twee jaar via de glazen deur de „stationshal" van de HTP binnenstap. In mijn linker jaszak heb ik een brief van de hoofdredakteur, die vraagt of ik kans zie om een „boeiend werkstuk" te leveren over de HTP: „Wat is de HTP eigenlijk en wat leeft er?" De colleges zijn afgelopen en ik zie maar een paar studenten. Ik kijk wat rond en maak een praatje met hen in het Casino.

Terwijl Frans wat koffie uit het automaat peutert, vertelt Matthieu dat hij binnenkort naar Regensburg in Duitsland vertrekt om daar theologie te gaan studeren in opdracht van zijn bisschop, mgr. J. Gijsen. Er zijn er nu totaal vier door de bisschop naar de universiteit van Regensburg gestuurd. Frans heeft meegedaan aan de aktie Boycot Outspan-sinaasappelen. Niet met de aktiegroep, want hij houdt niet van groepen, maar op eigen houtje. Met een lichte trots vertelt hij, hoe hij een plakkertje op de ruit van het warenhuis van V. en D. in Heerlen aanbracht, een van de personeelsleden de ongewenste behanger betrapte en doorverwees naar de chef. Intussen had Frans aan alle omstaanders, aan de personeelsleden en aan de chef kunnen vertellen wat er in Zuid-Afrika aan de hand is en waarom er Outspan geboycot wordt. Na een uitvoerig gesprek met de hoogste chef stemde Frans erin toe om zelf het plakplaatje te verwijderen. Hij vroeg een spons en een mesje en opnieuw trok hij veel belangstelling en kon nieuwsgierigen bij de ingang van V. en D. uitleggen wat hij met zijn aktie wilde. „Kijk", zegt hij, als nu veel meer mensen dit soort dingen gingen doen, dat zou misschien toch een mentaliteitsverandering kunnen brengen". We lopen samen even naar de juffrouw van de receptie om te vragen of ze voor mij de gids van de hogeschool heeft. Dat is een blauw boekje waar bijna alles in staat wat studenten moeten weten en waar voor buitenstaanders ook wel enkele interessante pagina's in zijn opgenomen. Ik klop en doe de deur van het kamertje naast de hoofdingang open, zoals ik dat vroeger ook altijd deed. Maar niks, helemaal fout. Ik mag me niet zomaar direkt tot haar wenden. Ik wordt verwezen naar het loket. Ik loop terug, klop op het loket, de dame staat op, schuift het raampje open en vraagt wat ik wil. Ze heeft geen blauwe boekje, of ik misschien bij meneer Duchateau, de administrateur wil informeren. Aan de andere kant van de hal zetelt de man die intussen een baard heeft gekregen. Hij wil eerst precies weten waar ik de HTP-gids voor nodig heb en zegt dan dat hij er geen heeft en bovendien er niet zeker van is, dat hij zoiets mag weggeven. „Je kunt het beste even bij de studiesekretaris vragen, bij meneer Hermans". Hoewel de studiesekretaris voor het leven benoemd is, blijkt hij op dat moment niet op zijn werkkamer aanwezig te zijn. Einde van de eerste poging. Ik loop met Frans naar zijn kamertje, dat op het terrein van de hogeschool ligt. Terwijl mijn gastheer koffie zet met instandpoeder, vertelt hij hoe hij bij Albert Heijn met de klanten ging praten over Angola-koffie. „Je vraagt de mensen heel vriendelijk of je hen wat mag vragen en de meesten willen dat wel. Op een gegeven moment kwam een chef naar me toe en vroeg of ik de winkel uit wilde gaan, omdat ik de klanten lastig viel. De man met wie ik stond te praten, werd erg kwaad en zei, dat ik hem zeer fatsoenlijk had gevraagd of hij wilde praten en dat hij zeker niet lastig gevallen werd. In zijn woede bracht hij al zijn boodschappen die hij al verzameld had weer terug. Zelfs een paar goede flessen wijn kwamen weer op de oude plaats te staan".

Een paar dagen later heb ik een gesprek met de publiciteitscommissie van de HTP. Dat is een groepje docenten en studenten, die samen met de gedelegeerde curator, mgr. drs. P. van Odijk, de zorg hebben over de publiciteit. Zij vinden het een goed idee om een serie artikelen te maken over de HTP en zeggen de nodige medewerking toe. Van hen krijg ik eindelijk ook de blauwe HTP-gids en de grote lijst met de adressen van bijna alle studenten. Nadat Ine Koster en Gé Janssen, de studentenpastor, nog wat interessante tips gegeven hebben over studenten die ik zou kunnen interviewen, kan ik aan het werk.

Onder de kapel van de hogeschool is een bar ingericht, waarvan het grootste deel bestaat uit de tapkast met de bijbehorende krukken, aan de kant langs de muren staan wat lage bankjes. Dit privé-café stamt nog uit de tijd, dat de helft van de studenten nog intern was en een kamer had in de gebouwen op de Oliemolenstraat. Bijna alle studenten wonen nu op kamers of in groepjes in de stad, maar de Boem-bar is gebleven. Vooral op vrijdagavond is het een waar trefpunt van moegestudeerde jongelui, die het weekend inluiden en de aktuele of traditionele problemen bediskussiëren en overgieten met de nodige alcohol. Soms zelfs iets meer dan nodig is, maar dat komt in de beste cafés voor.

John Koek is geslaagd voor zijn doktoraaleksamen en verdeelt een vat bier onder zijn kameraden. Ik pak twee glazen van de tapkast en geef er een aan Ronald Gunst. Hij is 24 jaar oud en pas sinds enkele maanden op de HTP. Ik vraag hem wat hij voordien gedaan heeft. „Samen met een vriend ben ik tweeëneenhalf jaar geleden een eigen zaak begonnen. Wij handelden in nieuwe bouwsystemen voor gevels en daken". Ronald zorgde voor de technisch kommerciële kant van het bedrijf, verkoop, reclame en marktonderzoek. Daarvoor heeft hij een HBS-opleiding gevolgd, schriftelijk en met een staatsexamen. Zijn vader was manager van een metaalzaak en Ronald zat dus al vroeg in het vak.
„Het was een aardige baan, de zaak liep lekker, ik zat veel in het buitenland, had een mooie grote auto. Het bedrijf groeide en we werkten al met zeven man".

Maar hoe kom je er dan bij om theologie te gaan studeren? Vraag ik hem.
Ronald: „Dat vragen ze me wel vaker. En ik snap dat ook wel. Wat doet die idioot hier? Het werk begon mij te vervelen, was erg eenzijdig en had weinig diepgang. De menselijke verhoudingen vielen terug tot het strikt zakelijke. Je was alleen bezig met de zaak, de financiering, maken van nieuwe plannen, nieuwe investeringen. Toen heb ik het rapport van de Club van Rome gelezen en dat liet mij niet los. Ik begon me af te vragen: Waar ben ik mee bezig? Ik heb nu nog geen duidelijk antwoord op die vraag, maar ik wil me in elk geval een tijd serieus met die vraag naar de zin van alles gaan bezig houden. In het rapport van Rome staat in wat voor rotzooi we terecht komen, als we zo door gaan. Ik had ander werk kunnen zoeken, maar het was vroeg of laat toch op hetzelfde uitgedraaid. Zelfs als ik straatveger was geworden. Ik blijf tot mijn kandidaatsexamen op de HTP. Wat ik daarna ga doen weet ik nog niet".

Hij vertelt, dat hij niet uit een katholiek gezin komt en dus ook niet gedoopt is. „Van huis uit ben ik dus „niks". De laatste jaren heb ik in mijn vrije tijd veel gedaan aan filosofie en ook wat theologie. Twee keer twintig minuten per dag oefende ik in meditatietechniek. Meestal 's avonds als ik rustig thuis zat. Uitgaan deed ik toch niet veel, want etentjes had ik genoeg overdag. Door die studie en die meditatie voelde ik me niet alleen een stuk fitter, maar kwam ook een vermoeden van iets religieus. Ik ben geen christen, maar ik vermoed wel iets in die richting. Het boeit me en ik wil me er een tijd lang mee bezig houden".

Ronald pakt een nieuw pilsje: „Ik kreeg pas nog een brief, waarin me weer een mooie baan werd aangeboden. Ik kon in Düsseldorf beginnen om de verkoop van een zelfde soort bedrijf op poten te zetten. Vijftienhonderd gulden per maand, grote auto erbij en alle onkosten vrij. Dan zit je toch weer even te denken".

Het voorbeeld van Ronald Gunst toont aan, dat de HTP inderdaad een open opleiding is, waar je niet weggestuurd wordt zodra je niet de bedoeling hebt om priester te worden.
„Ik ben hier gekomen met de bedoeling om priester te worden", zegt een andere eerstejaars", Alhoewel ik me er niet totaal op wil vastpinnen; het fijne is dat dat hier ook niet hoeft".

Weer een ander: „Eigenlijk ben ik deze school maar ingerold. Je voelt voor van alles wat en je moet toch eenmaal een keuze doen. Het is dus HTP geworden en achteraf ben ik er blij mee; want ik geloof dat deze opleiding de beste mogelijkheden biedt om te proberen een kombinatie tussen theorie en praktijk, denken en doen, tot stand te brengen. Hoewel je je daar ook weer niet te veel van moet voorstellen".

Iemand die wel naar de HTP is gekomen met de bedoeling om priester te worden is Bert Mauer (30). Hij zit al vijf jaar op de HTP. Na de lagere school is hij naar de LTS gegaan en heeft vervolgens tien jaar lang als metaalbewerker in diverse bedrijven gewerkt. „Ik hield enorm van mijn vak, konstruktiebankwerken. In de laatste jaren werd mij de arbeidsvreugde danig vernietigd door de verregaande specialisatie. Ik ben begonnen bij een dorpsmid en daar kon je kreatief werk leveren, je kon alles zelf maken. Later is dat allemaal uit elkaar gerukt en opgesplitst in verschillende specialismen."

Na de tien jaar in de fabriek heeft Bert zich aangemeld in Nazareth, een college voor late roepingen in Horst. Toen deze school twee jaar later bij gebrek aan voldoende belangstelling gesloten moest worden is hij naar een ander college verhuisd, Carolina in Den Haag, dat onder leiding stond van de Jezuïeten. Toen ook daar na twee jaar de poort op slot ging, had Bert voldoende vooropleiding om aangenomen te worden op de inmiddels opgerichte HTP. Hij moest alleen nog wat latijn en grieks bijspijkeren. In januari hoopt hij kandidaatsexamen af te leggen daarna wil hij beginnen de twee jaar stage, die de HTP-opleiding afronden. Bert Mauer: „Het liefste zou ik in die stage een jaar in een fabriek werken. Kop dicht over theologie, gewoon werken, leven en luisteren naar die mensen. En kom dan terug, zet dan eens een scriptie op, probeer die ervaringen eens theologisch te verwoorden. Ik heb me altijd verbonden gevoeld met priester-arbeiders. Die zitten vlak bij de arbeiders, die kunnen zich verplaatsen in die wereld".

Bij mij heeft de gedachte aan het priesterschap wel vanaf het begin van studie meegespeeld. Maar in de loop van de jaren veranderde zoiets. Tenminste de vorm wijzigt zich, niet de grondintentie. Je belangrijkste bedoeling blijft bestaan en verdiept zich juist door alle twijfels heen. Zo ervaar ik dat tenminste. Je wilt je inzetten voor God en medemensen en de vorm waarin je dat doet is van minder belang en dat kan veranderen naar gelang de tijd. De vorm zal ook aangepast moeten zijn aan je karakter. Daarom kan ik ook die mensen van het konvikt in Rolduc wel respecteren. Dat is het pluspunt van de HTP, die openheid en dat respect voor de geloofsuitdrukking van een ander. De HTP is geen instituut dat verketterd".

Nog steeds zijn de studenten en docenten van de hogeschool bezig om een goede verhouding te vinden tussen het theoretische deel en het praktische deel van de opleiding. Ik vroeg Bert wat hij daarvan denkt, omdat hijzelf tien jaar lang zeer praktisch bezig is geweest.

„Komend vanuit de praktijk, ervaar ik de theoretische opleiding als een enorme verrijking. Ik zie geen scheiding tussen theorie en praktijk, er moet een duidelijke wisselwerking zijn tussen theoretisch onderricht en het praktische leven. Het liefste was ik tijdens mijn studie ook blijven werken, maar dat lukte niet, omdat het programma van de eerste drie jaar gewoon te overladen is. Ik heb wel geprobeerd om het kontakt met het milieu waar ik uit voortkom niet te verliezen. Want dan zou ik mijn eigen grondpatroon verraden. Je moet jezelf blijven. En hier op de HTP is zoveel openheid en begrip dat dat ook kan. Je kan wel kritiek hebben op de hogeschool, op details ervan, maar dat is niet zo belangrijk. Ik moet zeggen, dat de opleiding mij bijzonder goed gedaan heeft en beslist geen afbreuk heeft gedaan aan mijn geloofshouding of inzet voor medemensen. Integendeel".

Bert Mauer geeft nu al godsdienstlessen, woont nog bij zijn ouders, en is in het dorp nog steeds een gewaardeerd lid van de harmonie en het zangkoor. Hij wil pastoraal werker worden en ik vraag hem of hij dat binnen of buiten kerkelijke kaders wil gaan doen.

„Ik vind, dat je algemeen kerkelijk moet werken. Zeker ook voor de zogenaamde buiten-kerkelijken, want die hebben misschien juist problemen met die kerk. Ik zie die scheiding niet. Het gaat mij om het respect voor de geloofshouding van iedereen. Ieder moet zijn geloof beleven op de manier die voor hem het beste is. En dat kan evengoed een latijnse mis met gregoriaanse zang zijn. Mijn eigen verwachtingspatroon realiseren zou niet juist zijn. Je hebt zelf wel een idee, maar je staat tussen mensen. Voor die mensen werk je. Met hen moet je mee-denken: meelopend-aanwezig-zijn".

Martin Janssen

De Limburgse Amsterdammer

Hubert Cuypers 100 jaar geleden geboren

Op tweede Kerstdag j.l. was het honderd jaar geleden, dat Hubert Cuypers, componist, dirigent en organist in Baexem bij Roermond geboren werd. Hij was de zevende uit een gezin met tien kinderen. Vader Frans Cuypers, organist en dirigent van het kerkkoor in Baexem, was een echte levenskunstenaar, een zogenaamde „vrolijke Frans" en veelzijdig begaafd. Het vioolspel behoorde tot een van zijn vele liefhebberijen. Moeder Elisabeth, van haar meisjesnaam Peeters, was wilskrachtig en vertoonde in haar doen en laten een natuurlijke voornaamheid. In Hubert zijn deze meest opvallende karaktertrekken van vader en moeder, bijzonder harmonieus tot ontplooiing gekomen. Hubert was ook vrolijk, met een sterk gevoel voor humor en dat is tot zijn laatste dagen zo bij hem gebleven. Hij zag duidelijk de betrekkelijkheid van vele zaken; hij was energiek en volhardend. Hij straalde een innerlijke beschaving uit, die weldadig voor iedereen was, die met hem in aanraking kwam. Een aristocratische geest, die in zijn uiterlijk verschijnen soms deed denken aan het type landedelman. Dan weer was het de bohémien in hem, die ons boeide. Bovenal was hij een groot en waarachtig musicus.. Ook een echt pedagoog was hij, want hij kon in de praktijk plotseling dingen zeggen en doen, van geheel oorspronkelijk eigen vinding, die voor andere musici van betekenis waren en bleven, voor het gehele verdere leven.

Na piano- en vioollessen bij de gebroeders Louis en Paul Guillaume en zangles bij Henri Tyssen (componist van het Limburgs Volkslied) in Roermond, ging Hubert, inmiddels vijftien jaar geworden, naar Aken naar de kerkmuziekschool, het bekende „Gregoriushaus". Mgr. Franz Nekes, vermaard kerkmuziek-componist en dirigent aan de Dom in Aken, werd zijn voornaamste leraar voor Gregoriaans en klassieke polyfonie. Drie jaren verbleef Cuypers er en deed in 1891 zijn eindexamen, als de bestel. De hoogste beoordelingen verwierven zijn orgelspel, kennis van de harmonieleer, latijn en gregoriaans. Zijn vlijt werd bijzonder geprezen en ter onderscheiding werd hem opgedragen, in een der concerten van het stedelijk orkest van Aken, als orgelsolist op te treden. De kritiek was uitbundig! Maar reeds vóór het eindexamen, was Cuypers al zeker van een benoeming, hetzij in Graz (Oostenrijk) of in Amsterdam. Zijn moeder, inmiddels weduwe geworden, vond het maar beter, dat het Amsterdam zou worden. Deze beslissing van de zorgzame moeder, is voor Nederland een zegen geworden. Zeventien jaar, en daar stond Hubert, op het oksaal in de kerk van de paters Redemptoristen aan de Keizersgracht, in het toen nog: „Amsterdam bij gaslicht!"

Amsterdam

Van uit hier en op dit ogenblik begon een onstuitbare, schitterende carrière. In genoemde kerk vond hij een goed koor, in een tijd, dat overal elders nog voornamelijk de zg. orkestmissen, met soli — weliswaar, nu bewerkt voor mannenkoor en orgel, maar daarmee toch even onsmakelijk en onliturgisch- — met graagte door de Amsterdammers gezongen werden. Maar Cuypers begon met de zuivering van de kerkmuziek en dat nog voor het Motu Proprio van Pius XI Zijn prettige, typisch zuidelijke geaardheid, maakte hem zeer geschikt in de omgang met anderen, maar aan artistieke beginselen, deed hij geen concessies! Hij werd de hoog gewaardeerde Limburgse Amsterdammer! Geschat alom, zowel bij „de gewone man in de straat" als bij zijn kunstbroeders tot in het Concertgebouw toe. Daar hangt het prachtige, door de schilder Graafland geconterfeite portret van hem. Een dergelijke assimilatie is thans niet meer mogelijk, nu Amsterdam zijn karakteristieke identiteit verloren heeft. Cuypers handelen verlangde reflex. Hij veroverde Amsterdam door zijn kunstenaarschap en Amsterdam veroverde hem, door de charme van de stad en zijn burgers van toen. Zijn liefde voor Limburg verloor hij niet, geen jaar, of men kon hem ook hier ontmoeten. Cuypers vormde het koor van de Keizersgracht tot een model-„instrument" voor gregoriaans, klassieke polyfonie en moderne muziek. De zanger werd ook liturgisch gevormd. De hoogmis was er vroeg bij de paters en al spoedig kwamen van her en der de musici luisteren en konden nog net op tijd in hun eigen kerk voor de mis terug zijn. Zij hadden dan een stuk gratis vorming in hun vak al achter de rug.

Het zou niet lang duren, of de grote roep die van deze uitvoeringen in de Redemptoristenkerk uit ging, bracht de jonge Cuypers met zijn koor in het openbaar. De concerten op het podium in het Concertgebouw, waren verrukkingen, die iedereen, ook de pers, in vuur en vlam zetten. Zijn koordirigeren was van een ongekende perfectie, waardoor de uitvoeringen juist een natuurlijke expressie kregen. Die uitvoeringen in het Concertgebouw geleken séances, vooral ten aanzien van gregoriaans en polyfonie.

Cuypers begreep, dat zijn opleiding in Aken maar een kleine basis was om te bereiken, wat hem voor de geest zweefde. Bij Bernard Zweers studeerde hij daarom compositie en in Rome (1904) ontmoette hij Don Lorenzo Perosi, waardoor hij in de gelegenheid kwam, bij de Benedictijnen van San Anselmo zijn opvattingen over het gregoriaans te toetsen. In de loop der jaren groeide bij Cuypers meer en meer de overtuiging, dat hij, bij het verschil van de inzichten tussen Dom Pothier en diens leerling Dom Mocquereau, beiden van Solesmes, de zijde van de eerste moest kiezen. Dat heeft tot bitterheden geleid, die in de jaren dertig, in de pers tot uitdrukking kwamen. Thans, bijna een halve eeuw verder, is het, geloof ik, wel duidelijk geworden, dat enige relativering over het gelijk of ongelijk, tussen Pothier (Cuypers) en Mocquereau, op zijn plaats is. De schoonheid van „Solesmes" door Mocquereau, die Hubert Cuypers tegenover mij wel erkende, nu zo'n dertig jaar geleden, moet onherroepelijk toch iets van het persoonlijke, van de grote artist, die Mocquereau was — hij was een voortreffelijk violoncellist — hebben mee gekregen.

Cuypers in fluwelen colbert, gezeten aan de vleugel, markante kop met ruige haardos, spelend, dirigerend en docerend, dat was een bekend en hartverwarmend tafereel.

Zingen en spelen

Als een credo klonk het uit Cuypers mond, als hij zeide: „De muzikale stijl van mij als componist, is de drang om te zingen en te spelen. Geen problematiek, geen stijlkwesties, slechts datgene, wat mijn hart mij ingeeft." Hoe waar was dat bij hem en hij raakte er meteen een criterium mee. Hubert Cuypers werd de „Perosi" van Nederland. Het kon niet anders, Cuypers moest zelf gaan componeren. En dat gebeurde dus in een tijd, dat men van liturgische muziek en liturgie, althans de doorsnee-zanger, geen, of slechts heel weinig begrip had. Wij leven nu weer in zo'n époque: verlangen naar romantiek en er weinig voorstelling van, hoe kerkmuziek moet zijn. De kerkmuziek, vooral de missen van Cuypers, zouden daardoor wel weer eens in een hernieuwde belangstelling kunnen komen te verkeren. Zoals zij eens, in een periode van verval, langs een min of meer eenvoudige, populaire weg, richting gaf, zo zou dat nu misschien weer kunnen gebeuren.

De zanger werd voor de missen van Hubert Cuypers, vakkundig beheerst, met de liturgie voor ogen neergeschreven als zij zijn, gauw gewonnen, vooral door het melodische en de prettige zingbaarheid er van. Zo werd de kerkzanger „gevangen" en kon begrip voor liturgische muziek groeien. Geen lange voor-, tussen of naspelen meer, maar muziek, gericht naar het altaar.

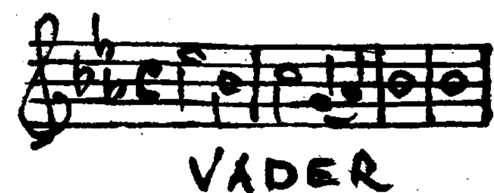
Niet dat kerkmuziek romantisch zou moeten zijn, veel eerder het tegendeel is waar. Dat wist Cuypers maar al te goed. Daar getuigden zijn pleidooien voor de klassieke polyphonie, met zijn kerkkoor in het openbaar maar al te duidelijk van. Dat was „voortrekkerswerk". Palestrina, Lassus etcetera, waren „onbekenden!" Een van de grote couranten schreef in 1909, dat het optreden van Cuypers met zijn Rooms Katholiek kerkkoor een schitterend voorbeeld was voor allen, die niet hardleers waren. En de gehele pers, katholiek en niet, waren die mening toegedaan. Cuypers ging voort, aangespoord door het succes en waarderende correspondentie van o.a. dr. Alphons Diepenbrock.

Wat hij in de kerk aan de Keizersgracht begonnen was, zette hij later met zijn koor van de Sint-Agneskerk ook door. Buiten de kerk bestreek hij elk gebied van de vocale kunst, met zijn „Schola Cantorum" zijn „Minnestreelen" en de „Koninklijke Christelijke Oratoriumvereeniging". Dit zijn slechts enkele van de vele ensembles, die hij in zijn lange dirigentenpraktijk onder zijn hoede heeft gehad. Toen hij in 1931 in de „Kölner Messehalle" met de solisten Mia Peltenburg, Suze Luger, Louis van Tulder, Willem Ravelli, de Koninklijke Christelijke Oratoriumvereeniging en het orkest van de Deutsche Rundfunk, het Requiem van Verdi had uitgevoerd — het applaus wilde bijna geen einde nemen — schreef een krant in Duitsland: „Sinds gisteren weten wij, dat Amsterdam, naast een beroemd orkest, ook een zanginstituut heeft, dat verdient, even beroemd te worden."

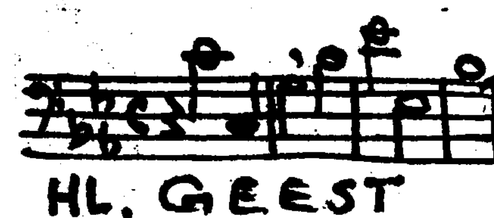
Composities

Bijna het gehele oratorium repertoir heeft Cuypers uitgevoerd. Zijn dirigeren was bij grote en kleine ensembles altijd even meesterlijk, door eenvoud en soberheid. Jongensstemmen vormen zou feitelijk een hoofdstuk apart moeten zijn. Meer dan een halve eeuw, steeds weer van voor af aan, van onder op, jongens opleiden. Er is geen tweede te noemen, die dat ooit zo lang en zo geniaal heeft gedaan. Wat een vruchtbaarheid heeft hij daarmee verspreid. Als kerkmusicus, componist, dirigent en ook als organist met persoonlijke stijl, zal zijn roem onsterfelijk blijken.

Waren zijn kleinere werken voor de kerk, naar artistieke betekenis gemeten, misschien nog belangrijker soms dan zijn miscomposities — denk eens aan het opzettelijk onder de naam van Viadana, tijdens het plechtige sluitingslof van het Eucharistisch Congres in Amsterdam gezongen, maar door Cuypers voor het congres gecomponeerde Magnificat, waarvan een bekend musicoloog te kennen gaf: „Die oude heren konden het toch ook wel! — deze zijn een gedenkteken voor het keerpunt in de jongste kerkmuziekgeschiedenis van Nederland, van een bezinning op wat liturgische kerkmuziek zeggen wil. Ontegenzeggelijk heeft de „Missa in die festo" van Diepenbrock daarvoor de basis gelegd, maar Hubert Cuypers heeft in een „eenvoudiger idioom" een groter veld weten te bestrijken. Dat is de grote verdienste er van. Wat latere Nederlandse componisten aan sacraler diepte hebben bereikt, doet aan het werk van de „zanger uit het zuiden" geen enkele afbreuk. Tot deze beslissing komt men, zeker als men nu nog eens de prachtige partituur bestudeert van Cuypers „grote" „Missa in honorem Sanctissimae Trinitatis". Door het gebruik van twee gregoriaanse motieven en een derde, dat door inspiratie uit de eerste twee tezamen ontstond, werden de drie goddelijke personen gesymboliseerd en bereikte de componist tevens een organische eenheid. (Et hitres unum sunt — En deze Drie zijn Een).

Loopgravenwerk

Hier mag ik de vermelding van het achtstemmige Te Deum niet achterwege laten. Het heeft zeer veel geklonken, in kerken met orgel, maar misschien het indrukwekkendst bij de sluiting van het Internationaal Eucharistische Congres (1924) in het Stadion in Amsterdam, door een kleine duizend stemmen, begeleid door het toen nog bestaande harmonie-orkest van Goulmy en Baar in 's Hertogenbosch, onder leiding van de componist. Hubert Cuypers heeft er ook zijn kerkmuzikale loopbaan op Drievuldigheidszondag in 1955 mee besloten. Meer dan zestig jaren heeft Cuypers, om een woord van Mathijs Vermeulen te gebruiken, „loopgravenwerk" verricht bij mannenkoren, gemengde koren, jongenskoren en ga zo maar door, met stemvorming, opsporen van stemmen, eindeloos repeteren. Alles altijd maar weer opnieuw. Veel buiten-kerkelijke muziek heeft hij ook gecomponeerd zoals opera's, een operette, oratoria, toneel-muziek (Lucifer-Vondel). Met groten heeft hij samengewerkt. (Mengelberg-Royaards-Wüllner).

Hubert Cuypers heeft hoogst belangrijke artistieke contacten onderhouden in Vlaanderen. De voornaamste vrucht daarvan mag wel het declamatorium met orkest „Terwe" genoemd worden, op gedichten van René de Clercq. Hier heeft de componist gestreefd naar een ideale verbinding van gesproken woord en muziek. Een gedachte, die weinig, maar meest grote auteurs ook heeft bezig gehouden. „Terwe" is niet het enige declamatorium van Cuypers gebleven, er volgden nog „Die Wallfahrt nach Kevlaer" (tekst Heinrich Heine) en „Das Klagende Lied" (gedicht Martin Greif). In de hele kunstenaarswereld was men van oordeel, dat, zo er al bezwaren tegen het declamatorium als zodanig zouden bestaan, deze toch enkel van theoretische aard konden zijn. Kunstzinnig gezien, sprak men alleen van een succes.

Met dit artikel heb ik gepoogd — in de overtuiging, zelfs met die poging maar gedeeltelijk te zullen slagen — bij het herdenken van de honderdste geboortedag van Hubert Cuypers, de Limburgse Amsterdammer nog eens geheel in herinnering te brengen bij die generaties, die de uitstraling van deze fijnbesnaarde kunstenaarsziel hebben ondervonden en de meester hebben bewonderd. De jongste generatie heb ik willen doen zien, dat er voor muziek maken, in het bijzonder in de kerk, inzicht, constructiviteit en zeer veel volharding nodig zijn. Er is niets zo mooi, als te kunnen bewonderen.

Jan Schouten